

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM
(andra avdelningen i utökad sammansättning)
den 11 mars 1999 *

I mål T-141/94,

Thyssen Stahl AG, bolag bildat enligt tysk rätt, Duisburg (Tyskland), företrätt under det skriftliga förfarandet av advokaterna Jochim Sedemund och Frank Montag, Köln, och under det muntliga förfarandet av advokaterna Frank Montag och Barbara Balke, Köln, delgivningsadress: advokatbyrån Aloyse May, 32, Grand-rue, Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd inledningsvis av Julian Currall och Norbert Lorenz, rättstjänsten, samt Géraud de Bergues, nationell tjänsteman med förordnande vid kommissionen, därefter av generaldirektören vid rättstjänsten Jean-Louis Dewost, Julian Currall och Guy Charrier, nationell tjänsteman med förordnande vid kommissionen, samtliga i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: tyska.

biträdda av advokaten Hans-Joachim Freund, Frankfurt, delgivningsadress: rättstjänsten, Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

svarande,

angående en talan om i huvudsak ogiltigförklaring av kommissionens beslut 94/215/EKSG av den 16 februari 1994 om ett förfarande för tillämpning av artikel 65 i EKSG-fördraget angående avtal och samordnade förfaranden bland europeiska stålvalsproducenter (EGT L 116, s. 1),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(andra avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av tillförordnade ordföranden C.W. Bellamy samt domarna A. Potocki och J. Pirrung,

justitiesekreterare: byrådirektören J. Palacio González,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 23, den 24, den 25, den 26 och den 27 mars 1998,

följande

Dom

Bakgrund till tvisten

A — Inledande synpunkter

- 1 Denna talan syftar till ogiltigförklaring av kommissionens beslut 94/215/EKSG av den 16 februari 1994 om ett förfarande för tillämpning av artikel 65 i EKSG-fördraget angående avtal och samordnade förfaranden bland europeiska stålvalsproducenter (EGT L 116, s. 1, nedan kallat beslutet). I detta beslut fastslog kommissionen att 17 europeiska stålföretag och en företagssammanslutning hade deltagit i en rad avtal, beslut och samordnade förfaranden för prisfastställelse, uppdelning av marknader och utbyte av konfidentiell information på gemenskapsmarknaden för stålvals i strid med artikel 65.1 i EKSG-fördraget, och påförde fjorton företag i denna bransch böter för överträdelser som skett mellan den 1 juli 1988 och den 31 december 1990.
- 2 Sökanden är det mest betydande stålproducerande dotterbolaget i Thyssenkoncernen. Åren 1989—1990 var dess omsättning 8,241 miljarder DM. År 1990 uppgick dess försäljning av stålvals i gemenskapen till 187,5 miljoner DM, det vill säga 91 miljoner ECU.
- 3 Tio andra företag som beslutet riktades till har även väckt talan vid förstainstansrätten, nämligen NMH Stahlwerke GmbH (nedan kallat NMH,

mål T-134/94), Eurofer ASBL (nedan kallat Eurofer, mål T-136/94), ARBED SA (nedan kallat ARBED, mål T-137/94), Cockerill-Sambre SA (nedan kallat Cockerill-Sambre, mål T-138/94), Unimétal — Société française des aciers longs SA (nedan kallat Unimétal, mål T-145/94), Krupp Hoesch Stahl AG (nedan kallat Krupp Hoesch, mål T-147/94), Preussag Stahl AG (nedan kallat Preussag, mål T-148/94), British Steel plc (nedan kallat British Steel, mål T-151/94), Siderúrgica Aristrain Madrid SL (nedan kallat Aristrain, mål T-156/94) och Empresa Nacional Siderúrgica SA (nedan kallat Ensidesa, mål T-157/94).

- 4 Genom förstainstansrättens beslut av den 10 december 1997 förenades de elva målen till gemensam handläggning vad gäller bevisupptagning och muntligt förfarande. I denna dom kommer hänvisning att ske till ett visst antal handlingar som företetts i de parallella målen. Likaså kommer hänvisning att ske till ”sökandena”, eftersom sökandena i dessa mål tog upp vissa argument i en gemensam plädering vid förhandlingen.

B — Förhållandet mellan stålindustrin och kommissionen åren 1970 till 1990

Krisen på sjuttioalet och bildandet av Eurofer

- 5 Från och med år 1974 drabbades den europeiska stålindustrin hårt av en minskning i efterfrågan, som medförde problem avseende överskott i utbudet och överproduktion samt en låg prisnivå.
- 6 Den 1 januari 1977 antog kommissionen med stöd av artikel 46 i EKSG-fördraget ”Simonet-planen”. Enligt denna skulle varje företag göra frivilliga och ensidiga åtaganden för att anpassa sin produktion till de nivåer som föreslogs i de program med prognoser som offentliggjordes en gång i kvartalet i enlighet med artikel 46 tredje stycket 2 i fördraget. Eftersom detta system inte medförde en stabilisering av marknaden, ersattes planen år 1978 av ”Davignon-planen”,

varigenom det utöver de frivilliga och ensidiga åtagandena särskilt tillades fastställelse av riktpriiser och minimipriiser (det så kallade Eurofer I-avtalet).

- 7 Företagens frivilliga och ensidiga åtaganden gentemot kommissionen hade på förhand diskuterats mellan dessa inom branschsammanlutningen Eurofer, som bildades år 1977, på uppmaning av kommissionen. I själva verket stödde sig kommissionen i mycket stor utsträckning på Eurofer för att hantera stålindustrikrisen, ja så till den grad att kommissionsledamoten Davignon i en skrivelse av den 13 juli 1978 till ordföranden för Eurofer hänvisade till "det gemensamma sättet att hantera krisen som kommissionen och producenterna har valt" (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 2).

Kvoteringsystemet som infördes åren 1980 till 1988

- 8 Eftersom situationen på stålindustrimarknaden fortsatte att försämrats, antog kommissionen beslut nr 2794/80/EKSG av den 31 oktober 1980 om kvoterings-system för stålindustriföretagens stålproduktion (EGT L 291, s. 1; nedan kallat beslut nr 2794/80). I detta beslut konstaterade kommissionen att det förelåg en påtaglig krissituation i den mening som avses i artikel 58 i EKSG-fördraget och föreskrev obligatoriska kvoter för produktionen av flertalet stålprodukter, däribland stålbalkar.
- 9 Detta krissystem kan beskrivas på följande sätt. Kommissionen fastställde kvartalsvis ett mål för gemenskapens produktion av olika produktkategorier, och gav därefter varje företag en produktionskvot samt en leveranskvot på gemenskapsnivå (I-kvoterna). Dessutom bestämdes att varje företag skulle få en leveranskvot på varje nationell marknad (i-kvoterna). Det var Eurofer som hade ansvaret för att fördela varje företags I-kvoter på i-kvoter inom ramen för avtalen Eurofer II—Eurofer V. I förekommande fall medlade kommissionen om det förelåg meningsskiljaktigheter mellan företagen (se skiljedomen av Davignon av den 2 juni 1982 avseende i-kvoterna för Italsider, bilaga 3, handling 11 i ansökan i mål T-151/94).

- 10 Det skall även anges att kommissionsledamöterna Davignon och Andriessen genom skrivelse av den 17 januari 1983 (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 6) riktade en varning till Eurofer, med följande lydelse:

”Kommissionen uppskattar företagens och deras sammanslutningars medverkan till framgången med krisåtgärderna, däribland i fråga om prispolitik. Kommissionen anser att denna medverkan är en väsentlig faktor i stålindustripolitiken och önskar att detta samarbete skall fortsätta.

Kommissionen vill dock fästa sammanslutningarnas, och i synnerhet Eurofers, uppmärksamhet på det faktum att dessa skall utöva sin verksamhet genom att noggrant iaktta den ram och de gränser som föreskrivs i artikel 48 i EKSG-fördraget.

Kommissionen är angelägen om att klargöra att den inte kommer att acceptera att stålföretagen eller deras sammanslutningar föregriper eller åsidosätter beslut som kommissionen kommer att anta i samband med utarbetandet av prispolitiken. Kommissionen kommer inte heller att acceptera att åtgärder som den vidtagit och rekommendationer som den utfärdat inom ramen för krispolitiken används som en förevändning för konkurrensbegränsande samverkan eller antagandet av beslut som strider mot fördraget. Eftersom sådan konkurrensbegränsande samverkan eller beslut omfattas av artikel 65, saknar dessa rättsverkan och kommissionen kommer att vidta rättsliga åtgärder mot dessa.

...”

- 11 Genom skrivelse av den 8 februari 1983 svarade ordföranden för Eurofer Davignon och Andriessen i följande ordalag (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 7):

”Vi vill... påminna er om att vad beträffar kvantiteten slöts avtalen om produktionsbegränsning och leveransbegränsning på en brådskande begäran från Europeiska kommissionen och rådet. Kommissionen har informerats om alla detaljer rörande dess funktion och vi är fast beslutna att fortsätta att handla på det sättet.

På prisområdet har kommissionen och rådet insisterat på att en ökning är nödvändig för att göra det möjligt för stålindustriföretagen att erhålla tillräckliga intäkter...

Kommissionen har noggrant informerats om alla de ansträngningar som vidtagits för att nå det mål som den fastställt, och vi är beslutna att fortsätta på denna väg i framtiden.

Under dessa omständigheter räknar vi med att ni omedelbart kommer att meddela oss om vår verksamhet en dag riskerar att överskrida kommissionens tolkning av bestämmelserna i Paris-fördraget.”

- 12 Eftersom den påtagliga krissituationen blev varaktig, förlängdes de kvoteringsåtgärder som kommissionen infört och kompletterades vid ett flertal olika tillfällen, bland annat genom att ett system för minimipriser för stålbalkar och andra produkter antogs mellan åren 1984 och 1986 (kommissionens beslut nr 3715/83/EKSG av den 23 december 1983 om fastställande av minimipriser för vissa stålprodukter, EGT L 373, s. 1). Kommissionen antog även beslut nr 3483/82/EKSG av den 17 december 1982 om skyldighet för gemenskapens

företag att ange leveranser av vissa stålprodukter (EGT L 370, s. 1, nedan kallat beslut nr 3483/82), varigenom ett "övervakningssystem" infördes, enligt vilket varje företag var skyldigt att ange sina leveranser per land.

- 13 I början av år 1984 förstärkte kommissionen kvoteringsystemet genom att anta beslut nr 234/84/EKSG av den 31 januari 1984 om förlängning av övervakningssystemet och produktionskvoter för vissa av stålindustriföretagens produkter (EGT L 29, s. 1, nedan kallat beslut nr 234/84). I det nionde övervägandet till detta beslut hänvisas det till en förklaring av rådet av den 22 december 1983 enligt vilken "stabiliteten hos traditionella flöden av stålprodukter inom gemenskapen är en väsentlig faktor som skall bevaras för att återuppbyggandet av stålindustrisektorn skall ske i ett konkurrenssammanhang som är förenligt med den solidaritet som föreskrivs genom kvoteringsystemet avseende produktion." Följaktligen föreskrivs i artikel 15 b i nämnda beslut att för de fall en medlemsstat inger ett klagomål i denna fråga, skall kommissionen, efter att den kontrollerat att klagomålet är välgrundat, få de företag som orsakade den konstaterade störningen att göra skriftliga åtaganden att under det följande kvartalet kompensera obalanser i deras traditionella leveranser. För det fall ett företag inte vill underkasta sig denna solidaritetsprincip, kan kommissionen minska den kvot som företaget får leverera på den gemensamma marknaden.
- 14 Stabilitetspolitiken avseende traditionella flöden och ansträngningarna för att upprätthålla priserna på en acceptabel nivå har blivit föremål för flera utbyten mellan kommissionen och Eurofer, i synnerhet följande:

— En skrivelse från Eurofer av den 2 juli 1984 där det redogörs för de förklaringar som gavs vid ett möte mellan företrädare från kommissionen

och från industrin som ägde rum i Bryssel den 27 juni 1984 (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 8), där följande klargörs apropå genomförandet av artikel 15 b i beslut nr 234/84:

”Kommissionen har inrättat systemet i artikel 15 b som svar på nationella regeringars oro. Det kan inte på något sätt ersätta systemet med litet 'i' i Eurofer IV-avtalet. Tvärtom behöver kommissionen Eurofer för marknadsberäkningar och för att reglera alla detaljer. Utan Eurofer skulle kommissionen ha mycket stora svårigheter... Generellt sett intresserar sig kommissionen endast för den allmänna bedömningen av situationen, utan att gå in på underordnade detaljer... För framtiden är kommissionen beredd att planera ett system med kvoter, men den kommer att behöva Eurofers fulla stöd.”

- Protokoll från ett möte mellan kommissionen och Eurofer den 16 december 1985, i närvaro av kommissionsledamoten Narjes (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 10), där följande anges apropå traditionella flöden:

”Kommissionen har uttryckt sin djupa oro över den nya utvecklingen på marknaden. Den har beklagat att Eurofer V ännu inte har slutits och har understrukit producenternas ansvar vad beträffar priserna... Kommissionen har uppmuntrat deltagarna att ompröva samarbetsformerna mellan dem, eftersom den anser att Eurofer har haft en betydande roll vid genomförandet av artikel 58. Den har för avsikt att så snart som möjligt fastställa tillämpningsvillkoren för artikel 15 b, för att bemästra situationen för det fall Eurofer misslyckas, eller för att underlätta en privat överenskommelse.”

- Protokollat från ett möte mellan Narjes och Eurofer den 10 mars 1986 (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 13) där följande anges apropå den spanska marknaden:

”Narjes erinrade om kommissionens beslut om begränsning av leveranser till Spanien... Vad beträffar fördelningen av bördan, var han välvilligt inställd till ett internt avtal mellan Eurofers producenter.”

- Protokollat från ett möte mellan Narjes och Eurofers ombud den 6 maj 1986 (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 14) där följande anges:

”Kommissionen framhöll att det är nödvändigt att snabbt harmonisera de priser som offentliggörs i gemenskapen till samma nivå och undvika skillnader mellan de offentliggjorda priserna och marknadspriserna. Rabatterna inom sektorn måste motsvara verkligheten. Det bekräftades att den franska stålindustrin är redo att höja priserna, men även att det är nödvändigt att stödja nya marknadsaktörer i det avseendet. Eurofer uttryckte förhoppningen att Eurofer V-avtalet utgör den lämpliga grunden för ett allmänt återställande av priser.”

- 15 Vid samma tidpunkt slöt kommissionen en rad internationella avtal med Konungariket Sverige, Konungariket Norge och Republiken Finland, som hade till syfte att säkerställa stabiliteten av traditionella handelsflöden mellan dessa länder och gemenskapen (ett system med så kallade överenskommelser). Se skrivelserna från kommissionen till de svenska myndigheterna av den 4 mars 1986, den 13 februari 1987 och den 21 januari 1988, till de norska myndigheterna av den 4 mars 1986, den 11 mars 1987 och den 10 februari 1988, och till de finländska myndigheterna av den 4 mars 1986, den 10 april 1987 och den 12 februari 1988, som parterna inkom med vid förhandlingen. Dessa skrivelser utbyttes inom ramen för avtalet av den 22 juli 1972 mellan medlemsstaterna i Europeiska kol- och stålgemenskapen och Europeiska kol- och stålgemenskapen, å ena sidan, och Konungariket Sverige, å andra sidan (EGT L 350, 1973, s. 76), avtalet av den 14 maj 1973

mellan medlemsstaterna i Europeiska kol- och stålgemenskapen och Europeiska kol- och stålgemenskapen, å ena sidan, och Konungariket Norge, å andra sidan (EGT L 348, 1974, s. 17), och avtal av den 5 oktober 1973 mellan medlemsstaterna i Europeiska kol- och stålgemenskapen och Europeiska kol- och stålgemenskapen, å ena sidan, och Republiken Finland, å andra sidan (EGT L 348, 1974, s. 1).

- 16 En liknande överenskommelse tillämpades med avseende på Konungariket Spanien för en övergångsperiod på tre år genom protokoll nr 10 till anslutningsakten. Kommissionen fastställde således för åren 1986, 1987 respektive 1988 nivån för leveranser av stålprodukter med spanskt ursprung på gemenskapens marknader, förutom Portugal. Tillämpningen av dessa särskilda övergångsregler upphörde den 31 december 1988.

De händelser som inträffade innan systemet för en påtaglig krissituation upphörde den 30 juni 1988

- 17 Kommissionen började att förbereda avskaffandet av krissystemet och en återgång till normala marknadsvillkor redan år 1985. I en handling som upprättades av tjänstegrenarna vid kommissionens generaldirektorat för Inre marknad och industripolitik (GD III) under år 1985 (handling III/534/FR, ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 5) erinras följande: "Kvoterings-systemet var till stor del baserat på ett frivilligt system som sköttes av Eurofer". Det betonas att "[det är viktigt] att ett avtal avseende framtiden sluts inom det närmsta halvåret, därför att om så inte sker kommer det att bli en strid om marknadsandelarna under den andra hälften av året, vilket kan ha förödande inverkan på företagets priser och vinster". I denna handling drogs följande slutsats: "Eurofer skall således uppmuntras att ta sitt ansvar och framföra förslag om på vilket sätt stålindustrin skall lämna en period av skydd för att träda in på en fri marknad".
- 18 I meddelandet till rådet avseende införandet av kvoteringsystem med stöd av artikel 58 i EKSG-fördraget efter den 31 december 1985 (KOM (85) 509,

ansökan i mål T-145/94, bilaga 14), beskrev kommissionen i detalj en övergångsperiod innan det skall ske en återgång till normal konkurrens. Kommissionen bedömde att den värsta krisen i praktiken var över, och drog följande slutsats:

”Omstruktureringen av stålindustrin har ännu inte avslutats.... En övergångsperiod är således nödvändig. Eftersom den är begränsad till högst tre år möjliggör den för industrin att gradvis genomgå mycket strikta kontroller som för närvarande tillämpas på en marknad som är helt konkurrensmässig, i överensstämmelse med EKSG-fördragets syfte.... Det föreslagna kvoteringsystemet från den 1 januari 1986... kommer att vara det sista innan det sker en återgång till en konkurrensmässig marknad.... Kommissionen avser inte att infoga artikel 15 b i beslut 234/84/EKSG i dess nuvarande utformning i nästa beslut.... Däremot har kommissionen för avsikt att under det första skedet av övergångsperioden företa statistisk övervakning av flödet av stålprodukter mellan medlemsstaterna på grundval av produktionsintyg och följesedlar. Dessa handlingar gör det möjligt att kontrollera huruvida det traditionella flödet mellan medlemsstaterna är föremål för allvarliga störningar. För det fall den statistiska övervakningen visar att flödet störs, kommer kommissionen att omedelbart undersöka om bolagen i fråga har gått till offensiven för att värva nya kunder i strid med fördragets regler, och i synnerhet reglerna rörande priser.”

- 19 I beslut nr 3485/85/EKSG av den 27 november 1985 om förlängning av övervakningssystemet och produktionskvoter för vissa av stålindustriföretagens produkter (EGT L 340, s. 5), påpekade kommissionen att tack vare förbättrade marknadsvillkor

”kommer det att bli möjligt att gradvis avskaffa kvoteringsystemet inom högst två eller tre år. Redan vid sitt möte den 25 juli 1985 framhöll rådet att det var nödvändigt att på ett metodiskt sätt återgå till en marknad med fri konkurrens mellan gemenskapens företag.”

20 I protokollet från mötet den 16 maj 1986 mellan kommissionen och Eurofer (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 14), som upprättades av Eurofer, anges följande under rubriken "genomförandet av artikel 58 år 1987": "Vad beträffar framtiden efter år 1987 har kommissionens företrädare angett att de för sin del ännu inte har någon ståndpunkt i frågan." Av samma protokoll framgår att de ansvariga i Eurofer, som samlades efter det att kommissionens företrädare hade avlägsnat sig, förutsåg flera olika möjligheter, nämligen följande:

"En inledande diskussion har visat att det finns tre möjligheter att välja mellan, nämligen följande:

- Total frihet och, i så fall, hur skall man kunna samarbeta på bästa sätt.

- Förlängning av artikel 58 och, i så fall, hur gå till väga med kommissionen.

- Inte använda artikel 58, utan en privat överenskommelse. I detta fall, vilken typ av överenskommelse (produktion, leverans) och vilket tillämpningsområde (obearbetad stål, vissa produkter etcetera).

I alla händelser har alla medlemmar kommit överens om att syftet är att fastställa en prisnivå som motsvarar lönsamhet för ett stort antal företag.

Olika ståndpunkter har framförts. Enligt en ståndpunkt, som är baserad på att det kommer att finnas överproduktion de närmsta åren, är överenskommelser rörande kvantitet oundvikliga. Enligt en annan ståndpunkt, som är baserad på tidigare erfarenhet, ifrågasätts företagets förmåga att acceptera de nödvändiga anpassningarna vid slutandet av en privat överenskommelse, efter en lång period med konstgjorda åtgärder.”

- 21 I beslut nr 3746/86/EKSG av den 5 december 1986 om ändring av beslut nr 3485/85 (EGT L 348, s. 1) angav kommissionen följande: ”Införandet av artikel 15 b var nödvändigt vid den tidpunkt när stålindustrins kris var som djupast. I nuläget är det inte längre motiverat att bevara denna bestämmelse. Den skall således avskaffas.”
- 22 I meddelandet till rådet om stålindustripolitiken som framlades den 18 september 1987 (KOM(87)388 slutlig/2, EGT C 272, 1987, s. 3) gjorde kommissionen bland annat följande uttalande:

”Kommissionen är inte redo att förlänga kvoteringsystemet, som alla är överens om måste förnyas, förrän detta åtföljs av incitament till nedläggning och ovillkorliga åtaganden från de berörda företagen och regeringarna.

...

Fastän krisvillkor fortfarande gäller för platta produkter och tunga profiler, kommer kommissionen, som är medveten om den broms som kvoteringsystemet i sig kan skapa för omstruktureringen av industrin, endast att genomföra ett sådant system om företagen för övrigt gör ovillkorliga åtaganden avseende en tillfredsställande nivå för nedläggning, som skall ske enligt en tidsplan som inte får överstiga tre år.

...

I synnerhet

...

— kommer kommissionen att sätta stopp för systemet under år 1988 om företagen inte har gjort ytterligare ansträngningar före den 1 augusti 1988.”

- 23 Den 8 oktober 1987 gav kommissionen en grupp av tre experter, Colombo, Friderichs och Mayoux, i uppdrag att undersöka om företagen var redo att för tre grupper av produkter, däribland stålbalkar, göra åtaganden för en tillfredsställande och snabb minskning av den produktionskapacitet som ansågs överflödiga.
- 24 Enligt ”Expertgruppens rapport” (EGT C 9, av den 14 januari 1988, s. 6)

”är det uppenbart att företagen, som under sju år har skyddats av ett kvoteringsystem och som vant sig vid att det förlängs, inte är redo att göra tillfredsställande åtaganden om nedläggning för att en förlängning av systemet skall vara motiverad...

Mot bakgrund av den internationella ekonomiska situationen kan det dock förutses att den nuvarande situationen med relativt höga priser inte kommer att

vara länge och det är säkert att överproduktionen på nytt kommer att påverka marknaden och tvinga stålföretagen att göra omstruktureringar och lägga ned anläggningar.

Kommissionen måste således på en gång handla med fasthet och stor ansvarskänsla.

Det nuvarande kvoteringsystemet kan inte behållas utan att företagen gör ovillkorliga åtaganden att minska kapacitet. Om man däremot tvärt skulle öppna sig för marknadskrafterna kommer priserna, som utan tvekan kommer att falla, att kunna påverka alla företag och på så sätt försvåra den planerade omstruktureringen.”

25 I rapporten dras följande slutsats:

”Avslutningsvis vill vi ännu en gång understryka allvaret i stålindustrins kris, som är mycket mer betydande än flertalet industriföretag vill medge.

Denna kris kräver en beslutsam och otvetydig inställning hos gemenskapsmyndigheterna för att industrin skall ta sitt ansvar.

Det är nödvändigt att omstrukturera stålindustriföretagen för att möta internationell konkurrens och bli helt konkurrenskraftiga på en marknad som blir alltmer öppen.”

26 Det var även under år 1987 som kommissionen övergav sin tes om att upprätthålla "traditionella flöden". I bilaga 1 till det ovannämnda meddelandet till rådet av den 18 september 1987 framförde den således åsikten att "bevarandet av traditionella handelsflöden av stålprodukter mellan medlemsstaterna överensstämmer inte med gemenskapens syfte att skapa en öppen inre marknad år 1992."

27 Gemenskapens nya stålindustripolitik angavs i kommissionens meddelande om stålindustripolitiken som lades fram till rådet den 16 juni 1988 (KOM(88) 343 slutlig, EGT C 194, 1988, s. 23). I den anges följande avseende de planerade åtgärderna:

"Det skall noteras att Paris-fördraget utgår, som normalsituation, från begreppet fri konkurrens på marknaden, och kommissionen åläggs genom artikel 5 att endast ingripa direkt i produktionen om omständigheterna så kräver... I fördraget föreskrivs även att konkurrensen måste ske på normala villkor.

Dessutom skall det beaktas att slutförandet av den inre marknaden år 1992 är ett väsentligt mål även för stålindustrimarknaden. Förberedandet inför denna tidpunkt år 1992 kommer att kräva en radikalt ändrad strategi hos de företagare, som fortfarande alltför ofta präglas av ett tänkande i nationella marknader."

28 Kommissionen drog följande slutsats:

"Stålindustrimarknaden har förbättrats så till den grad att kvoteringsystemet inte längre är motiverat. Detta system har även visat sig otillräckligt som stimulans för företagen att avsluta omstruktureringen... och kommissionen anser att den strukturella anpassningen måste fortsätta i enlighet med normala marknadsregler".

29 Vid rådets 1255:e session den 24 juni 1988 förde rådet till protokollet att kommissionen avsåg att avskaffa kvoteringsystemet för alla stålprodukter den 30 juni 1988. Genom hänvisning till kommissionens planerade följdåtgärder och övervakningsåtgärder på marknaden (månatlig statistik avseende produktion och leveranser, program med prognoser, konsultation av berörda parter) understök rådet att "ingen får använda övervakningssystemet för att kringgå artikel 65 i EKSG-fördraget" (se utdrag från utkastet till protokollet från rådets 1255:e session, bilaga 3 till svaromålet i mål T-151/94).

30 Den 4 maj 1988 offentliggjorde för övrigt kommissionen ett pressmeddelande (IP(88) 261, se ansökan i mål T-151/94, bilaga 5, handling 4) avseende den undersökning som den just gjort i ärendet rörande rostfritt stål (se punkt 36 nedan). Där anges i synnerhet följande:

"Det är den första undersökningen av karteller inom stålindustrin som kommissionen har gjort på tretton år. Eftersom kommissionens offentliga kvoteringsystem redan har avskaffats för vissa produkter, och det har framförts förslag om att avskaffa kvoteringsystemet den 30 juni 1988, står det klart att kommissionen inte kan tolerera att gemenskapssystemet ersätts av inofficiella och olagliga överenskommelser som slutits av industrin själv."

31 Krissystemet upphörde officiellt den 30 juni 1988 för stålbalkar. Samtidigt upphörde Eurofer V-avtalet. Övervakningssystemet för leveranser mellan medlemsstater som infördes genom beslut nr 3483/82 bevarades dock till november månad år 1988.

Övervakningssystemet som infördes från och med den 1 juli 1988

- 32 Fastän systemet för påtaglig krissituation upphörde den 30 juni 1988, framgår det av en intern skrivelse inom GD III av den 24 oktober 1988, som ingavs av svaranden för att följa förstainstansrättens beslut av den 10 december 1987, att rådet och kommissionen hade kommit överens om att det var nödvändigt att underlätta företagets anpassning till eventuella förändringar i efterfrågan. För det ändamålet kom man överens om att kommissionen skulle fortsätta att övervaka marknaden genom tre åtgärder, nämligen följande:
- Insamling av månatlig statistik över produktion och leveranser av vissa produkter.
 - Uppföljning av utvecklingen på marknaderna för dessa produkter inom ramen för kvartalsvisa program med prognoser.
 - Regelbunden konsultation av företagen avseende situationen och tendenserna på marknaden.
- 33 Kommissionen genomförde denna politik i synnerhet genom beslut nr 2448/88/EKSG av den 19 juli 1988 om införande av ett system för övervakning av företag inom stålindustrin avseende vissa produkter (EGT L 212, s. 1; nedan kallat beslut nr 2448/88), enligt vilket företagen var skyldiga att uppge sina leveranser till kommissionen. Detta system upphörde den 30 juni 1990 och ersattes av ett system för individuell och frivillig information.

34 Företagen fortsatte således att ha nära och regelbundna kontakter med GD III, där marknads parametrar (produktion, leverans, lager, pris, export, import) diskuterades. Dessa kontakter inrättades med följande begränsningar:

- a) Vid de kvartalsvisa officiella mötena mellan företrädare för producenterna, förbrukarna, handeln och kommissionen diskuterades programmen med prognoser ("forward programmes") i enlighet med artikel 46 i fördraget. Sådana möten ägde rum bland annat den 4 maj 1988, den 1 september 1988, den 3 november 1988, den 1 februari 1989, den 28 april 1989, den 1 september 1989, den 7 november 1989, den 7 februari 1990, den 3 maj 1990, den 4 september 1990 och den 5 november 1990.
- b) "Konsultationsmöten" ("consultation meetings"), som var begränsade till ett litet antal företrädare för industrin, vare sig dessa var medlemmar i Eurofer eller ej, och för kommissionen, ägde rum bland annat den 27 oktober 1988, den 26 januari 1989, den 28 april 1989, den 27 juli 1989, den 26 oktober 1989, den 25 januari 1990 och den 27 juli 1990.
- c) "Möten för en begränsad krets" ("restricted meetings"), som inskränkte sig till ett mycket begränsat antal företrädare för industrin, vare sig dessa var medlemmar i Eurofer eller ej, och för kommissionen, ägde rum den 8 december 1988, den 21 mars 1989, den 15 juni 1989 och den 13 december 1989.
- d) "Arbetsluncher" ("steel lunches") där företrädare för Eurofer och kommissionen träffades under informella former vid konsultationsmöten eller möten för en begränsad krets.

35 Det huvudsakliga syftet med dessa olika möten var att ge kommissionen den information från industrin som var nödvändig vid tillämpningen av artikel 46 i

fördraget och det övervakningssystem som införts genom beslut nr 2448/88. Vid dessa möten samlades tjänstemän vid GD III (särskilt Ortún, Kutscher, Evans, Drees, Aarts och Vanderseypen), ordföranden för CDE, ordförandena för Eurofers produktkommittéer, vissa företrädare för andra stålindustrisammanslutningar och vissa medlemmar ur Eurofers personal. Företrädarna för industrin gav kommissionen allmän information om varje produkts ekonomiska ställning. De allmänna uppgifter per produkt som utbyttes vid dessa tillfällen avsåg den faktiska förbrukningen, den beräknade förbrukningen, priser, order, leveranser, import, export och lagrens beskaffenhet. Eurofer skickade en sammanfattning av konsultationsmötena, mer kända som "speaking notes", till GD III i allmänhet ett par dagar efter mötet i fråga.

Beslutet om "rostfritt stål" av den 18 juli 1990

- 36 Den 18 juli 1990 antog kommissionen beslut 90/417/EKSG om ett förfarande för tillämpning av artikel 65 i EKSG-fördraget angående avtal och samordnade förfaranden bland europeiska producenter av platta kallvalsade produkter av laminerat rostfritt stål (EGT L 220, s. 28, nedan kallat beslutet om rostfritt stål). Genom detta beslut påförde kommissionen vissa stålindustriföretag, däribland British Steel, Thyssen Edelstahlwerke AG, systerbolag till sökanden, och Ugine aciars de Châtillon et Gueugnon, Unimétals dotterbolag, böter på mellan 25 000 och 100 000 ECU för att ha överträtt artikel 65.1 i fördraget genom att ett avtal om kvoter och priser slöts den 15 april 1986.

Kommissionens överväganden från och med år 1990 om EKSG-fördragets framtid

- 37 Kommissionen började att överväga EKSG-fördragets framtid under år 1990, vilket ett utkast till meddelande i denna fråga av den 23 oktober 1990 till kommissionsledamöterna från Bangemann, ansvarig kommissionsledamot för

industripolitik, visar (bilaga 10 till ansökan i mål T-156/94). I denna handling prioriterade kommissionen valet att låta EKSG-fördraget utlöpa år 2002 ”och samtidigt använda den flexibilitet som det erbjuder för att i den utsträckning som det är möjligt anpassa dess tillämpning till den situation som råder på de två områdena, och genom att gradvis ordna så att de återinförs (’phasing in’) genom EEG-fördraget år 2002” (se även kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet av den 15 mars 1991 om EKSG-fördragets framtid, SEC (91) 407 slutlig, ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 1).

- 38 I meddelandet från september månad år 1991 om EKSG:s konkurrenspolitik (IV/832/91) (replik i mål T-151/94, bilaga 5) föreslog kommissionen ”att i framtiden anpassa konkurrenspraxis enligt EKSG och EEG till varandra i den utsträckning som det är möjligt”. Även i den tjugonde rapporten om konkurrenspolitiken, som offentliggjordes år 1991, noterade kommissionen särskilt följande (punkt 122): ”Tiden är mogen för att, i den utsträckning som det är möjligt, anpassa EKSG:s konkurrensregler till konkurrensreglerna i Rom-fördraget”.

C — Det administrativa förfarandet vid kommissionen

- 39 Den 16, den 17 och den 18 januari 1991 utförde kommissionen, på grundval av enskilda beslut som antagits med stöd av artikel 47 i fördraget, kontrollundersökningar vid sju företags och två företagssammanslutningars kontor. Andra kontrollundersökningar skedde den 5, den 7 och den 25 mars 1991. Vissa av de berörda företagen och företagssammanslutningarna gav kompletterande upplysningar efter begäran från kommissionen med stöd av artikel 47 i fördraget.
- 40 Den 6 maj 1992 skickade kommissionen ett meddelande om anmärkningar till de berörda företagen och sammanslutningarna, däribland sökanden. Sökanden besvarade detta genom skrivelser av den 18 augusti och den 20 december 1992.

- 41 Parterna hade även möjlighet att framföra sina ståndpunkter vid ett förhör som hölls i Bryssel den 11—14 januari 1993, och vars protokoll skickades till dem den 8 juli och den 8 september 1993. Med hänsyn till att de deltagande parterna gjorde ett flertal hänsyftningar till vissa kontakter som GD III hade med stålvalsproducenterna under den period som omfattades av meddelandet om anmärkningar, anmodade förhørsombudet att de skulle uppge all den bevisning som de innehade på detta område. Sökanden efterkom denna anmodan genom skrivelse av den 16 februari 1993.
- 42 Genom skrivelse av den 22 april 1993 meddelade förhørsombudet parterna att han inte avsåg att hålla ett andra förhör.
- 43 Den 15 februari 1994, dagen före det att beslutet antogs, avbröts de pågående förhandlingarna mellan kommissionen och företrädare för stålindustrin, som syftade till omstrukturering av denna industri genom frivilliga minskningar av produktionskapacitet, efter att det hade konstaterats att förhandlingarna hade strandat.
- 44 Enligt protokollet från kommissionens 1189:e möte (förmiddag och eftermiddag), som ingavs av svaranden på en begäran från förstainstansrätten, antogs beslutet slutgiltigt vid eftermiddagssammanträdet den 16 februari 1994.
- 45 Klockan tolv den 16 februari 1994 hade Van Miert, ansvarig kommissionsledamot för konkurrensfrågor, hållit en presskonferens där han meddelade att kommissionen just hade antagit beslutet och angav det bötesbelopp som påförts sökandena British Steel, Preussag och ARBED. Dessa belopp överensstämde inte med de som angavs i beslutet. Han berättade även utförligt om vissa av de kriterier som använts för att fastställa bötesbeloppen och besvarade journalisternas frågor. Han förnekade särskilt att det fanns något samband mellan antagandet av beslutet och de strandade förhandlingarna om frivilliga minskningar av produktionskapacitet dagen före.

- 46 Under en debatt i Europaparlamentet den 24 februari 1994 frågade vissa parlamentsledamöter vilka skäl som låg bakom att kommissionen antog beslutet dagen efter de strandade förhandlingarna om omstrukturering av industrin. Van Miert försvarade kommissionens ståndpunkt genom att understryka att det rörde sig om två olika ärenden.

D — *Beslutet*

- 47 Beslutet, som kom sökanden tillhanda den 3 mars 1994 tillsammans med en skrivelse från Van Miert av den 28 februari 1994 (nedan kallad skrivelsen), har följande lydelse:

”*Artikel 1*

Följande företag har, i den utsträckning som anges i detta beslut, deltagit i de konkurrensbegränsande verksamheter som anges efter deras namn, som begränsar och snedvrider normal konkurrens på den gemensamma marknaden. Eftersom böter påförs, anges överträdelsens varaktighet i månader, utom i de fall där tilläggen har harmoniserats, där deltagande i överträdelsen anges med 'x'.

...

Thyssen

- a) Utbyte av konfidentiell information genom stålbalsskommissionen och Walzstahl-Vereinigung (30)

- b) Prisfastställelse i stålbalsskommissionen (30)

- c) Prisfastställelse på den tyska marknaden (3)

- d) Prisfastställelse på den italienska marknaden (3)

- e) Prisfastställelse på den danska marknaden (30)

- f) Uppdelning av marknader, 'Traverso-systemet' (3+3)

- g) Uppdelning av marknader, Frankrike (3)

- h) Uppdelning av marknader, Italien (3)

- i) Harmonisering av tillägg (x)

Artikel 2

Eurofer har överträtt artikel 65 i EKSG-fördraget genom att anordna ett utbyte av konfidentiell information i samband med de överträdelser som dess medlemmar har gjort sig skyldiga till och som anges i artikel 1.

Artikel 3

De företag och företagssammanslutningar som avses i artiklarna 1 och 2 skall omedelbart upphöra med de överträdelser som avses i nämnda artiklar, om så inte redan har skett. I det syftet skall företagen och företagssammanslutningarna avstå från att upprepa eller fortsätta med de handlingar eller det uppträdande som anges i artikel 1 eller i artikel 2 samt avstå från att vidta åtgärder med motsvarande verkan.

Artikel 4

För de överträdelser som anges i artikel 1 och som skedde efter den 30 juni 1988 (efter den 31 december 1989¹ för Aristrain och Ensidesa), skall följande böter påföras:

...

¹ — Det datum som anges i den franska och den spanska versionen av beslutet. I den tyska och den engelska versionen anges den 31 december 1988.

Thyssen Stahl AG

6 500 000 ECU

...

Artikel 5

De bötesbelopp som påförs i enlighet med artikel 4 skall betalas inom tre månader från delgivningen av detta beslut...

På bötesbeloppen utgår full ränta från och med utgången av ovannämnda frist enligt den räntesats som Europeiska fonden för monetärt samarbete tillämpade för sina transaktioner i ECU den första vardagen i den månad då föreliggande beslut antogs, plus 3,5 procentenheter, det vill säga 9,75 procent.

Böter som överstiger 20 000 ECU kan dock betalas i fem lika stora årliga delbetalningar under följande villkor:

- Den första delbetalningen skall betalas inom tre månader från delgivningen av detta beslut.
- Den andra, den tredje, den fjärde och den femte delbetalningen skall betalas inom ett år, två år, tre år respektive fyra år efter delgivningen av detta beslut. På varje delbetalning skall ränta utgå, beräknad på den resterande skuldens totalbelopp, enligt den räntesats som Europeiska fonden för monetärt

samarbete tillämpade för sina transaktioner i ECU den månad som föregår förfallodagen för varje årlig betalning. Detta fördelaktiga betalningsvillkor förutsätter att det, vid det datum som avses i första strecksatsen, ställs en banksäkerhet till kommissionen som täcker kapitalbeloppet och räntan.

Vid försenad betalning höjs denna räntesats med 3,5 procentenheter.

...

Artikel 6

Detta beslut är riktat till

...

— Thyssen Stahl AG

...”

48 Efter en erinran om artikel 5 i beslutet har skrivelsen följande lydelse:

”Om ni väcker talan vid gemenskapsdomstol kommer kommissionen inte att vidta några åtgärder för indrivning så länge målet är anhängigt vid denna domstol under följande två villkor:

— Att ni accepterar att det utgår ränta på er skuld, från den tidpunkt då den blir exigibel till tidpunkten för betalning månaden efter det slutliga avgörandet har meddelats, enligt följande räntesatser:

— 7,75 procent om ni väljer att göra en enda betalning,

— om ni väljer att göra årliga delbetalningar, 7,75 procent för den första delbetalningen och för följande delbetalningar den räntesats som föreskrivs i artikel 5, plus 1,5 procentenheter.

— Att ni senast det datum då den tidsfrist som föreskrivs i artikel 5 första strecksatsen i beslutet har löpt ut, ställer en banksäkerhet till kommissionen som täcker kapitalbeloppet och räntan....”

Förfarandet vid förstainstansrätten, senare utveckling av talan och parternas yrkanden

49 Denna talan väcktes genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 8 april 1994.

- 50 Genom skrivelse av den 7 september 1994 adresserad till justitiesekreteraren, ställde Aristrain, sökanden i mål T-156/94, frågan huruvida kommissionen i förevarande mål har iakttagit skyldigheten att översända handlingar som åligger den enligt artikel 23 i EKSG-stadgan för domstolen (nedan kallad artikel 23). Efter att ha anmodats att yttra sig över denna begäran, svarade kommissionen i huvudsak genom skrivelse av den 12 oktober 1994, att den hade fullgjort kraven i nämnda artikel 23.
- 51 I skrivelse av den 25 oktober 1994 begärde förstainstansrättens justitiesekreterare att kommissionen skulle uppfylla de skyldigheter som åligger den med stöd av artikel 23. Kommissionen inkom med ungefär 11 000 handlingar som hänför sig till beslutet till justitiesekreteraren, tillsammans med en skrivelse av den 24 november 1994, där den särskilt gjorde gällande att handlingarna innehöll affärshemligheter samt dess interna handlingar, som de berörda företagen inte borde få tillgång till.
- 52 Efter ett informellt möte med parterna som hölls den 14 mars 1995, anmodade förstainstansrätten (tredje avdelningen i utökad sammansättning) parterna i en skrivelse från justitiesekreteraren av den 30 mars 1995 att skriftligen ta ställning till den fråga om konfidentialitet som väckts samt frågan om förening av målen. Med hänsyn till de ofullständiga svar som parterna ingav, skickade förstainstansrätten en andra omgång frågor i en skrivelse från justitiesekreteraren av den 21 juli 1995 (den 25 juli 1995 i British Steels fall). Förstainstansrätten anmodade dessutom svaranden att ta ställning till en ny begäran från British Steel daterad den 14 juli 1995.
- 53 Som svar på förstainstansrättens frågor, som inkom mellan den 6 och den 15 september 1995, klargjorde sökandena särskilt begäran om att få tillgång till kommissionens interna handlingar, mot bakgrund av den förteckning över dessa handlingar som bifogades en skrivelse som kommissionen skickat till förstainstansrätten den 25 juni 1995.
- 54 Genom beslut av den 19 juni 1996 i målen T-134/94, T-136/94, T-137/94, T-138/94, T-141/94, T-145/94, T-147/94, T-148/94, T-151/94, T-156/94 och

T-157/94, NMH Stahlwerke m.fl. mot kommissionen (REG 1996, s. II-537; nedan kallat beslutet av den 19 juni 1996) beslutade förstainstansrätten (andra avdelningen i utökad sammansättning, där referenten under tiden förordnades att tjänstgöra) om sökandenas rätt till tillgång till de handlingar i målet som svaranden översänt och som härrörde dels från sökandena själva, dels från tredje man i dessa förfaranden och som kommissionen klassificerade som konfidentiella i dessa parterers intressen. Däremot lät förstainstansrätten beslut anstå avseende sökandenas begäran om att få tillgång till de handlingar i ärendet som svaranden klassificerat som interna handlingar, samt begäran att handlingar som inte finns i nämnda akt skulle inges. Förstainstansrätten anmodade svaranden att utförligt och konkret specificera av vilka skäl denne ansåg att vissa av de handlingar som den klassificerat som "interna" bland handlingarna i detta ärende inte kunde delges sökandena.

55 Svaranden efterkom förstainstansrättens anmodan genom skrivelser av den 11, den 12 och den 13 september 1996. I samma skrivelser föreslog kommissionen att dessa mål skulle hänskjutas till rätten i plenum, med tillämpning av artikel 14 i förstainstansrättens rättegångsregler. Efter anmodan att yttra sig över denna begäran, svarade sökandena genom skrivelser adresserade till förstainstansrätten mellan den 4 och den 18 oktober 1996. Sökandena i målen T-134/94, T-137/94, T-138/94, T-148/94, T-151/94 och T-157/94 motsatte sig ett sådant hänskjutande.

56 Genom beslut av den 10 december 1997 i målen T-134/94, T-136/94, T-137/94, T-138/94, T-141/94, T-145/94, T-147/94, T-148/94, T-151/94, T-156/94, T-157/94, NMH Stahlwerke m.fl. mot kommissionen (REG 1997, s. II-2293; nedan kallat beslutet av den 10 december 1997) biföll förstainstansrätten (andra avdelningen i utökad sammansättning) sökandenas begäran att få tillgång till de handlingar som kommissionen kvalificerat som "interna" genom att besluta att vissa handlingar som översänts till förstainstansrätten med stöd av artikel 23, rörande kontakter mellan GD III och stålindustrin under den period av överträdelser som beaktades i beslutet vid fastställandet av bötesbeloppen, samt vissa handlingar från generaldirektoratet för Yttre förbindelser (GD I) rörande kontakter mellan kommissionen och vissa skandinaviska nationella myndigheter, skulle föras till akten i målet. Förstainstansrätten vidtog även vissa åtgärder för bevisupptagning genom att beordra kommissionen att inge sina egna protokoll och meddelanden avseende de möten som hölls mellan GD III och företrädare för

stålindustrin mellan juli månad år 1988 och november månad år 1990. Slutligen beslutade förstainstansrätten att förena målen vad avser åtgärder för bevisupptagning och vad avser det muntliga förfarandet, utan att hänskjuta målen till rätten i plenum.

- 57 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten att inleda det muntliga förfarandet och ställa vissa skriftliga frågor till parterna med stöd av artikel 64 i rättegångsreglerna. Genom skrivelse från justitiesekreteraren av den 26 november 1997 har förstainstansrätten särskilt bitt svaranden att inge den slutgiltiga texten till protokollet från kommissionens möte den 16 februari 1994 (förmiddag och eftermiddag) vad beträffar antagandet av det omtvistade beslutet. I samma skrivelse har förstainstansrätten även anmodat kommissionen att ange följande för alla sökandena samt företagen Norsk Jernverk och Inexa Profil AB:

— Vilken omsättning beaktade kommissionen vid påförandet av böter för varje företag?

— Vilka olika procentsatser tillämpade den på omsättningarna för att beräkna bötesbeloppen för samtliga berörda företag?

— Vilka argument eller överväganden, angivna i detalj för varje företag, beträffande olika försvarande eller förmildrande omständigheter beaktade den för att komma fram till det slutliga bötesbeloppet?

- 58 Svaranden besvarade förstainstansrättens frågor genom skrivelse av den 19 januari 1998, som inkom till förstainstansrättens kansli den 22 januari 1998. I denna skrivelse översände den två handlingar till förstainstansrätten med titeln "Utkast till protokoll från kommissionens 1189:e möte som hölls i Bryssel (Breydel) onsdagen den 16 februari 1994 (förmiddag och eftermiddag)" respek-

- tive ”Utkast till särskilt protokoll från kommissionens 1189:e möte som hölls i Bryssel (Breydel) onsdagen den 16 februari 1994 (förmiddag och eftermiddag).” Svaranden gjorde gällande att dessa två handlingar omfattades av sekretessen vid överläggningar och att sökanden inte skulle få ta del av dem.
- 59 Genom en skrivelse från justitiesekreteraren av den 27 november 1997 anmodade förstainstansrätten sökanden att precisera i vilken utsträckning den stod fast vid påståendet att den inte hade fått tillgång till vissa handlingar under det administrativa förfarandet. Sökanden besvarade denna anmodan genom skrivelse av den 19 januari 1998.
- 60 Den 14 januari 1998 höll förstainstansrätten ett informellt möte med parterna för att planera så att förhandlingen skulle avlöpa smidigt. Förstainstansrätten påpekade särskilt för parterna att de hade rätt till tillgång till handlingarna i målet som översänts till förstainstansrätten med stöd av artikel 23, i den utsträckning som anges i beslutet av den 19 juni 1996 och beslutet av den 10 december 1997 och i enlighet med de villkor som justitiesekreteraren skulle uppställa. Förstainstansrätten anmodade även parterna att, efter det att de fått tillgång till handlingarna i målet, ange vilka ytterligare särskilda handlingar som de avsåg att hänvisa till vid förhandlingen.
- 61 Sökandena ARBED, Aristrain, Cockerill-Sambre, British Steel, Ensidesa, Preussag och Unimetal tog del av förstainstansrättens nämnda handlingar och erhöll kopior av de handlingar som de ansåg var nödvändiga för deras försvar. Genom skrivelse av den 9 februari 1998 framförde Ensidesa synpunkter avseende vissa av handlingarna i fråga.
- 62 Genom skrivelse från justitiesekreteraren av den 30 januari 1998 ställde förstainstansrätten några ytterligare frågor till kommissionen och Eurofer avseende systemet för månatligt utbyte av information rörande order och leveranser som infördes genom Eurofer och som beskrevs i beslutet under namnet ”fast bookings”. Parterna besvarade dessa frågor genom skrivelser av den 18 februari respektive den 23 februari 1998.

- 63 Genom skrivelse från justitiesekreteraren av den 6 februari 1998 ställde förstainstansrätten även vissa kompletterande frågor till svaranden rörande den beräkningsmetod som använts för att beräkna böterna i detta fall. Kommissionen besvarade dessa frågor genom skrivelse av den 20 februari 1998, som inkom till förstainstansrättens kansli den 24 februari.
- 64 Genom beslutet av den 16 februari 1998 fastslog förstainstansrätten (andra avdelningen i utökad sammansättning) att endast handlingen med titeln ”Utkast till protokoll från kommissionens 1189:e möte som hölls i Bryssel (Breydel) onsdagen den 16 februari 1994 (förmiddag och eftermiddag)”, som inkom till förstainstansrättens kansli den 22 januari 1998, skulle föras till akten i målet och delges sökandena.
- 65 Genom skrivelser av den 13 februari och den 19 februari 1998 inkom sökandena med en gemensam begäran om vidtagande av åtgärder för bevisupptagning, som särskilt avsåg beräkningen av böterna och som syftade till att handlingar som hänför sig till antagandet av beslutet skulle inges. Kommissionen besvarade denna begäran genom skrivelse av den 2 mars 1998.
- 66 Genom skrivelse från justitiesekreteraren av den 11 mars 1998 bad förstainstansrätten svaranden att dels komplettera sina svar från den 19 januari och den 20 februari 1998 på förstainstansrättens frågor, genom att ange för varje sökanden de exakta aritmetiska beräkningar som gör det möjligt att konkret förstå hur bötesbeloppen har fastställts, dels inge det slutgiltiga protokollet från kommissionens möte (förmiddag och eftermiddag), under vilket beslutet antogs, samt dess bilagor så vitt dessa har samband med detta beslut. Svaranden besvarade denna begäran genom skrivelse av den 19 mars 1998 och ingav till förstainstansrättens kansli det slutgiltiga protokollet från kommissionens möte den 16 februari 1994, samt dess bilagor.
- 67 Genom beslut av den 23 mars 1998 fastslog förstainstansrätten att Ortún och Vanderseyphen, tjänstemän vid GD III, samt Kutscher, före detta tjänsteman vid GD III, skulle höras som vittnen rörande kontakterna mellan GD III och stålindustrin under den period som överträdelserna skedde och som beaktades vid fastställandet av bötesbeloppen, nämligen från den 1 juli 1988 till slutet av år 1990.

- 68 Vid förhandlingen, som ägde rum den 23—27 mars 1998, utvecklade parterna sin talan och sina svar på frågorna från förstainstansrätten (andra avdelningen i utökad sammansättning), sammansatt av ordföranden A. Kalogeropoulos samt domarna C.P. Briët, C.W. Bellamy, A. Potocki och J. Pirrung. Sökandena höll en gemensam plädering i vissa frågor. Som sakkunnig hörde förstainstansrätten professor Steindorff, före detta generalsekreteraren vid den tyska delegationen vid de förhandlingar som föregick undertecknandet av EKSG-fördraget. Förstainstansrätten hörde som vittnen även Ortún, Vanderseypen och Kutscher samt, på Preussags begäran, dess företrädare, Mette och Kröll. Förstainstansrätten granskade även en videoinspelning från Van Mierts presskonferens den 16 februari 1994, som ingavs av Aristrain.
- 69 Ett visst antal nya handlingar ingavs vid förhandlingen, både på förstainstansrättens begäran och med dess tillåtelse. Förstainstansrätten bad även kommissionen att inkomma med vissa handlingar rörande dess relationer med nationella skandinaviska myndigheter under åren 1989 och 1990. Dessa handlingar inkom till förstainstansrättens kansli tillsammans med en skrivelse från kommissionen av den 11 maj 1998.
- 70 Det muntliga förfarandet avslutades efter förhandlingen den 27 mars 1998. Eftersom två av avdelningens ledamöter var förhindrade att delta i överläggningarna efter att deras mandattid utlöpte den 17 september 1998, fortsatte förstainstansrättens överläggningar med de tre domare som har undertecknat denna dom, i enlighet med artikel 32 i rättegångsreglerna.
- 71 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara artiklarna 1, 3 och 4 i beslutet i den utsträckning som dessa rör sökanden,

- i andra hand, sänka det bötesbelopp som sökanden påförts genom artikel 4 i beslutet till ett skäligt belopp,

- i tredje hand, ogiltigförklara skrivelsen eftersom den innehåller en annan räntesats än den som angavs i artikel 5 i beslutet, och

- förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

72 Svaranden har yrkat att förstainstansrätten skall

- ogilla talan, och

- förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Yrkandet om ogiltigförklaring av artikel 1 i beslutet

73 Till stöd för yrkandet om ogiltigförklaring av artikel 1 i beslutet har sökanden åberopat flera argument som kan grupperas på följande sätt. För det första har den angett ett flertal argument om åsidosättande av dess processuella rättigheter. För det andra har sökanden angett olika argument rörande att kommissionen skall ha åsidosatt väsentliga formkrav under det administrativa förfarandet. I en tredje kategori av argument har sökanden åberopat att artikel 65.1 i fördraget har åsidosatts (se punkterna 171 och 172 nedan).

A — Åsidosättande av sökandens processuella rättigheter

Underlåtenhet att översända alla handlingar som beslutet hänvisar till

Kortfattad sammanfattning av sökandens argument

- 74 Sökanden har kritiserat kommissionen för att ha åsidosatt dess rätt till försvar, eftersom beslutet baseras på flera handlingar, som även omnämns i meddelandet om anmärkningar, som varken har bifogats eller översänts i ett senare skede av det administrativa förfarandet. Sökanden har understrukt att den genom skrivelse av den 20 december 1992 och vid det administrativa förhöret påtalade underlåtenheten att översända flertalet av dessa handlingar.
- 75 I sin replik har sökanden medgett att ”flertalet av de handlingar som åsyftas i denna anmärkning... översändes till sökanden den 19 januari 1993”. Sökanden har tillagt att den ”tar tillbaka sin anmärkning så vitt den avser handlingarna i fråga”.
- 76 På anmodan av förstainstansrätten att precisera i vilken utsträckning och för vilka särskilda handlingar sökanden vidhöll denna grund, angav sökanden i en skrivelse, som inkom till förstainstansrättens kansli den 19 januari 1998, att den avstod från denna grund så vitt den gjorde gällande att den före antagandet av beslutet inte hade fått ta del av de handlingar som nämns i punkt 17 i ansökan. Sökanden har dock vidhållit grunden så vitt den har kritiserat kommissionen för att inte ha översänt dessa handlingar tillsammans med meddelandet om anmärkningar, och på så sätt hindrat sökanden från att använda dessa vid det administrativa förhöret.

Förstainstansrättens bedömning

- 77 Förstainstansrätten erinrar om att den rätt till försvar som sökanden har åberopat i förevarande fall garanteras genom artikel 36 första stycket i EKSG-fördraget. Enligt denna artikel skall den som saken gäller ges tillfälle att framlägga sina synpunkter, innan kommissionen tillgriper en sådan ekonomisk sanktion som anges i nämnda fördrag. Eftersom förevarande mål rör upprätthållandet av denna garanti, skall det skiljas mellan de handlingar där underlåtenheten att översända dessa redan ifrågasattes i sökandens skrivelse av den 20 december 1992, och de handlingar där denna kritik framfördes för första gången i ansökan.

— Handlingar där underlåtenheten att översända dessa ifrågasattes i sökandens skrivelse av den 20 december 1992

- 78 Det framgår av bilaga 3 till meddelandet om anmärkningar att en kopia av de handlingar som rörde sökanden översändes till denne tillsammans med kommissionens skrivelse av den 6 maj 1992. Ett visst antal av de handlingar som åberopas i sökandens skrivelse av den 20 december 1992 nämns i bilaga 3.
- 79 I bilaga 2 till meddelandet om anmärkningar gav kommissionen för övrigt sökanden en förteckning över alla de handlingar som ingick i akten i detta ärende, och angav vilka handlingar som den var beredd att ge sökanden tillgång till. Alla de handlingar som åberopas i sökandens skrivelse av den 20 december 1992, förutom de handlingar som rör utbytet av information genom Eurofer som översändes till sökanden genom kommissionens skrivelse av den 14 juli 1992, har i bilaga 2 till meddelandet om anmärkningar klassificerats som "tillgängliga" eller, vad beträffar ett visst antal interna handlingar från British Steel, som "delvis tillgängliga" för sökanden. Vad beträffar den sistnämnda kategorien har sökanden inte bestritt att anmärkningarna endast är baserade på de avsnitt som var tillgängliga.

- 80 Den 5 juni 1992 fick sökanden tillgång till handlingarna i ärendet i enlighet med de villkor som angavs i kommissionens skrivelse av den 6 maj 1992. Sökanden hade således möjlighet att få kopior av alla de handlingar som kommissionen klassificerat som "tillgängliga" eller "delvis tillgängliga".
- 81 I sitt svar av den 18 augusti 1992 på meddelandet om anmärkningar klagade sökanden inte över att kommissionen underlåtit att översända handlingarna, förutom den "handling som nämns i punkt 266" i nämnda meddelande om anmärkningar (s. 5 i svarsskrivelsen). Det var först i skrivelsen av den 20 december 1992, det vill säga mer än sju månader efter meddelandet om anmärkningar, som sökanden skickade en förteckning till kommissionen över de handlingar som den påstod att kommissionen inte hade översänt till den.
- 82 Vid det administrativa förhöret den 11—14 januari 1993 gick förhørsombudet med på att kopior av de handlingar som omnämns i sökandens skrivelse av den 20 december 1992 (på nytt) skulle översändas till denne. Förhørsombudet anmodade sökanden att kontrollera om dess svar på meddelandet om anmärkningar skulle behöva ändras mot bakgrund av dessa handlingar, och tillade att han därefter skulle bedöma om ärendet skulle granskas på nytt (protokollet från förhöret, s. 176).
- 83 Den 19 januari 1993 undertecknade en av sökandens företrädare ett mottagningsbevis med följande lydelse:

"Following your access to files June 5, 1992, your letter dated December 20, 1992, and your request at the hearing January [12,] 1993, the documents, listed in the above mentioned letter, have been given to the undersigned as of this date. All of these documents were available either in the appendix 3 to the Statement of Objections or in the files you consulted on June the 5th, 1992." ("Efter det att ni fick tillgång till handlingarna den 5 juni 1992, och efter er skrivelse av den 20 december 1992 och er begäran vid förhöret den 12 januari 1992, har de handlingar som anges i ovannämnda skrivelse översänts till undertecknad denna dag. Alla dessa handlingar finns tillgängliga antingen i bilaga 3 till meddelandet om anmärkningar eller i de handlingar som ni tog del av den 5 juni 1992.")

- 84 Det framgår dock av kommissionens svaromål, i motsats till vad som tycks framgå av ovannämnda mottagningsbevis, att fem handlingar som nämndes i sökandens skrivelse av den 20 december 1992 inte överlämnades till denne den 19 januari 1993. Dessa fem handlingar var dock klassificerade som "tillgängliga" i den förteckning som bifogades till bilaga 2 till meddelandet om anmärkningar, med ett undantag (det rör sig om ett meddelande i British Steels akt avseende ett möte som ägde rum den 14 september 1988, omnämnt i punkt 172 i beslutet) som inte har anförts mot sökanden.
- 85 Fastän sökanden skrev till förhørsombudet den 16 februari 1993 angående kontakterna mellan GD III och stålindustrin, och erhöll protokollet från förhöret senast den 8 september 1993, tog sökanden inte på nytt upp frågan om tillgång till handlingarna.
- 86 Förstainstansrätten anser att under dessa omständigheter har sökanden inte styrkt att den under det administrativa förfarandet inte var i stånd att på ett lämpligt sätt yttra sig över de handlingar som den åberopade i sin skrivelse av den 20 december 1992.
- 87 Av detta följer att sökandens argument avseende en påstådd underlåtenhet att översända de handlingar beslutet hänvisar till skall förkastas, så vitt de avser de handlingar som nämndes i sökandens skrivelse av den 20 december 1992.

— Handlingar där underlåtenheten att översända dessa åberopades för första gången i ansökan till förstainstansrätten

- 88 Denna kategori omfattar endast ett begränsat antal handlingar, nämligen följande: tabeller över leveranser, daterade den 3 december 1990, omnämnda i bilaga 1, punkt 26, till beslutet, det handskrivna meddelandet från Peine-

Salzgitter som nämns i punkt 63 i beslutet, alla de handlingar som nämns i punkt 115 i beslutet och telefaxet från den ansvariga för rättsliga frågor vid Eurofer, som skickades den 3 december 1990 till denna sammanslutning (punkt 140 i beslutet).

- 89 Vad beträffar de handlingar som bifogades meddelandet om anmärkningar enligt dess bilaga 3, det vill säga alla de ovannämnda handlingarna förutom den första, skall det anges att i sin skrivelse av den 20 december 1992 kritiserade sökanden inte att de inte hade översänts. Det skall således antas att de faktiskt bifogades till meddelandet om anmärkningar. I vilket fall som helst angavs dessa handlingar även i bilaga 2 till detta meddelandet såsom tillgängliga handlingar för sökanden i kommissionens akter.
- 90 Vad beträffar tabellerna över leveranser av den 3 december 1990, har de inte anförts mot sökanden och innehåller inte några omständigheter till sökandens försvar, vilket sökanden inte har ifrågasatt efter att ha fått tillgång till dessa under domstolsförfarandet till följd av beslutet av den 19 juni 1996.
- 91 Av detta följer att sökandens argument angående en påstådd underlåtenhet att översända de handlingar som beslutet hänvisar till skall förkastas i sin helhet.

Åsidosättande av "principen om undersökning ex officio" och rätten till ett opartiskt förfarande

- 92 Som första invändning har sökanden kritiserat svaranden för att inte i detalj ha kontrollerat i vilken utsträckning som tjänstemännen vid GD III uppmuntrade företagen att införa det förfarande som de kritiserades för i beslutet eller i vilken utsträckning som dessa deltog i detta, trots att sökanden begärde detta under det administrativa förfarandet. Påståendet i punkt 312 i beslutet, att kommissionen

gjort en noggrann undersökning i det avseendet, är tvivelaktigt, med hänsyn till det kortfattade svar som gavs i punkterna 312 och 315 i nämnda beslut på den detaljerade redogörelse som sökanden gav i sin begäran. Dessutom motsägs detta påstående av den interna skriftväxlingen mellan GD III och generaldirektoratet för konkurrens (GD IV), som kommissionen ingav som bilaga till svaromålet.

- 93 Sökanden har understrukt att de tjänstemän vid GD IV som var ansvariga för detta ärende inte vid något tillfälle själva tog del av GD III:s akter avseende mötena mellan företrädare för företagen och kommissionen. Vid sökandenas gemensamma plädering vid förhandlingen, kritiserade sökandena svaranden särskilt för att under det administrativa förfarandet ha underlåtit dels att undersöka de 26 interna skrivelserna inom GD III avseende de möten som ägde rum med stålproducenterna mellan juli månad år 1988 och november månad år 1989, samt handlingarna avseende kontakterna mellan kommissionen och de svenska myndigheterna, som senare ingavs för att verkställa beslutet av den 10 december 1997, dels att inhämta vittnesmål från Ortún, Kutscher och Vanderseypen.
- 94 Som andra invändning har sökanden kritiserat kommissionen för att inte ha gett företagen tillgång till resultaten av dess undersökning, och inte ha gett dem möjlighet, vilken garanteras genom rätten till försvar, att framföra sina ståndpunkter i det avseendet före det att beslutet antogs, antingen genom att hålla ett andra förhör eller genom att ge dem tillfälle att inkomma med skriftliga kommentarer.
- 95 Inledningsvis skall förstainstansrätten understryka att invändningarna avseende åsidosättande av principen om undersökning *ex officio* och av sökandens processuella rättigheter, i synnerhet att kommissionen vägrade att hålla nya förhör, är formellt sett skilda från frågan huruvida svaranden hade skäl att anse att de handlingar som sökandena ingav efter förhöret inte bekräftade deras påståenden. Denna fråga kommer att undersökas senare (se nedan del D, som ägnas åt kommissionens delaktighet i de överträdelse som sökanden beskylls för).

96 Vad för det första beträffar invändningen om ett påstått åsidosättande av principen om undersökning *ex officio*, fastslår förstainstansrätten att kommissionen dels är konfronterad med anklagelser som har en viss betydelse för de berörda företagens försvar, som den för övrigt medgav i punkt 312 i beslutet, dels att kommissionen har bättre möjligheter än nämnda företag att fastställa om kommissionens egna tjänstegrenar uppför sig trovärdigt eller falskt.

97 Under dessa omständigheter anser förstainstansrätten att det följer av principerna om god förvaltningssed och lika medel att kommissionen hade en skyldighet att utreda denna aspekt av ärendet på ett seriöst sätt, för att fastställa i vilken utsträckning som påståendena i fråga var välgrundade eller ej. Det åligger icke desto mindre kommissionen, och inte sökandena, att besluta om tillvägagångssättet för en sådan utredning.

98 Det framgår dock av handlingarna att genom skrivelse nr 002793 av den 22 juli 1991 (bilaga 2 till svaromålet), det vill säga före det att meddelandet om anmärkningar skickades, vände sig direktören Temple Lang vid Direktorat D — Samordnade förfaranden, missbruk av dominerande ställning och övriga konkurrensbegränsningar III, vid GD IV, till Ortún, direktören vid Direktorat E Inre marknad och industripolitik, vid GD III, i följande ordalag:

”Vi vill... klarlägga i vilken utsträckning GD III och CDE Eurofer utbytte information vid mötena för utarbetandet av program med prognoser för stålsektorn. Kan ni ange

— beräkningsmetoden för gemenskapsomsättningen av råstål och produktkategorier vid offentliggörandet, och

- de statistiska uppgifter som GD III erhöill vid mötena med delegationen från CDE, och i vilken utsträckning dessa uppgifter har förenats, samt ange deras periodicitet.

Har ni under era möten hört talas om en 'Traverso-metod' som tycks ha till syfte att anpassa efterfrågan och leveranserna på nationella marknader för de olika produktkategorierna?"

- 99 I svarsskrivelse nr 10018 av den 12 september 1991 (bilaga 3 till svaromålet) till Temple Lang angav Ortún i synnerhet följande:

- "2. Vad beträffar informationen från Eurofer, förutom kopiorna av Eurofers snabbstatistik över order och leveranser som ni har kännedom om, erhöill vi prognoser i den form som bifogas... Uppgifterna förenades alltid på EEG nivå.

Jag erinrar också om att GD III var (när systemet med prognoser per produkt sattes igång) noga med att endast offentliggöra produktionsprognoser (inte leveranser), att avrunda dessa och byta ut definitionerna i dessa... i syfte att avvika från de definitioner som antagits av Eurofer.

3. Mötena med CDE ägde rum i princip var tredje månad inom ramen för möten av grupper av övervakningsexperten, för att kommentera situationen på marknaden. Dessa möten har nyligen blivit mer sporadiska. Det senaste mötet, där vi mottog bifogat meddelande (*speaking note*), ägde rum den 19 juli 1991. Vi anser att dessa möten är nödvändiga för att säkerställa en regelbunden uppföljning av marknaden...

4. Vad beträffar den så kallade Traverso-metoden medger jag att ingen av mina nuvarande medarbetare har hört talas om (den)..."

100 Den akt som kommissionen översände till förstainstansrätten med stöd av artikel 23 innehåller även en skrivelse av den 27 januari 1993 (handling nr 9729, som blev tillgänglig för sökanden genom beslutet av den 10 december 1997) från Ehlermann, generaldirektör vid GD IV, till Perissich, generaldirektör vid GD III, med följande lydelse:

"I ärendet i fråga har mina handläggare konsulterat era handläggare, i synnerhet vid utarbetandet av meddelandet om anmärkningar och angående de skriftliga svaren från vissa företag där det hänvisas till GD III:s handlande.

Det följer av det förhör som hölls den 11—14 januari 1993, där företrädare för era handläggare deltog, att parterna i sina försvar fäste störst vikt vid argumentet att kommissionen, i detta fall GD III, hade kännedom om det ifrågasatta förfarandet i synnerhet genom de 'speaking notes' som industrin upprättade.

Förhørsombudet vägrade parterna och deras företrädare tillgång till GD III:s akter, men föreslog att de inom två veckor efter förhöret skulle översända till GD IV de handlingar som de innehade och som kunde, åtminstone enligt deras mening, användas till deras försvar.

Vad beträffar denna särskilda fråga, skulle jag vilja att ni gjorde mig den tjänsten att på nytt kontrollera om handlingar av detta slag (vare sig det rör sig om skriftväxling mellan företagen och kommissionen eller handlingar som härrör

från dessa företag och som ställts till kommissionens förfogande) finns i era arkiv och i förekommande fall översända kopior av dessa till mig tillsammans med era kommentarer.”

- 101 Perissich besvarade Ehlermann genom skrivelse nr 001836 av den 12 februari 1993 (bilaga 4 till svaromålet). Han bifogade till denna skrivelse ovannämnda skrivelse från Ortún av den 12 september 1991 samt dess bilagor, och angav följande:

”Som ni kan konstatera av bilagorna, medför den mycket allmänna karaktären hos den information som ges i dessa 'speaking notes' att det inte i något fall var möjligt för mina handläggare att misstänka att dessa kunde vara resultatet av ett eventuellt förfarande som strider mot EKSG-fördraget.

Syftet med mötena med Eurofer var alltid begränsat till att fortlöpande göra undersökningar av marknadsutvecklingen, såsom föreskrivs i artikel 46.1 i fördraget.

Om ni vill kan vi översända *speaking notes* avseende andra kvartal. Enligt vår mening finns inga andra handlingar i GD III:s arkiv som kan sättas i samband med detta ärende.”

- 102 Temple Lang översände för övrigt till Ortún, genom skrivelse av den 18 februari 1993 (handling nr 9763 i akten som kommissionen översände till förstainstansrätten med stöd av artikel 23, som blev tillgänglig för sökanden genom beslutet av den 10 december 1997), handlingarna (*speaking notes*) som sökandena Preussag och Unimétal ingav till GD IV efter förhöret, och bad Ortún att undersöka dessa och meddela sina synpunkter ”om den betydelse som bör fästas vid den information som de innehåller i förhållande till stålbalksproducenternas ifrågasatta förfarande”. Likaså översände Temple Lang genom skrivelse av den 22 februari 1993 till Ortún (handling nr 9764 i den akt som kommissionen översände till förstainstansrätten med stöd av artikel 23, som blev tillgänglig för

sökanden genom beslutet av den 10 december 1997) de handlingar som skickats av sökandena Cockerill-Sambre, TradeARBED och British Steel, tillsammans med en anmodan att inge synpunkter.

- 103 Ortún översände sina synpunkter till Temple Lang genom skrivelse av den 5 maj 1993 (handling nr 9769 i den akt som kommissionen översände till förstainstansrätten med stöd av artikel 23, som blev tillgänglig för sökanden genom beslutet av den 10 december 1997), där han i huvudsak bekräftar GD III:s tidigare synpunkter.
- 104 Kommissionens akt (se bilaga 5 till svaromålet) innehåller även en konfidentiell skrivelse av den 19 februari 1993 från Ortún till Schaub (GD IV), som framstår som en "förteckning över anklagelser" som var avsedd att "bemöta producenternas påståenden om att GD III hade kännedom om och till och med var delaktig i [det] förfarande som har ifrågasatts av kommissionen (GD IV)".
- 105 Angående GD III:s påstådda delaktighet i informationsutbytet avseende kvantiteter och övervakning, anges följande i skrivelsen:

"Möten med Eurofers handelsexpert, som även omfattade oberoende experter som inte tillhörde Eurofer, ägde rum i enlighet med beslut nr 2448/88 om övervakning av marknaden, som trädde i kraft vid slutet av kvoteringssystemet, och fram till slutet av juni månad år 1990.

Företagens totala produktions- och leveransresultat överlämnades till deltagarna för kommentarer och jämförelser med de prognoser som gjorts i Prognoser för stålsektorn (PSS). Även tendenserna inom den externa handeln med samma produkter bedömdes för att komplettera marknadsbedömningen.

Dessa möten möjliggjorde även att för PSS syften samla information om marknadens framtida tendenser (särskilt vad gäller export) för de produkter som var föremål för övervakning. Inte vid något tillfälle under dessa möten väcktes frågan om en möjlig organisation av marknaden per produkt.

De 'speaking notes' som CDE:s företrädare (i allmänhet Traverso) använde sig av under dessa möten, upprättades på förhand inom Eurofer utan medverkan av tjänstemän vid GD III. Den omständigheten att GD III utanför dessa 'övervakningsmöten' erhöll dessa *speaking notes* kan inte i något fall utgöra stöd för ett eventuellt förfarande som strider mot EKSG-fördraget.

...

Det var endast efter övervakning och av praktiska skäl som 'steel lunches' tog över efter denna typ av möten. Syftet med dessa möten med Eurofer var alltid begränsat till 'fortlöpande undersökningar av marknadsutveckling', såsom föreskrivs i artikel 46.1 i fördraget. Det skall även klargöras att i det syftet utvecklade våra handläggare sina kontakter med hela kretsen av intresserade: sammanslutningar av oberoende producenter, handeln och förbrukare."

- 106 Angående påståendet att GD III hade kännedom om de samordnade förfarandena i fråga om pris, anges följande i samma skrivelse:

"a) Vad beträffar priserna, var de *speakingnotes* som det är fråga om här ovan alltid begränsade till att visa utvecklingen av index på ett mycket allmänt sätt (till exempel samtliga platta produkter) avseende såväl förfluten tid som en beräkning av den förväntade utvecklingen under det kommande kvartalet.

Även här medförde informationens mycket allmänna karaktär att våra handläggare inte i något fall kunde misstänka ett eventuellt förfarande som strider mot EKSG-fördraget.

b) Harmonisering av extra kostnader

I beslut 31/53/EKSG ålägs företagen att underrätta kommissionen om sina prislistor samt alla ändringar... Eftersom handläggarna vid GD III innehade alla tabeller och regelbundet mottog ändringar i dessa, kunde de notera överensstämmelsen i struktur, prisnivåer och ibland vad gäller datum för offentliggörande av prislistor över extra kostnader. Eftersom detta förfarande inte strider mot artikel 60 noterades det aldrig av våra handläggare, eller vid det flertal kontroller som GD IV utförde med stöd av artikel 60."

107 Förstainstansrätten anser att det framgår av alla dessa handlingar att kommissionen på vederbörligt sätt beaktade de yttranden och handlingar som ingavs av företagen vid förhöret, vilka översändes till GD III för kommentarer och förklaringar. För övrigt anmodades GD III av GD IV *ex officio* att förklara sin påstådda "delaktighet" i förfarandet i fråga, först vid den administrativa handläggningen och en andra gång efter förhöret.

108 Det är riktigt att de tjänstemän vid GD IV som ansvarade för handläggningen av "stålballsärendena" uppenbarligen inte hade direkta samtal med tjänstemännen vid GD III, som hade deltagit i mötena med producenterna. Inte heller bad de att få undersöka protokollen från dessa möten och övriga interna skrivelser som fanns i GD III:s arkiv, vilka ingavs på förstainstansrättens begäran. Förstainstansrätten anser emellertid att en av kommissionens tjänstegrenar inte kan kritiseras för att den, utan att försöka kontrollera dessa på annat sätt, fäste tilltro till de klara och detaljerade förklaringar som den på begäran fick från en annan tjänstegen, som den för övrigt inte har till uppgift att kontrollera.

- 109 Av detta följer att sökanden inte har styrkt att det i förevarande fall inte har företagits en tillräckligt seriös intern undersökning. Följaktligen skall argumenten avseende ett påstått åsidosättande av ”principen om undersökning *ex officio*” förkastas.
- 110 Vad i andra hand beträffar invändningen om ett påstått åsidosättande av sökandens processuella rättigheter, i synnerhet att kommissionen skulle vara tvungen att återuppta diskussionerna efter dess interna undersökning, skall det konstateras att garantin för rätten till försvar som säkerställs genom artikel 36 första stycket i fördraget inte kräver att kommissionen bemöter den berörda partens samtliga argument eller utför ytterligare undersökningar eller håller förhör med vittnen som den berörda parten har angett, när den anser att undersökningen i ärendet har varit tillräcklig (domstolens dom av den 16 maj 1984 i mål 9/83, Eisen und Metall Aktiengesellschaft mot kommissionen, REG 1984, s. 2071, punkt 32, och av den 12 november 1985 i mål 183/83, Krupp mot kommissionen, REG 1985, s. 3609, punkt 7).
- 111 I förevarande fall var de berörda företagen i stånd att i deras svar på meddelandet om anmärkningar översända de handlingar som de innehade och som påstods vara till deras försvar. I alla händelser hade de vid förhören den 11, den 12, den 13 och den 14 januari 1993 möjlighet att i detalj redogöra för sin ståndpunkt, och kommissionen hade för övrigt gett dem ytterligare ett tillfälle att skriftligen redogöra för sin ståndpunkt (se domen i det ovannämnda målet Krupp mot kommissionen, punkt 8).
- 112 Under dessa förhållanden var endast den omständigheten att sökanden hade ingett vissa handlingar efter förhöret, och att kommissionen efter detta förhör beslutade att inleda en intern undersökning, inte i sig av sådan karaktär att kommissionen var skyldig att återuppta diskussionerna efter denna undersökning.
- 113 Förstainstansrätten anser för övrigt att svaranden på ett tillräckligt sätt har iakttagit de berörda företagens rätt till försvar genom att de informerades om resultatet av denna undersökning genom skrivelse från förhørsombudet av den 22 april 1993. Där angavs det att de handlingar som de tillhandahållit efter

förhöret inte gjorde det möjligt att dra slutsatsen att kommissionen hade känt till förfarandet, och att handlingarna inte motiverade att det anordnades ett andra förhör.

- 114 Förstainstansrätten anser i synnerhet att kommissionen inte var tvungen under det administrativa förfarandet att översända till de berörda företagen de interna skrivelserna avseende dess undersökning. Inte heller var kommissionen tvungen att ge dem tillfälle att yttra sig över dessa under det administrativa förfarandet, eftersom dessa handlingar, som är av konfidentiell karaktär, uppenbarligen inte innehöll några uppgifter som kunde åberopas till sökandenas försvar.
- 115 I en situation som denna skall de berörda företagens processuella rättigheter anses tillräckligt säkerställda genom den möjlighet som de hade att väcka talan vid förstainstansrätten och vid detta tillfälle ifrågasätta att den slutsats som kommissionen kom fram till i punkt 312 i beslutet var välgrundad och samtidigt i förekommande fall begära att förstainstansrätten skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att undersöka denna aspekt av ärendet (se beslutet av den 10 december 1997).
- 116 Följaktligen skall sökandens argument att dess processuella rättigheter har åsidosatts förkastas.

Den ordagranna överensstämmelsen mellan beslutet och meddelandet om anmärkningar

- 117 Enligt sökanden antogs beslutet i strid med dess rätt till försvar, eftersom det nästan i sin helhet är en ordagrann upprepning av meddelandet om anmärk-

ningar. Den nästan ordagranna överensstämmelsen gör det nämligen möjligt att dra slutsatsen att kommissionen uppenbarligen inte beaktade de argument som sökanden framförde under det administrativa förfarandet. Denna likhet utgör för övrigt ett åsidosättande av den motiveringsskyldighet som föreskrivs i artikel 15 i EKSG-fördraget.

- 118 Vad beträffar sökandens rätt till försvar anser förstainstansrätten att den ordagranna återgivningen av vissa avsnitt i meddelandet om anmärkningar i sig endast visar att kommissionen vidhöll sin ståndpunkt. När det som i förevarande fall saknas andra relevanta omständigheter som bevis, styrker inte en sådan överensstämmelse att kommissionen i sin bedömningen av ärendet underlät att på vederbörligt sätt beakta de argument som den berörda parten framförde till sitt försvar.
- 119 Vad beträffar den motivering som krävs enligt artikel 15 i EKSG-fördraget skall det erinras om att kommissionen inte måste ta ställning till alla de faktiska och rättsliga omständigheter som framkommit under det administrativa förfarandet (se vad beträffar EG-fördraget, domstolens dom av den 17 januari 1984 i de förenade målen 43/82 och 63/82, VBVB och VBBB mot kommissionen, REG 1984, s. 19, punkt 22, svensk specialutgåva, volym 7, och av den 21 februari 1984 i mål 86/82, Hasselblad mot kommissionen, REG 1984, s. 883, punkt 17). Varje beslut som går part emot skall emellertid innehålla sådana skäl att gemenskapsdomstolen kan utöva sin kontroll och ge såväl medlemsstater som berörda medborgare upplysning om på vilket sätt kommissionen har tillämpat fördraget. En sådan skyldighet kan i förekommande fall medföra krav på att kommissionen tar ställning till de huvudsakliga argument som parterna framfört under det administrativa förfarandet (domstolens dom av den 17 januari 1995 i mål C-360/92 P, Publishers Association mot kommissionen, REG 1995, s. I-23, punkterna 39—49). Det skall dock konstateras att sökanden under denna grund inte har angett något avsnitt i beslutet, som på grund av den argumentation som sökanden utvecklade under det administrativa förfarandet, borde ha ändrats i förhållande till motsvarande avsnitt i meddelandet om anmärkningar.
- 120 Av detta följer att sökandens argument att det föreligger ordagrann överensstämmelse mellan beslutet och meddelandet om anmärkningar skall förkastas.

B — Åsidosättande av väsentliga formkrav

Kortfattad sammanfattning av sökandens argumentation

- 121 Vid sammanträdet framfördes vid en gemensam presentation på alla sökandenas vägnar följande invändningar avseende åsidosättande av väsentliga formkrav vid förfarandet för antagandet av beslutet.
- 122 Sökandena har inledningsvis noterat att vid den presskonferens som gavs klockan tolv den 16 februari 1994 påstod Van Miert att beslutet hade antagits, vilket inte var fallet, och han angav för övrigt oriktiga siffror avseende vissa böter (se bilaga 1 till ansökan i mål T-151/94). Även kommissionens pressmeddelanden, som utarbetades före det att beslutet antogs, innehöll felaktigheter, särskilt vad beträffar vilka företag som påförts böter.
- 123 Under dessa omständigheter har sökandena åberopat fyra huvudsakliga invändningar genom att åberopa domstolens dom av den 15 juni 1994 i mål C-137/92 P, kommissionen mot BASF m.fl. (REG 1994, s. I-2555, nedan kallat PVC-målet), och förstainstansrättens dom av den 6 april 1995 i de förenade målen T-80/89, T-81/89, T-83/89, T-87/89, T-88/89, T-90/89, T-93/89, T-95/89, T-97/89, T-99/89, T-100/89, T-101/89, T-103/89, T-105/89, T-107/89 och T-112/89, BASF m.fl. mot kommissionen (REG 1995, s. II-729, punkterna 114 och 119, nedan kallat PEBD-målet), och av den 29 juni 1995 i mål T-31/91, Solvay mot kommissionen (REG 1995, s. II-1821, punkt 50).
- 124 För det första var det beslutsmässiga antalet på nio kommissionsledamöter som krävs enligt artikel 5 i kommissionens arbetsordning av den 17 februari 1993, som var i kraft vid denna tidpunkt (93/492/Euratom, EKSG, EEG, EGT L 230, s. 15, nedan kallad 1993 års arbetsordning) inte uppfyllt enligt sökandena. Även om det tycks framgå av sidan 2 i protokollet från kommissionens möte

den 16 februari 1994 att nio ledamöter var närvarande när beslutet antogs under eftermiddagssammanträdet (punkt XXV, s. 43), framgår det i själva verket av förteckningen över de personer som var "närvarande vid mötet vid kommissionsledamöternas frånvaro" på sidan 40 i nämnda protokoll, att endast sex kommissionsledamöter var närvarande vid detta sammanträde. I avsaknad av ett beslutsmässigt antal kunde inte en giltig omröstning komma till stånd rörande antagandet av beslutet enligt artikel 6 i 1993 års arbetsordning.

- 125 För det andra har sökandena gjort gällande att beslutet inte antogs av kommissionen i den form som de delgavs. I varje fall är det enligt sökandena omöjligt att fastställa det exakta innehållet i det beslut som kommissionen avsåg att anta den 16 februari 1994.
- 126 Enligt protokollet från mötet (s. 43) skall nämligen kommissionen ha godkänt "på de giltiga språken, det beslut som återges i handling C(94)321/2 och 3" medan den slutgiltiga versionen av det beslut som sökandena delgavs hade nummer C(94) 321 slutlig. Enligt den förteckning över de interna handlingar som översänts till förstainstansrätten med stöd av artikel 23, som bifogades kommissionens skrivelse av den 27 juni 1995, fanns det för övrigt en annan version av beslutet med nummer C(94)321/4, daterad den 25 februari 1994.
- 127 Enligt sökandena är det dessutom möjligt att hysa vissa tvivel om de olika versioner av beslutet som ingavs till förstainstansrättens kansli efter dess begäran av den 11 mars 1998. Förutom det faktum att endast den spanska och den italienska version hade kommentaren "giltig version" på försättsbladet, verkar handlingarna C(94)321/2 och C(94)321/3 vara sammansatta av flera olika handlingar som utarbetats separat, och som redigerats med olika typsnitt och med en osammanhängande numrering.
- 128 Under förhöret gick kommissionen med på att häva sekretessen för de interna handlingarna avseende antagandet av beslutet, som finns i pärnarna nr 57, 58 och 61 i den akt som översändes till förstainstansrätten med stöd av artikel 23.

Sökandenas advokater har påstått att deras tvivel förstärktes när de upptäckte att det fanns vissa skillnader mellan de interna handlingarna i dessa pärmar och handlingarna C(94)321/2 och C(94)321/3. Dessa skillnader sammanfattades i en förteckning som ingavs vid förhöret. Dessutom föreligger det betydande skillnader mellan den handling som finns i pärm nr 61 i kommissionens akt, som enligt sökandena utgör handling C(94)321/1, som bedömdes av kommissionen vid dess möte på förmiddagen den 16 februari 1994, och handlingarna C(94)321/2 och C(94)321/3. Även dessa skillnader sammanfattades i en andra förteckning som ingavs vid förhöret. Slutligen infördes vissa ändringar för hand i den italienska versionen av handling C(94)321/2 efter mottagandet av ett telefax från kommissionens översättningstjänst mellan klockan 17.09 och 17.14 den 16 februari 1994, det vill säga efter det att mötet avslutats klockan 16.25.

- 129 För det tredje har sökandena hävdats att varken version C(94)321 slutlig eller versionerna C(94)321/2 och C(94)321/3 av beslutet har bestyrkts i enlighet med artikel 16 i 1993 års arbetsordning. Ingen av dessa versioner bifogades nämligen till protokollet i den mening som avses i denna bestämmelse, där det krävs att de fysiskt sammanfogas. Dessutom finns det inte någon hänvisning i protokollet till handlingar som är bifogade till detta.
- 130 I vilket fall som helst anser sökandena att protokollet inte kan anses vara bestyrkt i enlighet med artiklarna 9 och 16 i 1993 års arbetsordning, eftersom ordförandens och generalsekreterarens underskrift i original saknas på försättsbladet.
- 131 För det fjärde har sökandena gjort gällande att protokollet inte har samma datum som underskrifterna av kommissionens ordföranden och generalsekreterare, och därför kan det inte antas att protokollet bestyrktes vid den tidpunkt när det godkändes.
- 132 Slutligen har sökandena yrkat att förstainstansrätten skall vidta åtgärder för bevisupptagning som dels syftar till att låta dem granska originalversionen av protokollet som finns i kommissionens arkiv, dels fastställa vilka kommissions-

ledamöter som faktiskt var närvarande när beslutet antogs under eftermiddags-sammanträdet den 16 februari 1994, till exempel genom kommissionsledamö-ternas almanackor eller andra liknande handlingar.

Förstainstansrättens bedömning

Upptagande till sakprövning

- 133 Förstainstansrätten erinrar om att i ansökan har sökanden inte angett någon grund avseende oegentligheter vid förfarandet för antagandet av beslutet. Protokollet från kommissionens möte den 16 februari 1994 och dess bilagor skall dock anses utgöra omständigheter som ingetts under förfarandet, till följd av de åtgärder för bevisupptagning och processledning som förstainstansrätten förordnat om. Enligt artikel 48.2 i rättegångsreglerna är det inte förbjudet att åberopa nya grunder som föranleds av sådana omständigheter. Av detta följer att denna grund kan tas upp till sakprövning.

Huruvida det saknades beslutsmässighet

- 134 I artikel 13 första stycket i fördraget, som infördes genom artikel H.2 i fördraget om Europeiska unionen, föreskrivs att kommissionen skall fatta sina beslut med en majoritet av dess ledamöter, som vid denna tidpunkt var 17. Enligt artikel 13 andra stycket i fördraget kan kommissionen sammanträda med giltig verkan endast om det antal ledamöter som fastställts i arbetsordningen är närvarande.

- 135 I artikel 5 i 1993 års arbetsordning föreskrivs att ”det antal ledamöter som krävs för att kommissionen skall kunna fatta beslut med giltig verkan skall motsvara det antal medlemmar som anses utgöra majoritet enligt fördraget”. Av detta följer att det krävdes närvaro av nio ledamöter för att kommissionen skulle kunna fatta ett beslut med giltig verkan vid mötet den 16 februari 1994.
- 136 I artikel 6 i samma arbetsordning föreskrivs följande: ”Kommissionen fattar beslut på förslag av en eller flera av dess ledamöter. Kommissionen skall företa omröstning på begäran av en av dess ledamöter. Denna omröstning avser det ursprungliga förslaget eller ett förslag som ändrats av den eller de ansvariga ledamöterna eller ordföranden. Kommissionens beslut antas med det antal ledamöter som anges utgöra majoritet enligt fördraget.” Av detta följer även att vid denna tidpunkt fattades kommissionens beslut genom enighet hos nio av dess ledamöter.
- 137 Det framgår av protokollet från kommissionens 1189:e möte som hölls i Bryssel den 16 februari 1994 (nedan kallat protokollet), som översändes till förstainstansrätten efter dess begäran av den 27 november 1997 och av den 11 mars 1998, att detta möte avlöpte i två sammanträden, ett på förmiddagen och ett på eftermiddagen. Punkt XVII i protokollet, som diskuterades under förmiddagssammanträdet, har följande lydelse:

”XVII. FALL AV TILLÄMPNING AV ARTIKEL 65 I EKSG-FÖRDRAGET
(C(94) 321; SEC(94) 267)

RENAUDIÈRE, från VAN MIERTS kansli, deltog vid överläggningen i denna fråga.

VAN MIERT redogjorde för de olika omständigheterna i det fall som underställts honom. Han underströk att de överträdelser som konstaterats är mycket allvarliga. Han framlade till kommissionen sitt förslag avseende de böter som skall påföras företagen i fråga.

Kommissionen godkände innehållet i det beslut som föreslagits av VAN MIERT och inledde en fördjupad diskussion rörande bötesbeloppen. Kommissionen beslutade att fatta ett slutligt beslut avseende VAN MIERTS förslag vid ett senare tillfälle under detta möte.

Kommissionens övriga överläggningar i denna fråga är föremål för ett särskilt protokoll.”

138 Punkt XXV i protokollet, som diskuterades vid eftermiddagssammanträdet, har följande lydelse:

”XXV. FALL AV TILLÄMPNING AV ARTIKEL 65 i EKSG-FÖRDRAGET (EFTER PUNKT XVII) (C(94) 321/2 och /3; SEC(94) 267)

Kommissionen fullföljde de överläggningar som den inlett under förmiddagssammanträdet. Den fastställde följande böter för företagen i fråga:

ARBED SA: 11 200 000 ECU

British Steel plc: 32 000 000 ECU

Unimétal SA: 12 300 000 ECU

THYSSEN STAHL MOT KOMMISSIONEN

Saarstahl AG:	4 600 000 ECU
Ferdofin SpA:	9 500 000 ECU
Thyssen Stahl AG:	6 500 000 ECU
Preussag AG:	9 500 000 ECU
Empresa Nacional Siderurgica SA:	4 000 000 ECU
Siderurgica Aristrain Madrid SL:	10 600 000 ECU
SA Cockerill Sambre:	4 000 000 ECU
Krupp-Hoesch Stahl AG:	13 000 ECU
NMH Stahlwerke GmbH:	150 000 ECU
Norsk Jernverk AS:	750 ECU

Inexa Profil AB:

600 ECU

Kommissionen beslutade för övrigt att de böter som överstiger 20 000 ECU skall kunna erläggas genom delbetalning. Följaktligen godkände den, på de giltiga språken, det beslut som återges i handling C(94) 321/2 och /3.

*

* *

Mötet avslutades klockan 16.25.”

- 139 Det framgår av punkt XVII jämförd med punkt XXV i protokollet att beslutet inte antogs slutgiltigt vid överläggningen av punkt XVII under förmiddags-sammanträdet, men att det hade antagits vid överläggningen av punkt XXV under eftermiddags-sammanträdet.
- 140 Det framgår för övrigt av närvarolistan, som finns på sidan 2 i protokollet, att nio kommissionsledamöter var närvarande vid kommissionens överläggning avseende punkt XXV, nämligen Delors, Sir Leon Brittan, Van Miert, Ruberti, Millan, Van den Broek, Flynn, Steichen och Paleokrassas. Således var det beslutsmässiga antal som krävs enligt artikel 5 i 1993 års arbetsordning uppfyllt. Beslutet kunde även antas genom enighet hos nio närvarande ledamöter enligt artikel 6 i nämnda arbetsordning.

- 141 Sökandens argument är dock baserat på en närvarolista som finns på sidan 40 i protokollet, där det anges att Budd och Santopinto, kanslichef hos Sir Leon Brittan respektive Ruberti, samt Evans, från Flynns kansli, "närvarade vid mötet vid kommissionsledamöternas frånvaro". Av detta drar sökandena slutsatsen, i motsats till vad som anges på sidan 2 i protokollet, att Sir Leon Brittan, Ruberti och Flynn inte var närvarande vid antagandet av det beslut som avses i punkt XXV.
- 142 Detta argument kan inte godtas. Det framgår nämligen av själva ordalydelsen att den lista som anges på sidan 2 i protokollet hade till syfte att ge en exakt förteckning över kommissionsledamöternas närvaro eller frånvaro vid mötet i fråga. Denna förteckning avser både förmiddags- och eftermiddagssammanträdet, och utgör således bevis för att de berörda kommissionsledamöternas närvarade vid dessa två sammanträden, om det inte uttryckligen anges att en ledamot var frånvarande vid diskussionen avseende en särskild fråga. Den lista som finns på sidan 40 i protokollet har däremot inte till syfte att ge en förteckning över kommissionsledamöternas närvaro, utan hänvisar endast till eventuella andra personer som var närvarande, såsom kanslichefer. Under dessa omständigheter kan de indirekta slutsatser som sökanden påstår sig ha dragit från nämnda lista inte ha företräde framför den uttryckliga anteckningen på sidan 2 i protokollet avseende kommissionsledamöternas närvaro eller frånvaro.
- 143 I vilket fall som helst anser förstainstansrätten att kommentaren "närvarande vid mötet vid kommissionsledamöternas frånvaro", på sidan 40 i protokollet, skall anses vara synonymt med "närvarade för det fall ledamoten är frånvarande vid en särskild fråga".
- 144 Denna kommentar skall jämföras med artikel 8 i 1993 års arbetsordning, där det i synnerhet föreskrivs följande: "... För det fall en kommissionsledamot är frånvarande får kanslichefen närvara vid mötet och på anmodan av ordföranden redogöra för den frånvarande ledamotens ståndpunkt..." Listan på sidan 40 i protokollet har således inte till syfte att ersätta listan på sidan 2, utan att identifiera de personer som tilläts närvara vid mötet i enlighet med artikel 8 och, i förekommande fall, redogöra för den frånvarande ledamotens ståndpunkt.

- 145 Det faktum att en kanslichef kan uttrycka kommissionsledamotens ståndpunkt i en viss fråga i dennes frånvaro, utesluter inte att kommissionsledamoten i fråga kan återvända till mötet vid diskussionen avseende en annan fråga, utan att kanslichefen lämnar mötesrummet efter det att denne återvänt. Anteckningen på sidan 40 i protokollet att Budd och Santopinto och Evans var närvarande vid eftermiddagsmötet kan således förklaras av det enkla faktum att enligt sidan 2 i protokollet var Sir Leon Brittan och Ruberti och Flynn frånvarande vid diskussionen av vissa frågor på eftermiddagens dagordning, nämligen punkterna XXIII.B, XXIII.C och delvis XXIV (Sir Leon Brittan) samt punkterna XXIII.B och delvis XXIII.C (Ruberti och Flynn). Av detta följer dock inte att dessa tre kommissionsledamöter var frånvarande vid överläggningen avseende fråga XXV, i motsats till den uttryckliga ordalydelsen på sidan 2 i protokollet.
- 146 Denna tolkning bekräftas på sidan 7 i protokollet där det för förmiddagssammanträdet finns en lista över de personer som närvarade vid mötet i kommissionsledamöternas "frånvaro". Listan motsvarar den som finns på sidan 40 för eftermiddagssammanträdet. Om sökandenas tolkning av formuleringen "närvarande vid mötet i kommissionsledamöternas frånvaro" var korrekt, skulle det emellertid av anteckningen på listan att Kubosch och Budd, från Bangemanns kansli respektive Sir Leon Brittans kansli, närvarade under hela förmiddagen, framgå att dessa två kommissionsledamöter var frånvarande under hela förmiddagssammanträdet. Så var uppenbarligen inte fallet, eftersom Bangemann var närvarande vid förmiddagssammanträdet vid behandlingen av punkterna I—XVIII, och Sir Leon Brittan var närvarande vid behandlingen av punkterna XVII—XXII, enligt sidan 2 i protokollet.
- 147 Av det ovan anförda följer att det beslutsmässiga antal ledamöter som krävs var närvarande vid antagandet av beslutet på eftermiddagen den 16 februari 1994.
- 148 Det skall tilläggas att i artikel 6 i 1993 års arbetsordning föreskrivs att kommissionen fattar beslut på förslag av en eller flera ledamöter och att den företar omröstning endast på begäran av en av dess ledamöter. Eftersom en sådan begäran inte framställdes, var det inte nödvändigt för kommissionen att företa en formell omröstning under eftermiddagssammanträdet. Med hänsyn till att

kommissionens beslut enligt nämnda artikel 6 antas med det antal ledamöter som anses utgöra majoritet enligt fördraget, det vill säga nio ledamöter vid denna tidpunkt, fanns det i vilket fall som helst inget som hindrade att de nio ledamöter som var närvarande under eftermiddagen den 16 februari 1994 enhälligt antog beslutet.

149 Av detta följer att sökandenas första invändning skall förkastas.

Huruvida det formellt saknades överensstämmelse mellan det antagna beslutet och det beslut som delgavs sökanden

150 Det framgår av domstolens rättspraxis att den avgörande delen och motiveringen i det beslut som delgetts den eller dem som det är riktat till, skall motsvara det beslut som kommissionsledamöternas kollegium har antagit, bortsett från korrigeringar av rena stavfel eller grammatiska fel som alltjämt måste göras i en rättsakt efter det att kollegiet slutgiltigt har antagit den (domen i det ovannämnda PVC-målet, punkterna 62—70).

151 Det framgår av punkt XXV i protokollet att kommissionen antog ”på de giltiga språken, det beslut som återges i handling C(94)321/2 och /3”.

152 Av detta följer att den relevanta jämförelsen skall göras mellan dels version C(94)321/2, jämförd med version C(94)321/3 av beslutet, som antogs av kommissionen på eftermiddagen den 16 februari 1994, dels de olika versionerna av beslutet som delgavs sökandena på de giltiga språken.

- 153 Sökandena har emellertid inte åberopat, och förstainstansrätten har inte kunnat upptäcka, några verkliga skillnader mellan version C(94)321/2, jämförd med version C(94)321/3 av beslutet, som kommissionen ingav till förstainstansrättens kansli på de fyra giltiga språken, och de versioner av beslutet som sökandena delgavs. Under dessa omständigheter saknar det betydelse att beslutet antogs i form av två handlingar, det vill säga C(94)321/2 och C(94)321/3, där den andra handlingen medförde vissa ändringar, varav vissa handskrivna, i den första handlingen, särskilt som dessa ändringar i huvudsak endast rörde delbetalning av böter och beslutet att inte påföra böter som understiger 100 ECU. På samma sätt saknar det betydelse att sidnumreringen är osammanhängande eller att olika typsnitt har använts i vissa språkversioner av handling C(94)321/2 och C(94)321/3, eftersom det intellektuella innehållet och den formella delen i dessa handlingar vid en jämförelse överensstämmer med den version av beslutet som delgavs sökandena (domen i det ovannämnda PVC-målet, punkt 70).
- 154 Förstainstansrätten anser tvärtom att ändringarna i handlingarna C(94)321/2 och C(94)321/3 vittnar om kommissionens ansträngningar att formellt anta beslutet först efter det att alla ändringar som kollegiet beslutat om förts in i varje språkversion, i synnerhet vad beträffar ändringarna avseende delbetalning av böter och att inte påföra böter som understiger 100 ECU.
- 155 Det följer även av det ovan anförda att de argument, som baserats på en noggrann jämförelse mellan vissa handlingar som finns i pärm 57, 58 och 61 i kommissionens akt och handlingarna C(94)321/2 och C(94)321/3, är betydelselösa. Såsom förstainstansrätten just har konstaterat skall den relevanta jämförelsen göras mellan dels handlingarna C(94)321/2 och C(94)321/3 som kommissionen inkom med, dels den version som delgavs sökandena, och inte mellan handlingarna C(94)321/2 och C(94)321/3 å ena sidan, och vissa utkast och andra eventuella tidigare handlingar som fanns i kommissionens akt å andra sidan. Vad beträffar i synnerhet handling B som finns i pärm 61, anser förstainstansrätten att det på intet sätt har bevisats att denna handling, som tycks vara ett arbetsdokument, utgör handling C(94)321 eller motsvarar den handling som kommissionen bedömde under förmiddagsmötet den 16 feb-

ruari 1994. I vilket fall som helst saknar handling C(94)321 betydelse, eftersom den slutgiltiga versionen av det beslut som kommissionen antog består av handlingarna C(94)321/2 och C(94)321/3.

- 156 Den omständigheten att det kvarstår viss tvetydighet om den exakta tidpunkten när översättningen med vissa mindre ändringar i den italienska versionen skickades saknar betydelse, särskilt som den italienska versionen av beslutet inte var riktad till sökanden.
- 157 Slutligen har det styrkts att handling C(94)321/4 endast är en icke-konfidentiell version av version C(94)321 slutlig, där vissa siffror som utgör affärshemligheter för de företag som beslutet är riktat till har tagits bort vid delgivningen av beslutet till de övriga som beslutet är riktat till.
- 158 Av detta följer att sökandenas andra invändning skall förkastas.

Huruvida beslutet bestyrktes

- 159 Vad beträffar sökandenas tredje invändning, att versionerna C(94)321/2 och C(94)321/3 inte hade bestyrkts på vederbörligt sätt i enlighet med artikel 16 första stycket i 1993 års arbetsordning, skall det erinras om att följande föreskrivs i denna bestämmelse:

”Rättsakter som antagits av kommissionen på möte eller genom skriftligt förfarande skall bifogas protokollet för det kommissionsmöte där rättsakterna antogs eller där deras antagande fördes till protokollet, på det eller de språk på

vilka de är giltiga. De skall bestyrkas genom ordförandens och generalsekreterarens underskrift på protokollets första sida.”

160 På samma sätt föreskrivs det i artikel 9 andra stycket i 1993 års arbetsordning att kommissionens protokoll ”skall bestyrkas genom ordförandens och generalsekreterarens underskrift”.

161 Det skall först noteras att i artikel 16 första stycket i 1993 års arbetsordning anges inte på vilket sätt de rättsakter som antagits på möten skall ”bifogas” protokollet, till skillnad från exempelvis artikel 16 i kommissionens arbetsordning av den 8 mars 1995, i dess lydelse efter beslut 95/148/EG, EKSG, Euratom (EGT L 97, s. 82). Där föreskrivs att rättsakterna i fråga skall bifogas protokollet ”på ett sådant sätt att de inte kan avskiljas”.

162 I förevarande fall var det protokoll som inkom till förstainstansrätten åtföljt av handlingarna C(94)321/2 och C(94)321/3 på de olika giltiga språken, i samma akt som kommissionens ombud påstod att de hade mottagit från kommissionens generalsekretariat till följd av förstainstansrättens begäran av den 11 mars 1998. Det skall således presumeras att dessa handlingar ”bifogades” protokollet i den betydelsen att de placerades med detta, utan att fysiskt sammanfogas med det.

163 Syftet med artikel 16 första stycket i 1993 års arbetsordning är att säkerställa att kommissionen på vederbörligt sätt har antagit den rättsakt som delgetts den som beslutet är riktat till. I förevarande mål har emellertid sökanden inte styrkt att det föreligger någon verklig skillnad mellan den version av beslutet som sökanden delgavs, och den version som ”bifogades” till protokollet enligt kommissionen.

- 164 Under dessa omständigheter, och med hänsyn till presumtionen om gemenskapsrättsakternas giltighet (förstainstansrättens dom av den 27 oktober 1994 i mål T-35/92, John Deere mot kommissionen, REG 1994, s. II-957, punkt 31; svensk specialutgåva, volym 16), har sökanden inte visat att handlingarna C(94)321/2 och C(94)321/3 inte "bifogades" till protokollet i den mening som avses i artikel 16 i 1993 års arbetsordning. Dessa handlingar skall följaktligen anses vara bestyrkta genom ordförandens och generalsekreterarens underskrift på den första sidan av nämnda protokoll.
- 165 Vad beträffar den omständigheten att det protokoll som ingavs till förstainstansrätten är en kopia, utan ordförandens och generalsekreterarens underskrift i original, skall det fastslås att den första sidan i denna handling är försedd med stämpeln "vidimerad kopia, generalsekreteraren Carlo Trojan". Denna stämpel bär Carlo Trojans, kommissionens generalsekreterares, underskrift i original. Förstainstansrätten anser att denna vidimering av kommissionens generalsekreterare i tillräcklig utsträckning bevisar att protokollets originalversion bär kommissionens ordförandes och generalsekreterares underskrift i original.
- 166 Av detta följer att den tredje invändningen skall förkastas.

Huruvida det saknades datumangivelse för undertecknandet av protokollet

- 167 Vad beträffar sökandenas fjärde invändning, att det inte anges i protokollet vilket datum som det undertecknades av kommissionens ordförande och generalsekreterare, är det tillräckligt att konstatera att på första sidan av det protokoll som ingavs till förstainstansrätten anges "Bryssel den 23 februari 1994" samt anteckningen "detta protokoll antogs av kommissionen vid det 1190:e mötet som hölls i Bryssel den 23 februari 1994" åtföljt av ordförandens och generalsekreterarens underskrift och Carlo Trojans vidimering av kopian av protokollet. Det skall således fastställas att protokollet undertecknades den 23 februari 1994 av ordföranden och generalsekreteraren på vederbörligt sätt, i enlighet med 1993 års arbetsordning.

- 168 Av detta följer att även sökandens fjärde invändning skall förkastas.
- 169 Vad slutligen beträffar de felaktiga uttalandena av Van Miert under presskonferensen den 16 februari 1994 klockan tolv, där han tillkännagav att kommissionen just hade antagit beslutet och nämnde vissa bötesbelopp som inte överensstämde med dem som föreskrevs i beslutet, påverkar detta inte i sig rättsheten av antagandet av beslutet av kommissionsledamöternas kollegium, eftersom domstolsprövningen endast kan avse beslut som antagits av kommissionen (se förstainstansrättens dom av den 12 december 1991 i mål T-30/89, Hilti mot kommissionen, REG 1991, s. II-1439, punkt 136).
- 170 Av detta följer att de olika argumenten avseende att kommissionen skall ha åsidosatt väsentliga formkrav under det administrativa förfarandet skall förkastas, utan att det är nödvändigt att förordna om de åtgärder för bevisupptagning som sökanden har yrkat.

C — Huruvida artikel 65.1 i fördraget har överträtts

- 171 Inom ramen för argumenten avseende att artikel 65.1 i fördraget har överträtts har sökanden anfört tre huvudsakliga invändningar. För det första har sökanden bestritt de faktiska omständigheter på grundval av vilka kommissionen fastställde de överträdelser som anges i artikel 1 i beslutet, förutom uppdelningen av den italienska marknaden som anges i punkt 275 sjätte strecksatsen i beslutet. Även om det skulle antas att nämnda faktiska omständigheter har bevisats, har sökanden för det andra bestritt den rättsliga kvalifikationen av dessa, genom att i synnerhet göra gällande att kommissionen felaktigt har tillämpat rättsliga begrepp från artikel 85.1 i EG-fördraget, utan att beakta de rättsliga bestämmelserna i EKSG-fördraget, som enligt sökanden är mycket annorlunda. För det tredje har sökanden gjort gällande att GD III hade kännedom, ja till och med uppmuntrade eller åtminstone översåg med, det uppträdande som företagen har kritiserats för, så att artikel 65.1 i fördraget inte har överträtts i förevarande mål. Sökanden har även åberopat olika brister i motiveringen.

- 172 Med hänsyn till att de argument som anförts av sökanden hör ihop, anser förstainstansrätten att de olika överträdelse som sökanden har kritiserats för och som den har bestritt skall bedömas i tur och ordning, genom att det först skall kontrolleras huruvida de materiella omständigheter som utgör dessa överträdelse har styrkts i tillräcklig utsträckning. Därefter skall det kontrolleras om den rättsliga kvalificeringen av dessa omständigheter i beslutet är rättsligt motiverad. Frågan huruvida verksamheten vid GD III var sådan att de omständigheter som kvalificerats som överträdelse inte längre skall anses utgöra överträdelse, kommer att bedömas i del D nedan.

Prisfastställelse (riktpriser) inom stålbalckskommisjonen

1. Det materiella innehållet

- 173 Enligt artikel 1 i beslutet kritiserar kommissionen sökanden för att ha deltagit i en överträdelse genom prisfastställelse inom stålbalckskommisjonen. Den period som beaktades vid fastställandet av böter var 30 månader, inbegripet perioden mellan den 1 juli 1988 och den 31 december 1990 (se punkterna 80—121, 223—243, 311 och 314 i beslutet).
- 174 I förevarande mål har sökanden inte förnekat att den deltog i stålbalckskommisjonens möten som beskrivs i beslutet. Sökanden har dock i synnerhet gjort gällande att det inte slöts några "avtal" vid dessa möten, utan att det endast skedde ett utbyte av information mellan medlemmarna, beträffande deras "beräkningar" eller "prognoser" i fråga om pris. Sökanden har dessutom gjort gällande att de avtal och samordnade förfaranden som den har kritiserats för inte har bevisats i tillräcklig utsträckning, och har i synnerhet åberopat ett ekonomiskt expertutlåtande som föredrogs under det administrativa förhöret av experten Bishop. Slutligen anser sökanden att det inte framgår tillräckligt av beslutet i vilken utsträckning som sökanden själv deltog i de överträdelse som påtalats, och att det inte innehåller någon konkretisering av det uppträdande som sökanden har kritiserats för.

— Inledande synpunkter

- 175 Innan förstainstansrätten griper sig an den individuella bedömningen av de avtal och samordnade förfaranden som påtalas i punkterna 80—121 och 223—237 i beslutet, skall det inledningsvis erinras om att bevisningen skall bedömas i sin helhet med beaktande av alla relevanta faktiska omständigheter (se förslag till avgörande av domaren Vesterdorf, tjänstgörande som generaladvokat, inför förstainstansrättens dom av den 24 oktober 1991 i mål T-1/89, Rhône-Poulenc m.fl. mot kommissionen, REG 1991, s. II-867, II-869 — gemensamt förslag till avgörande i de så kallade polypropylen-målen av den 24 oktober 1991 i mål T-2/89, T-3/89, REG 1991, s. II-1087, II-1177, av den 17 december 1991 i mål T-4/89, T-6/89, T-7/89, T-8/89, REG 1991, s. II-1523, II-1623, II-1711, II-1833, och av den 10 mars 1992 i mål T-9/89—T-15/89, REG 1992, s. II-499, II-629, II-757, II-907, II-1021, II-1155, II-1275).
- 176 I det avseendet är det för det första ostridigt att stålbalkskommissionen, liksom övriga "produktkommittéer" inom Eurofer, bildades av denna sammanslutning under den påtagliga krissituationen för att bättre samordna stålindustriföretagens uppträdande, i synnerhet inom ramen för kvoteringsystemet "I" och "i" i avtalen Eurofer I—V (se punkt 9 och följande punkter ovan). Efter krissituationen fortsatte denna kommission, där de främsta stålbalksproducenterna i gemenskapen samlades och som hade ett permanent sekretariat, att regelbundet hålla möten. I förevarande mål är det i huvudsak systemet med regelbundna möten som utgör referensramen vid bedömningen av den relevanta bevisningen (se punkterna 30, 36, 37 och 212 i beslutet).
- 177 För det andra är det ostridigt att sökanden deltog i stålbalkskommissionens möten den 25 november 1987, den 3 maj, den 19 juli, den 18 oktober, den 15 november och den 13 december 1988, den 10 januari, den 7 februari, den 19 april, den 6 juni, den 11 juli, den 3 augusti, den 21 september och den 12 december 1989, den 14 februari, den 21 mars, den 16 maj, den 10 juli, den 11 september, den 9 oktober och den 4 december 1990 (punkt 38 f i beslutet). Att ett företag har deltagit i möten där konkurrensbegränsande verksamhet har utövats är tillräckligt för att visa att företaget deltagit i denna verksamhet, om

det inte finns tecken som tyder på motsatsen (se förstainstansrättens dom av den 10 mars 1992 i mål T-14/89, Montedipe mot kommissionen, REG 1992, s. II-1155, punkterna 129 och 144).

- 178 För det tredje är det ostridigt att de beslut som fattades vid dessa möten översändes till gruppen Eurofer/Skandinavien, som fungerade på samma sätt som stålbalckommissionen, där gemenskapens och Skandinaviens främsta producenter samlades (se i synnerhet punkterna 81, 84, 86—88, 93, 187, 189, 191 och 192 i beslutet). Det är även ostridigt att mellan den 5 februari 1986 och den 31 oktober 1990 deltog sökanden i 20 möten med gruppen Eurofer/Skandinavien, som nämns i punkt 178 i beslutet, med undantag av mötet den 25 juli 1988 (se punkt 181 i beslutet).
- 179 Vad beträffar i synnerhet påståendet att det i förevarande fall inte rör sig om "avtal om priser" utan om "utbyte av information om förväntade priser", skall för det fjärde följande omständigheter beaktas vid bedömningen av bevisningen i sin helhet, även om det är riktigt att uttryck som "beräkningar" av pris eller "prognoser" för pris ofta användes i protokollen i fråga:
- a) Ett flertal pristabeller (exempelvis de som anger de priser som fastställdes vid mötena den 25 juli 1988, den 18 oktober 1988, den 10 januari 1989 och den 19 april 1989) upprättades relativt långt tid före det berörda kvartalet och innehåller mycket detaljerade uppgifter, avseende bland annat de olika produktkategorierna, de olika länderna, den exakta prisökning som planerades och rabatter. Denna typ av tabeller kan inte anses endast spegla företagets "beräkningar" av marknadens prisutveckling.
 - b) I ett flertal fall har protokollen en lydelse som inte stödjer sökandens påstående. Se exempelvis uttryck såsom "prisökningarna uppgår till följande prisnivå" (mötet den 18 oktober 1988), "följande prisnivåer förutses för det andra kvartalet år 1989. Dessa priser utgör prisökningar jämfört med K1/89:

[åtföljs av en mycket detaljerad tabell]” (mötet den 10 januari 1989), ”Prognoserna för K2/89 bibehålls under det tredje kvartalet år 1989; det vill säga följande nivåer [åtföljs av en mycket detaljerad tabell]” (mötet den 19 april 1989), ”de priser som beräknats och uppnåtts under det tredje kvartalet år 1989 skall i detta sammanhang bibehållas under det fjärde kvartalet år 1989” (mötet den 11 juli 1989).

- c) I protokollen finns även ett flertal hänvisningar till att de ”förväntade” priserna för kvartalet i fråga hade ”uppnåtts” eller ”godtagits” av kunderna (se punkterna 94, 95, 97—99, 101, 102 och 118 i beslutet).

- d) Protokollen från stålbalkskommissionens möten skall jämföras med protokollen från mötena med gruppen Eurofer/Skandinavien, som i synnerhet hade till syfte att vidarebefordra till de skandinaviska producenterna de beslut som fattats under det föregående mötet med stålbalkskommissionen (se punkt 177 och följande punkter i beslutet). Det framgår dock mycket tydligt av protokollen från mötena med gruppen Eurofer/Skandinavien att det i detta fall rörde sig om avtal om priser (se nedan).

- e) Den bevisning som kommissionen framlade omfattar inte bara protokollen från stålbalkskommissionen och gruppen Eurofer/Skandinavien, utan även andra handlingar som härrör från företagen själva, exempelvis ett telex från TradeARBED till Thyssen av den 22 september 1988, den interna anteckningen från Peine-Salzgitter av den 13 januari 1989, anteckningen från TradeARBED inför mötet med gruppen Eurofer/Skandinavien den 31 januari 1990, skrivelser från Peine-Salzgitter till Unimétal av den 6 november och den 19 december 1989, skrivelsen från TradeARBED till Unimétal av den 7 februari 1990, och handlingarna från British Steel som nämns i beslutet, i synnerhet i punkterna 96, 100, 111, 112, 114, 115 och 117.

- f) Sökanden har inte bestritt att det slöts avtal om harmonisering av tilläggspriser under mötena med stålbalkskommissionen den 15 novem-

ber 1988, den 19 april 1989, den 6 juni 1989, den 16 maj 1990 och den 4 december 1990 (se ovan). Med hänsyn till det nära sambandet mellan grundpriserna och tilläggspriserna, är det inte rimligt att anta att deltagarna slöt avtal om de ena priserna, men inte de andra.

- g) Sökanden har inte bestritt kommissionens påstående i punkt 37 i beslutet, att de slutgiltiga versionerna av stålbalckommissionens protokoll utarbetades med viss försiktighet.

- 180 Det är mot bakgrund av dessa allmänna överväganden, som vart och ett av de avtal eller samordnade förfaranden för prisfastställelse som anförts mot sökandena, skall bedömas.

— Avtal som påstås ha slutits åren 1986 och 1987

- 181 I punkt 223 i beslutet fastslog kommissionen, genom att hänvisa till punkterna 80—86, att "avtal om priser har slutits vid olika tillfällen under åren 1986 och 1987".

- 182 Trots att sökanden inte uttryckligen har bestritt att dessa avtal förekom, är det ostridigt att sökanden inte deltog i stålbalckommissionens möten före den 25 november 1987 (punkt 38 f i beslutet).

- 183 Under dessa omständigheter anser förstainstansrätten att punkt 223 i beslutet är alltför obestämd för att den skall kunna tolkas som att kommissionen kritiserade sökanden för att ha varit part i dessa avtal.

— Avtal om priser i Tyskland och Frankrike som påstås ha slutits före den 2 februari 1988

- 184 I punkt 224 i beslutet fastslog kommissionen att under ett möte som hölls vid ett obestämt datum före den 2 februari 1988, slöt stålbalkskommissionen ett avtal som syftade till att höja priserna i Tyskland och i Frankrike. Kommissionen baserade sig på ett utdrag ur protokollet från mötet med gruppen Eurofer/Skandinavien den 2 februari 1988, där följande anges: "På prisplanet, beslut att företa höjningar den 1 april med 20 DM på den tyska marknaden för kategorierna 1, 2A, 2B2 och 2B3, och 10 DM för kategori 2B1; 50 FF på den franska marknaden för alla kategorier med undantag för kategori 2C" (punkt 87, handlingarna nr 674-678).
- 185 Förstainstansrätten anser att det framgår av själva ordalydelsen att det i protokollet från mötet med gruppen Eurofer/Skandinavien den 2 februari 1988 åberopas ett avtal om prishöjningar på den tyska och den franska marknaden. Att dessa prishöjningar hade karaktär av samförstånd framgår dels, vad beträffar ordet "beslut" (på franska), av att detta används i singular, dels av enhetligheten i höjningarna på de berörda marknaderna. Det är för övrigt ostridigt att sökanden var närvarande vid detta möte. Kommissionen har således i tillräcklig utsträckning styrkt att de påstådda omständigheterna förelåg.

— Riktpriser som påstås ha fastställts före den 25 juli 1988

- 186 I punkt 224 i beslutet fastslog kommissionen även att "andra riktpriser (för det fjärde kvartalet år 1988) avtalades före den 25 juli 1988". Kommissionen baserade sig på en tabell som bifogades till protokollet från mötet med gruppen Eurofer/Skandinavien den 25 juli 1988, där "marknadspriserna för det fjärde kvartalet år 1988" anges, fördelade i kategorier, för Tyskland, Frankrike och marknaden i Belgien/Luxemburg (punkt 88 i beslutet).

- 187 Inledningsvis skall förstainstansrätten ange att enligt kommissionen är det den bifogade tabellen (handling nr 2507) till protokollet från mötet med gruppen Eurofer/Skandinavien den 25 juli 1988 som utgör bevismaterialet, och inte själva protokollet i sig. Det faktum att ingen företrädare för sökanden var närvarande vid detta möte saknar således betydelse.
- 188 Förstainstansrätten fastslår att den omtvistade tabellen, som upprättades den 25 juli 1988 eller tidigare, hänvisar till de priser som tillämpades under det fjärde kvartalet år 1988. Tabellen upprättades alltså ganska lång tid före referenskvartalet och anger exakta priser, fördelade per land och per produktkategori. Av detta drar förstainstansrätten slutsatsen att det rör sig om detaljerade priser som parterna gemensamt hade för avsikt att tillämpa, och inte bara en redogörelse över de verkliga marknadspriserna, nuvarande eller enligt prognoser.
- 189 För övrigt skall denna handling mot den faktiska bakgrunden anses ha gett gruppen Eurofer/Skandinavien upplysningar avseende ett sådant avtal. Upplysningar av samma slag översändes regelbundet till medlemmarna i denna grupp och åtminstone flera gånger i form av en tabell som bifogades till protokollet från mötet i fråga.
- 190 Kommissionen har således i tillräcklig utsträckning styrkt att de påstådda omständigheterna förelåg.

— Riktpriser som påstås ha fastställts den 18 oktober 1988

¹⁹¹ I punkterna 225 och 226 i beslutet nämnde kommissionen ett avtal om riktpriser att uppnå under det första kvartalet år 1989, som skall ha slutits under stålbalckskommissionens möte den 18 oktober 1988. Kommissionen baserade sig i synnerhet på följande omständigheter:

— Protokollet från detta möte, där i synnerhet de prishöjningar som "beräknades" till 25—40 DM i Förbundsrepubliken Tyskland, 50—100 FF i Frankrike och 200—800 BFR i Benelux, nämns. De priser som dessa höjningar "resulterade i" återges i en tabell, fördelade per land och per produkt- och kundkategori (punkt 89 i beslutet).

— Tabellen har använts för att fastställa riktpriser för det fjärde kvartalet år 1988 (handling nr 2507, bifogad till protokollet från mötet med gruppen Eurofer/Skandinavien den 25 juli 1988, punkt 90 i beslutet).

— Ett telex från sökanden till TradeARBED av den 22 september 1988 (punkt 91 i beslutet).

— Protokollet från mötet den 3 november 1988 med gruppen Eurofer/Skandinavien (handlingarna nr 2488—2493) där följande anges:

"Nya prishöjningar planeras för det första kvartalet år 1989, höjningar som handeln för övrigt förväntar sig. Dessa leder till höjningar i storleksordningen 25—40 DM i Tyskland, 50—100 FF i Frankrike, 200—800 BFR i Benelux."

— Det faktum att ”avtal har slutits för att höja priserna genom att harmonisera och höja tilläggen”.

192 Förstainstansrätten anser att de omständigheter som angetts i punkterna 225 och 226 i beslutet som helhet utgör sammanhängande och samstämmiga indicier som styrker de omständigheter som har påtalats.

193 Förstainstansrätten understryker i synnerhet att protokollet från stålbalkskommissionens möte den 18 oktober 1988, där sökanden deltog, innehåller detaljerade priser fördelade per produkt och per marknad för olika kategorier av kunder, och uttrycket ”prishöjningarna medför följande prisnivåer”. På samma sätt överensstämmer de siffror som anges med dem som angavs i protokollet från mötet med gruppen Eurofer/Skandinavien den 3 november 1988 (punkt 200 i beslutet), där sökanden även deltog. Detta bevisar att stålbalkskommissionens beslut av den 18 oktober 1988 även översändes till gruppen Eurofer/Skandinavien.

194 För övrigt är det telex som sökanden skickade till TradeARBED den 22 september 1988 ett ytterligare giltigt indicium på att de priser som angavs i protokollet från mötet den 18 oktober 1988 var bindande. Detta telex har följande lydelse:

”Diskussionen kommer faktiskt att ha större betydelse efter mötet inom Eurofer/Skandinavien. Trots detta anser jag att vi skall underrätta våra vänner om våra

avsikter för gemenskapen i genomsnitt, eftersom detta möte skall hållas senare, och rekommendera överensstämmelse, det vill säga en höjning för de skandinaviska programmen på följande sätt:

Sverige	SKR	100,—
Norge	NKR	100,—
Finland	FMK	40,—

Beslut avseende kategori 2C skall således fattas den 29 september.”

- 195 Vad beträffar ”avsikter för gemenskapen”, rör det sig om gemensamma avsikter hos flera företag. Den som skrev telexet hade för avsikt att för det ”skandinaviska programmet” rekommendera ”överensstämmelse” mellan den genomsnittliga höjningen som planerades för hela gemenskapen och den höjning som deltagarna vid Eurofer/Skandinaviens nästa möte skulle besluta enhälligt (det sistnämnda beslutet antogs faktiskt den 3 november 1988). Dessutom får mottagaren av telexet ett förslag till nästa ”beslut” avseende priserna för kategori 2C, vilket visar att det rörde sig om priser som antagits enhälligt.
- 196 Kommissionen gjorde en riktig bedömning i punkt 225 sjunde strecksatsen i beslutet, där det anges att, eftersom de företag som samlades inom stålbalkskommissionen hade kommit överens om harmoniserade tillägg, skulle det varit förvånande om de lät grundpriserna fastställas genom fri konkurrens (se nedan).

Det var just under mötet den 18 oktober 1988 som ett förslag från Usinor Sacilor bedömdes, som syftade till harmonisering av kvalitetstilläggspriser, innan det i princip godtogs under mötet den 15 november 1988 (punkt 122 i beslutet).

197 I enlighet med det resonemang som angavs i punkt 226 i beslutet, bevisas den bindande karaktären, åtminstone i moraliskt hänseende, hos de avtal som kommissionen påtalat, av att inte någon deltagare vid mötet meddelade att den inte tänkte tillämpa de priser som föreslagits (se förstainstansrättens dom av den 17 december 1991 i mål T-7/89, Hercules Chemicals mot kommissionen, REG 1991, s. II-1711, punkt 232; svensk specialutgåva, volym 11) och av de uttalanden som dessa företag senare gjorde, att priserna i fråga hade godtagits av kunderna (se punkterna 94 och 95 i beslutet).

198 Kommissionen har således i tillräcklig utsträckning visat att de kritiserade omständigheterna, vad beträffar avtalet om riktpriser som slöts den 18 oktober 1988, förelåg.

— Riktpriser som påstås ha antagits under mötet den 10 januari 1989

199 Enligt punkt 227 i beslutet antog stålbalckskommissionen under mötet den 10 januari 1989 riktpriser för leveranser till Frankrike, Tyskland, Benelux-länderna och Italien, för det andra kvartalet samma år.

200 Kommissionen baserade sig på protokollet från detta möte (se punkt 95 i beslutet), där höjningarna för referenskvartalet noga anges för marknader och kategorier. I samma handling anges därefter de "prisnivåer som förutses" till följd av höjningarna. Kommissionen åberopade även en anteckning i British Steels akt

som inte är daterad, avseende resultaten av detta möte, samt en intern anteckning från Peine-Salzgitter av den 13 januari 1989 (punkt 96 i beslutet).

- 201 Förstainstansrätten anser att de handlingar som omnämns i punkterna 95 och 96 i beslutet i tillräcklig utsträckning styrker de omständigheter som har kritiserats.
- 202 Parterna använde faktiskt på nytt den teknik som användes redan under mötet den 18 oktober 1988, genom att i protokollet från den 10 januari 1989 på ett tydligt och detaljerat sätt anteckna höjningarna samt de nya priser som följer av detta för varje marknad, varje produkt- och kundkategori. Förstainstansrätten anser att sådana uppgifter förutsätter ett avtal om priserna i fråga. Denna slutsats bekräftas av de två andra handlingarna som kommissionen nämner i punkt 96 i beslutet, nämligen den odaterade anteckningen från British Steel (handlingarna nr 2001—2003) och anteckningen från Peine-Salzgitter av den 13 januari 1989 (handlingarna nr 3051 och 3052). I anteckningen från British Steel anges priser för Frankrike, Tyskland och Benelux-länderna, vilka överensstämmer med priserna i protokollet från mötet den 10 januari 1989. Därefter talas det om "avsikter i fråga om priser", vilket med tanke på enhetligheten i höjningarna och de nya priser som följde därav endast kan innebära gemensamma avsikter hos medlemmarna i stålbalckskommissionen. Enligt anteckningen av den 13 januari 1989 från Peine-Salzgitter hade höjningarna redan "planerats" tidigare och "konkretiserats" under mötet. Efter att höjningarna avseende Tyskland redovisas, anges följande i anteckningen: "Höjningar av utvalda priser har även beslutats för de olika kategorierna i de övriga främsta länderna i gemenskapen...". Även denna formulering tyder på att det fanns frivillig medverkan. I motsats till vad sökanden har hävdats, kan det under dessa omständigheter inte röra sig om endast ett utbyte av information om priser.
- 203 Denna slutsats påverkas inte av att de nya priser, som anges i den odaterade anteckningen från British Steel, överstiger med 20 000 LIT per ton de priser som angavs i protokollet från mötet i fråga. Skillnaden i anteckningen från British Steel, som endast avser de nya priserna för Italien, kan faktiskt tillskrivas ett enkelt misstag som gjordes när de nya priserna i fråga skrevs ned.

— Riktpriser för de italienska och spanska marknaderna som påstås ha antagits under mötet den 7 februari 1989

- 204 Enligt punkt 227 i beslutet antog stålbalckommissionen riktpriser för de italienska och spanska marknaderna under mötet den 7 februari 1989.
- 205 Kommissionen baserade sig på protokollet från detta möte (se punkt 98 i beslutet) där det framgår att priserna för två kategorier av stål balkar i Italien och priserna för Spanien fastställdes och som kompletterade de prisuppgifter som fanns i protokollet från mötet den 10 januari 1989 (se punkt 95 i beslutet).
- 206 Förstainstansrätten anser att flera omständigheter styrker att det i verkligheten rörde sig om avtalade priser, trots ordalydelsen i protokollet från mötet den 7 februari 1989 (handlingarna nr 97—106) där uppgifterna i fråga kvalificerades som "komplement till prisprognoserna för andra kvartalet år 1989".
- 207 För det första hade de priser som uppgifterna antas komplettera redan enhälligt fastställts under mötet den 10 januari 1989 (se ovan). Under mötet den 7 februari 1989 konstaterade för övrigt deltagarna att de sistnämnda priserna hade införts eller att de skulle införas utan problem (se punkt 98 i beslutet).
- 208 För det andra anges det i protokollet att den nya prisnivån för kategori 2C i Italien "dels upprätthåller en 'harmoni' mellan de priser som tillämpas på samtliga europeiska marknader, dels beaktar konkurrensen mellan rekonstruerade svetsade profiler av stål." Vad beträffar den spanska marknaden anges det att de "planerade priserna" för det innevarande kvartalet "bibehålls" till nästa kvartal "för att konsolidera de nivåer som uppnåtts". Det framgår av dessa formuleringar att det fanns samförstånd mellan företagen för att genom tillämpningen av dessa priser uppnå vissa gemensamma syften. Dessa företag var således oundvikligen överens om att tillämpa dessa priser.

- 209 Följaktligen har det i tillräcklig utsträckning visats att de omständigheter som kritiseras i punkt 227 andra stycket i beslutet föreligger.

— Riktpriser som påstås ha avtalats under mötet den 19 april 1989

- 210 Enligt punkt 228 i beslutet avtalades under stålbalkskommissionens möte den 19 april 1989 riktpriser som var tillämpliga för det tredje kvartalet år 1989 på marknaderna i Tyskland, Frankrike, Belgien, Luxemburg, Italien och Spanien, vilka i praktiken var identiska med dem som var tillämpliga det föregående kvartalet.
- 211 Kommissionen baserade sig på protokollet från detta möte, där priserna för kommande kvartal gavs, efter att det angetts att de planerade priserna hade uppnåtts i Tyskland, Frankrike och Italien (punkt 99 i beslutet).
- 212 Förstainstansrätten anser att kommissionen i tillräcklig utsträckning har visat att de priser som noterats i protokollet av den 19 april 1989 (handlingarna nr 125—145) var föremål för ett avtal.
- 213 För det första, i den mån som det i det relevanta avsnittet i denna handling anges att "prognoserna K2/89 bibehålls under det tredje kvartalet år 1989", skall det erinras om att dessa "prognoser" i själva verket var resultatet av ett avtal inom stålbalkskommissionen, som de berörda företagen kom fram till under mötet den 10 januari och den 7 februari 1989 (se ovan). "Bibehållandet" av dessa "prognoser" hade även karaktären av avtal, som denna gång syftade till att upprätthålla den gamla prisnivån. Denna slutsats bekräftas av konstaterandet i samma handling, att de "planerade priserna" för det andra kvartalet eller "prognoserna" avseende detta kvartal hade "godtagits... av kunderna" (handling

nr 126). Kommentaren avseende den tyska marknaden, att de motsvarande "prognoserna" hade "uppnåtts", skall tolkas på samma sätt.

214 För det andra redovisades priserna för det kommande kvartalet i protokollet från mötet den 19 april 1989 på samma tydliga och detaljerade sätt som priserna i de tidigare protokollen för det fjärde kvartalet år 1988 och priserna för de två första kvartalen år 1989. Sådana detaljerade redovisningar kan inte tolkas som om de avspeglar rena prognoser eller beräkningar.

— Fastställelse av de priser som tillämpades i Förenade kungariket från och med juni månad år 1989

215 I punkterna 229 och 230 i beslutet har kommissionen gjort gällande att det skett ett samordnat förfarande genom fastställelse av de priser som tillämpades i Förenade kungariket från och med juni månad år 1989, som skedde på initiativ av British Steel och som godtogs av dess konkurrenter.

216 Till stöd för detta resonemang har kommissionen åberopat en intern anteckning från British Steel av den 24 april 1989 (se ovan punkt 100 i beslutet), samt uppgiften i protokollen från stålbalckommissionens möten den 6 juni 1989 och den 11 juli 1989, där det anges att prishöjningen godtogs av kunderna enligt British Steel (se punkterna 101 och 102 i beslutet).

217 Förstainstansrätten anser att kommissionens påstående, att British Steel den 19 april 1989 meddelade övriga företag att det skulle höja sina priser i Förenade kungariket, och uppmanade dem att följa denna höjning (punkt 229 i beslutet), i tillräcklig utsträckning har bevisats genom anteckningen av den 24 april 1989 (handlingar nr 1969 och 1970) som nämns i punkt 100 i beslutet. Det har även styrkts att sökanden, som närvarade vid mötet den 19 april 1989, mottog såväl British Steels meddelande som dess uppmaning att tillämpa de nya priserna i Förenade kungariket.

- 218 Förstainstansrätten anser även att kommissionen i tillräcklig utsträckning har bevisat påståendet att British Steel och dess konkurrenter samordnade priset (punkt 230 i beslutet). Det var riktigt av kommissionen att ange i punkt 229 i beslutet att det samarbete, som det omtvistade uppträdandet ingick i, redan hade lett till att ett visst antal avtal om prisfastställelse på EKSG:s kontinentala marknader hade slutits, där British Steel var part. Under dessa omständigheter kan dennes handlande inte anses utgöra ett ensidigt uppträdande gentemot en konkurrent som det inte samarbetar med.
- 219 Eftersom British Steel vid ett flertal tidigare möten med stålbalckommissionen hade accepterat, åtminstone i moraliskt hänseende, att binda sig vad beträffar de kontinentala priserna, kunde företaget skäligen vänta sig att konkurrenterna skulle beakta dess uppmaning att iaktta de nya priserna i Förenade kungariket, när de beslutade om sitt eget uppträdande på denna marknad. Detta konstaterande är även tillämpligt på sökanden, som inte har bestritt att den deltog i de berörda mötena.
- 220 Förstainstansrätten anser slutligen att kommissionen i tillräcklig utsträckning har bevisat att företagen verkligen anpassade sig till kraven från British Steel (punkterna 229 och 230 i beslutet). I det avseendet har sökanden varken bestritt uppgifterna från British Steel, att prishöjningarna godtogs av den brittiska marknaden, eller kommissionens påstående, att priserna i Förenade kungariket vid denna tidpunkt var klart högre än på EKSG:s kontinentala marknader (punkt 229 i beslutet). Med hänsyn till att under dessa omständigheter skulle anbud till pris som motsvarade den kontinentala nivån ha förhindrat att de lokala kunderna godtog British Steels nya priser, är det faktum att dessa prishöjningar godtogs "utan problem" tillräckligt för att styrka att sökanden inte förhindrade att British Steel genomförde prishöjningarna i fråga, i avsaknad av motsatta uppgifter.
- 221 Det skall således fastslås att de faktiska påståenden som ligger till grund för resonemanget i punkterna 229 och 230 i beslutet i tillräcklig utsträckning har bevisats.

— Avtal som påstås ha kommit till stånd under mötet den 11 juli 1989 för att på den tyska marknaden bibehålla riktpiserna för det tredje kvartalet samma år under det fjärde kvartalet

222 I punkt 231 i beslutet har kommissionen av protokollet från stålbalckommissionens möte den 11 juli 1989 (se punkt 102 i beslutet) dragit slutsatsen att det under detta möte avtalades att riktpiserna för det tredje kvartalet år 1989 även skulle tillämpas för det följande kvartalet i Tyskland.

223 Förstainstansrätten anser att protokollet från mötet den 11 juli 1989 (handlingarna 182—188) i tillräcklig utsträckning bevisar att de omständigheter som kommissionen kritiserade förelåg, som avsåg ett avtal om upprätthållande av priser på den tyska marknaden under det fjärde kvartalet år 1989.

224 I det relevanta avsnittet i denna handling anges följande under titeln ”Prognoser för prisutvecklingen för det fjärde kvartalet år 1989”:

”På den tyska sidan planeras inte några höjningar av grundpriserna, eftersom en höjning av extra kostnader för storlek och kvalitet i storleksordningen 20—25 DM/ton planeras från och med den 1 oktober 1989. De priser som har beräknats och uppnåtts för det tredje kvartalet år 1989 bibehålls i det avseendet under det fjärde kvartalet år 1989. Utbyte av information avseende övriga gemenskapsmarknader kommer att äga rum under stålbalckommissionens nästa möte.”

225 Det framgår av detta stycke att endast priserna på de övriga marknaderna skulle bli föremål för ett senare ”utbyte av information”, medan priserna på den tyska marknaden enhälligt ”bibehölls” under mötet i fråga.

- 226 De tyska producenternas meddelande skall i synnerhet bedömas mot bakgrund av stålbalkskommissionens regelbundna möten och övriga avtal, vars förekomst förstainstansrätten redan har fastslagit ovan. Således hade de "bibehållna" priserna själva varit föremål för ett avtal av den 19 april 1989 inom stålbalkskommissionen (se punkterna 210 och följande punkter ovan). Det tycks således som om de åtgärder som vidtogs för den tyska marknaden ingick i förfarandet under tidigare möten, som bestod i att fastställa kvartalsvisa priser för de följande kvartalen på de huvudsakliga marknaderna i gemenskapen.
- 227 För övrigt anser förstainstansrätten att ett avtal att inte höja priserna kan utgöra ett avtal om prisfastställelse i den mening som avses i artikel 65.1 i fördraget.
- 228 Slutligen skall det anges att kommissionen inte har kritiserat företagen för att ha slutit avtal om fastställelse av riktpriser under mötet den 3 augusti 1989. Följaktligen saknar sökandens argument syfte, i den mån som de syftar till att motbevisa det antagandet.
- Beslut som påstås ha antagits under mötet den 12 december 1989, avseende riktpriser att uppnå under det första kvartalet år 1990
- 229 Enligt punkt 232 i beslutet beslutade stålbalkskommissionen under mötet den 12 december 1989 att under det första kvartalet år 1990 tillämpa de riktpriser som användes under det fjärde kvartalet år 1989.
- 230 Kommissionen har i det avseendet baserat sig på en anteckning från en företrädare för TradeARBED, som användes som utgångspunkt för ett tal under mötet med gruppen Eurofer/Skandinavien den 31 januari 1990 (handlingarna nr 2414—2416, se punkt 107 i beslutet).

- 231 Förstainstansrätten anser att nämnda anteckning från TradeARBED (handling nr 2414) i tillräcklig utsträckning bevisar att det omtvistade avtalet för det första kvartalet år 1990 fanns. Det har inte bestritts att denna handling användes som utgångspunkt vid ett tal som hölls av en företrädare för TradeARBED vid gruppen Eurofer/Skandinaviens möte den 31 januari 1990. Av detta följer att informationen att ”priserna för det fjärde kvartalet år 1989 i princip har kunnat bibehållas” som handlingen innehöll, skall förstås som att den som vanligt hänvisar till de avtal som härrör från samarbetet inom stålbalkskommissionen.
- 232 Sökandens antagande att anteckningen i fråga endast hänvisade till en uppmaning till måttlighet riktad till producenterna under mötet den 12 december 1989, motsägs inte bara av det sätt på vilket upprätthållandet av priser anges där (”Priserna... i princip har kunnat bibehållas...”), utan även av den omständigheten att de priser som ”har bibehållits” kvalificerades där som ”prisprogram” och att vissa företags uppträdande, som bestod i ”underprissättning”, ansågs vara ”beklagligt”.
- 233 Vad beträffar de skiljaktigheter som framkom under samma möte, som sökanden även har åberopat, rörde dessa inte prisnivåerna för det kommande kvartalet, utan endast de kvantiteter som levererats av British Steel och ett förslag till uppdelning av marknader, som tydligen framfördes av Unimétal. Slutligen talar det faktum att de gällande priserna endast bibehölls, och inte höjdes, inte mot att det fanns ett avtal, lika litet som det faktum att de nya priserna kanske inte respekterades helt (se punkt 108 i beslutet).

— Prisfastställelse för kategori 2C på den franska marknaden, som klarlades genom Unimétals meddelande under mötet den 14 februari 1990

- 234 I punkt 233 i beslutet har kommissionen gjort gällande att Unimétal under mötet den 14 februari 1990 meddelade prishöjningar för stålbalkar i kategori 2C på den franska marknaden. Enligt kommissionen, som har hänvisat till över-

vägandena i punkterna 109 och 110 i beslutet, rörde det sig inte om ett ensidigt beslut av Unimétal, utan om ett avtal mellan de berörda företagen.

- 235 Förstainstansrätten anser att de omständigheter som sökanden har kritiserats för i tillräcklig utsträckning har bevisats av de omständigheter som anges i punkterna 233, 109 och 110 i beslutet, som bedömdes mot bakgrund av stålbalckommissionens möten.
- 236 Det framgår av dessa omständigheter att Unimétal uppmanades av två konkurrenter, Peine-Salzgitter och TradeARBED, att höja sina priser. Inför en prisskillnad mellan Frankrike och Tyskland, handlade det enligt dessa företag om att "förhindra snedvridning av handelsflöden" (se skrivelsen från stålbalckommissionens ordförande till Unimétal av den 6 november 1989, punkt 109 i beslutet, handlingarna nr 3009—3011), eller att undvika "oordning" i "prisstrukturen i Tyskland" (se telefaxet från TradeARBED till Unimétal av den 7 februari 1990, punkt 110 i beslutet, handling nr 2413).
- 237 Eftersom Unimétal accepterade denna begäran, åtminstone upp till ett visst belopp, hade den genomförda höjningen som följde karaktär av samförstånd.
- 238 Dessutom meddelades prishöjningen för kategorin i fråga under mötet den 14 februari 1990, inte bara i närvaro av TradeARBED och Peine-Salzgitter, utan även andra företag som samarbetade inom stålbalckommissionen.
- 239 För övrigt kunde höjningen i fråga inte förklaras av ekonomiska överväganden, eftersom TradeARBED i det ovannämnda telefaxet medgav att "omgivningen i allmänhet inte [var] välvilligt inställd till en prishöjning". Under dessa omständigheter var det nödvändigt att samtliga berörda företag tillämpade det pris som meddelades för att kunna upprätthålla detta pris.

240 När dessa omständigheter sätts in i sitt sammanhang, bevisar de i tillräcklig utsträckning att Unimétal genom sitt meddelande avsåg att försäkra sig om stöd från samtliga företag som deltog i mötet den 14 februari 1990, däribland sökanden, för att hindra att tillämpningen av lägre priser skulle äventyra framgången med den planerade "harmoniseringen". Det faktum att avtal av samma karaktär hade slutits vid tidigare möten för de huvudsakliga marknaderna i gemenskapen, möjliggjorde för Unimétal och, mer generellt, alla företag som ansåg att denna höjning låg i deras intresse, att anta att denna uppmaning skulle komma att följas.

241 Förstainstansrätten har redan motbevisat sökandens argument, enligt vilket vissa av de omständigheter som kommissionen hänvisade till i detta sammanhang visar att det inte fanns något avtal för det första kvartalet år 1990. Dessutom är detta argument inte sådant att det kan påverka konstaterandet om prisfastställelse för det följande kvartalet, som det är fråga om här.

— Fastställelse av priser som tillämpades i Förenade kungariket under det andra kvartalet år 1990

242 Det framgår av det resonemang som har utvecklats i punkterna 220 och 234—236 i beslutet, att kommissionen har kritiserat företagen i fråga, däribland sökanden, för att ha samordnat de priser som skulle tillämpas i Förenade kungariket under det andra kvartalet år 1990, och för att ha tillämpat de priser som var föremål för denna samordning.

243 Till stöd för sitt resonemang har kommissionen för det första åberopat att British Steel underrättade mottagarna av telefaxet av den 14 februari 1990 om de priser som det ansåg inte skulle "störa" marknaden i Förenade kungariket (punkt 234 i beslutet) och som det följaktligen var berett att godta (punkt 112 *in fine* i beslutet). Förstainstansrätten anser att detta påstående i tillräcklig utsträckning har bevisats genom de handskrivna kommentarerna på originalet av detta telefax av den 14 februari 1990 (handling nr 1887), jämförda med den interna anteckningen från British Steel av den 20 februari 1990 (handling nr 1908). Dessa kommentarer skall förstås som att de anger uppgifter som mottagaren av

telefaxet hade lovats per telefon. I dessa nämns ”marginaler för växelverkan”, det vill säga priser som inte medför ett importflöde som anses orimligt. I den ovannämnda anteckningen förklarar upphovsmannen uttryckligen att han har underrättat företrädare för Unimétal om priser ”som enligt [hans] mening, inte kommer att störa marknaden”.

244 För det andra har kommissionen hävdats att British Steels meddelande motsvarade en ”samordnad handling” (punkt 235 i beslutet; se även punkt 220), vilket enligt kommissionen innebär att meddelandet gavs i ett sammanhang som gjorde det möjligt för British Steel att anta att övriga företag skulle följa de priser som meddelades. Förstainstansrätten anser att detta påstående i tillräcklig utsträckning har bevisats genom de omständigheter som kommissionen har åberopat. Meddelandet var nämligen integrerat i ”den ständiga dialogen mellan detta bolag och dess konkurrenter i andra medlemsstater” (punkt 235 i beslutet). Såsom redan har konstaterats (punkt 219 ovan), gjorde British Steels deltagande i de tidigare avtal som slutits inom stålbalckskommissionen det möjligt för detta att förvänta sig en viss solidaritet från konkurrenterna i gengäld. Detta konstaterande bekräftas, åtminstone vad gäller de berörda tyska företagen, det vill säga Peine-Salzgitter, Thyssen och Saarstahl, av tabellen (handling nr 1864) som nämns i punkterna 235 och 55 i beslutet. I denna tabell bekräftas att dessa företag och British Steel ansträngde sig för att upprätthålla vissa samband mellan handelsflödet mellan de två länderna i fråga, och att alla parter således hade accepterat att under omständigheterna göra solidariska ansträngningar i den andra partens intresse. Sökandens argument, att det helt enkelt rörde sig om att British Steel ensidigt hotade övriga företag med motåtgärder i händelse av störande uppträdande, kan således inte godtas.

245 För det tredje har kommissionen hävdats att företagen i fråga faktiskt höjde sina priser, och således följde British Steels förslag (punkt 236 i beslutet). Enligt kommissionen bekräftas detta påstående av den omständigheten att fastän British Steel först hade kritiserat anbud som understeg dess prislistor, höjde det sina priser några månader senare efter mötet den 16 maj 1990 (se punkt 115 i beslutet). I avsaknad av motsatta uppgifter anser förstainstansrätten att denna omständighet, som inte har bestritts, i tillräcklig utsträckning bevisar att British Steel i stor utsträckning lyckades få sina konkurrenter att iaktta priserna. Med hänsyn till skillnaden i prisnivå mellan kontinenten och Förenade kungariket,

kunde British Steel inte på allvar ha planerat en höjning i maj månad år 1990, utan att ha försäkrat sig om att de kontinentala producenterna skulle uppträda solidariskt.

- 246 Påpekandena i anteckningarna från British Steel av den 17 och den 30 juli 1990 (punkt 117 i beslutet), som sökanden har åberopat, rör inte genomförandet av de instruktioner som British Steel gav strax efter mötet den 14 februari 1990 för det andra kvartalet samma år. Anteckningen från den 17 juli 1990 hänvisar till prisuppgifter som gavs vid mötet den 16 maj 1990, och som rörde det kommande kvartalet (se nedan). Anteckningen från den 30 juli 1990 hänvisar till åsidosättandet av ett avtal mellan British Steel och TradeARBED, och där nämns ingenting om sökandens uppträdande.
- 247 Av detta följer att de faktiska påståenden som ligger till grund för det resonemang som har utvecklats i punkterna 234—236 i beslutet i tillräcklig utsträckning har bevisats.

— Fastställelse av de priser som tillämpades i Förenade kungariket under det tredje kvartalet år 1990

- 248 Det framgår av det resonemang som har utvecklats i punkt 237 i beslutet, mot bakgrund av punkt 220 (första och tredje stycket), att kommissionen har kritiserat företagen för att ha samordnat de priser som skulle införas i Förenade kungariket under det tredje kvartalet år 1990, och för att ha tillämpat de priser som var föremål för denna samordning.
- 249 I den mån som kommissionen, för det första, har hävdats att British Steel meddelade sina konkurrenter de nya priserna, och uppmanade dem att iaktta dessa, anser förstainstansrätten att dessa två omständigheter framgår av telefaxet av den 7 juni 1990 från detta företag (se punkt 115 i beslutet, handling nr 1798). British Steel upprepade för övrigt samma uppmaning under stålbalsskommissio-

nens möte den 10 juli 1990 (se punkt 117 i beslutet, handlingarna nr 1964—1966). Vad gäller dessa faktiska omständigheter har kommissionens påstående således i tillräcklig utsträckning bevisats.

- 250 Eftersom kommissionen, för det andra, drog slutsatsen att det rörde sig om en samordning, har förstainstansrätten redan fastslagit att med hänsyn till stålbalkskommissionens tidigare verksamhet, kunde British Steel skäligen förvänta sig att konkurrenterna skulle uppträda solidariskt på den brittiska marknaden i fråga om pris, och i synnerhet att dess uppmaning att iakttä de nya priserna, som gjordes vid ett möte med konkurrenterna, skulle beaktas av dessa när de bestämde sitt eget uppträdande på marknaden. Kommissionen har således i tillräcklig utsträckning bevisat att den påstådda samordningen förelåg.
- 251 För det tredje, vad beträffar att de övriga företagen iakttog de priser som British Steel meddelade, har detta i tillräcklig utsträckning bevisats av anteckningen i protokollet från mötet den 11 september 1990 (punkt 118 i beslutet, handlingarna nr 1666—1679), där det angavs att höjningen i British Steels prislista hade godtagits av de brittiska kunderna. Om de övriga företagen inte i stor utsträckning hade iakttagit de nya priser som British Steel meddelade, hade det knappast varit tänkbart att kunderna hade godtagit en sådan höjning. Denna slutsats motsägs inte av den omständigheten att konkurrenterna under en första tid tillämpade lägre priser, innan de beslutade att följa British Steels instruktioner (se punkt 117 i beslutet). Att British Steel under denna period framställde TradeARBEDs (och inte sökandens) uppträdande som ett åsidosättande av ett avtal mellan dessa två bolag, påverkar inte heller förstainstansrättens bedömning.
- 252 Av detta följer att de faktiska påståenden som ligger till grund för det resonemang som har utvecklats i punkt 237 i beslutet i tillräcklig utsträckning har bevisats.
- 253 Av detta följer att samtliga faktiska omständigheter som anförts till stöd för redogörelserna i punkterna 224—237 i beslutet, beträffande slutandet av avtal

om priser och det uppträdande som kommissionen likställde med "samordnat förfarande", i tillräcklig utsträckning har bevisats genom de handlingar som kommissionen har åberopat.

— Ekonomiskt expertutlåtande som ingavs av sökanden

- 254 Förstainstansrätten anser att denna slutsats inte motsägs av det argument som sökanden har baserat på den undersökning av prisutvecklingen som experten Bishop redogjorde för under det administrativa förhöret (s. 113—127 i protokollet från förhöret). Enligt denna undersökning kontrasterar kommissionens påstående, att företagen har slutit avtal i fråga om pris, mot den omständigheten att marknadspriserna inte var högre än vad man kunde förvänta sig under normala konkurrensvillkor. Mellan åren 1987—1991 var således de faktiska priserna för stålbalkar i gemenskapen på en historiskt låg nivå, med undantag av år 1989, då de dock inte var högre än priserna som tillämpades år 1985, när efterfrågan var som lägst. Denna prisutveckling kan inte bara förklaras genom de produktivitetsvinster som gjordes vid denna tidpunkt.
- 255 I den mån som sökanden genom detta argument avser att bestrida att sådana överenskommelser som anges i punkterna 224—237 i beslutet förekom, har förstainstansrätten redan fastslagit att de omständigheter, på grundval av vilka kommissionen konstaterade att avtalen och de samordnade förfarandena i fråga förekom, i tillräcklig utsträckning har bevisats av handlingarna i fråga mot bakgrund av det allmänna samarbetet inom stålbalkskommissionen vid denna tidpunkt.
- 256 Sökandens argument, som baseras på den allmänna prisutvecklingen för stålbalkar i gemenskapen, är inte av sådan karaktär att det kan ifrågasätta att dessa faktiska konstateranden är välgrundade. Experten själv medgav för övrigt under förhandlingen att syftet med hans undersökning inte var att kommentera meddelandet om anmärkningar, utan endast att besvara frågan huruvida företagets tillvägagångssätt hade varit framgångsrikt (se s. 127 i protokollet från förhöret).

— Slutsatser

257 Av ovan anförda överväganden följer att sökandens argumentation skall förkastas, i den mån som den riktar sig mot de faktiska konstaterandena i punkterna 224—237 i beslutet. Det framgår även att kommissionen i tillräcklig utsträckning har motiverat såväl att de avtal och samordnade förfaranden som sökanden har kritiserats för förekom, som att sökanden personligen deltog i nämnda avtal och samordnade förfaranden, och att kommissionen i tillräcklig utsträckning har åskådliggjort överträdelserna i fråga.

2. Den rättsliga kvalificeringen av de faktiska omständigheterna

258 I detta skede av resonemanget skall det göras en bedömning av kommissionens rättsliga kvalificering av de uppträdanden som anges i punkterna 224—237 i beslutet, avseende a) de kategorier av överenskommelser som åsyftas i artikel 65.1 i fördraget, b) syftet eller verkan av sådant uppträdande, och c) begreppet normal konkurrens i den mening som avses i denna bestämmelse.

a) Kvalificeringen av de uppträdanden som har påtalats med hänsyn till de kategorier av överenskommelser som åsyftas i artikel 65.1 i fördraget

259 Sökanden anser, i motsats till den bedömning som har utvecklats i punkterna 217—220 i beslutet, att för att bevisa att det föreligger ett samordnat förfarande i den mening som avses i artikel 65.1 i fördraget förutsätts det att kommissionen inte bara visar att företagen samordnade, utan även att de faktiskt tillämpade det förfarande som var föremål för denna samordning, särskilt genom att höja sina priser på ett likartat sätt (se artikel 65.5 i fördraget, samt vad gäller EG-fördraget, domstolens dom av den 31 mars 1993 i de förenade målen C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85, och C-125/85—C-129/85, Ahlström Osakeyhtiö m.fl. mot kommissionen, REG 1993, s. I-1307, punkterna 64 och 126 och följande punkter; svensk specialutgåva, volym 14).

Kommissionen har inte anfört någon bevisning för att denna typ av uppträdande förekom. För övrigt visar inte de handlingar som nämns i punkterna 223—237 i beslutet att de priser som påstås ha fastställts verkligen iakttogs.

260 Förstainstansrätten erinrar om ordalydelsen i artikel 4 d i fördraget, som är följande:

”Följande åtgärder är oförenliga med den gemensamma marknaden för kol och stål och skall därför upphävas och förbjudas inom gemenskapen på det sätt som anges i detta fördrag:

...

d) Restriktiva förfaranden som syftar till uppdelning eller exploatering av marknader.”

261 I artikel 65.1 i fördraget förbjuds ”[ö]verenskommelser mellan företag, beslut av företagssammanslutningar och samordnade förfaranden, som är ägnade att inom den gemensamma marknaden, direkt eller indirekt, förhindra, inskränka eller snedvrída den normala konkurrensen..., särskilt sådana som består i att

a) fastställa eller bestämma priser,

b) inskränka eller kontrollera produktion, teknisk utveckling eller investeringar,

c) dela upp marknader, produkter, kunder eller försäljningskällor.”

- 262 I förevarande mål har de uppträdanden som sökanden har kritiserats för i punkterna 224—228 och 231—233 i beslutet, kvalificerats av kommissionen som ”avtal” om prisfastställelse, i den mening som avses i denna bestämmelse. Det framgår i tillräcklig utsträckning av de omständigheter som förstainstansrätten just har fastslagit att vid vart och ett av de tillfällen som åsyftas i dessa punkter i beslutet, nöjde sig inte de berörda företagen, däribland sökanden, med att endast utbyta information avseende deras ”prognoser” eller ”beräkningar” i fråga om pris, utan de uttryckte en gemensam vilja att uppträda på ett visst sätt på marknaden ifråga om pris, nämligen att göra så att de priser som avtalats under mötena i fråga skulle uppnås, eller i förekommande fall, bibehållas. Förstainstansrätten anser att en sådan samverkan av viljor utgör ett ”avtal” i den mening som avses i artikel 65.1 i fördraget. I det avseendet anser förstainstansrätten att det för övrigt inte finns något skäl för att tolka begreppet ”avtal” i den mening som avses i artikel 65.1 i fördraget, på ett annat sätt än ”avtal” i den mening som avses i artikel 85.1 i EG-fördraget (se domen i det ovannämnda målet Rhône-Poulenc m.fl. mot kommissionen, punkt 120).
- 263 Vad beträffar det uppträdande som sökanden har kritiserats för som avser de tre prishöjningarna på den brittiska marknaden, som i beslutet kvalificerades som ”samordnade förfaranden” (se punkterna 220 och 230 *in fine*), anser förstainstansrätten att detta begrepp skall tolkas med beaktande av syftet med artikel 65.1 i fördraget och fördragets tillämpliga bestämmelser.
- 264 I yttrandet 1/61 av den 13 december 1961 (REG 1961, s. 505) underströk domstolen att syftet med artikel 4 d i fördraget är att hindra företagen från att genom restriktiva förfaranden skaffa sig en ställning som gör det möjligt för dem att uppdelat eller exploatera marknader. Enligt domstolen är detta förbud, som genomförts genom artikel 65.1 i fördraget, strikt och kännetecknar det system som införts genom fördraget (s. 519). Beträffande systemet med offentliggörande av priser som föreskrivs i artikel 60 i fördraget (se nedan), underströk domstolen att ”fördraget utgår från tanken att en fri prisutveckling säkerställs genom den frihet som företagen har getts att själva fastställa sina priser och offentliggöra nya prislistor när de vill ändra dessa. Om konjunkturen förändras, är producenterna tvungna att anpassa sina prislistor, och det är på detta sätt som marknaden fastställer priset” (domstolens dom av den 21 december 1954 i mål 1/54, Frankrike mot Höga myndigheten, REG 1954, s. 7, 31). Det framgår även av

domstolens rättspraxis att, fastän stålmarknaden är en oligopolistisk marknad, som kännetecknas av systemet i artikel 60 i fördraget där öppenhet rörande de priser som de olika företagen tillämpar säkerställs genom det obligatoriska offentliggörandet av prislistor och transporttaxor, är oföränderligheten eller överensstämelsen i de priser som följer av detta inte i sig oförenliga med fördraget, om priserna inte är resultatet av ett avtal, inte ens underförstått, mellan bolagsmännen, utan "[resultatet] av marknadskrafter och strategier hos oberoende och motsatta ekonomiska enheter" (dom av den 15 juli 1964 i mål 66/63, Nederländerna mot Höga myndigheten, REG 1964, s. 1047, 1076 och 1077).

- 265 Det följer av denna rättspraxis att uppfattningen att alla företag självständigt, och inte i samförstånd med sina konkurrenter, skall bestämma den politik som det avser att föra på marknaden, finns inneboende i EKSG-fördraget och i synnerhet i artiklarna 4 d och 65.1.
- 266 Under dessa förhållanden anser förstainstansrätten att förbudet mot "samordnade förfaranden" i artikel 65.1 i EKSG-fördraget i princip har samma syfte som det motsvarande förbudet mot "samordnade förfaranden" i artikel 85.1 i EG-fördraget. Det syftar särskilt till att säkerställa den ändamålsenliga verkan med förbudet i artikel 4 d i fördraget genom att ingripa med förbuden mot en form av samordning mellan företag, som utan att leda till ett egentligt avtal medvetet ersätter konkurrensens normala risker, som åsyftas i fördraget, med ett praktiskt inbördes samarbete (se domstolens dom av den 14 juli 1972 i mål 48/69, ICI mot kommissionen, REG 1972, s. 619, punkt 64; svensk specialutgåva, volym 2, s. 25).
- 267 Vad särskilt beträffar tre fall av prishöjningar på den brittiska marknaden som kommissionen pekade ut som "samordnade förfaranden", skall det erinras om följande: a) Dessa tre fall inträffade inom ramen för ett regelbundet samarbete, med ett flertal möten och skriftliga meddelanden mellan de företag som var medlemmar i stålalkskommissionen, och som i synnerhet syftade till att samordna deras uppträdande i fråga om pris på de olika nationella marknaderna. b) Vid vart och ett av de tre tillfällen där det har varit fråga om priser på den brittiska marknaden, har British Steel avslöjat för konkurrenterna sitt framtida uppträdande på marknaden i fråga om pris, vid ett sammanträde där flertalet av

dem samlades, genom att uppmuntra dem att uppträda på samma sätt. British Steel handlade således med den uttryckliga avsikten att påverka konkurrenternas framtida verksamhet. c) Mot bakgrund av den regelbundna samordningen inom stålbalckommissionen kunde British Steel skäligen förvänta sig att konkurrenterna i stor utsträckning skulle följa denna begäran, eller åtminstone att de skulle beakta den när de bestämde sin egen handelspolitik. d) De omständigheter som kommissionen har åberopat visar att företagen i fråga i stor utsträckning rättade sig efter British Steels förslag. I synnerhet har sökanden inte anfört någon omständighet som styrker att den motsatte sig begäran från British Steel, eller att den inte följde dess prisinitiativ som meddelades under mötet i fråga.

- 268 Av alla dessa omständigheter följer att i dessa tre fall har företagen i fråga ersatt konkurrensens normala risker, som åsyftas i fördraget, med praktiskt inbördes samarbete, vilket kommissionen riktigt har kvalificerat som "samordnade förfaranden" i den mening som avses i artikel 65.1.
- 269 Vad beträffar sökandens argument att begreppet "samordnat förfarande" i den mening som avses i artikel 65.1 i fördraget förutsätter att företagen tillämpar de förfaranden som varit föremål för samordning, i synnerhet genom att höja priserna på ett enhetligt sätt, framgår det av förstainstansrättens rättspraxis avseende EG-fördraget att det inte är nödvändigt att samordningen påverkar, i den mening som sökanden avser, konkurrenternas uppträdande på marknaden, för att det skall utgöra ett samordnat förfarande. Det är tillräckligt att i förekommande fall konstatera att vart och ett av företagen oundvikligen har beaktat, direkt eller indirekt, de uppgifter som de har erhållit vid kontakter med konkurrenterna (domen i det ovannämnda målet Rhône-Poulenc m.fl. mot kommissionen, punkt 123). Denna rättspraxis har inte ifrågasatts i punkterna 64, 126 och följande punkter i domen i det ovannämnda målet Ahlström Osakeyhtiö m.fl. mot kommissionen, som sökanden har åberopat och som rörde andra frågor.
- 270 Förstainstansrätten anser att denna rättspraxis kan överföras till tillämpningsområdet för artikel 65 i EKSG-fördraget, eftersom begreppet samordnat förfarande där fyller samma funktion som motsvarande uttryck i EG-fördraget.

- 271 Denna slutsats motsägs inte av ordalydelsen i artikel 65.5 i fördraget, där det anges att möjligheten för kommissionen att påföra böter på grund av "samordnat förfarande" endast föreskrivs för den händelse att de berörda parterna "tillämpar" förfaranden som strider mot bestämmelserna i punkt 1. Förstainstansrätten anser nämligen att företag tillämpar ett samordnat förfarande i den mening som avses i denna bestämmelse, när de faktiskt deltar i en mekanism som syftar till att avlägsna ovissheten beträffande deras framtida uppträdande på marknaden, vilket oundvikligen innebär att vart och ett av företagen beaktar de uppgifter som de har fått av konkurrenterna (se domen i det ovannämnda målet Rhône-Poulenc m.fl. mot kommissionen, punkt 123). Det är således inte nödvändigt att kommissionen visar att utbytena av information i fråga har medfört ett särskilt resultat eller har genomförts på marknaden i fråga.
- 272 Denna tolkning bekräftas av ordalydelsen i artikel 65.1 i fördraget, där det anges att "[ö]verenskommelser mellan företag, beslut av företagssammanslutningar och samordnade förfaranden, som är ägnade att inom den gemensamma marknaden, direkt eller indirekt, förhindra, inskränka eller snedvrیدا den normala konkurrensen" är förbjudna. Förstainstansrätten anser att detta förbud åsyftar all sorts samordnade förfaranden som "tenderar att" eller "kan" skada den normala konkurrensen, utan att det är nödvändigt att bevisa att konkurrensen verkligen har skadats för att konstatera att det rör sig om en överträdelse. I domen av den 20 mars 1957 i mål 2/56, Geitling m.fl. mot Höga myndigheten (REG 1957, s. 9; nedan kallat målet Geitling I) har domstolen för övrigt angett (s. 40) att för att komma fram till slutsatsen att ett avtal snedvrider eller inskränker konkurrensen, är det inte nödvändigt att undersöka den verkliga inverkan, eftersom detta konstaterande framgår "fristående" från artikel 65.1 i fördraget.
- 273 I vilket fall som helst, även om det skulle antas att den tolkning som sökanden har försvarat skall tillämpas, enligt vilken begreppet samordnat förfarande förutsätter ett uppträdande på marknaden som överensstämmer med resultatet av samordningen, är detta villkor uppfyllt i förevarande mål vad beträffar de tre prisförändringarna på marknaden i Förenade kungariket. Det har nämligen styrkts i vart och ett av dessa fall att företagen i stor utsträckning rättade sig efter begäran från British Steel, vilket gjorde det möjligt att verkligen införa nya priser.
- 274 Av det följer att sökanden inte har styrkt att det gjordes en felaktig rättstillämpning vid kvalificeringen av uppträdandena i fråga, med avseende på begreppen "avtal" eller "samordnat förfarande" som åsyftas i artikel 65.1 i fördraget.

b) Syftet och verkan med de kritiserade avtalen och samordnade förfarandena

- 275 Enligt punkt 238 i beslutet var avtalen och de samordnade förfarandena som anges i punkterna 223—237 "ägnade att" att inskränka konkurrensen i den mening som avses i artikel 65.1 i fördraget. I punkt 221 i beslutet har kommissionen angett att "syftet" med uppträdandet i fråga bland annat var att "höja och harmonisera priserna". Efter att ha angett att bedömningen av nämnda syfte gör det överflödigt att visa en skadlig inverkan på konkurrensen, har dock kommissionen i punkt 222 uppskattat att denna inverkan var långt ifrån obetydlig.
- 276 Sökanden har gjort gällande att avtalen och de samordnade förfarandena i fråga inte stred mot artikel 65.1 i fördraget, eftersom det inte finns något som gör det möjligt att dra slutsatsen att något avtal om inskränkning av konkurrensen verkligen hade genomförts under den period som omfattas av bötesbeloppet. Sökanden har i synnerhet åberopat den undersökning av marknadssituationen som experten Bishop framlade, och den omständigheten att mellan juni månad år 1988 och december månad år 1991 ökade produktionen av stålbalkar inom gemenskapen från 3,7 till 5,6 miljoner ton per år, med variationer på mer än 50 procent mellan företagens marknadsandelar mellan juli månad år 1988 och början på år 1992. Dessutom utvecklades gemenskapshandeln under denna period på ett betydande sätt, vilket skall ha medfört en minskning av olika producenters marknadsandelar på de inhemska marknaderna. Sökanden har även kritiserat kommissionen för att den inte har tagit ställning till denna ekonomiska undersökning, vilket den anser utgör en bristande motivering.
- 277 Eftersom artikel 65.1 i fördraget hänvisar till avtal som "är ägnade" att snedvrیدا den normala konkurrensen, anser förstainstansrätten att detta begrepp omfattar formuleringen "har till syfte" som anges i artikel 85.1 i EG-fördraget. Kommissionen gjorde således ett korrekt konstaterande i punkt 222 i beslutet, när den angav att den inte är tvungen att visa att det föreligger en skadlig

inverkan på konkurrensen för att fastställa att det skett en överträdelse av artikel 65.1 i fördraget.

- 278 Med hänsyn till det flertal indicier som tyder på att de prishöjningar som avtalats i detta fall uppnåddes, skall det i vilket fall som helst konstateras att det påtalade uppträdandet, som gemenskapens främsta stålvalsproducenter var inblandade i, oundvikligen har haft en inte obetydlig inverkan på marknaden, såsom kommissionen konstaterade i punkt 222 i beslutet.
- 279 Slutligen anser förstainstansrätten att punkt 222 innehåller en tillräcklig motivering vad beträffar syftet med och inverkan av överträdelsen.

c) Kvalificeringen av det kritiserade uppträdandet med hänsyn till kriteriet ”den normala konkurrensen”

Kortfattad sammanfattning av sökandens argument

- 280 Sökanden har gjort gällande att de slutsatser som kommissionen har kommit fram till i punkterna 239—241 i beslutet utgör en felaktig rättstillämpning, eftersom kommissionen har tolkat artikel 65.1 i EKSG-fördraget på samma sätt som artikel 85.1 i EG-fördraget, i synnerhet vad beträffar begreppet den ”normala” konkurrensen mot bakgrund av artiklarna 46—48 och 60 i EKSG-fördraget. Dessutom anser sökanden att redogörelserna i punkterna 239—241 i beslutet inte uppfyller kraven på en tillräcklig motivering.

- 281 Enligt sökanden var det felaktigt av kommissionen att anse att bara det faktum att företagen ömsesidigt meddelade varandra sina priser utgjorde en överträdelse av artikel 65.1 i fördraget, trots att dessa företag inte hade samordnat eller gemensamt fastställt priserna. Ett utbyte av information ingår i EKSG-fördragets systematik, eftersom artiklarna 46—48 och 60 endast avser en styrd och begränsad konkurrens, och det utgör inte en överträdelse av artikel 65. Det förhåller sig på samma sätt med ett avtal mellan företag som syftar till att stävja eller hindra överträdelser av artikel 60.
- 282 Genom att hänvisa till artikel 232 i EG-fördraget har sökanden understrukit att i domen av den 18 maj 1962 i mål 13/60, Geitling m.fl. mot Höga myndigheten (REG 1962, s. 165, nedan kallat målet Geitling II) beaktade domstolen endast möjligheten att tolka artikel 65 i EKSG-fördraget mot bakgrund av artikel 85 i EG-fördraget. I själva verket baserade dock domstolen sitt resonemang på artiklarna 2—5 i EKSG-fördraget. I domen av den 13 april 1994 i mål C-128/92, Banks (REG 1994, s. I-1209) vägrade domstolen på samma sätt att uttryckligen tillerkänna artikel 65 direkt effekt, i likhet med artikel 85 i EG-fördraget. Kommissionens administrativa praxis att anpassa konkurrensreglerna i EKSG-fördraget och EG-fördraget till varandra (se den tjugonde rapporten om konkurrenspolitiken) har ännu inte fått stöd hos gemenskapsdomstolarna.
- 283 För övrigt vittnar den ekonomiska ordningen i EKSG-fördraget, som är referensramen vid tolkningen av begreppet den ”normala” konkurrensen, om en inriktning mot planering. Den skiljer sig således tydligt från EG-fördragets ekonomiska ram, som syftar till att säkerställa att konkurrensen inom den inre marknaden inte snedvrids (artikel 3 g i EG-fördraget).
- 284 Sökanden har gjort gällande att under EKSG-fördragets förhandlingar infördes artiklarna 65 och 66 för att hindra att industrin i ruhrområdet skaffade sig en dominerande ställning i det system som ersatte ockupationslagstiftningen, och för att säkerställa att industripolitikens inriktning fastställdes av Höga myndigheten, och inte som tidigare genom konkurrensbegränsande samverkan mellan företag. Artikel 65.1 förbjuder således endast konkurrensbegränsningar som strider mot de syften med industripolitiken som anges i artiklarna 2—5 i EKSG-fördraget.

Samtidigt var avsikten hos EKSG-fördragets upphovsmän att garantera konsumenterna samma tillgång till produktionen, vilket gjorde det nödvändigt att införa artikel 60. Alla dessa industripolitiska syften är okända begrepp i EG-fördraget. För övrigt utgick EKSG-fördragets upphovsmän från principen att det var nödvändigt för deras handlande att företagen gav uppgifter om marknaderna och priserna genom Höga myndigheten. Följaktligen stred de uppgifter som den skaffade sig i föregående produktionsled, på grundval av artikel 46 och till följd av ett utbyte i det syftet mellan företagen, inte mot artikel 65. Marknadens oligopolistiska karaktär, som kommissionen har åberopat, bekräftar att ett system med fullkomlig konkurrens knappast avsågs.

- 285 Kommissionen har själv noterat i den sjätte allmänna rapporten (volym 2, kapitel 2, punkt 1, nr 41) att konkurrensen på den gemensamma EKSG-marknaden "inte är ... *fri och anarkistisk konkurrens* som följer av att man helt enkelt avlägsnar handelshindren, utan en *reglerad konkurrens*, som är resultatet av ett avsiktligt handlande och ständig prövning" (originalets kursiveringar).
- 286 Sökanden har även åberopat artiklarna 2, 3, 4, och 5 i EKSG-fördraget. I yttrandet 1/61 ansåg domstolen att artikel 65 är en tillämpningsbestämmelse för artikel 4 d i fördraget. Den sistnämnda kräver endast ett minimum av konkurrens, så företagens fastställande av priser är endast oförenligt med denna bestämmelse om företagen överskrider de gränser som föreskrivs i artikel 65.2 första stycket c i fördraget (domen i målet Geitling II, s. 201, 207 och följande sidor).
- 287 Av artiklarna 2 och 5 i fördraget drog domstolen slutsatsen att det faktum att ett företag har behörighet att fastställa priser inte kan kritiseras förrän all konkurrens har avlägsnats (domen i målet Geitling II, s. 201). Artikel 5 utgör grunden för artikel 46, eftersom den förpliktar gemenskapen att upplysa och bistå berörda parter i deras handlande, vilket visar att fördraget förutsätter att de "normala" konkurrensvillkoren är villkoren på en "upplyst" och informerad marknad. Utan denna öppenhet på marknaden skulle det vara omöjligt att tillförsäkra alla den gemensamma marknadens förbrukare i jämförlig ställning lika tillgång till produktionen, i enlighet med artikel 3 b i fördraget.

- 288 Trots den generella och strikta karaktären hos artikel 4 d i fördraget, hindrar den inte konkurrensbegränsningar som tillåts genom specialbestämmelser. Inte bara artikel 65.2 tillhör dessa, utan även artiklarna 46—48 och 60.
- 289 Vad beträffar artikel 60 har sökanden hävdats att andra stycket i denna artikel hindrar effektiv priskonkurrens. På en marknad med homogena produkter där det föreligger överkapacitet, skulle den förhindra att företagen skulle ha ett intresse av att sänka sina priser, därför att en sådan sänkning, som oundvikligen tillämpas på det berörda företags alla kunder, skulle medföra omedelbara parallella förändringar hos konkurrenterna. Det skulle följaktligen medföra en sänkning av den allmänna prisnivån, utan att leda till en varaktig ökning av försäljningsvolymerna. Under dessa omständigheter anser sökanden att fördragets ekonomiska system varken föreskriver eller tillåter en konkurrens som kan begränsas.
- 290 I vilket fall som helst anser sökanden att artikel 60 begränsar konkurrensen ur två synvinklar. För det första genom att dold konkurrens undertrycks genom den skyldighet att offentliggöra prislistor som föreskrivs i artikel 60.2, och för det andra genom förbudet att tillämpa andra priser än dem som anges i den tillämpliga prislistan. Med beaktande av denna skyldighet, som företagen åläggs till fördel för såväl förbrukarna (artikel 3 b i fördraget) som konkurrenterna (domen i det ovannämnda målet Frankrike mot Höga myndigheten, s. 24), kan utbytet av information mellan företagen rörande deras framtida priser inte inskränka den "normala" konkurrensen i den mening som avses i artikel 65.
- 291 Denna tolkning av artikel 60.2 i fördraget bekräftas enligt sökanden av artikel 60.1. Eftersom denna bestämmelse ålägger företagen att iaktta artiklarna 2, 3 och 4 i fördraget, utgör det inte en snedvridning av den normala konkurrensen om företagen utesluter en användning av prislistorna som är oförenlig med de syften som fastställts i dessa artiklar. Sökanden har i synnerhet gjort gällande att om företagen kunde ägna sig åt dold konkurrens, skulle det äventyra en jämn försörjning av den gemensamma marknaden, vilket krävs enligt artikel 3 a i fördraget.

- 292 Vad beträffar det ansvar som åligger kommissionen för att säkerställa att artikel 60 i fördraget iaktas (se punkt 241 i beslutet), har sökanden gjort gällande att denna bestämmelse har direkt effekt och att företagen lagligen kan förbinda sig att följa den, utan att överträda artikel 65 i fördraget.
- 293 För övrigt föreskrivs det i artikel 46 ett nära samarbete mellan kommissionen och företagen, som omfattar ömsesidig information samt uppställandet av den första målsättningen för ekonomiskt handlande. I det sammanhanget ges sammanslutningar en särskild roll genom artikel 48 i fördraget. I detta fall åläggs företagen genom dessa bestämmelser att samordna alla frågor som kan beaktas av kommissionen vid upprättandet av program med prognoser eller vid uppställandet av allmänna målsättningar, som de kan inge synpunkter på. Sökanden har gjort gällande att företagen inom sina sammanslutningar på förhand måste samordna innehållet, för att kunna inge sådana synpunkter till kommissionen. En sådan samordning omfattas av artikel 46 i fördraget, i den mån som kommissionen har deltagit aktivt eller passivt i samordningen utan att kritisera den. För det första motsvarar den artikel 5 i fördraget, eftersom den uppdrar åt kommissionen att upplysa berörda parter i deras handlande. För det andra kan man aldrig begära att företagen själva skall upptäcka hur man ska gå till väga för att samtidigt kunna iakttä artikel 46 och följande artiklar, och artikel 65 i fördraget.
- 294 Enligt sökanden har kommissionen i förevarande mål faktiskt deltagit i det påtalade utbytet av information, eftersom den har sporrat företagen att handla på det sätt som de gjort, och i vilket fall som helst var kommissionen underrättad om det och drog fördel av det. Följaktligen har företagen inte inskränkt den ”normala” konkurrensen.
- 295 För övrigt är den självständiga karaktären hos EKSG-fördragets konkurrensregler motiverad av samma skäl som gjorde att domstolen tillerkände jordbruksområdet inom EG-fördraget särskilda konkurrensregler (se dom av den 15 maj 1975 i mål 71/74, Frubo mot kommissionen, REG 1975, s. 563, av den 5 oktober 1994 i mål C-280/93, Tyskland mot rådet, REG 1994, s. I-4973, punkterna 59—61, svensk specialutgåva, volym 16, och dom av den 16 december 1975 i de förenade målen 40/73—48/73, 50/73, 54/73, 55/73, 56/73, 111/73, 113/73 och

114/73, Suiker Unie m.fl. mot kommissionen, REG 1975, s. 1663, punkterna 65—70).

- 296 Under sökandenas gemensamma plädering vid förhandlingen underströk de i synnerhet att den marknadsekonomiska princip som finns inneboende i EG-fördraget skall jämföras med den ekonomiska princip som styr EKSG-fördraget. I det avseendet citerade sökandena professor Paul Reuters verk, *La Communauté européenne du charbon et de l'acier* (Europeiska kol- och stålgemenskapen, Paris, LGDJ, 1953), enligt vilket "den konkurrens som har inrättats genom fördraget är inte och kan inte vara en fri konkurrens, utan endast lojal och reglerad konkurrens" (s. 143), enligt regler "där villkoren för [företagens] funktion jämförs med villkoren för offentliga myndigheters funktion" (s. 205). Den "normala" konkurrensen i EKSG-fördraget är endast underordnad, vilket framgår av bestämmelserna om offentliggörande av prislister i förhållande till bestämda utgångspunkter (artikel 60.2), skyldigheten om öppenhet (artiklarna 46—48) och möjligheten att utesluta konkurrens (artiklarna 61, 53 och 58). Inom detta fördrag utgör konkurrensen endast ett verktyg bland andra (se domen i det ovannämnda målet Banks). Eftersom kommissionen har till uppgift att förena fördragets målsättningar och således fastställa tillämpningen och innehållet i konkurrensreglerna (se den tjugonde rapporten om konkurrenspolitiken, punkt 120), förväntas kommissionen handla i nära samarbete med företagen.
- 297 Denna redogörelse kompletterades vid förhandlingen av en framställning av professor Steindorff. Han drog slutsatsen att det är nödvändigt att tolka artikel 65 restriktivt mot bakgrund av hela EKSG-fördraget, som präglas av vissa politiska målsättningar som hör samman med kol- och stålsektorns specifika karaktär. Diskussioner mellan företag som omfattas av det system som föreskrivs i artiklarna 46—48 i fördraget har aldrig ansetts utgöra en överträdelse av artikel 65 (se den franska delegationens rapport om EKSG-fördraget och konventionen om övergångsbestämmelser från år 1951, och det ovannämnda verket av professor Paul Reuter). Dessa diskussioner utgör nämligen en del av den normala konkurrensen på villkor att kommissionen leder dem eller, om diskussionerna sker på företagens egna initiativ, att företagen handlar i god tro och för att förbereda diskussionerna med kommissionen. Artikel 60 i fördraget utformades för att begränsa underprissättning och skydda de redan befintliga relationerna mellan tillverkarna och kunderna. Om ett sådant system infördes i EG-fördraget, skulle det strida mot artikel 85. Med hänsyn till de svårigheter som

hör samman med genomförandet av artikel 60 i fördraget, vilka kommissionen har medgett, kan ett utbyte av priser, som i vilket fall som helst förväntas bli offentliggjorda, inte strida mot artikel 65.1 i fördraget.

Förstainstansrättens bedömning

- 298 Sökandens argumentation är baserad på tre huvudsakliga omständigheter, nämligen det legislativa sammanhanget vad gäller artikel 65.1, artikel 60 i fördraget och artiklarna 46—48 i fördraget.

— Det sammanhang där artikel 65.1 i fördraget ingår

- 299 Det skall först erinras om att i förevarande mål har företagen slutit olika avtal om priser som tillämpades under ett visst kvartal, eller åtminstone skall detta anses utgöra det syfte som de försökte att uppnå enhälligt (se punkt 225 andra stycket i beslutet). Vad gäller de tre fall av samordnade förfaranden avseende priserna på marknaden i Förenade kungariket, lovade företagen att säkerställa att de kontinentala producenternas prisnivå inte äventyrade de höjningar som British Steel meddelade. Det rör sig således inte enbart om utbyte av information om ”prognoser” eller ”beräkningar” av framtida priser, såsom sökanden har påstått.
- 300 Med hänsyn till ändamålet med artikel 65.1 i fördraget, som är att bevara kravet på självständighet hos företagen på marknaden för att det förbud mot ”restriktiva förfaranden som syftar till uppdelning eller exploatering av marknader” som föreskrivs i artikel 4 d skall iakttas, skall en sådan samordning av uppträdanden som sker genom ett avtal eller ett samordnat förfarande för att uppnå ändamålet med vissa bestämda priser, anses vara ägnade att ”fastställa... priser” i den mening som avses i artikel 65.1, och strider således mot denna bestämmelse.

- 301 Om det antas att den redogörelse som sökanden gav är riktig, kan på samma sätt de historiska skäl som styrde införandet av artikel 65 i fördraget inte motivera att denna bestämmelse tolkas i strid med sitt objektiva syfte, såsom det framgår av ordalydelsen och det normativa sammanhanget. För övrigt anges det i den franska regeringens deklaration av den 9 maj 1950, som föregick utarbetandet av fördraget, att "[i] motsats till en internationell kartell som syftar till att dela upp och exploatera nationella marknader genom konkurrensbegränsande förfaranden och upprätthållandet av höga vinster, kommer den planerade organisationen att säkerställa sammanslagning av marknader och utvidgning av produktionen."
- 302 Om det är riktigt att den oligopolistiska karaktären hos de marknader som åsyftas i fördraget i viss utsträckning kan minska konkurrensens inverkan (se domen i målet Geitling II, s. 211 och 212), motiverar detta övervägande inte en tolkning av artikel 65 som tillåter att företagen uppträder på ett sätt som minskar konkurrensen i ännu högre grad, som i förevarande fall, i synnerhet genom prisfastställelse. Med hänsyn till de konsekvenser som marknadens oligopolistiska karaktär kan medföra, är det desto mer nödvändigt att skydda den övriga konkurrensen (beträffande tillämpningen av artikel 65.2 i fördraget, se domen i målet Geitling II, s. 212).
- 303 Vad beträffar fördragets inriktning mot planering har förstainstansrätten redan erinrat om att artikel 4 d i fördraget, som särskilt genomförs genom artikel 65.1 i samma fördrag, innebär ett strikt förbud som kännetecknar det system som införts genom fördraget (ovannämnda yttrande 1/61, s. 519; domen i det ovannämnda målet Banks, punkterna 11, 12 och 16). Syftet med fri konkurrens är således av självständig karaktär i fördraget och är således lika tvingande som fördragets övriga syften, som fastställs i artiklarna 2—4 (se domstolens dom i det ovannämnda målet Frankrike mot Höga myndigheten, s. 23, och av den 21 juni 1958 i mål 8/57, Groupement des hauts fourneaux et aciéries belges mot Höga myndigheten, REG 1958, s. 223, 242).
- 304 På samma sätt kan inte heller sökandens påstående, att artikel 65.1 endast förbjuder konkurrensbegränsningar som strider mot de industripolitiska ändamål som fastställts i fördraget, godtas. Ett sådant kriterium finns inte i denna bestämmelse, som tvärtom på ett generellt sätt förbjuder konkurrensbegränsande

samverkan som är ägnad att snedvrída den normala konkurrensen (se domstolens dom av den 15 juli 1960 i de förenade målen 36/59, 37/59, 38/59 och 40/59, Präsident m.fl. mot Höga myndigheten, REG 1960, s. 857, 891).

- 305 Slutligen saknar sökandens argumentation angående en jämförelse med EG-fördragets jordbruksområde betydelse i förevarande mål.

— Artikel 60 i fördraget

- 306 Vad beträffar sökandens argument som är baserade på artikel 60 i fördraget, skall det erinras om att denna bestämmelse, som genomför artikel 4 b i fördraget, i första stycket förbjuder följande:

”— illojal konkurrens och i synnerhet prissänkningar av helt tillfällig eller helt lokal karaktär, vilka syftar till att uppnå en monopolställning inom den gemensamma marknaden,

— diskriminerande förfaranden som innebär att en säljare inom den gemensamma marknaden tillämpar olika villkor vid jämförbara affärstransaktioner, särskilt med hänsyn till köparnas nationalitet.”

- 307 Genom artikel 60.2 a i fördraget är offentliggörandet av prislistor och försäljningsvillkor på den gemensamma marknaden obligatoriskt för de syften som anges ovan. Enligt artikel 60.2 b får de använda metoderna för prissättning inte leda till att de priser som tillämpas av ett företag inom den gemensamma marknaden, då dessa återförs till motsvarande värde vid den utgångspunkt som

valts för fastställande av denna prislista, överstiger det pris som enligt prislistan i fråga gäller vid en jämförbar affärstransaktion, eller understiger detta pris med mer än, i synnerhet, den marginal som möjliggör anpassning av det lämnade anbudet till en med annan utgångspunkt fastställd prislista som erbjuder köparen de fördelaktigaste villkoren på leveransorten.

- 308 Enligt fast rättspraxis har det obligatoriska offentliggörandet av priser som föreskrivs i artikel 60.2 i fördraget till syfte att, för det första, förhindra de förbjudna förfarandena i så stor utsträckning som möjligt, för det andra, att göra det möjligt för förbrukarna att inhämta exakta upplysningar om priser och även delta i kontrollen av diskrimineringar, och, för det tredje, att göra det möjligt för företagen att känna till konkurrenternas exakta priser, för att ge dem möjligheten att anpassa sig efter dessa (se domstolens dom i det ovannämnda målet Frankrike mot Höga myndigheten, s. 24, och av den 12 juli 1979 i mål 149/78, Rumi mot kommissionen, REG 1979, s. 2523, punkt 10).
- 309 Det skall medges att det system som åsyftas i artikel 60 i fördraget, och i synnerhet förbudet att avvika från prislistan, även tillfälligt, utgör en betydande begränsning av konkurrensen.
- 310 Förstainstansrätten anser dock att i förevarande mål saknar artikel 60 i fördraget betydelse för bedömningen enligt artikel 65.1 av de uppträdanden som sökanden har kritiserats för.
- 311 Eftersom sökandens argument är baserade på uppfattningen att det i förevarande mål endast rör sig om utbyte av information om "beräkningar" av eller "prognoser" om framtida priser, är de för det första inte giltiga, eftersom sökanden har deltagit i avtal och samordnade förfaranden som syftar till att fastställa priser, såsom förstainstansrätten just har konstaterat.

- 312 För det andra skall enligt fast rättspraxis de priser som anges i prislistorna fastställas självständigt av varje företag utan avtal, inte ens underförstådda, mellan dessa (se domen i det ovannämnda målet Frankrike mot Höga myndigheten, s. 31, och i det ovannämnda målet Nederländerna mot Höga myndigheten, s. 1077). I synnerhet hindrar inte den omständigheten att bestämmelserna i artikel 60 har en tendens att inskränka konkurrensen, att förbudet mot konkurrensbegränsande samverkan i artikel 65.1 i fördraget tillämpas (domen i det ovannämnda målet Nederländerna mot Höga myndigheten).
- 313 För det tredje föreskrivs det inte i artikel 60 i fördraget någon kontakt mellan företagen för ömsesidig information om deras framtida priser före offentliggörandet av prislistorna. I den mån som sådana kontakter hindrar att dessa prislistor upprättas självständigt, kan de snedvrیدا den normala konkurrensen i den mening som avses i artikel 65.1 i fördraget.
- 314 Vad slutligen beträffar argumentet att sökanden hade rätt att iaktta bestämmelserna i artikel 60 i fördraget, genom att utesluta dold konkurrens som är oförenlig med denna artikel, är det tillräckligt att erinra om att det i förevarande mål rör sig om avtal och samordnade förfaranden som syftar till att samordna priserna, i allmänhet prishöjningar, och inte utbyte av information som syftar till att iaktta artikel 60 i fördraget.
- 315 Även om det skulle antas att systemet i artikel 60 i fördraget vid denna tidpunkt inte fungerade på det sätt som föreskrivs i fördraget (se kommissionens arbetsdokument, bifogad till bilaga 5, handling 2 i ansökan i mål T-151/94), framgår det dessutom av systematiken i artiklarna 4, 60 och 65 att fördraget på samma gång skyddar dels intresset av att tillämpa icke-diskriminerande och offentliga priser, dels intresset av att ha en konkurrens som inte har snedvridits genom samförståndsavtal. Förstainstansrätten kan således inte godta att det faktum att de berörda företagen inte iakttar de regler som skyddar det första intresset, medför att de regler som skyddar det andra intresset inte är tillämpliga. För övrigt åligger det företagen att själva iaktta bestämmelserna i artikel 60 i fördraget, snarare än att göra en privat samordning av priser mellan varandra, som påstås ersätta denna bestämmelse, vars genomförande kommissionen ansvarar för.

- 316 I vilket fall som helst kan avtal mellan producenter inte jämföras med systemet i artikel 60 i fördraget, om inte annat så därför att de inte gör det möjligt för förbrukarna att inhämta exakta upplysningar om priser eller delta i kontrollen av diskrimineringar (se domen i det ovannämnda målet Frankrike mot Höga myndigheten, s. 24, och i det ovannämnda målet Rumi mot kommissionen, punkt 10).

— Artiklarna 46—48 i fördraget

- 317 Vad beträffar de argument som har utvecklats på grundval av artiklarna 5 och 46—48 i fördraget, skall det erinras om att enligt artikel 5 andra stycket första strecksatsen i fördraget skall gemenskapen upplysa och bistå berörda parter i deras handlande genom att inhämta upplysningar, anordna överläggningar samt uppställa allmänna målsättningar. Enligt artikel 5 andra stycket tredje strecksatsen skall gemenskapen säkerställa att normala konkurrensförhållanden upprättas, vidmakthålls och iakttas och inte ingripa i produktionen eller på marknaden annat än då omständigheterna kräver det. I artikel 46 i fördraget föreskrivs i synnerhet att kommissionen skall genom samrådsförfarande med företagen fortlöpande göra undersökningar av marknads- och prisutveckling, och regelbundet i vägledande syfte upprätta program med prognoser om utvecklingen av produktion, konsumtion, export och import. I artikel 47 i fördraget föreskrivs att kommissionen får inhämta de upplysningar som krävs för att fullgöra sin uppgift, med beaktande av tystnadsplikt. I artikel 48 föreskrivs bland annat att företagsammanslutningar får utöva varje slag av verksamhet, som inte strider mot bestämmelserna i fördraget, att de får lägga fram sina medlemmars synpunkter i de fall då fördraget föreskriver att den rådgivande kommittén, som införts genom artikel 18 i fördraget, skall höras och att de är skyldiga att lämna kommissionen de upplysningar om sin verksamhet som kommissionen anser vara nödvändiga.
- 318 Ingen av ovannämnda bestämmelser tillåter att företagen bryter mot förbudet i artikel 65.1 i fördraget, genom att sluta avtal eller ägna sig åt samordnade förfaranden för prisfastställelse av den typ som är i fråga i förevarande fall.

- 319 För övrigt kommer argumenten, att det var nödvändigt för företagen att utbyta information med varandra inom ramen för samarbetet med GD III efter den 1 juli 1988, att behandlas utförligt i del D nedan.
- 320 Med förbehåll för detta, följer det av det ovan anförda att kommissionen varken har åsidosatt betydelsen av artikel 65.1 i fördraget, eller felaktigt tillämpat artikel 85.1 i EG-fördraget på de omständigheter som föreligger i förevarande mål. På samma sätt utgör de förklaringar som kommissionen har gett i punkterna 239—241 i beslutet en tillräcklig motivering av denna aspekt i beslutet.
- 321 Av detta följer, med samma förbehåll, att de argument som anförts mot att de uppträdanden som sökanden kritiserades för kvalificerades som avtal eller samordnade förfaranden för fastställelse av riktpriiser i punkterna 224—237 i beslutet, skall förkastas.

Avtal om harmonisering av tillägg (extra kostnader)

- 322 I artikel 1 i beslutet har kommissionen kritiserat sökanden för att ha deltagit i ett uppträdande som kvalificeras som "harmonisering av tillägg". Enligt punkt 122—142 (för de faktiska omständigheterna) och punkterna 244—252 (för den rättsliga bedömningen) i beslutet slöt företagen i fråga vid stålbalkskommissionens möten den 15 november 1988, den 19 april 1989, den 6 juni 1989, den 16 maj 1990 och den 4 december 1990 fem på varandra följande avtal om harmonisering av tillägg.
- 323 Utan att förneka att det verkligen rörde sig om avtal om harmonisering av tilläggspriser, har sökanden gjort gällande att kommissionen inte hade rätt att kritisera sökanden för en överträdelse av artikel 65 i fördraget. Redan år 1976

begärde kommissionen information från företagen om harmonisering av tillägg, med stöd av artikel 65 i fördraget. Eftersom kommissionen inte reagerade på den information som den erhöll vid detta tillfälle kunde företagen, enligt sökanden, utgå från principen att deras uppträdande inte kunde kritiseras med avseende på denna bestämmelse. För att göra det möjligt att fastställa grundpriserna för import i slutet av år 1977 (se meddelandet som offentliggjordes i EGT L 353, 1977, s. 1) hade sektorn, på begäran av och tillsammans med kommissionen, genomfört en kortsiktig harmonisering av alla tillägg för alla produkter. Efteråt hölls kommissionen underrättad om följderna av denna harmonisering genom att prislistor översändes, vilket kommissionen aldrig ifrågasatte. Kommissionen deltog således i företagens uppträdande. Sökanden har av detta dragit slutsatsen att detta uppträdande fortsatte att omfattas av artikel 60 i fördraget, och kan inte anses utgöra en inskränkning av den normala konkurrensen i den mening som avses i artikel 65.1 i fördraget.

- 324 Förstainstansrätten konstaterar att sökanden inte har bestritt några av de faktiska konstaterandena och slutsatserna som anges i punkterna 122—142 och punkterna 244—252 i beslutet, avseende slutandet av de avtal som påtalas där och identifieringen av syftet med dessa, som inte bara var att harmonisera, utan även att höja tilläggspriserna. Sökanden har begränsat sig till att hävda att kommissionen hade kännedom om dessa uppträdanden och till och med deltog i dessa.
- 325 I den mån som sökanden har hänvisat till den omständigheten att kommissionen år 1976 inhämtade upplysningar om harmonisering av tillägg och att den inte reagerade på den information som den då erhöll från företagen, kan dess argumentation inte godtas. Sökanden har inte gjort några förtydliganden om vilken typ av tillkännagivanden eller information som var föremål för det påstådda utbytet mellan kommissionen och företagen, eller i vilket sammanhang som detta utspelade sig eller vilket samband det kan ha med de uppträdanden som tillämpades mer än elva år senare.
- 326 Om sökandens argumentation avser den undersökning som kommissionen utförde hos Groupement belge de la sidérurgie (belgiska stålindustrigruppen), som åberopades i en skrivelse av den 24 februari 1976 (bilaga 5 till ansökningarna i mål T-137/94 och T-138/94), är denna handling inte sådan att den kan

bekräfta sökandens påståenden. Det framgår nämligen av denna att gruppens företrädare hade anfört att de möten som var föremål för undersökningen var "nödvändiga för att införa en viss öppenhet i marknaden och en homogen kvalitet". Inget av dessa ändamål förutsatte en harmonisering av tilläggen, och ännu mindre en höjning av dessa belopp. Dessutom beaktas i samma handling, på området för internationella kontakter mellan företagen, ett uttalande av samma person att dessa kontakter inte gav upphov till "avtal om priser".

- 327 Inte heller kan argumentet att kommissionen deltog i de omtvistade uppträdandena genom att kräva harmonisering av tilläggen för att fastställa grundpriserna för import i slutet av år 1977 inom ramen för antidumpningsåtgärder godtas. Det finns inte någon omständighet som gör det möjligt att dra slutsatsen att de avtal om harmonisering som är i fråga i detta fall, som slöts mer än tio år efter detta handlande, har något samband med detta.
- 328 På samma sätt är den omständigheten att kommissionen har kunnat konstatera att det förelåg likheter i företagens prislister inte i sig tillräcklig för att styrka att kommissionen hade kännedom om avtalen i fråga, och ännu mindre att den hade godkänt dem.
- 329 Även om det skulle antas att harmonisering av tilläggsstrukturen (storlek, kvalitet, etcetera) kunde vara av viss nytta vid offentliggörandet av prislister i enlighet med artikel 60 i fördraget, skall det konstateras att i förevarande mål rör det sig om avtal som inte bara avser strukturen, utan även tilläggspriserna och i synnerhet höjningen av dessa priser vid fem tillfällen mellan den 15 november 1988 och den 4 december 1990. Med hänsyn till att artikel 60 i fördraget inte tillåter avtal om priser, är sökandens argument som baserats på denna bestämmelse inte giltiga.
- 330 Följaktligen, och med förbehåll för den argumentation som kommer att bedömas i del D nedan, skall sökandens anmärkningar rörande kommissionens konstaterande i punkterna 122—142 och 244—252 i beslutet, att avtal om harmonisering av tillägg slöts i strid med artikel 65.1 i fördraget, förkastas i sin helhet.

Uppdelning av marknader inom ramen för "Traverso-metoden"

- 331 I artikel 1 i beslutet har kommissionen kritiserat sökanden för att ha deltagit i en uppdelning av marknaderna som kallades för "Traverso-systemet". Den period som beaktades vid fastställandet av de böter som påfördes på grund av deltagandet i detta är två gånger tre månader. De skäl som ligger till grund för denna kritik anges i punkterna 72—79 (för de faktiska omständigheterna) och i punkterna 254—259 (för den rättsliga bedömningen) i beslutet.
- 332 I punkterna 254—259 i beslutet har kommissionen uppgett att det omtvistade systemet "infördes den 19 juli 1988 eller strax före detta datum" och att det "användes under det fjärde kvartalet år 1988 och det första kvartalet år 1990". Genom detta system gjorde de deltagande företagen, det vill säga Peine-Salzgitter, Thyssen, Klöckner, Saarstahl, Unimétal, Ferdofin, Cockerill-Sambre, TradeAR-BED och British Steel, "ansträngningar för att anpassa utbudet till efterfrågan" (punkt 254).
- 333 Enligt kommissionen underrättade företagen Traverso, som vid den tidpunkten var ordförande för CDE (se punkt 31 i beslutet), om sina leveransplaner. Traverso kunde föreslå vilket som helst av dessa företag ändringar, när han ansåg att det var lämpligt (punkt 256). Dessa siffror delades senare ut till de deltagande företagen, och antog formen av "leveransplaner" för varje företag och varje berörd marknad (punkterna 256 och 257). Kommissionen har för övrigt hävdat att ordföranden för CDE och Eurofer tog kontakt med de företag som inte följde dessa siffror och uppmanade dessa att iaktta handelns traditionella struktur. De deltagande företagen ägnade sig således åt ett samordnat förfarande som var förbjudet enligt artikel 65.1 i fördraget, "genom att ömsesidigt avslöja sina leveransplaner och tillämpa rekommendationerna från ordföranden för CDE" (punkt 258 i beslutet).
- 334 Sökanden har bestritt att den deltog i ett sådant system. Telefaxet som nämns i punkt 74 i beslutet innehåller endast Eurofers leveransprognoser. Dessutom gör

skriftväxlingen mellan Unimetal och British Steel, som nämns i punkt 77 i beslutet, det inte möjligt att dra några slutsatser om den vikt som sökanden fäste vid systemet. För övrigt framgår det av beslutet (punkt 75 andra stycket) att sökanden, bland andra företag, överskred de planerade siffrorna avsevärt. Kommissionen har för övrigt inte visat att Traverso-metoden användes på nytt i början av år 1990 (se punkterna 78 och 79 i beslutet).

Förstainstansrättens bedömning

— Det första skedet i Traverso-systemet (fjärde kvartalet år 1988)

335 Kommissionens slutsats, att sökanden deltog i ett samordnat förfarande som kallades för "Traverso-systemet" under det fjärde kvartalet år 1988, är baserad på följande bevisning:

— Ett utdrag ur protokollet från stålbalkskommissionens möte den 19 juli 1988 (se punkt 72 i beslutet, handling nr 2207).

— Ett telefax från Eurofer till bolagen ARBED/TradeARBED, British Steel, Cockerill-Sambre, Usinor Sacilor, Ferdofin, Klöckner, Saarstahl, Thyssen och Peine-Salzgitter, som det sistnämnda bolaget mottog den 4 augusti 1988, där det erinras om en "tabell som anger avsikterna vid de slutliga leveranserna som beslöts vid slutet av CDE:s senaste möte den 27 och den 28 juli 1988 i Paris" (punkt 74 i beslutet, handling 3380).

— En intern anteckning (odaterad) från Peine-Salzgitter, där försäljningsavsikterna för Peine-Salzgitter, Thyssen, Klöckner, Saarstahl, Unimétal, Ferdo-fin, Cockerill-Sambre, TradeARBED och British Steel jämförs för det fjärde kvartalet år 1988 med de leveranser som utförts (punkt 75 i beslutet).

— Ett telex från Unimétal till British Steel av den 28 november 1988 och svaret från British Steel av den 6 december 1988 (punkt 77 i beslutet, handlingarna nr 1989 och 1986).

336 Förstainstansrätten anser att de ovannämnda handlingarna i tillräcklig utsträckning bevisar att de berörda företagen ägnade sig åt ett samordnat förfarande under det fjärde kvartalet år 1988, genom att ömsesidigt avslöja sina leveransplaner i avsikt att tillämpa rekommendationerna från ordföranden för CDE för att anpassa utbudet till efterfrågan. Att Eurofers "försäljningsavsikter" skulle vidarebefordras föreskrivs uttryckligen i utkastet till protokoll från mötet den 19 juli 1988, på samma sätt som bedömningen av dessa siffror med hänsyn till marknadsberäkningar och de ändringar som följde på förslag från Traverso, för de fall de avsikter som meddelats "[skulle avvika] på ett betydligt sätt från tidigare uppgifter" (punkt 72, handling nr 2207). I enlighet med denna plan "fastställdes" de "slutliga leveransavsikterna" vid CDE:s möte den 27 och den 28 juli 1988 i Paris (telex av den 4 augusti 1988, punkt 74 i beslutet, handling nr 3380). I den tabell som åsyftas i detta telex (se punkt 75 i beslutet, handlingarna nr 3383 och 3384) motsvarar för övrigt summan av "leveransavsikter" för varje marknad den siffra som anges som "ny marknadsberäkning". I telexet förklaras att "[f]örutom de siffror som bedömdes i Paris, har några mindre justeringar skett på den engelska och den danska marknaden".

337 Förstainstansrätten noterar för övrigt att under mötet den 19 juli 1988 hänvisades det till "den jämvikt som är nödvändig" (se punkt 72 i beslutet). På samma sätt angavs i telexet av den 4 augusti 1988 förväntan hos ordföranden för CDE att de berörda bolagen inte skulle överstiga nivån för de "avsikter" som då meddelades, och som "prisstabiliteten hör samman" med enligt vad som sades. Dessa uppgifter visar att de berörda företagen hade godtagit dessa avsikter, och att syftet med systemet var att få "leveransavsikterna" att överensstämma med

”marknadsberäkningarna” (se punkt 72 samt den tabell som nämns i punkt 75 i beslutet).

- 338 Detta system skulle emellertid knappast ha kunnat genomföras om företagen, som inte kände till de slutgiltiga siffrorna som konkurrenterna antagit, inte kunde kontrollera att dessa iakttoogs. En sådan kontroll vidtogs för övrigt efter det att den omtvistade tabellen hade spridits, av såväl Peine-Salzgitter (se dess interna anteckning som nämns i punkt 75 i beslutet) som British Steel och Unimétal (se de telex som nämns i punkt 77 i beslutet). Dessutom finns det ingenting som tyder på att företagen ansåg att det var ovanligt att individuella uppgifter spreds mellan konkurrenter.
- 339 Av detta följer att, i motsats till vad sökanden har hävdad, innehåller det telefax som nämns i punkt 74 i beslutet inte bara Eurofers leveransprognoser. På samma sätt hindrar inte den omständigheten att sökanden inte deltog i skriftväxlingen mellan Unimétal och British Steel (punkt 77 i beslutet) att denna skriftväxling kan beaktas som ett viktigt indicium för att styrka syftet med Traverso-systemet. Denna skriftväxling vittnar nämligen om den förväntade planen att de siffror som delades ut skulle iakttas.
- 340 Vad beträffar sökanden, skall det erinras om att sökanden deltog i stålbalkskommissionens möte den 19 juli 1988 (punkt 38 f i beslutet), att telefaxet av den 4 augusti 1988 var riktat till sökanden, och att sökandens egna leveransavsikter anges i den tabell som bifogades telefaxet. Det har således i tillräcklig utsträckning bevisats att sökanden deltog i det samordnade förfarandet i fråga.
- 341 Den omständigheten att sökanden överskred de siffror som fastställdes inom ramen för detta system (se punkt 76 i beslutet) hindrar för övrigt inte kommissionen att konstatera att det i princip har skett en överträdelse.

— Det andra skedet i Traverso-systemet (första kvartalet år 1990)

- 342 Förstainstansrätten anser att det i tillräcklig utsträckning har styrkts att systemet användes på nytt det första kvartalet år 1990, genom de två handlingar som nämns i punkt 78 i beslutet, det vill säga skrivelsen av den 31 januari 1990 från Peine-Salzgitter till ordföranden för CDE (handlingarna nr 3422 och 3423) och British Steels informationsanteckning av den 20 juli 1990 (handlingarna nr 1964—1966).
- 343 Innehållet i skrivelsen från Peine-Salzgitter av den 31 januari 1990 överensstämmer nämligen med Traverso-metodens kännetecken. Den var riktad till ordföranden för CDE och innehöll "leveransavsikter" för de två första kvartalen år 1990, som i princip bekräftas av siffrorna för de tidigare perioderna, det vill säga "tidigare uppgifter" enligt den terminologi som används i protokollet från mötet den 19 juli 1988 (se punkt 72 i beslutet). Ett särskilt skäl framfördes för det första kvartalet år 1990, i den mening att uppskov med leveranser inte hade kunnat ske tidigare.
- 344 Vad beträffar British Steels interna anteckning av den 20 juli 1990, avseende stålbalkskommissionens möte den 10 juli 1990, görs där gällande att övriga producenter kritiserade British Steels försäljningsutveckling på kontinenten. Till sitt försvar gjorde British Steel gällande att dess försäljning för föregående kvartal var "within the Traverso guidelines" (inom Traverso-riktlinjerna).
- 345 Denna slutsats motsägs inte av den omständighet, som sökanden har understrukit, att British Steel kritiserades fastän det gjorde gällande att det hade iakttagit "Traverso-riktlinjerna". Sådan kritik kan inte anses som ett förnekande av att systemet i fråga förekom eller tillämpades.
- 346 På samma sätt kan det argument som framförts av sökanden, enligt vilket ett alternativ till denna metod som visade sig vara mindre effektivt föreslogs i december månad år 1989 (se punkt 108 i meddelandet om anmärkningar), inte

påverka att systemet användes på nytt i början av år 1990, vilket har klarlagts genom den ovannämnda skrivelsen från Peine-Salzgitter och ovannämnda interna anteckning från British Steel.

347 Vad beträffar anteckningen i British Steels akt avseende mötet den 21 mars 1990, efter vilket en medarbetare vid Unimétal konstaterade att systemet hade misslyckats (se punkt 79 i beslutet), visar denna handling på sin höjd att mot slutet av det första kvartalet år 1990, som kommissionens kritik är begränsad till, kunde man inte längre förvänta sig att företagen skulle iaktta de siffror som spreds. Det hindrar dock inte att man kan dra slutsatsen att metoden fungerade väl fram till detta "misslyckande".

348 Av detta följer att införandet av det omtvistade systemet och dess funktion under det fjärde kvartalet år 1988 och det första kvartalet år 1990, såsom har beskrivits i beslutet, i tillräcklig utsträckning har bevisats. Samma sak gäller sökandens deltagande i nämnda system under dessa två skeden.

349 Med förbehåll för de överväganden som kommer att bedömas i del D nedan, skall sökandens argument avseende Traverso-systemet förkastas.

Avtal om uppdelning av den franska marknaden under det fjärde kvartalet år 1989

350 I artikel 1 i beslutet anges en uppdelning av den franska marknaden som läggs sökanden till last, och där anges en referensperiod för bötesbeloppet om tre månader.

- 351 Till stöd för denna kritik har kommissionen i punkterna 63—71 (faktisk del) och punkterna 260—262 (rättslig del) i beslutet gjort gällande att det fanns ett avtal om uppdelning av leveranserna på den franska marknaden, avseende det fjärde kvartalet år 1989. Detta avtal skall ha slutits vid stålbalckskommissionens möte den 21 september 1989 eller omkring detta datum mellan bolagen Peine-Salzgitter, Thyssen, Saarstahl, Ferdofin, Cockerill-Sambre, TradeARBED, British Steel, Ensidesa och Unimétal. Enligt kommissionen deltog Ensidesa inte aktivt vid utarbetandet av systemet, men anpassade sig till detta.
- 352 Sökanden har bestritt att den deltog i mötet den 21 september 1989. Den anteckning som Wahlstahl-Vereinigung upprättade (punkt 66 i beslutet), där slutsatserna från detta möte noterades, utgör således inte en handling som kan åberopas mot sökanden. Den visar inte heller att sökanden deltog i förberedandet av det påstådda avtalet. För övrigt anges i protokollet från detta möte endast Unimétals leveranser (punkt 207 i meddelandet om anmärkningar). Dessutom är den omständigheten att sökanden företräddes vid mötet den 13 september 1989 inte tillräcklig för att visa att sökanden deltog i det påstådda avtalet av den 21 september 1989. Enligt sökanden bekräftar de handlingar som nämns i punkterna 67 och 68 i beslutet inte heller antagandet att sökanden deltog i ett avtal om uppdelning av marknaden. Slutligen hade ett visst antal företag, däribland sökanden, i stor utsträckning överskridit de kvantiteter som föreskrivits (punkt 69 i beslutet).
- 353 Förstainstansrätten noterar att kommissionen åberopade följande till stöd för sina slutsatser:
- a) Ett möte den 13 september 1989 mellan företrädare för Peine-Salzgitter, Thyssen, Saarstahl, British Steel, Unimétal, TradeARBED och Cockerill-Sambre/Steelinter, som ägnades åt frågan om stålbalckleveranser på den franska marknaden under det fjärde kvartalet år 1989 (punkt 63 i beslutet).
 - b) En handling upprättad av Walzstahl-Vereinigung och som återfanns på Peine-Salzgitters kontor (punkt 63 i beslutet, handlingar nr 3140 och 3141) samt en handskreven anteckning (handling nr 3138) som Peine-Salzgitter bifogade till denna handling.

- c) En intern anteckning från Peine-Salzgitter daterad den 19 september 1989 (punkt 64 i beslutet, handling nr 3139).
- d) Protokollet från stålbalckskommissionens möte den 21 september 1989 (punkt 65 i beslutet, handlingarna nr 211—217).
- e) En anteckning daterad den 25 september 1989, upprättad av Walzstahl-Vereinigung, där slutsatserna från mötet den 21 september 1989 noterades (punkt 66 i beslutet, handlingarna nr 207—210).
- f) Ett telex av den 26 september 1989 skickat av Walzstahl-Vereinigung till Peine-Salzgitter, Thyssen, Saarstahl, Ferdofin, TradeARBED, British Steel, Ensidesa och Unimetal (punkterna 67 och 261 i beslutet, handling nr 3136).
- g) Sammanfattningen av protokollet från stålbalckskommissionens möte den 7 november 1989, där det görs gällande en "önskan att 'tonnage-systemet K4/89 på den franska marknaden' skall bibehållas under K1/90 på alla EKSG-marknader" (punkterna 68 och 261 sista strecksatsen i beslutet, handling nr 224—229), samt protokollet från samma möte (punkt 71 i beslutet, handling nr 230—235).

354 För övrigt har kommissionen konstaterat på grundval av de uppgifter som resulterade av övervakningen av de leveranser som skedde under det fjärde kvartalet år 1989, att flertalet av de deltagande bolagen antingen anpassade sig till de leveransplaner som upprättats, eller levererade kvantiteter som understeg de föreskrivna. Endast tre företag (Thyssen, Ferdofin och British Steel) överskred dessa kvantiteter i betydande omfattning (punkterna 262 och 69 i beslutet).

355 Förstainstansrätten anser att de överväganden som utvecklades i punkterna 261 och 262 i beslutet på grundval av den bevisning som anges i punkterna 63—71 i tillräcklig utsträckning motiverar kommissionens slutsats att ett avtal avseende uppdelning av den franska marknaden hade slutits, genom hänvisning till de kvantiteter för det fjärde kvartalet år 1989 som angavs i telexet av den 26 september 1989 som nämns i punkt 67.

356 För det första framgår det av de omständigheter som anges i punkterna 63 och 64 i beslutet att efter stålbalkskommissionens möte den 13 september 1989, som särskilt ägnades åt leveranser på den franska marknaden och följaktligen före mötet den 21 september 1989, försökte de berörda företagen att nå fram till ett sådant avtal.

357 Av Peine-Salzgitters interna anteckning daterad den 19 september 1989 (punkt 64, handling nr 3139) framgår att dessa företag hade inlett förhandlingar för att på grundval av två förslag hitta en lösning på fördelningen. I den handling som utarbetades av Walzstahl-Vereinigung (handling nr 3141), som anteckningens upphovsman hänvisar till, anges de berörda företagens tidigare leveranser och på grundval av detta två olika lösningar på fördelningen. Den första lösningen anges under titeln ”Franska marknaden — stålbalkar — fjärde kvartalet år 1989”, den andra lösningen under benämningen ”Gaillard-alternativet”. Enligt den ovannämnda anteckningen var Peine-Salzgitter ”överens” om att den procentsats som motsvarade de tidigare leveranssiffrorna skulle tillämpas på det, med hänsyn till ”den handling som [Walzstahl-Vereinigung] upprättat”, som den ansåg utgöra ”grunden för fördelning bland Eurofers leverantörer”. Eftersom det ansåg att ”grunden skall dock vara 33 000 ton”, uttalade det sig till fördel för den första lösningen på fördelningen, med uteslutande av den andra lösningen (det vill säga ”Gaillard-alternativet”), som en medarbetare vid Unimétal hade föreslagit. Denna fråga förekommer även i den handskrivna anteckningen från samma bolag, som nämns i punkt 63 sista stycket i beslutet (handling nr 3138). Det framgår av dessa två handlingar att även de övriga berörda bolagen tillbakavisade ”Gaillard-alternativet”.

358 För det andra, vad beträffar de handlingar från det möte som hölls den 21 september 1989, det vill säga två dagar efter den ovannämnda anteckningen från Peine-Salzgitter av den 19 september 1989, skall följande anges. Även om det

skulle antas att det i protokollet från detta möte endast nämns de leveranser som Unimétal skulle utföra, framgår det dock att de berörda fabriker, vare sig dessa var medlemmar i Eurofer eller ej, hade "meddelat sin avsikt att minska leveranserna" (se den anteckning som upprättats av Walzstahl-Vereinigung, punkt 66 i beslutet, handlingarna nr 207—210). Förstainstansrätten anser att sistnämnda kommentar inte skäligen kan tolkas som att ange slutresultatet av ansträngningar som endast gjorts några dagar tidigare och som syftade till att nå fram till ett avtal om de kvantiteter som skall levereras på den franska marknaden. Med hänsyn till de tidigare diskussionerna, kan det med viss säkerhet utslutas att de tillkännagivanden som de berörda företagen gjorde avseende deras leveranser motsvarade beslut som de fattat självständigt.

- 359 För det tredje anser förstainstansrätten att i telexet från Walzstahl-Vereinigung av den 26 september 1989 (punkt 67 i beslutet, handling nr 3136) gavs en redogörelse för det avtal som parterna kommit fram till. Där anges en leveranskvantitet för de företag, för vilka en sådan kvantitet föreskrevs i de förberedande handlingarna som Walzstahl-Vereinigung upprättade, med undantag för Klöckner som (med en obetydlig kvantitet) endast förekom i dessa förberedande handlingar (punkt 63 i beslutet). Vid en noggrann granskning av siffrorna framgår för övrigt att de två tidigare procentsatserna som användes i dessa handlingar för sju av de berörda företagen (Peine-Salzgitter, Thyssen, Saarstahl, Ferdofin, Cockerill-Sambre, ARBED och British Steel) uppenbarligen låg till grund för fastställandet av den slutgiltiga del som tillkom vart och ett av dessa av den totala kvantitet som de tilldelats. De tidigare procentsatserna uppgick således i sökandens fall till 2,0 procent och 2,1 procent, och sökandens slutgiltiga del, som meddelades per telex den 26 september 1989, uppgick till 2,1 procent.
- 360 Det faktum att de kvantiteter som angavs i telexet i fråga betecknades som "ungefärliga", hindrar inte att slutsatsen dras att dessa kvantiteter var föremål för ett avtal mellan de berörda företagen.
- 361 Det framgår för övrigt att vid mötet den 7 november 1989 ansåg företagen att siffrorna för leveransorder under det omtvistade kvartalet höll sig på en "rimlig" nivå (se sammanfattningen av protokollet som nämns i punkt 68 i beslutet, samt protokollet som nämns i punkt 71, handlingarna nr 230—235). De uttryckte en

”önskan att ’tonnage-systemet K4/89 på den franska marknaden’ skall bibehållas under K1/90 på alla EKSG-marknader”. Mot denna bakgrund innebär denna kommentar att ett sådant system, avseende fördelning av tonnage för marknaden och för det åsyftade kvartalet, verkligen hade införts.

- 362 Det har således i tillräcklig utsträckning bevisats att det avtal, som kommissionen har påtalat, förelåg.
- 363 Av de skäl som anförts i den dom som avkunnas i dag i mål T-148/94, Preussag mot kommissionen, påverkas inte denna slutsats av de vittnesmål som Mette och Kröll, medarbetare vid Preussag, avgav vid förhandlingen.
- 364 Vad beträffar sökandens deltagande i detta avtal, skall det erinras om att sökanden deltog i mötet den 13 september 1989 (punkt 63 i beslutet), och att leveranssiffror som angick sökanden angavs i de förberedande handlingarna som upprättades av Walzstahl-Vereinigung. I motsats till vad sökanden har gjort gällande, deltog sökanden även vid mötet den 21 september 1989. I sitt svar av den 10 september 1991 på kommissionens begäran om uppgifter, angav nämligen sökanden att den hade deltagit i stålbalckskommissionens samtliga möten från och med den 25 november 1987, med undantag av mötet den 7 november 1989 (se även punkt 38 f i beslutet). Den tabell som Walzstahl-Vereinigung skickade den 26 september 1989 (punkt 67 i beslutet) var bland annat riktad till sökanden, och dess namn angavs däri, försedd med en leveranssiffra. Med hänsyn till samtliga dessa samstämmiga omständigheter, fastslår förstainstansrätten att sökanden var part i det omtvistade avtalet. Slutligen, i den mån som sökandens leveranser under kvartalet i fråga kan ha överstigit de kvantiteter som den hade tilldelats, är denna omständighet inte sådan att den bevisar att sökanden inte slöt avtalet, utan bevisar endast att sökanden inte iakttog det.
- 365 Av detta följer att det i tillräcklig utsträckning har bevisats att det omtvistade avtalet slöts och att sökanden deltog i det. Detta avtal var ägnat att dela upp marknader i den mening som avses i artikel 65.1 c i fördraget och var således

förbjudet enligt denna bestämmelse, med förbehåll för de villkor som kommer att bedömas i del D nedan.

Utbytena av information inom stålbalckskommissionen (övervakning av order och leveranser) och genom Walzstahl-Vereinigung

- 366 Enligt artikel 1 i beslutet deltog sökanden under en 30-månaders period i ett "utbyte av konfidentiell information genom stålbalckskommissionen och Walzstahl-Vereinigung". I punkterna 39—60 för den faktiska delen, och punkterna 263—272 för den rättsliga delen, har kommissionen redogjort för detaljerna i dessa system.
- 367 Utbytet av information genom stålbalckskommissionen, som vanligtvis kallades "övervakning", omfattade två delar avseende de deltagande företagens order respektive leveranser (punkt 263). Det organiserades av stålbalckskommissionens sekretariat (punkt 47), som Usinor Sacilor ansvarade för vid denna tidpunkt (punkt 33), och som samlade in siffror och spred dem vidare i form av statistik (punkt 40).
- 368 Övervakningen av order, som infördes år 1984, möjliggjorde för de deltagande företagen att regelbundet informera varandra om de order som de mottog för leverans ett visst kvartal (punkt 39) i följande länder: Frankrike, Tyskland, Belgien/Luxemburg, Nederländerna, Förenade kungariket, Italien, Spanien, Portugal och Grekland/Irland/Danmark. Åtminstone sedan början av år 1989 sammanställdes denna statistik och spreds varje vecka av stålbalckskommissionens sekretariat (punkt 40).
- 369 Övervakningen av leveranser, som fanns sedan början av år 1989 för statistiken avseende det fjärde kvartalet år 1988, avsåg deltagarnas leveranser per kvartal på

marknaderna inom EKSG (punkt 41). Statistik fördelad per företag utbyttes avseende följande marknader: hela EKSG, Tyskland, Frankrike, Förenade kungariket, Benelux, Italien, Grekland/Irland/Danmark, Portugal och Spanien. Denna statistik delades ut en eller två månader efter det berörda kvartalets slut (punkt 42).

370 Enligt beslutet avskaffades dessa övervakningssystem vid slutet av juli månad år 1990 (punkterna 43—46) efter antagandet av beslutet om rostfritt stål, men återupptogs därefter (punkt 45). Således skickade sökanden och övriga deltagande företag individuella uppgifter om leveransorder för det fjärde kvartalet samma år och för det första kvartalet år 1991 till stålbalckskommissionens sekretariat, som spreds av Walzstahl-Vereinigung under december månad år 1990 och januari månad år 1991 (punkt 46 och bilaga 1 punkt 28 i beslutet).

371 Detta utbyte av information inom stålbalckskommissionen kompletterades med ett utbyte av information genom Walzstahl-Vereinigung. Kommissionen har i det avseendet hänvisat till två tabeller, som är daterade den 1 oktober 1990 respektive den 23 november 1990, där de leveranser som utförts och de order som noterats av sökanden och övriga bolag på de olika marknaderna i gemenskapen anges. I den första tabellen, som upprättades inför stålbalckskommissionens möte den 9 oktober 1990, angavs de kvantiteter som levererades från januari månad till juli månad år 1990, på månatlig basis. Den innehöll även flera förteckningar veckovis, mellan den 2 juni och den 22 september 1990, över leveransorder för tredje och fjärde kvartalet samma år. Tabellerna av den 23 november 1990, som upprättades inför stålbalckskommissionens möte den 4 december 1990, innehöll siffror som presenterades på samma sätt, men med färskare uppgifter avseende de kvantiteter som levererats från januari månad till september månad år 1990 samt leveransorder för det fjärde kvartalet samma år (punkterna 47 och 48 i beslutet).

372 I punkterna 49—60 och 268 i beslutet har kommissionen hävdats att dessa utbyten av information ofta åtföljdes av diskussioner inom stålbalckskommissionen. Under dessa diskussioner klagade företagen över konkurrenternas upp-

trädande i fråga om order eller leveranser, samt över avvikelser från de order som meddelats och de leveranser som utförts.

1. Det materiella innehållet

- 373 Sökanden har, för det första, hävdats att de tyska producenterna endast utbytte siffror som förenats, vilket inte gjorde det möjligt för konkurrenterna att upptäcka individuella marknadsandelar, prisstrategier eller aktuella och framtida tendenser på marknaden. För det andra har sökanden bestritt att den genom Walzstahl-Vereinigung från och med december månad år 1990 återupptog utbytet av information om leveransorder (punkterna 46 och 263 i beslutet). Denna kritik är inte förenlig med den omständigheten att de tabeller som nämns i punkt 75 i meddelandet om anmärkningar endast innehöll totalsiffror. För det tredje anser sökanden att den anmärkning som anges i punkt 48 i beslutet, att Walzstahl-Vereinigung spred statistik fördelade per företag, inte stöds av någon bevisning.
- 374 Vad först beträffar övervakningen av order och leveranser mellan juli månad år 1988 och juli månad år 1990, fastslår förstainstansrätten att det tydligt framgår av de handlingar som nämns i bilaga 1 till beslutet att det rörde sig om utbyte av siffror fördelade per företag och per land, och att sökanden deltog i detta.
- 375 Vad beträffar återupptagandet av övervakningen i december månad år 1990 (punkt 46 sista meningen i beslutet), fastslår förstainstansrätten att de tabeller som upprättades vid detta tillfälle verkligen var fördelade per företag (se handlingarna nr 293—295). De tabeller med förenade uppgifter som nämns i punkt 75 i meddelandet om anmärkningar, som sökanden har hänvisat till, var

flera månader gamla och rörde således inte återupptagandet av övervakningen i december månad år 1990.

376 Slutligen framgår det, i motsats till vad sökanden har hävdad, vid en bedömning av de tabeller som nämns i punkt 48 i beslutet som utarbetades av Walzstahl-Vereinigung, daterade den 1 oktober 1990 (handlingarna nr 1409—1414) och den 23 november 1990 (handlingarna nr 1447—1452) att de verkligen var fördelade per företag. De tabeller i punkterna 79 och 82 i meddelandet om anmärkningar som sökanden har hänvisat till, är andra tabeller.

377 Förstainstansrätten anser att det har bevisats att dessa två tabeller spreds genom de förteckningar som inordnats i början av de akter som påträffades hos Walzstahl-Vereinigung (handling nr 1394 avseende mötet den 9 oktober 1990; handling nr 1433 avseende mötet den 4 december 1990). Enligt en anteckning från Vygen till Everard av den 4 oktober 1990 (punkterna 48 och 33 i beslutet, handlingarna nr 1337—1339) delade Walzstahl-Vereinigung ut ”uppdaterad statistik” till medlemmarna före varje möte med stålbalckskommisionen. Innehållet i de omtvistade tabellerna, som omfattar siffror för order och leveranser på olika marknader under den period som knappt förflutit, motsvarar verkligen denna definition. I Walzstahl-Vereinigungs ovannämnda förteckningar (handlingar nr 1394 och 1433) angavs på nytt dessa tabeller under benämningen ”utveckling” eller ”övervakning” av ”de tysk-luxemburgska fabrikernas leveranser och order”. Vad beträffar mötet den 9 oktober 1990 framgår det för övrigt av Vygens anteckning, såsom understryks i punkt 48 *in fine* i beslutet, att akten avseende detta möte redan hade skickats till TradeARBED den 2 oktober 1990. Det är för övrigt inte troligt att denna akt endast skickades till TradeARBED. Det är inte heller troligt att Walzstahl-Vereinigung gick till väga på ett annat sätt vad gäller mötet den 4 december 1990.

378 Följaktligen skall den kritik som sökanden har anfört mot de faktiska konstateranden som kommissionen gjort i beslutet förkastas i sin helhet.

2. Den rättsliga kvalificeringen av omständigheterna

Kortfattad sammanfattning av parternas argumentation

379 Sökanden har bestritt den redogörelse som ges i punkterna 266, 267, 269 och 271 i beslutet, enligt vilken utbytet av individuell information om order och leveranser strider mot artikel 65.1 i fördraget. Enligt sökanden utgör antagandet att en välunderrättad ekonomisk aktör förfogar över information avseende konkurrenternas produktion, leveranser och priser, normalfallet enligt EKSG-fördraget. Det omtvistade utbytet syftade alltså till att förverkliga vad som anses utgöra den "normala" konkurrensen enligt artikel 65 i fördraget, ett begrepp som förutsätter att det finns en öppen marknad. I det avseendet har sökanden erinrat om sin ståndpunkt avseende inverkan av artiklarna 46, 48 och 60 i fördraget på tolkningen av nämnda artikel 65. Eftersom kommissionen stödde sig på de beslut som den antagit inom ramen för EG-fördraget (beslut 87/1/EEG av den 2 december 1986 om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/31.128 — Fatty Acids), EGT L 3, 1987, s. 17, nedan kallat beslutet om fettsyror, och beslut 92/157/EEG av den 17 februari 1992 om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/31.370 och 31.446 — UK Agricultural Tractor Registration Exchange), EGT L 68, s. 19, nedan kallat beslutet om UK Agricultural Tractor Registration Exchange) för att dra slutsatsen att utbytena i fråga var förbjudna, har kommissionen underlåtit att beakta de grundläggande skillnaderna mellan de två fördragen.

380 För övrigt anser sökanden att den inte överskridit gränserna för när kommissionen godtar system med utbyte av information enligt dess meddelande om avtal, beslut och samordnade förfaranden vad gäller samarbete mellan företag, som offentliggjordes den 29 juli 1968 (EGT C 75, s. 3, nedan kallat 1968 års meddelande). I vilket fall som helst har kommissionen inte bedömt de svårigheter som kan uppstå genom särskiljandet mellan neutral information ur konkurrensrättslig synvinkel och konkurrensbegränsande uppträdande, som kommissionen medgav i punkt II.1 i 1968 års meddelande.

- 381 Som svar på kommissionens argument att den konkurrensbegränsande inverkan av det omtvistade utbytet förstärktes, i synnerhet genom att den information som utbyttes var aktuell, har sökanden gjort gällande att kommissionen själv uppmuntrade företagen att hålla ögonen på statistikens aktualitet. Dessutom är den konkurrensbegränsande avsikt, som kommissionen påstår kunna sluta sig till av marknadens oligopolistiska struktur, i vilket fall som helst inneboende i EKSG-fördragets system.
- 382 I vilket fall som helst var det utbyte av information som sökanden har kritiserats för förenligt med artikel 65 i fördraget, eftersom kommissionen hade underlättat om det och deltog i det inom ramen för artikel 46 i detta fördrag, genom att införa och tillämpa det övervakningssystem för marknaden som föreskrivs i beslut nr 2448/88, samt genom att kräva företagen på information om order och leveranser.
- 383 Kommissionen anser att företagens utbyte av information i detta fall är oförenligt med artikel 65 i fördraget av de skäl som anges i punkterna 263—272 i beslutet.
- 384 I sitt svar av den 19 januari 1998 på en skriftlig fråga från förstainstansrätten gjorde dock kommissionen gällande att de omtvistade informationssystemen inte utgjorde en självständig överträdelse av artikel 65.1 i fördraget, utan utgjorde en del av mer omfattande överträdelser, som särskilt består av avtal om prisfastställelse och uppdelning av marknader. Således har de överträtt artikel 65.1 i fördraget, eftersom de har underlättat för de övriga överträdelserna som har begåtts. Vid förhandlingen uttryckte kommissionen vissa tvivel över huruvida domstolens och förstainstansrättens så kallade ”traktor”-rättspraxis (domstolens dom av den 28 maj 1998 i mål C-7/95 P, Deere mot kommissionen, REG 1998, s. I-3111, punkterna 88—90; förstainstansrättens dom i det ovannämnda målet Deere mot kommissionen, punkt 51) direkt kan tillämpas på EKSG-fördraget samtidigt som den underströk att det i förevarande mål inte bara rörde sig om ett utbyte av information, utan även om användning av denna information i samförståndssyfte, såsom framgår i synnerhet av punkterna 49—60 i beslutet.

Förstainstansrättens bedömning

— Karaktären hos den överträdelse som sökanden har kritiserats för

385 Med hänsyn till de argument som kommissionen framförde i sitt skriftliga svar av den 19 januari 1998 och vid förhandlingen, skall det först fastställas huruvida den överträdelse som sökanden har kritiserats för i punkterna 263—272 i beslutet utgör en självständig överträdelse av artikel 65.1 i fördraget, eller om tvärtom den karaktär av överträdelse som de omtvistade systemen för utbyte av information har beror på att de har underlättat för de andra överträdelser som har begåtts enligt beslutet. Denna fråga är inte bara av betydelse för den rättsliga kvalificeringen av uppträdandet i fråga, utan även för bedömningen av huruvida det var motiverat att påföra ett särskilt bötesbelopp som en sanktionsåtgärd mot nämnda uppträdande (se nedan).

386 I punkt 267 i beslutet ansåg kommissionen att företagen i fråga överskred de tillåtna gränserna för utbyte av information, eftersom, för det första, den information som utbyttes om de leveranser och order som varje bolag fått i uppdrag på de olika marknaderna i allmänhet anses vara helt konfidentiell, och, för det andra, siffrorna rörande order uppdaterades varje vecka och spreds snabbt bland deltagarna, medan siffrorna över leveranserna spreds strax efter utgången av kvartalet i fråga. Av detta har kommissionen dragit slutsatsen att ”vart och ett av de deltagande bolagen således hade omfattande och detaljerad kännedom om de leveranser som konkurrenterna avsåg att utföra samt deras verkliga leveranser. Dessa bolag var således i stånd att förvissa sig om det uppträdande som konkurrenterna föresatt sig att anta eller hade antagit på marknaden och anpassa sitt uppträdande efter detta.”

387 Därefter har kommissionen i punkterna 267 och 268 i beslutet hävdats att detta var syftet med utbytet, eftersom den information som utbyttes hade legat till grund för diskussionerna avseende de handelsflöden som beskrivs i punkterna 49—60 i beslutet. Enligt kommissionen följde företagen statistiken på nära håll och kontrollerade om leveranserna överensstämde med de order som

uppgivits. Under dessa diskussioner lyckades parterna uppnå ”ovanligt stor öppenhet mellan varandra”. Kommissionen har tillagt att om det hade rört sig om ett utbyte som var begränsat till endast tillbakablickande statistik utan någon möjlig inverkan på konkurrensen, skulle sådana diskussioner ha varit oförklarliga.

- 388 I punkt 269 i beslutet har kommissionen dragit slutsatsen att parterna således hade upprättat ”ett system baserat på solidaritet och samarbete som syftade till att samordna [deras] kommersiella aktiviteter” och att de således hade ”ersatt konkurrensens normala risker med ett praktiskt inbördes samarbete, ett samarbete som utmynnade i konkurrensvillkor som inte motsvarar de normala villkoren på marknaden”.
- 389 I punkterna 270 och 271 i beslutet underströk kommissionen att utbyte av individuell information som kan påverka uppträdandet hos företag på marknaden inte omfattas av 1968 års meddelande. Genom att åberopa avgörandena i besluten fettsyror och UK Agricultural Tractor Registration Exchange, som meddelades inom ramen för EG-fördraget, ansåg kommissionen att det utbyte av information som skett i detta fall, och som omfattade exakt och uppdaterad information avseende producenternas order och leveranser, som gör det möjligt att fastställa olika företags uppträdande inom ett snävt oligopol, var oförenligt med artikel 65.1 i fördraget.
- 390 Av detta följer att kommissionen baserade sin rättsliga bedömning i punkterna 263—271 i beslutet på särdragen i den övervakning och det utbyte av information som skedde genom Walzstahl-Vereinigung, däribland diskussionerna om de handelsflöden som skedde på grundval av den information som utbyts, som anges i punkterna 49—60 i beslutet.
- 391 Även om det också framgår av beslutet att övervakningen i verkligheten underlättade vissa andra överträdelser som de berörda företagen hölls ansvariga för, i synnerhet ”Traverso-metoden” och avtalet rörande den franska marknaden för det fjärde kvartalet år 1989, finns det ingenting i beslutet som tyder på att

denna omständighet beaktades vid den rättsliga bedömningen av det omtvistade systemet för utbyte av information med avseende på artikel 65.1 i fördraget.

- 392 Det skall således fastslås att i punkterna 263—272 i beslutet ansågs de omtvistade systemen för utbyte av information utgöra självständiga överträdelser av artikel 65.1 i fördraget. De argument som kommissionen anförde i sitt svar av den 19 januari 1998 och vid förhandlingen skall således inte beaktas, eftersom de syftar till att ändra denna rättsliga bedömning.

— Huruvida övervakningen var av konkurrensbegränsande karaktär

- 393 Förstainstansrätten erinrar om att artikel 65.1 i fördraget är baserad på uppfattningen att varje företag skall på ett självständigt sätt fastställa den politik som det avser att föra på den gemensamma marknaden.

- 394 Förstainstansrätten fastslår i förevarande mål att de uppgifter som spreds avseende deltagarnas order och leveranser på de huvudsakliga marknaderna i gemenskapen var fördelade per företag och per medlemsstat. Dessa uppgifter gjorde det således möjligt att få kännedom om den ställning som varje företag innehade i förhållande till deltagarnas totala försäljning på alla de berörda geografiska marknaderna.

- 395 Tack vare att uppgifterna var aktuella och spreds ofta, kunde företagen på nära håll följa varje skede i utvecklingen av deltagarnas andelar på marknaden i fråga.

- 396 Uppgifter avseende order som skulle levereras under ett visst kvartal (övervakning av order) samlades in och spreds varje vecka av stålbalkskommissionens sekretariat (punkt 40 i beslutet). Det framgår även av handlingarna i bilaga 1 till beslutet att den tid som förflöt mellan referensdatumet i en tabell och det datum när tabellen upprättades eller ställdes till företagets förfogande normalt sett understeg tre veckor. På samma sätt spreds de tabeller över order som anges i bilaga 1 till beslutet antingen före slutet av referenskvartalet, ibland till och med flera veckor före, eller några dagar efter slutet, med ett undantag (nämligen den tabell som nämns i punkt 26 i nämnda bilaga, som är daterad ungefär två månader efter referenskvartalet).
- 397 Vad beträffar siffrorna över leveranser, spreds dessa i vilket fall som helst mindre än tre månader efter slutet av det berörda kvartalet.
- 398 Hela detta samarbete var begränsat till de producenter som anslutit sig till detta, och uteslöt konsumenter och övriga konkurrenter.
- 399 Det har för övrigt inte bestritts att utbytet avsåg homogena produkter (se punkt 269 i beslutet), så konkurrensen på grund av produkternas karaktär spelade endast en begränsad roll.
- 400 Vad beträffar marknadsstrukturen, fastslår förstainstansrätten att år 1989 hade tio företag deltagit i stålbalkskommissionens övervakning som omfattade två tredjedelar av den beräknade konsumtionen (punkt 19 i beslutet). När det föreligger en sådan oligopolistisk struktur på marknaden som i sig kan minska konkurrensen, är det ännu viktigare att skydda självständigheten i företagets beslut samt den övriga konkurrensen.

- 401 De omständigheter som angavs i punkterna 49—60 i beslutet bekräftar att de omtvistade systemen klart påverkade självständigheten i deltagarnas beslut med hänsyn till alla omständigheter i detta fall, i synnerhet uppgifternas aktualitet och fördelning, som endast var avsedda för producenterna, produkternas karaktär och graden av koncentration på marknaden.
- 402 I allmänhet var de uppgifter som spreds föremål för regelbundna diskussioner inom stålbalckommissionen. Det framgår i synnerhet av de omständigheter som sammanfattas i punkt 268 i beslutet, att kritik framfördes avseende de ordernivåer som ansågs för höga (punkt 51) och de berörda parternas leveranser, i synnerhet till andra medlemsstater (punkterna 51, 53 och 60). Detta skall förstås som att i vissa fall skedde en bedömning av leveranserna mellan två länder eller två zoner (punkterna 53, 55 och 57). I det sammanhanget hänvisade företagen regelbundet till siffror från förfluten tid (punkterna 51, 53, 57 och 58), genom att använda termen "traditionella flöden" (punkt 57). Vid dessa diskussioner uttalades hot på grund av uppträdanden som ansågs orimliga (punkt 58), och vid flera tillfällen försökte de kritiserade företagen att förklara sitt uppträdande (punkterna 52 och 56). Slutligen framgår det att spridandet av leveranssiffror även syftade till att upptäcka eventuella skillnader jämfört med de leveranser som uppgetts (punkt 54). På så sätt förstärkte leveransövervakningen effektiviteten av orderövervakningen (se punkt 268 i beslutet).
- 403 Av detta följer att den information som företagen mottog inom ramen för de omtvistade systemen kunde påverka deras uppträdande på ett påtagligt sätt, såväl på grund av det faktum att varje företag visste att det övervakades på nära håll av sina konkurrenter, som av det faktum att företaget själv i förekommande fall kunde reagera på konkurrenternas uppträdande på grundval av omständigheter som var klart aktuella och mer exakta än information som var tillgänglig på annat sätt (se informationsanteckningen från Peine-Salzgitter av den 10 september 1990 som nämns i punkt 59 i beslutet, där det anges att "ett utbyte av siffror som är begränsat till förenade siffror har vi (nästan) inget intresse av (den tysk-luxemburgska gruppens ståndpunkt den 30.8.1990) med hänsyn till att det inte längre går att sluta sig till de olika företagens uppträdande på marknaden"). Det är av samma skäl som kommissionen i punkt 267 i beslutet kunde anse att denna typ av information normalt sett anses vara helt konfidentiell. I motsats till vad sökanden har hävdad, anser förstainstansrätten att sådana uppgifter, som avslöjar

deltagarnas mycket färska marknadsandelar och som inte är offentligt tillgängliga, av sin natur är konfidentiella uppgifter. Det bekräftas av den omständigheten att eventuella intresserade företag endast på ömsesidig basis kunde ta del av de uppgifter som spreds av sekretariatet (se punkt 45 i beslutet).

- 404 Förstainstansrätten fastslår för övrigt att denna ömsesidiga kontroll skedde, åtminstone underförstått, genom hänvisning till siffror i det förgångna, i ett sammanhang där kommissionens politik, ända till januari månad år 1987, syftade till att bevara "traditionella handelsflöden", en term som deltagarna uttryckligen använde. Utbytet syftade alltså till att avskärma marknaderna genom hänvisning till nämnda traditionella handelsflöden.
- 405 De uppgifter som spreds inom det system som organiserades av Walzstahl-Vereinigung, och som även avsåg leveransorder och utförda leveranser, var jämförbara med de uppgifter som just har bedömts, såväl vad beträffar deras fördelning som deras aktualitet (se punkt 48 i beslutet). Detta system användes under det tredje och det fjärde kvartalet år 1990 och möjliggjorde för medlemmarna i Walzstahl-Vereinigung att förfoga över tabeller fördelade per företag när de inte längre fick annat än förenade uppgifter från stålbalsskommissionens sekretariat (se punkt 48 i beslutet).
- 406 Av detta följer att de omtvistade systemen för utbyte av information klart minskade självständigheten i de beslut som de deltagande företagen fattade, genom att konkurrensens normala risker ersattes med ett praktiskt inbördes samarbete.
- 407 Av detta följer även att det uppträdande som sökanden har kritiserats för inte omfattas av punkt II.1 i 1968 års meddelande, som enligt lydelsen inte är tillämplig på utbyte av information som minskar självständigheten i deltagarnas beslut eller som kan underlätta ett samordnat uppträdande på marknaden. För övrigt rör det sig i detta fall om utbyte av individuella uppgifter på en oligopolistisk marknad med homogena produkter, som syftar till att avskärma marknaderna genom hänvisning till traditionella handelsflöden.

- 408 I den utsträckning som sökanden har hänvisat till artikel 60 i fördraget för att motivera de omtvistade systemen och sitt deltagande i dessa, kan sökandens argumentation inte godtas. För det första är denna bestämmelse begränsad till prisområdet och avser inte information om de kvantiteter som släppts på marknaden. För det andra är offentliggörandet av pris, såsom föreskrivs i artikel 60.2 i fördraget, avsett att gynna bland annat konsumenterna (se i synnerhet domen i det ovannämnda målet Frankrike mot Höga myndigheten, s. 23), medan de omtvistade systemen endast gynnade de deltagande företagen. På samma sätt är det enligt artikel 47 i fördraget inte i något fall tillåtet för kommissionen att lämna ut upplysningar om företagens uppträdande i konkurrenshänseende på kvantitetsområdet som endast gynnar producenterna. Av samma skäl kan sökanden inte åberopa att det finns en allmän princip om öppenhet inneboende i EKSG-fördraget, eftersom det i förevarande mål rör sig om konfidentiella uppgifter, som i sig utgör affärshemligheter.
- 409 Vad beträffar argumentet att det var nödvändigt att utbyta information inom ramen för samarbetet med kommissionen, som baserats på artiklarna 5 och 46—48 i EKSG-fördraget samt beslut nr 2448/88, skall det fastslås att det inte finns något i dessa bestämmelser som uttryckligen tillåter ett utbyte av information mellan företag på det sätt som skett i förevarande fall. Frågan huruvida ett sådant utbyte underförstått godkändes genom GD III:s uppträdande, kommer att bedömas i del D nedan.
- 410 Med detta förbehåll, och i synnerhet med beaktande av fördragets grundprincip att den konkurrens som den åsyftar består av marknadskrafter och oberoende och motsatta ekonomiska strategier (domen i det ovannämnda målet Nederländerna mot Höga myndigheten), anser förstainstansrätten att kommissionen inte har gjort sig skyldig till en felaktig rättstillämpning genom att i punkt 271 i beslutet hänvisa till vissa beslut som den antog på området för EG-fördraget vid fall av oligopolistiska marknader. Vad i synnerhet beträffar beslutet UK Agricultural Tractor Registration Exchange, skall det erinras om att såväl förstainstansrätten som domstolen fastställde att utbytet av information om marknaden på en starkt koncentrerad oligopolistisk marknad kan göra det möjligt för företagen att få kännedom om sina konkurrenters marknadsställning och kommersiella strategi och således på ett påtagligt sätt påverka den konkurrens som förekommer mellan de ekonomiska aktörerna (förstainstansrättens dom i det ovannämnda målet Deere mot kommissionen, punkt 51; domstolens dom i det ovannämnda målet Deere mot kommissionen, punk-

terna 88—90). Förstainstansrätten anser att det förhåller sig på det sättet *a fortiori* när, som i detta fall, den information som utbytt har varit föremål för regelbundna diskussioner mellan de deltagande företagen.

- 411 Förstainstansrätten betonar slutligen att med tanke på, för det första, den typ av diskussioner som ägde rum inom stålbalckommissionen och de uppgifter som utbyttes inom ramen för dessa, och, för det andra, med tanke på lydelsen i 1968 års meddelande, kan företagen i fråga inte ha hyst några rimliga tvivel om att utbytena i fråga var ägnade att förhindra, inskränka eller snedvrída den normala konkurrensen, och följaktligen inte heller att utbytena i fråga var av förbjuden karaktär med hänsyn till artikel 65.1 i fördraget. Samma slutsats framgår för övrigt av de överväganden som förstainstansrätten anger i del D nedan. I vilket fall som helst påverkas inte förbudet i sig av de påstådda svårigheterna att kunna bedöma om ett uppträdande är av förbjuden karaktär, eftersom förbudet är av objektiv karaktär. För övrigt anser förstainstansrätten att kommissionen i punkterna 266—271 i beslutet i tillräcklig utsträckning har motiverat sin ståndpunkt, att de omtvistade systemen stred mot den normala konkurrensen.
- 412 Av detta följer att sökandens argument avseende utbytet av information, dels inom stålbalckommissionen, dels genom Walzstahl-Vereinigung, skall förkastas i sin helhet, med förbehåll för förstainstansrättens konstateranden i del D nedan.

Förfarandet avseende olika marknader

1. Prisfastställelse på den tyska marknaden

- 413 I artikel 1 i beslutet har kommissionen kritiserat sökanden för att ha varit part i ett avtal om prisfastställelse på den tyska marknaden. Den period som beaktades

vid fastställandet av böter var tre månader. I punkt 273 har kommissionen angett olika uppträdanden som kvalificerades som konkurrensbegränsande förfarande på den tyska marknaden. I den första och den tredje strecksatsen anges följande:

”— Peine-Salzgitter, Thyssen och TradeARBED har från och med december månad år 1986 slutit flera avtal om prisfastställelse (punkterna 147 och 148).

...

— Vid ett möte som hölls i januari månad år 1988 antog Peine-Salzgitter, TradeARBED, Hoesch, Saarstahl och Thyssen gemensamma rekommendationer i fråga om pris och bestämde de huvudsakliga aspekterna i deras framtida prispolitik (punkt 150).”

I den femte strecksatsen har kommissionen angett följande:

”— Vid åtminstone två tillfällen år 1989 överenskom ett flertal producenter om att begränsa sina leveranser på den tyska marknaden i syfte att stabilisera marknaden. Bland dessa företag är det bara Peine-Salzgitter som kan identifieras för att ha deltagit i det första av dessa samordnade förfaranden (punkt 153)...”

414 Sökanden har förnekat att den deltog i ett avtal om prisfastställelse på den tyska marknaden. I synnerhet har sökanden kritiserat kommissionen för att i punkterna 147—154 och 273 i beslutet inte ha identifierat den tremånadersperiod som beaktades vid fastställandet av bötesbeloppet. Av beslutets ordalydelse framgår inte den tolkning som kommissionen utvecklade i sitt svaromål, enligt vilket det rörde sig om det andra kvartalet år 1989, utan av detta kan snarare slutsatsen dras att den relevanta perioden exempelvis inträffade under det första kvartalet år 1987.

- 415 I sina handlingar har kommissionen ansett att en anteckning från Peine-Salzgitter av den 20 april 1989, som nämns i punkt 153 i beslutet, bekräftar att det slöts ett avtal avseende det andra kvartalet år 1989. Enligt denna anteckning hade de deltagande producenterna inte för avsikt att utöva press på den tyska marknaden. Enligt kommissionen kan detta bara betyda att tilläggen inte behövde höjas. Det påstående som sökanden har framfört, enligt vilket den relevanta perioden skulle ha inträffat under det första kvartalet år 1987, som inte omfattas av böter (punkt 314 i beslutet), har inte något stöd i punkterna 314, 273 eller 147—153 i beslutet.
- 416 Vid förhandlingen hävdade dock kommissionen att det kritiserade avtalet var det som framgår av punkt 273 tredje strecksatsen i beslutet, det vill säga avtalet om det uppträdande som skulle antas ”vid tillkännagivandet av framtida priser” som fastställdes den 20 januari 1988. Detta avtal skall uppenbarligen ha varat åtminstone till den 18 april 1989 (se punkt 152 i beslutet).
- 417 Förstainstansrätten noterar att den prisfastställelse på den tyska marknaden, som sökanden har kritiserats för, i artikel 1 i beslutet redovisades som att den skedde efter den 30 juni 1988 (se den exakta hänvisningen till en period av överträdelser på tre månader). Alla de konkurrensbegränsande förfarandena på marknaden som sökanden anses ha deltagit i skedde emellertid före detta datum, enligt punkt 273 i beslutet.
- 418 Detta övervägande är även tillämpligt på det uppträdande som kommissionen hänvisade till vid förhandlingen, och som anges i den tredje strecksatsen i nämnda punkt 273. Det framgår av artikel 1 i beslutet, och i synnerhet av de avsnitt som ägnades åt TradeARBED och Hoesch, att detta uppträdande, som skedde före den 30 juni 1988, inte beaktades vid fastställandet av bötesbeloppet. För övrigt har det inte lämnats någon förklaring i beslutet beträffande giltighetstiden för det avtal som slöts den 20 januari 1988. Dessutom är den förklaring som gavs vid förhandlingen oförenlig med uppgiften i artikel 1 i beslutet att en period på ett kvartal beaktades vid fastställandet av det bötesbelopp som påfördes sökanden, eftersom denna förklaring skulle ha lett till att en period på minst nio månader skulle ha beaktats (den 30 juni 1988 till den 18 april 1989).

419 Vad beträffar hänvisningen i kommissionens inlagor till det uppträdande som anges i den informationsanteckning som nämndes i punkt 153 i beslutet (handlingarna nr 3150—3152), skall det noteras att punkt 153 har följande lydelse:

”I en informationsanteckning av den 20 april 1989, som upprättats av Peine-Salzgitter inför ett möte med distributörerna som planerats den 21 april 1989, anges att under det förra mötet av samma slag den 16 februari 1989 bestämdes att de producenter som deltog i mötet inte skulle utöva någon press på marknaden under det andra kvartalet år 1989. Upphovsmannen noterar att denna instruktion tycks ha följts.”

420 Av detta drog kommissionen slutsatsen i punkt 273 femte strecksatsen i beslutet att ”bara Peine-Salzgitter... kan identifieras som deltagare i” detta uppträdande. Eftersom denna handling inte anger namnen på de övriga företagen som den 16 februari 1989 hade bestämt att inte utöva press på den tyska marknaden, kan den inte åberopas mot sökanden.

421 Så vitt kommissionen har hänvisat till den omständighet, som anges i samma handling, att företagen hade bestämt att inte höja priserna på storlekstillägg, kan kommissionens argument inte heller godtas. Medan det påstådda avtalet om tilläggspriser enligt denna handling slöts under stålbalckommissionens senaste möte före den 20 april 1989, det vill säga den 19 april 1989, anges det i punkterna 153 och 273 femte strecksatsen i beslutet att avtalet slöts den 16 februari 1989 under ett möte med handeln. Det avtal som slöts inom stålbalckommissionen under mötet den 19 april 1989 anges dessutom separat i punkterna 245 och 125 och artikel 1 i beslutet, inom ramen för de uppträdanden som kvalificerades som ”harmonisering av tillägg”.

422 Av detta följer att den kritik som anges i artikel 1 i beslutet, avseende sökandens deltagande i prisfastställelse på den tyska marknaden efter den 30 juni 1988, inte

har något stöd i beslutets motivering. Således skall artikel 1 i beslutet ogiltigförklaras i den del som avser denna kritik.

2. Prisfastställelse på den italienska marknaden

⁴²³ I artikel 1 i beslutet kritiserade kommissionen sökanden för att ha deltagit i prisfastställelse på den italienska marknaden. Den period som beaktades vid fastställandet av böter var tre månader. I punkt 275 i beslutet har kommissionen gjort gällande att ett visst antal konkurrensbegränsande förfaranden ägt rum på den italienska marknaden. I den andra och den åttonde strecksatsen i detta avsnitt, har kommissionen angett följande:

”— Vid ett datum som inte har fastställts, efter mötet [den 7 april 1987], slöts andra avtal i fråga om priser (se punkterna 157—159). Det har fastställts att åtminstone Peine-Salzgitter och Ferdofin deltog i dessa avtal.

...

— Under mötet den 15 maj 1990 slöt TradeARBED, Peine-Salzgitter, Saarlöhne, Unimetal, Thyssen och Ferdofin ett avtal om prisfastställelse (se punkterna 170 och 171).”

⁴²⁴ Enligt sökanden har kommissionen inte klargjort vilken period inom perioden från början av år 1987 till mitten av år 1990 (punkterna 275 och 155—171 i beslutet) som skulle vara den period på tre månader som åsyftas i avtalet, och som sökanden skulle ha deltagit i. Som svar på den argumentation som kommissionen utvecklade i sitt svaromål, anser sökanden att det inte finns något som styrker att priserna för det tredje kvartalet år 1990 fastställdes under ett

möte den 15 maj 1990. För övrigt gör de handlingar som nämns i punkterna 157 och 158 i beslutet det inte möjligt att dra slutsatsen att sökanden deltog i en eventuell samordning avseende priser.

425 För det första anser förstainstansrätten att endast den överträdelse som anges i punkt 275 åttonde strecksatsen i beslutet motsvarar den som anges i artikel 1, vad beträffar prisfastställelse på den italienska marknaden. Den överträdelse som anges i detalj i punkterna 157 och 158 i beslutet, som sökanden har hänvisat till, motsvarar i synnerhet inte denna, och skedde före den 30 juni 1988.

426 För det andra skall det fastslås att förekomsten av det avtal som kommissionen påstår antogs under mötet den 15 maj 1990, där sökanden närvarade (punkt 171 i beslutet), i tillräcklig utsträckning har bevisats genom innehållet i den interna anteckningen av den 18 maj 1990 som stålbalsskommissionens sekretariat upprättade (punkt 170 i beslutet, handlingarna nr 2266—2268). De priser som planerades där presenterades inte bara som företaget Ferdofins planerade priser, utan som priserna för den italienska marknaden i allmänhet. Dessutom är priserna inte bara en prognos, utan enligt ordalydelsen i anteckningen en "bekräftelse" i vissa fall och en "obetydlig höjning" i andra fall. Slutligen kvalificerades priserna som "resultatet" av mötet den 15 maj 1990, vilket utesluter antagandet att Ferdofin hade fastställt priserna självständigt.

427 Det vittnesmål som Mette avgav vid förhandlingen påverkar inte denna bedömning av de skäl som anges i den dom som avkunnas i dag i mål T-148/94, Preussag mot kommissionen.

428 Av detta följer att sökandens argumentation avseende anmärkningen om prisfastställelse på den italienska marknaden skall förkastas i sin helhet.

Prisfastställelse på den danska marknaden, inom ramen för gruppen Eurofer/Skandinaviens verksamhet

- 429 I artikel 1 i beslutet anges att sökanden deltog i en överträdelse avseende prisfastställelse på den danska marknaden. Den period som beaktades vid fastställandet av bötesbeloppet var 30 månader.
- 430 De skäl som ligger till grund för denna kritik anges i punkterna 177—209 (för den faktiska delen) och punkterna 284—296 (för den rättsliga delen) i beslutet. Genom att i huvudsak basera sig på protokollen från mötena, har kommissionen beskrivit en rad uppräddanden som den kvalificerade som avtal om fastställelse av riktpriiser avseende de skandinaviska marknaderna, som skall ha slutits kvartalsvis under mötena med gruppen Eurofer/Skandinavien, på grundval av ett enda och kontinuerligt ramavtal (punkterna 288, 289, 291 och 294). I den mån som dessa avtal avser den danska marknaden, anser kommissionen att de åsyftas i artikel 65.1 i fördraget (punkterna 286, 287, 292 och 293).
- 431 Sökanden har bestritt att den deltog i avtal om prisfastställelse på den danska marknaden under perioden i fråga. I synnerhet har sökanden gjort gällande att mötena med gruppen Eurofer/Skandinavien inte syftade till att fastställa priser på den danska marknaden enligt en "allmän plan" (punkt 287 i beslutet), utan syftade till att debattera situationen på gemenskapens marknader och på de skandinaviska marknaderna, att diskutera prisberäkningar och utsträcka det lagliga utbytet inom Eurofer till att omfatta de skandinaviska producenterna. Det handlade i synnerhet om att ge information om de prislistor som gällde på den danska marknaden. I synnerhet höjningarna av de tyska priserna meddelades genom hänvisning till Obehrausen som utgångspunkt, som fastställde priserna för export till Danmark med tillämpning av artikel 60 i fördraget. Eftersom prislistornas nivå hos norska och svenska producenter i allmänhet var högre än prislistorna hos gemenskapens producenter, var den lägsta prislistan inom sistnämnda kategori oundvikligen avgörande för konkurrensen. Att generellt tillämpa denna prislista skulle således inte ha utgjort ett avtal om priser. Sökanden har tillagt att kommissionen hade kännedom om prishöjningarna i fråga, och att de beräkningar som diskuterades inom gruppen Eurofer/Skandinavien regelbundet understeg de tillämpliga prislistorna.

- 432 Dessutom har sökandena gjort gällande vid en gemensam presentation vid förhandlingen, genom att hänvisa till vissa handlingar avseende kontakterna mellan GD I vid kommissionen och de skandinaviska myndigheterna, som översändes till förstainstansrätten med stöd av artikel 23 och fördes till akten i målet till följd av beslutet av den 10 december 1997, samt handlingar som ingavs vid förhandlingen, avseende "överenskommelser" mellan dels gemenskapen, dels Norge, Sverige och Finland (punkt 15 ovan), att såväl kommissionen som de skandinaviska myndigheterna hade kännedom om gruppen Eurofer/Skandinaviens verksamhet och till och med uppmuntrade den. Denna verksamhet var väsentlig för genomförandet av nämnda "överenskommelser". Under dessa omständigheter anser sökanden att det inte kan ha skett någon överträdelse av artikel 65.1 i fördraget.
- 433 För det första fastslår förstainstansrätten att sökanden inte på ett utförligt sätt har bestritt kommissionens bedömning, att de handlingar som beskrivs i punkterna 184—209 i beslutet i tillräcklig utsträckning bevisar att det förekom ett system med möten under vilka avtal om riktpriiser slöts, som tillämpades i Danmark mellan den 5 februari 1986 och den 31 oktober 1990.
- 434 Efter att ha undersökt dessa handlingar, det vill säga protokollet och övriga handlingar avseende mötena den 5 februari 1986, den 22 april 1986, den 30 juli 1986, den 28 oktober 1986, den 3 februari 1987, den 28 april 1987, den 4 augusti 1987, den 4 november 1987, den 2 februari 1988, den 25 juli 1988, den 3 november 1988, den 1 februari 1989, den 25 april 1989, den 31 juli 1989, den 30 oktober 1989, den 31 januari 1990, den 24 april 1990, den 31 juli 1990 och den 31 oktober 1990, som nämns i punkterna 184—209 i beslutet, anser förstainstansrätten att dessa bekräftar kommissionens bedömning.
- 435 Förstainstansrätten noterar i synnerhet att det finns ett flertal handlingar som hänvisar till "programmering" av priser (punkterna 184, 192, 193 och 195), till "fastställelse" av priser eller priser som har "fastställts" eller "beslutats" eller "bestämts" (punkterna 184, 186, 187, 189, 190, 191, 192, 200, 201 och 204). Förstainstansrätten noterar även att det finns ett flertal handlingar som åberopar priser som skall "upprätthållas" eller "bibehållas" (punkterna 204, 205, 207 och 208), förslag som var avsedda att fastställas på ett kommande möte (punkt 199), begäran riktade till företag att de skall avstå från att ange priserna till kunder före ett kommande möte (punkterna 198 och 201), information om de

avtal som fattats i fråga om pris under vissa möten (punkterna 187, 188, 189, 190, 191, 197 och 205), och information rörande genomförandet av de priser som beslutats vid ett tidigare möte (punkterna 184, 193, 195, 200, 202, 203 och 204 i beslutet).

- 436 Som belysande exempel anser förstainstansrätten att innehållet vid mötena med gruppen Eurofer/Skandinavien mer än nog har bekräftats av anteckningen av den 1 februari 1990 av ordföranden för denna grupp, som nämns i punkt 206 i beslutet, och som har följande lydelse:

”... Ända tills nu har responsen på våra möten varit bra och vissa företrädare för andra produkter avundas till och med resultatet och samförståndet inom vår sammanslutning.

Jag nämner inte detta utan skäl, därför att under det första kvartalet har inte alla spelat enligt reglerna och detta gäller särskilt stålhandelsbranschen. Jag ber er därför att som företrädare för sammanslutningen Eurofer/Skandinavien och för våra företags bästa, göra allt ni kan för att vi skall kunna gå ut ur denna sal med en fast besluten vilja att stabilisera marknaden, och därigenom rädda vår sammanslutnings ära.”

- 437 Eftersom det i tillräcklig utsträckning har bevisats att det förekom avtal om riktpriiser för Danmark, kan sökandens argument, enligt vilket företagen nöjde sig med att debattera situationen på marknaden, diskutera prisberäkningar, och mer generellt, utbyta information, inte godtas.
- 438 Denna bedömning är desto mer relevant, eftersom sökanden har hävdats att de prislistor som upprättades genom hänvisning till Oberhausen som utgångspunkt var avgörande för konkurrensen på den danska marknaden, och att det således var normalt att uppge ändringar i dessa prislistor till medlemmarna i gruppen Eurofer/Skandinavien.

- 439 Det skall understrykas att sökandens påstående motsägs på ett generellt sätt av själva existensen av avtal rörande den danska marknaden, som slöts inom gruppen Eurofer/Skandinavien inom ramen för den verksamhet som var förbehållen de skandinaviska marknaderna. Dessa avtal var skilda från de avtal som slöts inom stålbalckommissionen för den tyska marknaden och övriga gemenskapsmarknader. I åtminstone ett av dessa avtal, som slöts under mötet den 30 juli 1986 (punkt 188 i beslutet), föreskrivs det uttryckligen att de tyska priserna skall tillämpas på den danska marknaden. Dessa avtal hade inte varit nödvändiga om det endast hade rört sig om att tillämpa de tyska priserna, med hänsyn till konkurrensen och de tillämpliga bestämmelserna.
- 440 Förstainstansrätten anser att sökandens deltagande i de avtal som slutits inom gruppen Eurofer/Skandinavien i tillräcklig utsträckning har styrkts i punkterna 285, 180 och 181 i beslutet. Det framgår därav att sökanden deltog i alla möten inom denna grupp, med undantag av mötet den 25 juli 1988. Enligt motiveringen i beslutet kritiserades alla de deltagande företagen för verksamheten inom denna grupp (punkterna 287 och 289 i beslutet). Den enda åtskillnaden avser graden av ansvar för de företag som var anslutna till Eurofer och de skandinaviska producenterna (punkterna 294 och 295 i beslutet).
- 441 Avtalen i fråga syftade till prisfastställelse i den mening som avses i artikel 65.1 a i fördraget, och var således förbjudna enligt denna bestämmelse.
- 442 Denna bedömning påverkas inte av sökandens påstående, som på intet sätt har styrkts inför förstainstansrätten, enligt vilket de priser som bestämdes understeg priserna i de tillämpliga prislistorna, eller att kommissionen hade kännedom om prishöjningarna som sådana.
- 443 Vad beträffar de anmärkningar som framfördes vid förhandlingen, angående den kännedom om gruppen Eurofer/Skandinavien verksamhet som GD I hade eller borde ha haft inom ramen för de "överenskommelser" som vid denna tidpunkt var i kraft mellan gemenskapen och Norge, Sverige, Finland, noterar förstainstansrätten inledningsvis att handlingarna nr 9773—9787, som fördes till akten i

målet med stöd av beslutet av den 10 december 1997, utgör nya omständigheter under rättegången, och artikel 48.2 i förstainstansrättens rättegångsregler hindrar inte att sökanden åberopar nya grunder som är baserade på dessa handlingar.

- 444 Vad först beträffar perioden mellan åren 1986 och 1988, framgår det av skrivelser och minnesanteckningar som gemenskapen och de norska, svenska och finska myndigheterna utbytte, att under denna period fanns vissa "överenskommelser" mellan de berörda parterna, som syftade till att upprätthålla traditionella handelsflöden (se punkt c i skrivelserna som utbyttes med Norge den 4 mars 1986, den 11 mars 1987 och den 10 februari 1988; punkt c i skrivelserna som utbyttes med Finland den 4 mars 1986, den 10 april 1987 och den 12 februari 1988; punkterna 13—15 i skrivelsen av den 4 mars 1986 och punkterna 8—10 i skrivelserna av den 13 februari 1987 och den 5 februari 1988, som utbyttes med Sverige). Enligt punkt V.10 i beslutet om rostfritt stål innebar detta i praktiken att de skandinaviska stålindustriföretagens export till gemenskapen skulle upprätthållas på den tidigare nivån, och någon ändring var inte tillåten vad beträffar distributionen på det regionala planet, sammansättningen per produkt eller tidsplanen ("triple clause").
- 445 Förstainstansrätten har i synnerhet inriktat sin bedömning på följande: kommissionens meddelande till rådet av den 13 november 1986 om den yttre handelspolitiken inom stålindustrisektorn (KOM(86) 585 slutlig), som sökandena ingav vid förhandlingen, en tjänsteanteckning av den 30 maj 1985 (handling nr 9774) avseende ett möte den 29 maj 1985 med de svenska myndigheterna avseende vissa svenska leveranser av stångstål och stångjärn till Danmark, där det anges att en företrädare för GD I hade tagit tillfället i akt och fäst de svenska myndigheternas uppmärksamhet på det intresse som kommissionens visade för upprätthållandet av ett "gentlemen's agreement" mellan Eurofer och den svenska sammanslutningen för stålbruk, för att säkerställa en harmonisk utveckling av utbytet av stålprodukter mellan gemenskapen och Sverige; minnesanteckningen av den 30 maj 1985 som ingavs under det administrativa förfarandet av de svenska företagen Ovako Profiler AB och SSAB Svenskt Stål AB, som finns i den handling som översändes till förstainstansrätten med stöd av artikel 23 och som blev tillgänglig för sökandena genom beslutet av den 10 juni 1996; den handskrivna anteckningen från ett möte mellan GD I och de svenska myndigheterna, som tydligt ägde rum den 4 december 1985 eller 1986; anteckningen från ett samrådsmöte mellan gemenskapens myndigheter och de svenska myndigheterna som ägde rum den 20 november 1986 (handlingarna nr 9777—9784), och anteckningen från ett möte med "Contact Group ECSC-Sweden" av den 11 och den 12 juni 1987.

- 446 Med hänsyn till de omständigheter som anges i dessa handlingar, anser förstainstansrätten, för det första, att det inte kan uteslutas att gruppen Eurofer/Skandinaviens verksamhet hade sin grund i att gemenskapsmyndigheterna och de skandinaviska myndigheterna gemensamt var måna om att begränsa exporten av stålindustriprodukter till den traditionella nivån, inom ramen för de ovannämnda "överenskommelserna". Det framgår nämligen av handlingarna i målet att detta syfte inte hade kunnat uppnås utan samarbete med de berörda företagen, i synnerhet inom ramen för "gentlemen's agreements" som slöts mellan de företag som var medlemmar i Eurofer och de skandinaviska stålindustriföretagen.
- 447 För det andra framgår det även av handlingarna i målet att såväl gemenskapens myndigheter som de skandinaviska myndigheterna uppmuntrade att sådana "gentlemen's agreements" slöts, eller att de åtminstone tog direkt kontakt med de berörda företagen för att lösa de problem som uppstod inom ramen för dessa överenskommelser. För övrigt har kommissionen i punkt X.12 a i beslutet om rostfritt stål uttryckligen medgett att nämnda överenskommelser begränsade de berörda företagets frihet att sälja det tonnage som de önskade, och att GD I genom skriftväxling indirekt hade uppmuntrat de skandinaviska företagen att sluta vissa bilaterala avtal med gemenskapsföretagen.
- 448 Det är riktigt att överenskommelserna i fråga inte avsåg avtal om priser, utan endast en begränsning av tonnage. Med hänsyn till, för det första, att den danska marknaden vid denna tidpunkt traditionellt sett ansågs utgöra en del av den skandinaviska marknaden för stål, och, för det andra, att underprissättningen hade till effekt att öka försäljningen av tonnage, kan det inte uteslutas att de avtal om priser på den danska marknaden som slöts inom gruppen Eurofer/Skandinavien åtminstone delvis hade utformats som ett lämpligt stöd för de överenskommelser som slutits mellan kommissionen och de berörda skandinaviska länderna för åren 1986, 1987 och 1988, för att upprätthålla de traditionella handelsflödena.
- 449 Det skall icke desto mindre erinras om att det inte finns någon bestämmelse i fördraget som tillåter sådana avtal om priser, och att varken rådet, kommissionen eller företagen hade rätt att förbise bestämmelserna i artikel 65.1 eller befria sig från skyldigheten att iaktta dessa.

- 450 Även om det skulle antas att avtalen om priser som slöts inom gruppen Eurofer/Skandinavien under åren 1986, 1987 och 1988 hade slutits inom ramen för de överenskommelser som begränsade handelsflödena mellan gemenskapen och de skandinaviska länderna, och att kommissionen och/eller de skandinaviska myndigheterna hade uppmuntrat eller översett med dessa, åtminstone indirekt, följer det icke desto mindre av detta att dessa avtal strider mot artikel 65.1 i fördraget, eftersom de avsåg prisfastställelse på den danska marknaden.
- 451 Med hänsyn till att överenskommelserna i fråga mellan gemenskapen och de skandinaviska länderna var i kraft ända till den 31 december 1988, skall det fastslås att de missförstånd som enligt beslutet (punkt 311) kunde ha fortsatt att föreligga fram till den 30 juni 1988, kan ha fortsatt att finnas kvar åtminstone till och med den 31 december 1988, vad beträffar avtalen Eurofer/Skandinavien. Denna omständighet kommer att beaktas av förstainstansrätten vid fastställandet av böter (se nedan angående andrahandsyrkandet som syftar till ogiltigförklaring av artikel 4 i beslutet, eller åtminstone en minskning av bötesbeloppet).
- 452 Vad beträffar den period som följde efter den 31 december 1988, framgår det av kommissionens skrivelse av den 5 april 1989, som utbyttes med de norska myndigheterna, och skrivelserna av den 4 april 1989 och den 28 maj 1990, som utbyttes med de svenska myndigheterna, och som ingavs av svaranden på förstainstansrättens begäran, tillsammans med en skrivelse av den 11 maj 1998, att efter den 1 januari 1989 fanns det inte längre någon bestämmelse som syftade till att upprätthålla de traditionella handelsflödena mellan gemenskapen och de berörda länderna. Av detta framgår i vilket fall som helst att det inte fanns något som motiverade att privata avtal om prisfastställelse på den danska marknaden slöts mellan företagen i fråga efter den 1 januari 1989.
- 453 Vad slutligen beträffar handling nr 9323 av den 17 juni 1989, som åberopades av sökandena vid förhandlingen, fastslår förstainstansrätten att den rör ett klagomål från belgiska myndigheter avseende att vissa norska företag påstods överträda artikel 60 i fördraget som var tillämplig på produkterna i fråga med stöd av artikel 20 i frihandelsavtalet mellan Norge och gemenskapen. Den hade således inget samband med den överträdelse som sökanden har kritiserats för inom avtalen mellan Eurofer/Skandinavien.

- 454 Under dessa omständigheter skall de argument som sökanden anfört avseende konstaterandet i beslutet om avtal om prisfastställelse på den danska marknaden förkastas.

Slutsatser

- 455 Med förbehåll för förstainstansrättens konstateranden i punkterna 422 och 451 ovan, och den argumentation som kommer att bedömas i del D nedan, har bedömningen av de argument avseende en överträdelse av artikel 65.1 i fördraget inte visat att kommissionen gjort sig skyldig till en felaktig bedömning av de faktiska omständigheterna eller en felaktig rättstillämpning vid konstaterandet av överträdelser av denna artikel i beslutet, som sökanden har bestritt. På samma sätt har förstainstansrättens bedömning inte visat att det fanns brister i motiveringen, i synnerhet vad beträffar sökandens deltagande i de kritiserade överträdelserna.

- 456 Av detta följer att samtliga nämnda argument skall förkastas i sin helhet.

D — Kommissionens delaktighet i de överträdelser som sökandena kritiserades för

Kortfattad sammanfattning av sökandens argumentation

- 457 I sin ansökan har sökanden gjort gällande att under hela den period som åsyftas i beslutet, krävde och erhöll GD III uppgifter från företagen, som dessa företag endast kunde samla in genom att utbyta information inom stålbalckommissionen och deras sammanslutningar. Kommissionen hade kännedom om denna

verksamhet, och när allt kommer omkring skedde den på kommissionens initiativ. Sökanden anser följaktligen att denna verksamhet inte kan utgöra en överträdelse av artikel 65.1 i fördraget.

- 458 Eftersom liknande grunder har åberopats av andra sökande, blev GD III:s roll i förevarande mål föremål för en gemensam presentation under förhandlingen. Sökanden har således gjort den argumentation, som utvecklades rörande denna fråga på de berörda sökandenas vägnar, till sin egen. Följaktligen skall de olika grunderna och argumenten sammanföras för att bedöma dem samtidigt i denna dom.
- 459 På grundval av kommissionens tidigare delaktighet i hanteringen av stålindustrikrisen sedan 70-talet och dess ingripanden efter det att krissituationen upphörde, har sökandena utvecklat en argumentation enligt vilken kommissionen själv skall ha infört och därefter uppmuntrat, eller åtminstone haft kännedom om och översett med, de uppträdanden som har påtalats i beslutet.
- 460 Genom att i olika utsträckning åberopa att principerna om rättssäkerhet och skydd för berättigade förväntningar, estoppel-principen (hinder mot förnekande av visst sakförhållande som tidigare hävdats) eller talesättet "nemo auditur turpitudinem suam allegans" (ingen kan åberopa egen brottslig gärning till sitt försvar) har åsidosatts i beslutet, anser sökandena att kommissionen under dessa omständigheter inte var berättigad att vidta sanktionsåtgärder mot företagens uppträdande som åsnyftades i beslutet.
- 461 Vad beträffar krissituationen har sökandena först hänvisat till olika åtgärder som kommissionen vidtog från och med år 1974 på grundval av artiklarna 46, 47 och därefter artikel 58 och följande artiklar i fördraget, för att avvärja den europeiska stålindustrikrisen. Sökandena har i synnerhet hänvisat till Simonet-planen från år 1977 och Davignon-planen från år 1978, därefter beslut nr 2794/80 om ett obligatoriskt kvoteringsystem för produktionen samt olika följdåtgärder (se punkt 5 och följande punkter ovan).

- 462 Sökandena har särskilt gjort gällande att det kvoteringsystem som infördes genom beslut nr 2794/80 redan från början utformades som en del av en mer omfattande helhet, baserad på horisontellt samarbete mellan företag, i synnerhet vad beträffar införandet av nationella i-kvoter som kommissionen ville att producenterna skulle tillämpa för att genomföra kommissionens eget system med "I"-kvoter, som föreskrevs på gemenskapsnivå.
- 463 Sammanslutningen Eurofer var vid detta tillfälle den främsta förbindelsen mellan kommissionen och producenterna, i synnerhet inom ramen för avtalen Eurofer II—Eurofer V, som under hela det påtagliga krissystemet och fram till juli månad år 1988 i huvudsak bestod av införandet och administrationen av systemet med i-leveranskvoter på de nationella marknaderna, samt vad gäller tillhandahållandet av uppgifter om produktion och leveranser. I Eurofer-avtalen föreskrevs även att deltagarna förband sig att iakttä de prismålsättningar som fastställdes i samordning med kommissionen.
- 464 Sökandena har även understrukit att utbyten av information var vanliga inom hela stålsektorn efter det att krisen bröt ut, genom att hänvisa till det ärende som låg till grund för domstolens dom av den 10 juli 1985 i mål 27/84, Wirtschaftsvereinigung Eisen- und Stahlindustrie mot kommissionen (REG 1985, s. 2385). I det målet medgav kommissionen att en viss öppenhet redan förelåg mellan de stora stålindustrieföretagen som var medlemmar i Eurofer, så att viss information som härrörde från dessa företag inte omfattades av tystnadsplikt i den mening som avses i artikel 47 i fördraget.
- 465 Vad gäller krissituationen, har sökandena särskilt baserat sin redogörelse på utdrag ur följande handlingar, varav vissa nämns i punkt 5 och följande punkter ovan: kommissionens begäran att få rådets enhälliga samtycke till införande av kvoteringsystem för stålindustriproduktionen (KOM(80) 586 slutlig, ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 3), rådets resolution av den 3 mars 1981 om återuppbyggnad av stålindustripolitiken (se rådets pressmeddelande av den 26 och den 27 mars 1981, ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 4), bilaga IV till kommissionens handling III/534/85/FR varigenom kommissionen godkände Eurofer-avtalen (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 5),

skrivelsen av den 17 januari 1983 från Andriessen och Davignon till Eurofer (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 6), svaret av den 8 februari 1983 från Etchegaray, ordförande för Eurofer, till Andriessen och Davignon (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 7), beslut nr 3483/82, punkt 302 i den nittonde allmänna rapporten om gemenskapens verksamhet, beslut nr 234/84, protokollet från ett möte som hölls i Bryssel den 27 juni 1984 mellan kommissionen och experter från Eurofer (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 8), en anteckning som Eurofer upprättade efter ett möte mellan kommissionsledamoten Narjes och ordförandena för Eurofer som hölls den 26 september 1985 i Düsseldorf (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 9), protokollet från ett möte som hölls den 16 december 1985 mellan Narjes och Eurofer (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 10), diverse skrivelser som anger kommissionens delaktighet i avgörande av tvister mellan producenter angående systemet med i-kvoter (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handlingarna 11 och 12), protokollet från mötet den 10 mars 1986 mellan Narjes och Eurofer (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 13), expertgruppens ovannämnda rapport, protokollet från mötet som hölls den 16 maj 1986 mellan Narjes och Eurofers ledning (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 14) och kommissionens ovannämnda meddelande till rådet om stålindustripolitiken av den 16 juni 1988.

- 466 Fastän den påtagliga krissituationen upphörde den 30 juni 1988, anges det i punkt 278 i den tjugoförsta allmänna rapporten om gemenskapens verksamhet att kommissionen var beredd att gå med på en förlängning av kvoteringsystemet för en tremånadersperiod med början den 1 januari 1988 och att genomföra en avtalad plan om minskning av kapacitet, som föreslogs av Eurofer i slutet av år 1986. Eftersom kommissionen inte erhöll de minimiåtaganden om nedläggning som i december månad år 1987 fastställdes som krav för en eventuell förlängning av systemet, föreslog kommissionen inte rådet att det skulle förlängas. Sökandena har av detta dragit slutsatsen att kvoteringsystemet upphörde i juli månad år 1988, inte därför att kommissionen ansåg att det inte längre förelåg en påtaglig kris, utan för att bestraffa företagen för deras brist på samarbete. Dessa omständigheter visar även att i mitten av år 1988 ansåg kommissionen att det inte stred mot artikel 65 i fördraget att begära att företagen skulle sluta avtal om en samordnad minskning av deras kapacitet. Om man följer den strikta tolkning av artikeln som försvaras i beslutet, skulle det dock vara lika förbjudet som åtgärder i fråga om pris. Kommissionen skall således ha godtagit att artikel 65.1 i fördraget kan bli föremål för en flexibel tolkning.

- 467 Vad beträffar perioden efter den 30 juni 1988, skall kommissionen ända till november månad år 1988 ha upprätthållit det övervakningssystem av leveranser som infördes genom beslut nr 3483/82. Kommissionen skall även ha upphört med det övervakningssystem som infördes genom beslut nr 2448/88, som föreskrev att företagen månatligen skulle uppge uppgifter avseende produktion och leveranser för vissa av deras produkter. Beslutet upphörde att gälla i juni månad år 1990, men situationen förändrades inte i detta fall, vilket två skrivelser av den 10 och den 12 september 1990 från två tjänstemän vid kommissionen riktade till Eurofer visar (bilagorna 7 och 8 till ansökan i mål T-137/94). Alla dessa åtgärder hade till syfte att öka öppenheten på marknaden för att underlätta företagets anpassning till eventuella förändringar i efterfrågan, utan att denna öppenhet uppfattades som oförenlig med artikel 65 i fördraget.
- 468 Inom denna ram, och i synnerhet inom ramen för artiklarna 46—48 i fördraget och det övervakningssystem som infördes genom beslut nr 2448/88, förstärktes till och med kontakterna mellan GD III och stålbalksproducenterna under perioden efter att det påtagliga krissystemet upphörde. Möten för en begränsad krets, konsultationsmöten, samt arbetsluncher tillkom utöver de offentliga mötena varje kvartal, där det i enlighet med artiklarna 46—48 i fördraget diskuterades program med prognoser.
- 469 Genom att stödja sig på diverse utdrag ur ”speaking notes” och andra protokoll från möten som hölls efter det att krissystemet upphörde (se bilaga 3 till ansökan i mål T-151/94), samt interna anteckningar från GD III som kommissionen ingav efter beslutet av den 10 december 1997, har sökandena hävdats att kommissionen hade kännedom om och till och med uppmuntrade verksamheten med insamling och utbyte av information om order, leveranser, den verkliga prisnivån och den beräknade framtida prisnivån, som Eurofer och stålbalkskommissionen skötte, på samma sätt som harmoniseringen av tillägg och andra förfaranden som anfördes mot företagen i beslutet.
- 470 Mot denna bakgrund anser sökanden att de olika avtal och förfaranden som sökandena har kritiserats för, om det antas att dessa har styrkts, skall antas vara tillåten verksamhet, i synnerhet med hänsyn till bestämmelserna i artiklarna 46—48 i fördraget och det övervakningssystem som infördes genom beslut nr 2448/88.

- 471 Det framgår av dessa handlingar att kommissionen, och särskilt GD III, uppskattade mycket diskussionerna med producenterna och den information som erhöles vid dessa tillfällen. Med ganska allmänna utbyten som täckmantel sporrade kommissionen, eller åtminstone godkände, producenternas många initiativ för att stabilisera priserna och produktionen. I likhet med det förfarande som tillämpades under den påtagliga krissituationen för fördelningen av I-kvoter på kvartalsbasis mellan de nationella marknaderna (i-kvoterna), underrättade kommissionen producenterna om dess synpunkter avseende den önskade utvecklingen på marknaden och gav Eurofer i uppgift att bestämma de praktiska detaljerna i det handlande på marknaden som kommissionen rekommenderade. Inom ramen för sitt arbete för att reformera marknaden, hade kommissionen en avgörande roll i ansträngningen att kontrollera de pris- och produktionsvariationer som företagen företagit, och företagen kunde inte pröva på något utan medverkan eller åtminstone godkännande av kommissionen. Samtidigt som sökandena har medgett att det i "speaking notes" inte angavs den detaljerade information som utbyttes inom stålbalckommissionen och som användes för att fastställa pristendenser och kvantitetsprognoser, har sökandena hävdatt att kommissionen visste, eller borde ha vetat, att sådant utbyte av information mellan producenterna var nödvändigt för att förbereda diskussionerna med kommissionen, precis som tidigare. Kommissionen borde således ha rått producenterna att ändra metoden för utarbetandet av prognoser. Dessa "speaking notes" innehöll även många klara hänsyftningar till diskussioner om priser, och kommissionens och producenternas gemensamma önskan att upprätthålla nivån på dessa. Kommissionen försökte även att direkt förstärka disciplinen i fråga om priser, exempelvis genom att den år 1989 planerade att införa ett system som skulle förplikta producenterna att ömsesidigt informera varandra om tillämpliga rabatter (se ansökan i mål T-151/94, bilaga 5).
- 472 Fastän en komplett uppsättning av protokoll och anteckningar avseende ett flertal möten mellan kommissionen och stålindustriföretagen under denna period översändes till förhørsombudet, framgår det av punkt 312 i beslutet att kommissionen undvek att göra en utförlig bedömning av dessa handlingar, som den kategoriskt förnekade var av betydelse.
- 473 Sökandena har inte bestritt att kommissionen periodvis hänvisade till artikel 65 i fördraget, i synnerhet för att erinra om att den fortsatte att vara helt tillämplig

under krissituationen. I avsaknad av praktiska riktlinjer från kommissionen, saknade dock sådana hänvisningar all betydelse.

474 Uttalandet att kommissionen inte kunde godta samordnade priser eller kvantiteter som strider mot artikel 65 i fördraget, som på Kutschers begäran infördes i protokollet från konsultationsmötet den 26 januari 1989 (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 16), innehöll således inte några riktlinjer till producenterna om det sätt på vilket de fick utarbeta de prognoser avseende marknaden som var nödvändiga för kommissionen. Samtidigt skulle de avstå från att utöva "övervakning" av order och leveranser eller utbyta information om prisändringar.

475 I punkt 311 i själva beslutet medges det att det kunde ha förelegat "missförstånd" beträffande tillämpningen av artikel 65 i fördraget under krissituationen. Enligt sökandena upphörde inte osäkerheten efter den 30 juni 1988. Tvärtom ökade osäkerheten på grund av att kommissionen fortsatte att ingripa i sektorn, kombinerat med uttalanden av kommissionen där den utan närmare förklaring hävdade att bestämmelserna i artikel 65 i fördraget var tillämpliga.

476 Under dessa omständigheter saknade det pressmeddelande som kommissionen offentliggjorde den 4 maj 1988 vid inledandet av förfarandet i ärendet om rostfritt stål, där det angavs att kommissionen "inte skulle overse med olagliga avtal" (se punkt 305 i beslutet), praktisk nytta. Kommissionsledamoten Van Miert medgav för övrigt under presskonferensen den 16 februari 1994 att en viss tvetydighet kunde ha förelegat under perioden efter den påtagliga krissituationen. Klara riktlinjer borde följaktligen ha offentliggjorts för att undanröja missförstånd (se exempelvis inom ramen för EG-fördraget, Riktlinjer för tillämpningen av gemenskapens konkurrensregler inom telekommunikationssektorn, EGT C 233, 1991, s. 2).

- 477 Det var först i beslutet om rostfritt stål, som antogs den 18 juli 1990, som kommissionen för första gången visade sitt ogillande över företagens uppträdande under perioden i fråga, genom att den fördömde förfaranden som motsvarade de förfaranden som kommissionen hade godtagit och till och med uppmuntrat. Detta fördömande var således oförenligt med kommissionens tidigare inställning, som hade medfört att företagen trodde att förfarandena var förenliga med artikel 65 i fördraget.
- 478 Sökandena har hävdad att kommissionen ändrade sin tolkning av EKSG-fördragets konkurrensregler vid slutet av år 1990 (se punkterna 37 och 38 ovan). Icke desto mindre anser de att kommissionen inte kunde tillämpa artikel 65 i fördraget retroaktivt på företagen utan att åsidosätta principen om skydd för berättigade förväntningar, eftersom kommissionen under perioden i fråga hade godtagit att inte tillämpa artikeln på de omtvistade förfarandena. Tvärtom hade den uppmuntrat sådana förfaranden eller åtminstone utvecklat liknande förfaranden tillsammans med företagen.
- 479 Som svar på det principiella argument som kommissionen har anfört, enligt vilket ett överseende i administrativt hänseende inte i något fall kan berättiga eller motivera en överträdelse, har sökandena åberopat domstolens dom av den 12 november 1987 i mål 344/85, Ferriere San Carlo mot kommissionen (REG 1987, s. 4435), och av den 24 november 1987 i mål 223/85, RSV mot kommissionen (REG 1987, s. 4617).
- 480 I gengäld har sökandena kritiserat att den rättspraxis som följer av domstolens dom av den 11 december 1980 i mål 1252/79, Lucchini mot kommissionen (REG 1980, s. 3753, punkt 9), och av den 28 mars 1984 i mål 8/83, Bertoli mot kommissionen (REG 1984, s. 1649, punkt 21), skall tillämpas i förevarande mål. Enligt denna rättspraxis kan kommissionens släpphänthet när det gäller att vidta rättsliga åtgärder inte motivera en överträdelse. I förevarande mål har kommissionen inte bara visat prov på släpphänthet i förhållande till stålbalksproducenterna, utan även översett med, ja till och med uppmuntrat, de uppträdanden som påtalades i beslutet med full kännedom om deras syfte.

- 481 Vid förhandlingen gjorde sökandena även en utförlig bedömning av de "speaking notes" och de handlingar som GD III ingav på förstainstansrättens begäran. Sökandena har även åberopat de vittnesmål som förstainstansrätten inhämtade, och särskilt Kutschers vittnesmål.

Protokollet från vittnesförhören

- 482 Genom beslut av den 23 mars 1998 fastslog förstainstansrätten att Pedro Ortún, Guido Vanderseypen och Hans Kutscher, tjänstemän respektive före detta tjänsteman vid GD III, skulle höras som vittnen rörande kontakterna mellan GD III och stålindustrin under den period av överträdelser som beaktades i beslutet vid fastställandet av bötesbeloppen, nämligen från juli månad år 1988 till slutet av år 1990. Vittnena avgav sina vittnesmål inför förstainstansrätten vid förhandlingen den 23 mars 1998 och avlade den ed som föreskrivs i artikel 68.5 i rättegångsreglerna.
- 483 I vittnesmålet och som svar på förstainstansrättens frågor, angav Ortún — vid den tidpunkten direktör för Direktorat E, Stål (senare kallat Inre marknad och industripolitik III), vid GD III — att de konsultationsmöten med hela stålindustrin, som infördes efter den 30 juni 1988 i enlighet med en fullmakt som rådet gav kommissionen den 24 juni 1988, på samma sätt som mötena som var begränsade till medlemmarna i Eurofer hade till syfte att ge kommissionen en så tydlig bild som möjligt av situationen och tendenserna på marknaderna för olika produkter, för att på så sätt möjliggöra övervakningen inom ramen för beslut nr 2448/88. Syftet var även att underlätta utarbetandet av program med prognoser samt komplettera den information som mottagits från andra källor, till exempel från producenter som inte var medlemmar i Eurofer, förbrukarna, handeln och oberoende experter på uppdrag av kommissionen. Under dessa möten gjorde normalt en företrädare för industrin ett inlägg som talesman för sektorn för varje produktkategori och gav information om utvecklingen av efterfrågan, produktionen, leveranser, lager, priser, export, import och andra parametrar på marknaden för de kommande månaderna. Enligt Ortún förutsatte dessa ständiga utbyten av åsikter med industrin rörande de huvudsakliga parametrarna på marknaden, att producenterna samlades före mötena med GD III för att utbyta åsikter avseende de framtida tendenserna på marknaden för

olika produkter, däribland priser. GD III kände dock inte till vilken information som utbyttes vid dessa tillfällen, eftersom det inte erhöll protokollen från dessa interna möten. På samma sätt kände GD III inte till hur producenterna använde informationen och bekymrade sig för övrigt inte särskilt över detta. Som svar på förstainstansrättens frågor klargjorde Ortún att kommissionen efter juni månad år 1988 inte förde en politik för att stabilisera traditionella handelsflöden mellan medlemsstaterna eller hade som målsättning att höja eller upprätthålla priserna, utan kommissionen försökte endast att undvika att konjunkturförändringar gav upphov till plötsliga och väsentliga prisvariationer, utan direkt samband med utvecklingen av efterfrågan. Ortún underströk även att GD III, som inte hade till syfte eller som huvudsakligt ansvar att kontrollera eller att övervaka att förfarandena för utbyte av information mellan producenter före mötena med GD III var förenliga med fördragets konkurrensregler, påminde producenterna vid ett flertal tillfällen om att de måste följa bestämmelserna i artikel 65, och förutsatte följaktligen att producenterna iakttog artikeln.

484 I vittnesmålet och som svar på förstainstansrättens frågor, angav Kutscher — vid den tidpunkten chefsrådgivare vid direktorat E vid GD III — bland annat att det var på begäran av Narjes, vid den tidpunkten kommissionsledamoten ansvarig för industripolitik, som Ortún införde i protokollet från konsultationsmötet den 26 januari 1989 (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 16) påminnelsen om att ”om kommissionen kommer att upptäcka att det förekommer ett avtal inom industrin, vad beträffar kvantiteter eller priser, som strider mot lydelsen i artikel 65 i EKSG-fördraget, kommer kommissionen att vidta lämpliga åtgärder, såsom föreskrivs i bestämmelserna i denna artikel”. Denna varning, som Kutscher hävdade att han redan hade uttalat i mer eller mindre identiska ordalag inför EKSG:s rådgivande kommitté den 1 och den 20 juni 1988 samt i oktober månad år 1988, var avsedd att klart påpeka för industrin att fri konkurrens skulle tillämpas fullt ut efter kvoteringsystemet. Detta skulle ske genom att bestämmelserna i artikel 65 i fördraget skulle iaktas strikt, och genom att en upprepning av en sådan konkurrensbegränsande samverkan som hade fastställts i beslutet om rostfritt stål skulle undvikas.

485 Kutscher medgav även att GD III kände till att de företag som var medlemmar i Eurofer samlades före mötena med kommissionen och att de vid dessa tillfällen diskuterade utvecklingen av olika parametrar på marknaden, så att de kom fram

till ett sorts samförstånd om de framtida tendenserna på marknaden, vars innehåll senare blev föremål för diskussioner med GD III. Enligt Ortúns vittnesmål skulle det i praktiken ha varit omöjligt för kommissionen, eller för en yrkessammanslutning som Eurofer, att fråga varje producent individuellt. För att ge kommissionen den information som den behövde, måste producenterna alltså samlas för att utbyta åsikter och prognoser om tendenserna för priser, lager, import, etcetera. Det ålåg därefter ordföranden för mötet att sammanfatta den information som utbytts och att underrätta kommissionen om den under konsultationsmötena.

486 Kutscher medgav uttryckligen att inom ramen för dessa möten, utbytte företagen sina respektive prognoser vad gäller framtida priser för olika produkter, ja till och med deras individuella avsikter på detta område. Enligt Kutscher omfattas ett utbyte av åsikter mellan producenter avseende deras framtida individuella avsikter i fråga om priser inte av förbudet mot samordnade förfaranden i artikel 65.1 i fördraget, även om det faktiskt följs av en allmän prisförändring i enlighet med de prognoser som utbytts, eftersom detta utbyte av åsikter förblir konjunkturbetonade konstateranden som inte resulterar i något avtal, samordning eller samförstånd vad beträffar denna ändring. I det avseendet underströk Kutscher att när konjunkturen är god, såsom var fallet åren 1988—1989, på en marknad som stålmarknaden, blir en prishöjning som en producent bestämt självständigt mycket snabbt känd och följs nästan automatiskt och självständigt av flertalet konkurrenter, utan att det krävs en konkurrensbegränsande samverkan mellan dessa. Om denna höjning motsvarar konjunkturutvecklingen, vill alla konkurrenterna dra fördel av den gynnsamma situationen.

487 Kutscher underströk emellertid att GD III inte hade haft kännedom om avtal eller samordnade förfaranden som gick utöver ett sådant utbyte av information mellan företagen, och att de personliga tvivel som han då och då hyste i det avseendet skingrades av motparten. I det avseendet hänvisade Kutscher särskilt till konsultationsmötet den 27 juli 1989 (se minnesanteckningen från detta möte av den 3 augusti 1989, som ingavs av svaranden för att följa beslutet av den 10 december 1997). Som reaktion på ett tillkännagivande av Meyer, ordförande för stålbalckskommissionen, att marknaden var ”i jämvikt, vilket möjliggjorde till och med mindre prishöjningar från och med den 1 okto-

ber 1989”, ”erinrade [Kutscher] om den betydelse som kommissionen fäster vid att reglerna om priser i artikel 65 i fördraget iakttogs fullständigt”. Kutscher hävdade att han blev lugnad av svaret från industrins företrädare, att ”i detta bestämda fall, begränsar sig de berörda företagen till att underrätta handeln och kunderna om deras avsikter att höja priserna”. För övrigt var det ett vanligt förekommande förfarande vid denna tidpunkt att stålproducenterna på förhand underrättade de mest betydande kunderna om deras individuella avsikter i fråga om priser. Kutscher underströk även att i förevarande mål var de blygsamma prishöjningar som producenterna uppgav under mötena under åren 1988—1989 förenliga med den gynnsamma konjunkturutvecklingen och gjorde det således inte möjligt för GD III att misstänka att de var resultatet av en samordning. Han tillade även att, förutom den ovannämnda händelsen med Meyer, hade det under de många diskussionerna med företrädare för stålindustrin aldrig funnits minsta tecken som kunde få honom att misstänka att industrin samordnade priser eller kvantiteter, vare sig vad gäller stålbalkar eller andra stålindustriprodukter.

488 I vittnesmålet och som svar på förstainstansrättens frågor angav Vanderseypen — vid denna tidpunkt förordnad vid Direktorat E vid GD III — bland annat att GD III hade kännedom om insamlingen av snabbstatistik, som sköttes av Eurofer bland dess medlemmar, som bestod av månatliga uppgifter som förenats avseende order och leveranser och som fanns tillgängliga mellan tio och tjugo dagar efter månadens utgång. Detta intygas av tjänsteanteckningen av den 7 april 1989, som ingavs av svaranden för att följa beslutet av den 10 december 1997. GD III hade dock inte kännedom om övervakningssystemet för de deltagande företagens individuella order och leveranser, som infördes inom Eurofer nästan vid samma tidpunkt. Vanderseypen bekräftade att snabbstatistiken i fråga, som var förenad på företagsnivå, var fördelad per produkt och per nationell destinationsmarknad, så att inget av de företag som uppgett siffrorna kunde beräkna konkurrenternas marknadsandelar. Han klargjorde att kommissionen aldrig hade fått siffror från Eurofer som var fördelade per företag, och att kommissionen inte hade kännedom om att sådana siffror cirkulerade inom Eurofer. I juli månad år 1990 gav motparten ett nekande svar på frågan om Eurofer ägnade sig åt sådana utbyten.

489 Vad beträffar de beräknade uppgifterna om prisutvecklingen som gavs under mötena i fråga, klargjorde Vanderseypen att i allmänhet övergick order på stålindustriprodukter till leveranser inom tre månader. Dessa uppgifter kunde

således ofta ges på grundval av de första order som inkommit för det följande kvartalet. De uttalanden rörande priser som fanns i "speaking notes" speglade således inte nödvändigtvis avsikter, utan kanske början på verkligheten, det vill säga de priser som angetts i de första ordren började att tillämpas.

Förstainstansrättens bedömning

Inledande synpunkter

490 Det skall först klargöras att sökandenas argument i sig är sådana att de endast avser de överträdelser som de har kritiserats för inom ramen för stålbalckskommissionens verksamhet. I det avseendet omfattar deras argumentation i huvudsak fyra huvudsakliga punkter, nämligen följande:

- a) Under den påtagliga krissituationen skall kommissionen ha uppmuntrat ett nära horisontellt samarbete mellan företagen, i synnerhet vid administrationen av systemet med i-kvoter på de nationella marknaderna, avtal i fråga om priser och försök till frivilliga avtal om minskning av kapacitet. På så sätt gav kommissionen intryck av att sådana uppträdandena antingen var förenliga med artikel 65.1 i fördraget, eller att denna bestämmelse har ett flexibelt innehåll som är beroende av den politik som kommissionen för i ett visst ögonblick. I varje fall skall kommissionen ha gjort så att företagen var osäkra huruvida sådana uppträdanden var förbjudna enligt artikel 65.1 i fördraget.
- b) Efter det att krissituationen upphörde gav kommissionen inte några praktiska riktlinjer som kunde undanröja missförstånden i fråga, så företagen kunde inte känna till den exakta betydelsen av artikel 65.1 i fördraget. Dessutom

hade kommissionen inte vidtagit några övergångsåtgärder, utan hade tvärtom retroaktivt anpassat konkurrensreglerna i EKSG-fördraget till konkurrensreglerna i EG-fördraget utan någon föregående varning.

- c) I vilket fall som helst hade kommissionen efter det att krissituationen upphörde fått kännedom om och till och med uppmuntrat insamlingen och utbytet av information, i synnerhet avseende order, leveranser, den faktiska prisnivån och den beräknade framtida prisnivån, vid ett flertal möten som ägde rum mellan företagen och GD III för att säkerställa genomförandet av artiklarna 46—48 i fördraget och det övervakningssystem som infördes genom beslut nr 2448/88. Kommissionen hade således kännedom om, ja till och med översåg med, de förfaranden som företagen kritiserades för i beslutet.
- d) Av detta följer att förfarandena i fråga var tillåtna, i synnerhet med hänsyn till artiklarna 46—48 i fördraget.

Kommissionens uppträdande under krissituationen

- 491 Såsom framgår av punkt 6 och följande punkter ovan, förde kommissionen sedan början av stålindustrikrisen i mitten av 70-talet aktivt en politik för att anpassa utbudet till efterfrågan, upprätthålla stabiliteten i traditionella handelsflöden, såväl inom som utanför gemenskapen, och med prisstöd, i syfte att möjliggöra nödvändiga omstruktureringar genom minskningar av kapaciteten, och samtidigt säkerställa överlevnaden av så många företag som möjligt. Eftersom utbudet översteg efterfrågan på långa vägar, såg sig kommissionen nödsakad att ta hand om bristen på order genom att införa kvoter på grundval av principerna om "burden-sharing" och "equality of sacrifice", som är uttryck för en viss solidaritet mellan företagen för att avvärja krisen, och som antas gynna strukturell anpassning på ett metodiskt sätt.

- 492 Denna politik genomfördes i nära samarbete med industrin, i synnerhet genom Eurofer, antingen genom frivilliga åtaganden av företagen gentemot kommissionen, som var typiska för åren 1977—1980, eller genom systemet med I-kvoter och i-kvoter och Eurofer-avtalen under åren 1980—1988.
- 493 Vid dessa tillfällen utvecklade företagen, med stöd av GD III och i vilket fall som helst med dess vetskap, förfaranden som i flera hänseenden motsvarade de som de kritiserades för i beslutet. De ägnade sig särskilt åt att övervaka traditionella handelsflöden som förutsatte en uppdelning av marknader enligt nationella gränslinjer, vars upprätthållande för övrigt ända fram till år 1986 uttryckligen angavs i artikel 15 B i beslut nr 234/84. De införde även mekanismer för att upptäcka och förebygga störande uppträdande genom övervakning av order och leveranser, samt system för att anpassa utbudet till efterfrågan och prisstöd.
- 494 Kommissionen såg sig således nödsakad att godkänna, stödja eller uppmuntra uppträdanden som utåt sett strider mot de normala enligt marknadsekonomiska principer uppställda reglerna för hur den gemensamma marknaden skall fungera (domstolens dom av den 18 mars 1980 i de förenade målen 154/78, 205/78, 206/78, 226/78, 227/78, 228/78, 263/78 och 264/78, 31/79, 39/79, 83/79 och 85/79, Valsabbia m.fl. mot kommissionen, REG 1980, s. 907, punkt 80; svensk specialutgåva, volym 5, s. 99), och som således kan omfattas av förbudet mot konkurrensbegränsande samverkan som åsyftas i artikel 65 i fördraget. Vid en tidpunkt när kommissionen ville ha en harmonisering och en generell höjning av priserna, gjorde den inga invändningar mot en uppmaning från företrädare för den franska stålindustrin att sluta ett avtal om prisfastställelse på den franska marknaden (se det ovannämnda protokollet från mötet den 16 maj 1986 mellan kommissionsledamoten Narjes och företrädare för Eurofer). Det framgår även av vissa officiella handlingar (se till exempel kommissionens beslut nr 1831/81/EKSG av den 24 juni 1981 om införande av ett system för övervakning och ett nytt system för produktionskvoter för vissa av stålindustriföretagens produkter, EGT L 180, s. 1, och det ovannämnda protokollet från mötet den 10 mars 1986 mellan Narjes och Eurofer) att kommissionen öppet främjade vissa "privata överenskommelser", "samordningar", "interna avtal" och "frivilliga system" som reglerades av företagen.

495 Under denna period ansåg kommissionen uppenbarligen att dessa avtal, förfaranden och privata system inte omfattades av förbudet i artikel 65 i fördraget, eftersom de endast utgjorde genomförandeåtgärder eller följdåtgärder som vidtagits av företagen i enlighet med dess allmänna politik. Kommissionens åsikt i det avseendet angavs redan i den ovannämnda skrivelsen av den 17 januari 1983 från Davignon och Andriessen till ordföranden för Eurofer (punkt 10 ovan). Systemet med kompletterande I- och i-kvoter inom ramen för Eurofer-avtalen är det mest uppenbara exemplet.

496 I punkt VIII.13 i beslutet om rostfritt stål bekräftas det att det enligt kommissionen finns en ”grundläggande skillnad mellan å ena sidan avtal mellan företag som har slutits efter att kommissionen har konsulterats och som i huvudsak är avsedda att göra åtgärder som kommissionen har vidtagit effektivare och lättare att övervaka, och å andra sidan avtal som har slutits av företag på deras eget initiativ, utan att kommissionen har konsulterats (som endast på ett informellt sätt har informerats om att de föreligger) och som inte är avsedda att organisera redan befintliga begränsningar, utan att skapa nya som har ytterligare ekonomisk inverkan”.

497 På samma sätt har kommissionen angett i punkt 309 i beslutet att ”det faktum att konkurrensen har begränsats i vissa avseenden genom åtgärder på gemenskapsnivå betyder inte att företagen kan införa ytterligare begränsningar eller begränsa konkurrensen i andra avseenden. Det är väsentligt att företagen under dessa omständigheter inte vidtar andra åtgärder för att minska konkurrensen”.

498 Det skall emellertid noteras att den enda överträdelse som hör samman med stålbalckskommissionens verksamhet som sökanden har kritiserats för med tillräcklig tydlighet för perioden före den 1 juli 1988, är det avtal som slöts under ett möte som hölls vid ett obestämt datum före den 2 februari 1988, som det hänvisas till i punkt 224 i beslutet. Det framgår nämligen av beslutet att de övriga avtalen inom stålbalckskommissionen, avseende prisfastställelse, harmonisering av tillägg, Traverso-metoden och den franska marknaden, slöts efter den 30 juni 1988. På samma sätt framgår det av beslutet att de överträdelser som hörde samman med övervakningen av order och leveranser och utbytet av information genom Walzstahl-Vereinigung hänförde sig till perioden efter

den 30 juni 1988, med hänsyn till att särskilt övervakningen av leveranser inte påbörjades förrän efter den 18 oktober 1988 (punkt 41 i beslutet), och all bevisning som kommissionen har åberopat för att påvisa syftet och inverkan av utbytena av information är senare än den 30 juni 1988 (se punkterna 49—60 och bilaga I till beslutet).

499 Vad beträffar enbart det avtal om prisfastställelse som slöts före den 2 februari 1988, som åsyftas i punkt 224 i beslutet, har förstainstansrätten redan erinrat om domstolens rättspraxis enligt vilken förbudet i artikel 65.1 i fördraget är strikt och kännetecknar det system som införts genom fördraget (det ovannämnda yttrandet 1/61, s. 519). Oavsett betydelsen av artiklarna 46—48, 58 eller 61 i fördraget, tillåter inte dessa bestämmelser att företagen sluter avtal om prisfastställelse, som är förbjudna enligt artikel 65.1 i samma fördrag. De tillåter inte heller att kommissionen uppmuntrar eller överser med sådana avtal.

500 I vilket fall som helst har sökanden inte framlagt några omständigheter vid förstainstansrätten som gör det möjligt att fastställa ett direkt samband mellan avtalet i fråga och de åtgärder som kommissionen vidtog i enlighet med bestämmelserna i fördraget under krissituationen.

501 Av detta följer att kommissionens uppträdande under den påtagliga krissituationen inte var sådant att det påverkade att avtalet om prisfastställelse som slöts före den 2 februari 1988, som åsyftas i punkt 224 i beslutet, kvalificerades som en överträdelse med hänsyn till bestämmelserna i artikel 65.1 i fördraget.

502 Det skall emellertid tilläggas att, trots den ovannämnda skrivelsen av den 17 januari 1983 från Davignon och Andriessen till Eurofer, var kommissionens praxis under den påtagliga krissituationen sådan att det inte var lätt att fastställa vad den vid denna tidpunkt ansåg vara den exakta betydelsen av artikel 65.1 i fördraget. Det var följaktligen riktigt av kommissionen att i punkt 311 i beslutet ange att ”med hänsyn till de missförstånd som kunde ha uppstått under den påtagliga krissituationen och vid genomförandet av kvoteringsystemet beträf-

fande tillämpningen av artikel 65”, hade kommissionen ”beslutat att inte påföra företagen böter för deras uppträdande fram till den 30 juni 1988”.

Huruvida missförstånd rörande tolkningen eller tillämpningen av artikel 65.1 i fördraget fortsatte att föreligga efter det att den påtagliga krissituationen upphörde

- 503 Förstainstansrätten konstaterar först att, även om det skulle antas att det kunde fortsätta att föreligga vissa tvivel rörande den verkliga betydelsen av artikel 65.1 i fördraget efter det att den påtagliga krissituationen upphörde, eller beträffande kommissionens ståndpunkt i det avseendet med hänsyn till den tvetydiga inställning som kommissionen intog fram till den 30 juni 1988, kan denna omständighet inte påverka att de uppträdanden som sökanden kritiserades för kvalificerades som överträdelser för perioden efter detta datum.
- 504 I vilket fall som helst anser förstainstansrätten att efter att den påtagliga krissituationen upphörde kunde sökanden inte hysa några allvarliga tvivel beträffande kommissionens inställning vad gäller tillämpningen av artikel 65.1 i fördraget eller beträffande betydelsen av denna bestämmelse i förhållande till de överträdelser som sökanden kritiserades för.
- 505 I det avseendet skall det noteras att kommissionen mot mitten av 80-talet upptäckte att kvoteringssystemet och följdåtgärderna långt ifrån främjade de strukturella förändringar som ansågs nödvändiga för en varaktig reform av sektorn, utan hade placerat företagen i en slags skyddad ställning (se rörande dessa frågor expertgruppens rapport, punkt 24 ovan). Kommissionen drog således slutsatsen att det kvoteringssystem som tillämpades sedan år 1980 hade misslyckats, och kommissionen beslutade att planera en återgång till normal konkurrens i enlighet med fördragets regler inom två till tre år. Kommissionen räknade nämligen med att marknadskrafterna skulle göra det möjligt att genomföra det som inte kunde genomföras genom interventionsåtgärder. Åter-

ställandet av fri konkurrens skulle inom en sektor med strukturell överkapacitet oundvikligen medföra att de minst effektiva ekonomiska enheterna skulle försvinna inom en kortare tid (punkterna 27 och 28 ovan).

- 506 Kommissionen hade tillåtelse att sätta stopp för den påtagliga krissituationen, eftersom de formella kraven som föreskrivs i artikel 58.3 i fördraget var uppfyllda. Följaktligen blev de normala ”enligt marknadsekonomiska principer uppställda” reglerna för hur den gemensamma marknaden skall fungera (domen i det ovannämnda målet Valsabbia mot kommissionen, punkt 80) automatiskt tillämpliga efter att detta system upphörde.
- 507 Förstainstansrätten anser dessutom att de berörda parterna klart underrättades om kommissionens förändrade politik, som åtföljdes av lämpliga övergångsåtgärder.
- 508 Avskaffandet av kvoteringsystemet meddelades offentligt flera år före det verkliga skedd, nämligen redan år 1985. Det angavs tydligt i ett flertal offentliga handlingar som daterar sig från åren 1985—1988 och dessutom meddelades berörda kretsar särskilt om detta, i synnerhet vid mötena mellan kommissionen och Eurofer (se punkt 17 och följande punkter ovan).
- 509 Företagen visste i synnerhet redan i september månad år 1985, om inte tidigare, att de gick in i ett övergångssystem. Således godtog kommissionen att förlänga kvoteringsystemet under flera år för att göra det möjligt för företagen att gradvis anpassa sig till en återgång till normala konkurrensvillkor. Kommissionen lät en grupp på tre experter göra en undersökning, som bekräftade kommissionens ståndpunkter och industriföretagens förblindelse vad beträffar krisens allvar och nödvändigheten av anpassning till världskonkurrensen. År 1988 var kommissionen fortfarande beredd att förlänga detta system fram till slutet av år 1990, om stålföretagen gjorde åtaganden om nedläggning av åtminstone 75 procent av det överskott som kommissionen beräknat. Även efter återgången till normal konkurrens vidtog kommissionen olika åtgärder som var avsedda att åtfölja

övergången, i synnerhet det övervakningssystem som infördes genom beslut nr 2448/88 mellan den 1 juli 1988 och den 30 juni 1990. Man kan följaktligen inte hävda, som vissa av sökandena har gjort, att kommissionen felaktigt försatte företagen i en omöjlig situation genom att plötsligt överge dem utan att förbereda dem för den fria marknaden.

- 510 Förstainstansrätten noterar för övrigt att Eurofer undersökte möjligheterna att följa kommissionens nya politik, vilket framgår av protokollet från mötet den 16 maj 1986, som citeras i utdrag i punkt 20 ovan.
- 511 Dessutom hade kommissionen vid ett flertal tillfällen fäst företagets uppmärksamhet på att det var nödvändigt att iaktta fördragets konkurrensregler, och i synnerhet den tvingande föreskriften i artikel 65. Mycket tydliga signaler riktades till dem i synnerhet genom pressmeddelandet av den 4 maj 1988 och under det administrativa förfarandet i ärendet om rostfritt stål. För övrigt nämndes uttalanden eller varningar officiellt i protokollen från vissa möten mellan företrädare för kommissionen och industrin, på uttrycklig begäran av tjänstemän vid kommissionen (se punkterna 531 och 532 nedan).
- 512 Det skall för övrigt understrykas, som förstainstansrätten just har fastslagit, att förevarande mål rör avtal eller samordnade förfaranden rörande prisfastställelse, uppdelning av marknader och utbyte av information om de deltagande företagens order och leveranser fördelade per land och per företag, som syftade till att samordna deras kommersiella verksamhet och påverka handelsflödena efter det att krisituationen upphörde. Förstainstansrätten anser att företagen inte kan ha hyst några allvarliga tvivel om att sådana uppträdanden stred mot artikel 65.1 i fördraget.
- 513 Vad beträffar de klara överträdelserna av artikel 65.1 i fördraget, anser förstainstansrätten även att det på intet sätt var nödvändigt att kommissionen "anpassade" konkurrensreglerna i EKSG-fördraget till konkurrensreglerna i EG-fördraget för att kunna fastställa dessa överträdelser. Sökandenas argument

baserade på kommissionens anmärkningar rörande EKSG-fördragets framtid från och med år 1990 är därför betydelselösa.

- 514 Av detta följer att sökandena inte hade skäl att åberopa de påstådda missförstånden beträffande tillämpningen eller betydelsen av artikel 65.1 i fördraget efter det att den påtagliga krissituationen upphörde.

Huruvida GD III var delaktigt i de överträdelser som konstaterades efter det att den påtagliga krissituationen upphörde

- 515 För att utreda i synnerhet denna aspekt av talan, har förstainstansrätten genom beslutet av den 10 december 1997 förordnat om att meddelanden, minnesanteckningar eller protokoll som upprättats av tjänstemän vid GD III, avseende GD III:s möten med företrädare för stålindustrin under tidsperioden för tillämpning av det övervakningssystem som införts genom kommissionens beslut nr 2448/88, skall inges. Förstainstansrätten har även hört Ortún, Vanderseypen och Kutscher som vittnen rörande kontakterna mellan GD III och stålindustrin under den period av överträdelser som beaktades i beslutet vid fastställandet av bötesbeloppet.
- 516 Varken handlingarna i målet som parterna ingav till förstainstansrätten eller de bevisupptagningsåtgärder och processledande åtgärder som förstainstansrätten har vidtagit, har gjort det möjligt att styrka att GD III hade kännedom om de överträdelser av artikel 65 i fördraget som lades sökanden till last, eller *a fortiori* att GD III införde, uppmuntrade eller översåg med överträdelserna.
- 517 I synnerhet finns det inget som visar att kommissionen hade kännedom om de avtal och samordnade förfaranden för fastställelse av riktpriiser och uppdelning av marknader som ifrågasattes i beslutet, eller de system för utbyte av information som gick utöver de system som kommissionen själv organiserade inom ramen för mötena för förberedandet av program med prognoser, och

särskilt systemet för övervakning av order och leveranser som beskrivs i punkterna 39—60 och 263—272 i beslutet, eller det system för utbyte av individuell statistik som organiserades genom Eurofer, som beskrivs i punkterna 143 och 144 i beslutet.

518 I det avseendet skall det erinras om att vid rådets 1255:e session, som hölls i Luxemburg den 24 juni 1988 (se bilaga 3 till svaromålet i mål T-151/94), gjorde rådet följande:

— Rådet förde till protokollet att kommissionen avsåg att avskaffa kvoterings-systemet för alla stålprodukter den 30 juni 1988.

— Rådet rekommenderade vissa åtgärder för att möjliggöra för företagen att lättare anpassa sig till eventuella förändringar i efterfrågan, nämligen följande: insamling av månatlig statistik avseende produktion och leveranser på grundval av artikel 47 i fördraget, att inom ramen för de program med prognoser som åsyftas i artikel 46 i fördraget regelbundet följa marknadernas utveckling, samt regelbundet konsultera berörda parter rörande situationen och tendenserna på marknaden.

— Rådet underströk vid detta tillfälle att ingen fick använda övervaknings-systemet för att kringgå artikel 65 i fördraget.

519 Följaktligen införde kommissionen tillsammans med Eurofer en mekanism för övervakning av marknaden, på grundval av beslut nr 2448/88.

520 Det är riktigt att inom denna ram eftersträvade kommissionen som ett allmänt syfte att bevara jämvikten mellan utbudet och efterfrågan, och följaktligen en

stabil generell prisnivå, som syftade till att möjliggöra för stålindustriföretagen att förnya sig med hjälp av vinsterna (se till exempel GD III:s interna anteckning av den 24 oktober 1988 avseende mötet med industrin den 27 oktober 1988, GD III:s minnesanteckning av den 10 maj 1989 avseende konsultationsmötet den 27 april 1989, GD III:s minnesanteckning av den 28 oktober 1989 avseende konsultationsmötet den 26 oktober 1989 och GD III:s interna anteckning av den 8 november 1989 avseende ett möte med producenterna den 7 november 1989).

- 521 Kommissionen främjade följaktligen konsultation med producenterna på marknaden för att direkt få information om tendenserna på marknaden och på så sätt skapa en större öppenhet rörande tillgänglig information (se GD III:s ovan nämnda interna anteckning av den 24 oktober 1988), för att underlätta företagets anpassning till eventuella förändringar i efterfrågan.
- 522 Dessa omfattande och utförliga utbyten av information, där företagets försäljningsansvariga var inblandade, ansågs ha närmare kontakt med den kommersiella verkligheten (se den ovan nämnda interna anteckningen av den 24 oktober 1988) och avsåg i synnerhet parametrar som utbud och efterfrågan samt prisnivån och tidigare och framtida prisutveckling för olika stålindustriprodukter på de olika nationella marknaderna. Kommissionen uppmånade även regelbundet företagarna till måttlighet eller självdisciplin, exempelvis genom att sporra dem att begränsa utbudet vid en ogynnsam konjunkturutveckling.
- 523 Som kommer att visas i den följande bedömningen, finns det emellertid ingen omständighet bland handlingarna i målet som visar att kommissionen vid dessa tillfällen skall ha uppmuntrat eller översett med de olika uppträdanden i samförstånd, som sökanden kritiserades för i beslutet.

— Avtal om prisfastställelse

- 524 Vad först beträffar avtalen om prisfastställelse som sökanden kritiserades för, har förstainstansrätten redan fastslagit att det i förevarande mål inte bara rörde sig om utbyten av information om "prognoser" om pris, vilket sökanden har hävdat, utan om riktiga avtal om prisfastställelse. Det finns inte någon omständighet bland handlingarna i målet som gör det möjligt att tro att kommissionen hade kännedom om sådana avtal.
- 525 Det är riktigt att det i ett flertal handlingar avseende möten mellan industrin och GD III hänvisas till prognoser i fråga om priser.
- 526 Det är även riktigt att det i efterhand framgår av alla de handlingar som ingavs till förstainstansrätten att viss information som GD III mottog beträffande framtida stålbalkspriser var resultatet av avtal som kom till stånd inom stålbalkskommissionen (se i synnerhet protokollen från stålbalkskommissionens möten den 18 oktober 1988, den 10 januari, den 19 april, den 6 juni och den 11 juli 1989 i förhållande till protokollen och "speaking notes" avseende konsultationsmötena den 27 oktober 1988, den 26 januari, den 27 april och den 27 juli 1989).
- 527 Förstainstansrätten anser emellertid att vid denna tidpunkt kunde tjänstemännen vid GD III inte upptäcka bland den omfattande information som Eurofer försåg det med, rörande i synnerhet den allmänna situationen på marknaden, lager, import och export och tendenser vad gäller utbudet, att informationen i fråga om priser var resultatet av avtal mellan företag.
- 528 I det avseendet skall det understrykas att trots det stora antal möten och kontakter mellan företagen och GD III, har ingen av sökandena hävdat att den informerade GD III ens inofficiellt om sitt deltagande i de uppträdanden som kvalificerades som överträdelser i beslutet. På samma sätt har inget av protokollen från stålbalkskommissionens möten översänts till GD III, fastän företagen

borde ha vetat att GD III skulle ha uppskattat mycket den utförliga information som dessa protokoll innehöll.

- 529 Dessutom framgår det av handlingarna i målet, och i synnerhet av de "speaking notes" avseende mötena mellan kommissionen och industrin, samt av de bevisupptagningsåtgärder och processledande åtgärder som förstainstansrätten förordnade om, att GD III visste att de företag som var medlemmar i Eurofer höll möten före mötena med kommissionen, och att de vid dessa tillfällen diskuterade utvecklingen av marknadens olika parametrar, till dess de kom fram till ett sorts samförstånd avseende marknadens framtida tendenser, vars innehåll därefter blev föremål för diskussioner med GD III.
- 530 Även om det stämmer att GD III hade kännedom om att företagen inom ramen för dessa möten utbytte sina respektive prognoser om framtida priser, ja till och med deras individuella avsikter på området, vilket Kutscher uttryckligen medgav när han hördes som vittne, uttryckte denne även åsikten att ett sådant utbyte av synpunkter mellan producenter inte omfattas av artikel 65.1 i fördraget. Det gäller även om utbytet verkligen följdes av en generell prisförändring i enlighet med de prognoser som utbyttes, om detta utbyte av synpunkter förblev konjunkturbetonade konstateranden och inte resulterade i något avtal eller samförstånd beträffande denna förändring.
- 531 För övrigt innehåller protokollet från konsultationsmötet den 26 januari 1989 (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 16) en uttrycklig påminnelse av Kutscher, där det anges att om kommissionen skulle upptäcka att det förekommer ett avtal inom industrin, vad beträffar kvantiteter eller priser, som strider mot lydelsen i artikel 65 i fördraget, kommer kommissionen att vidta lämpliga åtgärder. Vid vittnesförhöret förklarade Kutscher att han hade infört detta uttalande på uttrycklig begäran av kommissionsledamoten Narjes, för att klart påpeka för industrin att fri konkurrens skulle tillämpas fullt ut efter det att kvoteringsystemet upphörde, genom att bestämmelserna i artikel 65 i fördraget skulle iakttas strikt, och genom att en upprepning av en sådan konkurrensbegränsande samverkan som hade fastställts i beslutet om rostfritt stål skulle undvikas.

- 532 Kutscher angav även, utan att han blev motsagd av sökanden på denna punkt, att han hade gjort tre motsvarande uttalanden inför EKSG:s rådgivande kommitté den 1 och den 20 juni 1988 samt i oktober månad år 1988.
- 533 Det framgår även av GD III:s minnesanteckning avseende konsultationsmötet den 27 juli 1989 att, med hänvisning till ett tillkännagivande om prishöjning som han tyckte verkade misstänkt, ”erinrade [Kutscher] om den betydelse som kommissionen fäster vid att reglerna om priser i artikel 65 i fördraget iakttogs fullständigt”. Svaret från stålbalckskommissionens företrädare, att de berörda företagen ”begränsar sig... till att underrätta handeln och kunderna om deras avsikter att höja priserna”, gav skenet av att det rörde sig om ett självständigt uppträdande.
- 534 Av detta följer att sökandena inte har styrkt att tjänstemännen vid GD III hade kännedom om avtalen och de samordnade förfarandena avseende prisfastställelse som de kritiserades för i beslutet, eller *a fortiori* att kommissionen hade översett med eller uppmuntrat dessa.

— Avtal om harmonisering av tilläggspriser

- 535 Det har redan fastslagits i punkt 324 och följande punkter ovan, att kommissionen inte hade kännedom om de förfaranden för harmonisering av tilläggspriser som företagen ägnade sig åt. Detta konstaterande ifrågasätts inte av det faktum att det i Eurofers *speaking note* avseende konsultationsmötet den 27 juli 1989 (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 18) anges att ”storleks- och kvalitetstilläggen antagligen kommer att höjas”, och att denna prognos uppenbarligen utgjorde grunden för kommissionens påpekande i Prognoser för stålsektorn för det tredje kvartalet år 1989 (EGT C 178, 1989, s. 2—9). Där angavs att ”det inte finns något som gör det möjligt att sluta sig till att [prishöjningarna för tunga profiler] kommer att fortsätta under de kommande månaderna, förutom de extra kostnaderna som generellt sett harmoniseras på europeisk nivå”.

— Avtal om uppdelning av marknader

- 536 Handlingarna i målet styrker inte att kommissionen uppmuntrade företagen till samordning för att reglera eller stabilisera marknaden, i synnerhet genom att sluta avtal som hörde till Traverso-metoden eller avseende den franska marknaden för det fjärde kvartalet år 1989.
- 537 Vad beträffar Traverso-metoden finns det inget i handlingarna i målet som gör det möjligt att dra slutsatsen att kommissionen hade kännedom om systemet, som ursprungligen infördes i juli månad år 1988, vilket skedde före det att konsultationsmötena inleddes från och med oktober månad år 1988.
- 538 Vad beträffar avtalet avseende den franska marknaden för det fjärde kvartalet år 1989, har sökandena i synnerhet hänvisat till protokollet från konsultationsmötet den 1 september 1989 (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 32), där det angående diskussionen om situationen på den franska marknaden anges att "de nationella producenterna har uppmanats till måttlighet för att inte destabilisera de övriga marknaderna inom gemenskapen". Det skall dock understrykas att till skillnad från de *speaking notes* som översändes till kommissionen för dess kännedom, var protokollet i fråga en handling som ensidigt upprättades av Eurofer och som kommissionen inte hade kännedom om före detta förfarande. I GD III:s interna anteckning avseende samma möte finns det inte någon hänvisning till en sådan uppmaning till måttlighet. Följaktligen anser förstainstansrätten att handlingen i fråga saknar bevisvärde. I vilket fall som helst är den uppmaning till måttlighet som den gör gällande uttryckt i allmänna ordalag, vilket inte ger anledning att anse att den utgjorde grunden för ett avtal om uppdelning av den franska marknaden.
- 539 I den mån som sökandena i den gemensamma pläderingen hänvisade till uppgiften i nämnda protokoll, där det anges att "mötesordförande bestämde att programmet med prognoser skall anses utgöra en riktlinje för ett skäligt uppförande på marknaden", noterar förstainstansrätten att i samma handling,

omedelbart före anmärkningen i fråga, tas det hänsyn till en annan kommentar, där det anges att ”i avsaknad av ett kvoteringsystem är det endast möjligt att uppmana till ett skäligt uppträdande, utan att det finns några garantier för dess resultat”. Denna kommentar avslöjar att kommissionen för sin del förväntade sig ett skäligt uppträdande eller självdisciplin från industrins sida och från varje aktör var för sig, och inte som resultat av någon samordning mellan producenter.

540 Det är riktigt att följande angavs i en *speaking note* avseende konsultationsmötet den 27 april 1989 (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 17) angående situationen på marknaden för förstärkningsstänger (s. 8): ”Vissa förändringar i de traditionella handelsflödena som sker till följd av italienska producenters anbud på de tyska och franska marknaderna hotar i hög grad prisstabiliteten inom denna sektor, med hänsyn till anbudens omedelbara inverkan på prisnivån. Dessa skulle utan svårighet kunna medföra allvarliga skador för valstråd och skall således övervakas noggrant.” På samma sätt anges det även i en *speaking note* avseende konsultationsmötet den 27 juli 1989 (ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 18) bland ett visst antal ”negativa faktorer” som påverkar prisutvecklingen på marknaden för långa produkter, ”ökningen av växelverkan”.

541 Dessa uppgifter räcker emellertid inte för att styrka att kommissionen vid denna tidpunkt förde sin gamla politik att upprätthålla traditionella handelsflöden, eller att den godkände, om än underförstått, att en liknande politik fördes av producenterna själva. För det första rör det sig nämligen om isolerade kommentarer som inte var typiska för *speaking notes* och protokoll från det stora antal möten som hölls vid denna tidpunkt. För det andra är de i huvudsak av beskrivande karaktär och inskränker sig till att spegla industrins bedömning av konjunkturen, och resulterar som mest i en enkel föreskrift om ”noggrann övervakning” utan att det ens planeras något handlande på marknaden som svar på ”hotet” det är tal om.

— Utbyte av information om order och leveranser

- 542 Det framgår av handlingarna i målet inte bara att kommissionen inte hade kännedom om utbytet av information om order och leveranser som sköttes av stålbalkskommissionen, utan även att Eurofer avsiktligt hade dolt för såväl GD III som GD IV att det fanns ett system för utbyte av information avseende individuella uppgifter.
- 543 Apropå det skall det noteras att vid mötet för en begränsad krets mellan företrädare för GD III och industrin den 21 mars 1989 (se protokollet från detta möte, ansökan i mål T-151/94, bilaga 3, handling 24) informerade von Hülsen, generaldirektör vid Eurofer, GD III om att det inom denna sammanslutning hade införts ett system med påskyndade statistiska undersökningar av månatliga förenade uppgifter avseende order och leveranser. Han informerade dock inte om införandet av övervakning av order och leveranser, vars första resultat emellertid diskuterades för första gången mellan de deltagande företagen vid stålbalkskommissionens möte den 9 februari 1989.
- 544 När Vanderseypen hördes som vittne bekräftade han att snabbstatistiken i fråga, som var förenad på företagsnivå, var fördelad per produkt och per nationell destinationsmarknad, så att inget av företagen kunde beräkna konkurrenternas marknadsandelar. Han klargjorde att kommissionen aldrig hade fått siffror från Eurofer som var fördelade per företag, och att kommissionen inte hade kännedom om att sådana siffror cirkulerade inom Eurofer.
- 545 Det framgår emellertid av de handlingar som anges i bilagorna 1 och 2 i beslutet att individuell statistik utbyttes per företag och per nationell marknad över i synnerhet företagen Peine-Salzgitters, Thyssens, Usinor Sacilors, Cockerill-Sambres, ARBED:s, British Steels och Ensidesas order och leveranser, såväl inom ramen för den övervakning som angavs i punkterna 39—60 i beslutet som inom ramen för utbytet av information genom Eurofer, som angavs i punkterna 143—146 i beslutet.

- 546 I skrivelsen av den 22 juni 1990 (ansökan i mål T-151/94, bilaga 4, handling 1) erinrade Temple Lang, direktören vid GD IV, för övrigt om det allmänna problemet med insamling och utbyte av information och statistiska uppgifter inom Eurofer. Han erinrade om att under ett möte med stålstatistikkommittén den 11 juni 1990 "kommissionen ansåg, med hänsyn till den ovanliga sättet att insamla information, att det var nödvändigt att varna ledamöterna i kommittén och i synnerhet företrädaren för Eurofer om att artikel 65 i fördraget var tillämplig". Han erinrade även om "kommissionens ståndpunkt avseende att gemensamt upprätta statistik och utbyta information mellan företag eller genom en utomstående organisation", genom att betona skillnaden "mellan ett avtal för att å ena sidan samla in information om generell statistik som inte är aktuell, och å andra sidan för att samla in aktuell och utförlig statistik som inte skulle vara tillgänglig för konkurrenterna på något annat sätt". Han tillade att ledamöterna i kommittéen redan hade informerats vid mötet den 7 juli 1989 genom att en kopia av 1968 års meddelande skickades. Följaktligen bad han generaldirektören för Eurofer om en rad upplysningar "för att kunna kontrollera om dess verksamhet för att gemensamt upprätta statistik kunde påverka den verkliga konkurrensen", och i synnerhet "beskriva den metod som används för att insamla och dela ut statistik inom sammanslutningen".
- 547 Det framgår emellertid av svaret från generaldirektören för Eurofer av den 24 juli 1990 (ansökan i mål T-151/94, bilaga 4, handling 1) att GD IV, trots den uttryckliga begäran, inte informerades om karaktären hos och den exakta omfattningen av den information som utbyttes — nämligen att det rörde sig om individuella uppgifter om order och leveranser, fördelade per företag och per land — och användes inom Eurofer, samt mellan medlemmarna i stålbalckommissionen.
- 548 Samtidigt den 30 juli 1990, mindre än en vecka efter Eurofers svar på GD IV:s begäran om upplysningar, sände Eurofers administration bland annat till stålbalckommissionens ordförande och sekretariat en skrivelse med rubriken

”Utbyte och spridande av statistik” (handling nr 1681 i kommissionens akt), vars följande lydelse återges i punkt 44 i beslutet:

”I det beslut som kommissionen nyligen antog på området för platta rostfria produkter, samt vid vissa kontakter som GD IV tagit med Eurofers ledning, har uppmärksamhet fästs vid utbytet eller spridandet av statistik som sker genom vårt kontor eller genom de olika kommittéernas sekretariat, och deras förenlighet med artikel 65 i fördraget.

I avvaktan på en fördjupad juridisk bedömning, har vi beslutat att upphöra med att sprida individuella siffror om produktion, leveranser och order, och vi ber er att avstå från liknande utbyten eller spridanden inom era egna kommittéer.

Självklart avser denna begäran inte insamling av individuella siffror som säkerställs av en neutral organisation, med andra ord Eurofer-kontoret, och inte heller spridandet av förenade resultat utan omnämmande av individuella uppgifter, såsom vi vanligtvis gör. Denna typ av statistik är helt laglig, därför att den avser tydligt att ge en samlad bild av ekonomins och marknadernas utveckling. Vi kommer att behålla dessa som förut, och ni kan göra likadant.”

549 Det skall följaktligen fastslås att Eurofer avsiktligen dolde utbytet eller spridandet av individuell statistik för kommissionen, som Eurofer visste tillämpades inom dess produktkommittéer och i synnerhet inom stålbalkskommissionen, trots att det blev föremål för en uttrycklig begäran om upplysningar från GD IV. Samtidigt bad Eurofer nämnda kommittéer att avstå från det framdeles.

- 550 Det har för övrigt styrkts att efter att under en första tid ha följt Eurofers begäran av den 30 juli 1990, återupptog de företag som var medlemmar i stålbalsskommisionen i samförstånd med Eurofers administration snabbt utbytet av individuella uppgifter per företag, förutom British Steel som vägrade att tillhandahålla sådan information (se punkterna 44—46 i beslutet).

— Andra avtal

- 551 Sökanden har inte påstått och ännu mindre styrkt att GD III hade kännedom om de övriga avtal som den kritiserades för i beslutet, bortsett från Eurofer/Skandinavien-avtalen, som varit föremål för en särskild bedömning av förstainstansrätten.

— Slutsatser

- 552 Av detta drar förstainstansrätten slutsatsen att från och med år 1988 gav stålindustriföretagen och deras yrkessammanslutning Eurofer relativt allmänna och obestämda uppgifter till kommissionen, samtidigt som de som komplement till de konkurrensbegränsande avtalen hade mycket exakta och utförliga diskussioner om individuella uppgifter på företagsnivå. De dolde för såväl GD III som för GD IV att dessa diskussioner förekom och deras innehåll. Företagen hade full kännedom om skillnaden mellan dessa två kategorier information, och gjorde avsiktligen så att den ena kategorien, men inte den andra, kom till kommissionens kännedom.
- 553 Förstainstansrätten anser följaktligen att företagen har överträtt fördragets konkurrensregler genom att sätta upp en ridå som var avsedd att skydda mot vaksamhet hos de tjänstemän vid GD III som ansvarade för övervakningen av marknaden. Följaktligen kan de inte stödja sig på den kännedom som dessa

tjänstemän påstås ha haft eller borde ha haft om deras förfarande för att frigöra sig från skyldigheten att iaktta artikel 65.1 i fördraget.

554 I vilket fall som helst har bestämmelserna i artikel 65.4 i fördraget, där det fastslås att överenskommelser och beslut som är förbjudna med stöd av denna artikels första punkt skall "sakna rättsverkan", ett objektivt innehåll som det åligger såväl företagen som kommissionen att iaktta, och kommissionen kan inte befria dem från denna skyldighet (se domstolens ovannämnda yttrande 1/61). Under dessa omständigheter kan överseende eller släpphänthet i administrativt hänseende inte påverka att ett handlande i strid med artikel 65.1 i fördraget utgör en överträdelse (se domen i de ovannämnda målen Lucchini mot kommissionen, och Bertoli mot kommissionen).

555 Det förhåller sig på det sättet särskilt när överseendet i fråga, om det antas att det har styrkts, härrör från kommissionens generaldirektorat som ansvarar för industripolitik, och inte det generaldirektorat som ansvarar för konkurrensolitik. Om företagen hyste minsta tvivel om att deras uppträdande var lagligt, var de skyldiga att ta kontakt med GD IV för att klarlägga situationen.

556 Skrivelsen av den 8 februari 1983 från ordföranden för Eurofer till Davignon (punkt 11 ovan) är naturligtvis inte sådan att företagen befrias från sitt ansvar för uppträdanden som hänförde sig till en annan tidpunkt, och som omfattades av ett radikalt annorlunda system. Inte heller åligger det kommissionen en underförstådd skyldighet att reagera omedelbart vid minsta misstanke om ett konkurrensbegränsande uppträdande. I vilket fall som helst är nämnda skrivelse baserad på antagandet att kommissionen "noggrant [hade] informerats" om "alla detaljer" om Eurofers förfarande, vilket inte var fallet i förevarande mål.

Huruvida den verksamhet som sökanden kritiserades för avseende i synnerhet artiklarna 46—48 i fördraget var tillåten

- 557 Förstainstansrätten har redan konstaterat att bestämmelserna i artiklarna 46—48 i fördraget inte tillåter slutandet av den typ av avtal och samordnade förfaranden som är i fråga i detta fall (punkterna 317—321 ovan).
- 558 Genom att hänvisa till professor Reuters åsikt, har sökandena själva, särskilt i deras gemensamma plädering, medgett att om de åtgärder som kommissionen vidtagit inom ramen för dessa artiklar, i "samarbete" med de berörda parterna och med deras samtycke, "tydligt utgör samordnade förfaranden", är det endast i den mån som "Höga myndigheten ingår i samförståndet och till och med styr det" som det inte omfattas av artikel 65 i fördraget.
- 559 På samma sätt angav professor Steindorff, vid den muntliga presentation som han gjorde vid förhandlingen på sökandenas vägnar, att utbyten av information mellan företag som sker som förberedelse för möten med kommissionen endast undgår förbudet i artikel 65.1 i fördraget i den mån som det är kommissionen som leder det. Enligt professor Steindorff skall företagen handla i god tro och tänka på att dessa utbyten endast sker för att förbereda diskussionen med kommissionen, som själv arbetar inom ramen för artikel 46 i fördraget.
- 560 Förstainstansrätten anser att så inte var fallet i förevarande mål. Tvärtom framgår det av handlingarna i målet att när företagen insåg att kommissionen inte längre avsåg att handla för att upprätthålla stabiliteten hos traditionella handelsflöden, valde de företag som åsyftas i beslutet att överta kommissionens roll, och började att uppträda som en privat kartell. Det var på så sätt som företagen i fråga efter det att kvoteringssystemet upphörde den 30 juni 1988, försökte att ersätta de offentliga mekanismer som inrättades under krissystemet med privata åtgärder som antagits gemensamt inom stålbalkskommissionen.

- 561 Denna reaktion var på intet sätt nödvändig, och förorsakades eller framkallades på intet sätt av det övervakningssystem och konsultationssystem som inrättades av GD III efter juli månad år 1988.
- 562 För övrigt fastslår förstainstansrätten att överträdelsena, och särskilt utbytena av information som ifrågasattes i beslutet, var hemliga, och det finns ingen uppgift som styrker att köparna, övriga producenter eller kommissionen hade informerats om dem. Tvärtom visar de omständigheter i handlingarna i målet som redan har bedömts att företagen var noga med att dölja sina handlingar för kommissionen, så till den grad att det organiserades ett särskilt möte med Eurofers kommittéer som ägnades åt att upprätta protokoll från mötena.
- 563 Följaktligen skall det fastslås att efter att det påtagliga krissystemet upphörde handlade de stålvalsproducenter som ifrågasätts i beslutet i samförstånd och mot kommissionens uttryckliga vilja, som bland annat uttrycktes i pressmeddelandet av den 4 maj 1988 avseende ärendet om rostfritt stål. I smyg ersatte de den offentliga administrationen av sektorn med deras eget gemensamma system för att organisera marknaden, i syfte att förhindra eller dämpa den normala konkurrensens inverkan. Ett sådant uppträdande är förbjudet enligt artikel 65.1 i fördraget.
- 564 För övrigt är frågan huruvida företagen, genom att begränsa sig till en allmän diskussion och ett ömsesidigt utbyte av avsikter i fråga om priser av den typ som Kutscher beskrev, för att informera kommissionen om tendenserna på marknaden, ägnade sig åt ett samordnat förfarande som är förbjudet enligt artikel 65.1 i fördraget, utan betydelse i förevarande mål. För det första var det inte syftet med de omtvistade avtalen och samordnade förfarandena. För det andra har kommissionen inte påtalat denna typ av uppträdanden i beslutet. För det tredje förutsatte kontakterna i förevarande mål mellan producenterna före utbytet av åsikter med kommissionen avseende de huvudsakliga parametrarna och tendenserna på marknaden på intet sätt att de överträdelser som konstaterades i beslutet skulle begås. Eftersom sökandena inte helt uppriktigt avslöjade sina handlingar för kommissionen, kan de slutligen inte hävda att de skall undgå förbudet i artikel 65.1 i fördraget.

- 565 Således skall sökandenas alla grunder och argument avseende GD III:s verksamhet, som har åberopats till stöd för den slutsats som syftar till ogiltigförklaring av artikel 1 i beslutet, förkastas.

E — *Huruvida det skett maktmissbruk*

- 566 Sökanden har i sin ansökan hänvisat till överläggningarna inom Europaparlamentets utskott för industripolitik den 24 februari 1994, där vissa parlamentsledamöter misstänkte att kommissionen hade valt bötesbeloppen och datumet för antagandet av beslutet för att påverka företagens uppträdande vid de pågående förhandlingarna om åtgärder för kapacitetsminskningar inom stålindustrin. Sökanden har tillagt att om denna misstanke skulle visa sig var riktig, skulle det styrka att bötesbeloppet inte fastställdes på objektiva grunder.
- 567 Detta argument skall jämföras med grunden avseende maktmissbruk som formellt har anförts av vissa sökanden. I stället för att ta sitt ansvar i enlighet med fördraget, och i synnerhet artikel 58, skall kommissionen ha avsett att "tvinga" producenterna att vidta omstruktureringar som kommissionen själv ansåg var nödvändiga och "bestraffade" deras vägran genom att påföra höga böter i beslutet, som antogs dagen efter det att förhandlingarna i fråga avbröts.
- 568 Förstainstansrätten erinrar om att parallellt med det administrativa förfarande som GD IV bedrev i detta ärende, förde GD III förhandlingar med stålindustrin som syftade till en grundlig omstrukturering av denna, som delvis finansierades med gemenskapens medel. I brist på ett avtal mellan parterna, avbröts dessa förhandlingar dagen före antagandet av beslutet, det vill säga den 15 februari 1994, under ett möte där företrädare för industrin samt kommissionsledamöterna Bangemann och Van Miert närvarade.

- 569 Ett beslut är enligt en fast rättspraxis ett uttryck för maktmissbruk om det på grundval av objektiva, relevanta och samstämmiga uppgifter anses ha antagits i det enda, eller i vart fall det avgörande, syftet att uppnå andra mål än dem som har angivits eller för att kringgå ett förfarande som föreskrivs i fördraget som är avsett särskilt för att hantera omständigheterna i det aktuella fallet (se till exempel domstolens dom av den 13 november 1990 i mål C-331/88, Fedesa m.fl., REG 1990, s. I-4023, punkt 24; förstainstansrättens dom av den 6 april 1995 i mål T-143/89, Ferriere Nord mot kommissionen, REG 1995, s. II-917, punkt 68, och av den 24 september 1996 i mål T-57/91, NALOO mot kommissionen, REG 1996, s. II-1019, punkt 327).
- 570 Att vidta rättsliga åtgärder mot och bekämpa överträdelser av konkurrensreglerna utgör ett legitimt syfte för kommissionens handlande i enlighet med de grundläggande bestämmelserna i artiklarna 3 och 4 i fördraget. När sådana överträdelser verkligen har bevisats, och det har styrkts att bötesbeloppen beräknades på ett objektivt och proportionerligt sätt, kan beslutet att påföra dessa bötesbelopp i enlighet med artikel 65.5 i fördraget endast anses utgöra ett uttryck för maktmissbruk i undantagsfall.
- 571 Varken samexistensen av parallella förhandlingar mellan kommissionen och industrin om omstrukturering av den europeiska stålindustrin, som hänförde sig till 80-talet, ja till och med 70-talet, eller "sammanträffandet" att dessa förhandlingar strandade och att beslutet antogs, och de frågetecken som det väckte hos vissa ledamöter i Europaparlamentet eller hos journalister, utgör i sig ett tecken på maktmissbruk i förevarande mål.
- 572 För övrigt har förstainstansrätten inte noterat i de handlingar i målet som översändes till förstainstansrätten med stöd av artikel 23 någon uppgift som kan styrka att förevarande förfarande för tillämpning av artikel 65 i fördraget användes i syfte att tvinga fram en omstrukturering av stålindustrin, eller att bestraffa stålindustrins brist på samarbete på området. Det finns för övrigt inget skäl att misstänka att förfarandet inte skedde på ett normalt sätt, från de första undersökningarna i januari månad år 1991 fram till antagandet av beslutet den 16 februari 1994, via meddelandet om anmärkningar till de berörda företagen av den 6 maj 1992, bedömningen av deras svar som skickades i augusti månad år 1992, förhöret i januari månad år 1993, den interna undersökningen

som vidtogs på begäran av de berörda parterna under januari och februari månad år 1993, översändandet av protokollet från förhöret i två delar den 8 juli och den 8 september 1993, och förberedandet av ett utkast till beslutet med översättning till de olika språken och konsultation av olika berörda tjänstegrenar. För övrigt har sökanden inte bestritt kommissionens påstående att på begäran av vissa företag sköts förhöret upp från september månad år 1992 till januari månad år 1993, det vill säga ungefär fyra månader, för att möjliggöra för deras advokater att ägna sig åt företagets försvar inom ramen för ett antidumpningsförfarande som vid denna tidpunkt inleddes mot dessa av de amerikanska myndigheterna.

- 573 Slutligen finns det inte någon uppgift som stöder argumentet, att beslutet inte skulle ha antagits i oförändrat skick om inte förhandlingarna med stålindustrin hade avbrutits dagen före.
- 574 Följaktligen skall sökandens argument avseende maktmissbruk förkastas.

Andrahandsyrkandet som syftar till ogiltigförklaring av artikel 4 i beslutet, eller åtminstone en minskning av bötesbeloppet

A — Inledande anmärkningar

- 575 I artikel 4 i den avgörande delen av beslutet påförs sökanden ett bötesbelopp om 6 500 000 ECU för de överträdelser som beskrivs i artikel 1. De kriterier som beaktades vid fastställandet av den generella nivån på bötesbeloppen samt de individuella bötesbeloppen anges i punkterna 298—317 respektive punkterna 319—324 i beslutet.

- 576 Som svar på förstainstansrättens frågor gav kommissionen vissa förklaringar om sättet att beräkna bötesbeloppen och ingav olika tabeller som förklarar denna beräkning för vart och ett av de berörda företagen (se bilaga 6 till svaret av den 19 januari 1998, svaret av den 20 februari 1998, och de tabeller som ingavs den 19 mars 1998).
- 577 Det framgår av dessa omständigheter att kommissionen fastställde bötesbeloppet med hänsyn till en "grundprocentsats" motsvarande 7,5 procent av det berörda företagets försäljning av stålblock inom gemenskapen under år 1990. Denna procentsats fördelades över de tre typer av överträdelser som anges i punkt 300 i beslutet, enligt följande: prisfastställelse: 3 procent, varav 2,5 procent för konkurrensbegränsande samverkan avseende grundpriser och 0,5 procent för harmonisering av tillägg; uppdelning av marknader: 3 procent; utbyte av information: 1,5 procent.
- 578 Kommissionen anpassade dessa procentsatser särskilt i förhållande till varaktigheten och den geografiska omfattningen av varje överträdelse.
- 579 För att anpassa bötesbeloppen i förhållande till varaktigheten av varje överträdelse har kommissionen tillämpat en koefficient som erhöles genom att dividera det faktiska antal månader som ansågs utgöra överträdelseperioden med ett maximiantal på 30 månader, utom vad gäller avtalen om harmonisering av pristillägg. För att på samma sätt anpassa bötesbeloppen i förhållande till den geografiska omfattningen av varje överträdelse, eftersom vissa överträdelser endast avsåg en eller flera nationella marknader, tillämpade kommissionen en procentsats som motsvarade den del som tillföll den/de berörda nationella marknaden/marknaderna av den beräknade totala gemenskapskonsumtionen (Tyskland: 21 procent; Frankrike: 17 procent; Förenade kungariket: 17 procent; Spanien: 15 procent; Italien: 14 procent; Nederländerna: 7 procent; Den ekonomiska unionen mellan Belgien och Luxemburg: 6 procent; Danmark: 2 procent).

- 580 På varje överträdelse har därefter i förekommande fall tillämpats vissa koefficienter för höjning eller sänkning som syftade till att beakta eventuella försvårande eller förmildrande omständigheter.
- 581 Slutligen har det totalbelopp som följde av den utförliga beräkningen ovan höjts med en tredjedel för sökanden, British Steel och Unimétal, på grund av "återfall".
- 582 Enligt kommissionens svar av den 19 mars 1998 beräknades sökandens bötesbelopp på följande sätt, på grundval av en relevant omsättning på 91 miljoner ECU:

Miljoner ECU

a) Avtal om prisfastställelse

Stålbalkskommissionen	91	x 2,5 %		x 30/30	2,2750
Tyska marknaden	91	x 2,5 %	x 21 %	x 3/30	0,0478
Italienska marknaden	91	x 2,5 %	x 14 %	x 3/30	0,0319
Danska marknaden	91	x 2,5 %	x 2 %	x 30/30	0,0455
Harmonisering av tillägg	91	x 0,5 %			0,4550
				Totalt	2,8552

b) Avtal om uppdelning av marknader

Traverso-metoden	91	x 3 %		x 6/30	0,5460
Franska marknaden	91	x 3 %	x 17 %	x 3/30	0,0464
Italienska marknaden	91	x 3 %	x 14 %	x 3/30	0,0382
				Totalt	0,6306

c) Utbyte av information	91	x 1,5 %		x 30/30	1,3650
--------------------------	----	---------	--	---------	--------

Totalt a)+b)+c)					4,8508
------------------------	--	--	--	--	---------------

Höjning med 33 % för "återfall"					1,6010
---------------------------------	--	--	--	--	--------

				Totalt	6,4518
--	--	--	--	---------------	---------------

Bötesbeloppets slutsumma					6,5000
--------------------------	--	--	--	--	--------

B — Huruvida sökanden inte har handlat culpöst, och att principen om skydd för berättigade förväntningar har åsidosatts och att några övergångsåtgärder inte vidtogs efter att det påtagliga krissystemet upphörde

583 Genom en första grupp av argument har sökanden gjort gällande att artikel 4 i beslutet skall ogiltigförklaras på grund av att sökanden inte har handlat culpöst, att principen om skydd för berättigade förväntningar har åsidosatts och att några övergångsåtgärder inte vidtogs efter att det påtagliga krissystemet upphörde. I det avseendet har sökanden i huvudsak åberopat de argument som redan har framförts rörande kommissionens påstådda delaktighet i de påtalade överträdelserna. I synnerhet skall kommissionen i punkterna 298—317 i beslutet inte ha undersökt följderna av dess egen delaktighet i det utbyte av information som organiserades inom stålbalsskommissionen.

584 Sökanden skall ha handlat i god tro och med ovetskap om att utbytena av information inom stålbalsskommissionen och gruppen Eurofer/Skandinavien var olagliga, vilket sökanden har bestritt. Det var först efter vissa diskussioner med kommissionen som inleddes i mitten av år 1990 som företagen och deras sammanslutningar hyste vissa tvivel om att dessa utbyten var förenliga med artikel 65.1 i fördraget.

585 De handlingar som det hänvisas till i punkt 307 i beslutet, det vill säga den interna anteckningen från Usinor Sacilor som nämns i punkt 105, telefaxet från den ansvariga för rättsliga frågor vid Eurofer som nämns i punkt 140 och den interna anteckningen från Peine-Salzgitter som nämns i punkt 59, kan enligt sökanden inte anföras mot den och visar för övrigt inte att sökanden handlande med vetskap om att dess uppträdande var olagligt.

586 Sökanden har tillagt att det var först år 1991 som kommissionen återupptog sin bedömning av systemen för utbyte av information inom ramen för EKSG-fördraget, genom att anpassa detta förfarande till det som följs inom ramen för EG-fördraget (se punkt 38 ovan). Fram till denna tidpunkt hade företagen rätt att anse att sådana system var förenliga med artikel 65.1 i EKSG-fördraget.

- 587 Sökanden har slutligen gjort gällande att kommissionen inte beaktade att det var nödvändigt för företagen och deras medarbetare att anpassa sig till en fri konkurrens efter det att kvoteringsystemet upphörde. Enligt sökanden borde kommissionen ha föreskrivit övergångsåtgärder, såsom den expertgrupp som kommissionen utsåg föreslog (se den tjugoförsta allmänna rapporten om gemenskapens verksamhet, punkt 278).
- 588 Förstainstansrätten har redan fastslagit att kommissionens påstådda delaktighet i de överträdelser som sökanden har kritiserats för på intet sätt har styrkts i förevarande mål (se del D ovan). Förstainstansrätten har även fastslagit att sökanden inte kunde ha varit ovetande om att uppträdandena i fråga var olagliga, åtminstone inte efter den 30 juni 1988, och att kommissionen inte "anpassade" EKSG-fördraget till EG-fördraget på ett otillåtet sätt. Av detta följer att argumenten om sökandens goda tro och ett åsidosättande av principen om skydd för berättigade förväntningar skall förkastas.
- 589 Även om det skulle antas att de tre handlingar som upprättades av Usinor Sacilor, Peine-Salzgitter respektive Eurofer, som nämns i punkt 307 i beslutet, inte kan åberopas mot sökanden, skall det ännu en gång erinras om att de överträdelser som avtalen om prisfastställelse och uppdelning av marknader utgör och, som det i vederbörlig ordning har styrkts att sökanden deltog i, uttryckligen åsyftas i artikel 65.1 i fördraget och är således av uppenbar karaktär.
- 590 Vad beträffar utbytena av konfidentiell information, följer det av förstainstansrättens bedömning (se punkt 407 ovan) att de hade motsvarande syfte som en uppdelning av marknader genom hänvisning till traditionella handelsflöden. Sökanden kunde således inte skäligen tro att sådana utbyten inte omfattades av artikel 65.1 i fördraget. Tvärtom kan det faktum att medlemmarna i stålbalkskommissionen var medvetna om att de var olagliga härledas från det dubbla övervakningssystem som infördes inom Eurofer. Det ena systemet avseende förenade siffror meddelades spontant GD III och IV, medan det andra avseende individuella uppgifter förbehölls bara de deltagande företagen, däribland sökanden (se punkt 542 och följande punkter ovan).

- 591 Det framgår även av förstainstansrättens konstateranden (se punkt 509 ovan) att kommissionen inte var skyldig att vidta särskilda övergångsåtgärder efter det att det påtagliga krissystemet upphörde den 30 juni 1988.
- 592 Av detta följer att argumenten avseende sökandens goda tro, ett åsidosättande av principen om skydd för berättigade förväntningar och att några övergångsåtgärder inte vidtogs efter den 30 juni 1988 skall förkastas.

C — Huruvida bötesbeloppet var oskäligt högt

Kortfattad sammanfattning av parternas argumentation

- 593 Till stöd för grunden avseende att bötesbeloppet var oskäligt högt, har sökanden åberopat att det finns en brist i motiveringen och att det skett en oriktig bedömning.
- 594 Först har sökandena gjort gällande att de redogörelser som ges i punkterna 301—316 i beslutet är alltför vaga för att avslöja det sätt på vilket kommissionen fastställde de individuella bötesbeloppen. På samma sätt är det enligt sökanden omöjligt att förstå varför sökanden påfördes ett högre bötesbelopp än företag som Saarstahl, Cockerill-Sambre eller Ensidesa, som under perioden 1988/89 hade utfört mer betydande leveranser än sökanden inom EKSG (se tabell 11 i punkt 19 i beslutet).

- 595 Dessutom anges det inte i punkt 316 i beslutet på vilket sätt som överträdelsernas varaktighet och allvar beaktades. Vad särskilt beträffar överträdelsens varaktig-

het, har sökanden gjort gällande att den sista överträdelsen som åberopats mot sökanden för varje kategori av överträdelse inte anges i beslutet.

596 Sökanden har även kritiserat kommissionen för att den inte iakttog sin motiveringsskyldighet, genom att den inte angav i skälen till beslutet de omständigheter som beaktades vid fastställandet av bötesbeloppet, som Van Miert erinrade om vid presskonferensen den 16 februari 1994. I synnerhet har kommissionen inte angett i beslutet att ett tilläggsbötesbelopp ("supplementary fine") påfördes sökanden därför att denne ansågs vara en "återfallsförbrytare" ("habitual offender"). Sökanden anser att denna kvalificering helt saknar grund.

597 Vad beträffar den oriktiga bedömningen, har sökanden för det första gjort gällande att kommissionen felbedömde sökandens ekonomiska ställning. För det första uppgick sökandens aktiekapital till 875 miljoner DM och inte till 2 miljarder DM, som felaktigt anges i punkt 11 b i beslutet. Eftersom kapitalet utgör en avgörande faktor vid bedömningen av ett företags storlek och ekonomiska styrka (se domstolens dom av den 7 juni 1983 i de förenade målen 100/80, 101/80, 102/80 och 103/80, Musique Diffusion française m.fl. mot kommissionen, REG 1983, s. 1825, punkt 120, svensk specialutgåva, volym 7, nedan kallat målet Pioneer), var kommissionens beräkning således baserad på felaktiga uppgifter.

598 För det andra beaktade kommissionen inte sökandens ekonomiska ställning vid bedömningen av stålindustrins ekonomiska ställning (se punkt 301 i beslutet). Sedan räkenskapsåret 1987/88 (under vilket sökandens försäljning av stålbalkar resulterade i en förlust på 7,9 miljoner DM), och bortsett från räkenskapsåren 1988/89 och 1989/90 (som endast genererade obetydliga vinster på 4 miljoner DM respektive 4,6 miljoner DM) gick sökandens stålbalksproduktion med underskott. Till följd av de förluster som noterades, som fortsatte att öka efter räkenskapsåret 1990/91, beslutade sökanden att stänga sin kedja av stålbalksvalsverk den 1 april 1993. I sin replik har sökanden tillagt att denna bedömning bör leda till en sänkning av bötesbeloppet, i enlighet med domstolens rättspraxis (se domen i det ovannämnda målet Pioneer, punkt 129), och kommissionens praxis (se i synnerhet kommissionens beslut 83/667/EEG av den 5 december 1983 om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (ärende

nr IV/30.671 — IPTC Belgium) EGT L 376, s. 7). Det är inte tillräckligt att denna ställning endast beaktas vid fastställandet av betalningsfrist (se artikel 5 i beslutet).

- 599 För det andra har sökanden hävdatt att kommissionen överdrev de påstådda ekonomiska följderna av överträdelserna (se punkterna 302—304 i beslutet). Med hänsyn till sökandens ekonomiska ställning var det nämligen uteslutet att överträdelserna skulle ge den en fördel, vilket även experten Bishops rapport visar.
- 600 För det tredje bevisade inte de handlingar, som nämns i punkt 307 i beslutet för att som en försvårande omständighet styrka att vissa företag ”visste att deras uppträdande var eller kunde vara oförenligt med artikel 65 i fördraget”, att så var fallet med sökanden, eftersom det rörde sig om interna handlingar hos de företag och sammanslutningar som de härrörde ifrån. Det framgår inte heller av beslutet om rostfritt stål (se punkt 305 i beslutet) att sökanden var medveten om att dess uppträdande var olagligt.
- 601 Under den gemensamma pläderingen vid förhandlingen gjorde sökanden dessutom gällande följande:
- a) Kommissionen har inte i tillräcklig utsträckning angett i vilken mån som de omtvistade uppträdandena har haft en konkurrensbegränsande inverkan, trots att det enligt artikel 65 i fördraget krävs bevisning om en sådan inverkan. De förklaringar som gavs i punkterna 302 och 303 i beslutet, angående ytterligare fördelar som påstås ha uppnåtts till följd av de avtalade prishöjningarna, motsägs av de förklaringar som framfördes av Kutscher i hans vittnesmål. Enligt Kutscher kunde sådana höjningar nämligen bero på konjunkturen vid denna tidpunkt.

- b) Kommissionen borde såsom förmildrande omständighet ha beaktat dels att de omtvistade förfarandena inte syftade till en begränsning av produktion, teknisk utveckling eller investeringar, i den mening som avses i artikel 65.5 i fördraget, dels skillnaden mellan EKSG-fördraget och EG-fördraget.

- c) Kommissionen skall felaktigt ha påfört ett särskilt bötesbelopp för systemen för utbyte av information, medan de vid förstainstansrätten har kvalificerats som accessoriska till övriga överträdelser.

- d) Kommissionen skall utan motivering ha påfört böter på en generellt sett högre nivå än den valde i beslutet om rostfritt stål och beslut 94/815/EG av den 30 november 1994 om ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EG-fördraget (ärende IV/33.216 och 33.322 — Cement) (EGT L 343, s. 1, nedan kallat cement-beslutet eller cement-ärendet).

- e) Kommissionen skall två gånger, första gången på gemenskapsnivå och andra gången på de olika nationella marknaderna, ha tillämpat de delprocentsatser som de olika delarna av överträdelsen tilldelades, avseende dels avtalen om prisfastställelse, dels avtalen om uppdelning av marknader. Den verkliga grundprocentsatsen för bötesbeloppet var därför 13 procent och inte 7,5 procent, vilket kommissionen har hävdad.

602 Vad beträffar höjningen av sökandens, Unimétals och British Steels bötesbelopp på grund av "återfall", har kommissionen som svar på förstainstansrättens frågor (se punkt 33 i svaret av den 19 januari 1998) och vid förhandlingen hävdad att beslutet om rostfritt stål inte utgjorde en avgörande omständighet. Enligt kommissionen borde den omständigheten att de berörda företagen var föremål för en undersökning som nämns i punkt 305 i beslutet och att de vid slutet av år 1988 erhöll ett meddelande om anmärkningar under samma förfarande, ha fungerat som en särskild varning för dem, och särskiljer deras ställning från övriga företag som det vidtagits sanktionsåtgärder mot i förevarande mål.

Förstainstansrättens bedömning

603 I artikel 65.5 i fördraget stadgas följande:

”Kommissionen får fastställa böter och viten för företag, som träffat en ogiltig överenskommelse... tillämpat eller sökt tillämpa en ogiltig överenskommelse eller ett ogiltigt beslut... eller som tillämpar förfaranden som strider mot bestämmelserna i punkt 1. Maximibeloppet av dessa böter eller viten får inte överstiga dubbla värdet av den faktiska omsättningen av de produkter som omfattas av de överenskommelser, beslut eller förfaranden vilka strider mot bestämmelserna i denna artikel. Nämnade maximibelopp får dock höjas i de fall det varit fråga om en begränsning av produktion, teknisk utveckling eller investeringar, såvitt gäller böter, till högst 10 procent av berörda företags årsomsättning och, såvitt gäller viten, till högst 20 procent av dagsomsättningen.”

De argument som framförts av sökanden

— Motiveringen i beslutet vad gäller bötesbeloppet

604 Det framgår av rättspraxis att motiveringen, som föreskrivs i artikel 15 i fördraget, dels skall göra det möjligt att upplysa den berörde om skälen för den vidtagna åtgärden för att denne — i förekommande fall — skall kunna göra gällande sina rättigheter och bedöma om beslutet är välgrundat, dels göra det möjligt för gemenskapsdomstolarna att pröva beslutet. Motiveringsskyldigheten skall bedömas mot bakgrund av omständigheterna i det enskilda fallet, bland annat den ifrågavarande rättsaktens innebörd, de åberopade skälens karaktär och det sammanhang i vilket den antagits (domen i det ovannämnda målet NALOO mot kommissionen, punkterna 298 och 300).

- 605 Vad beträffar ett beslut varigenom flera företag påförs böter för en överträdelse av de gemenskapsrättsliga konkurrensreglerna, skall omfattningen av motiveringingsskyldigheten i synnerhet bedömas mot bakgrund av det förhållandet att hur allvarliga överträdelserna är skall fastställas med hänsyn till ett stort antal omständigheter, såsom i synnerhet de särskilda omständigheterna i målet, dess sammanhang och böternas avskräckande verkan, utan att det har fastställts någon tvingande eller uttömmande förteckning över de kriterier som absolut skall tas i beaktande (domstolens beslut av den 25 mars 1996 i mål C-137/95 P, SPO m.fl. mot kommissionen, REG 1996, s. I-1611, punkt 54). Dessutom förfogar kommissionen över ett skönsmissigt utrymme vid fastställandet av varje bötesbelopp, och i det avseendet kan den inte anses tvungen att tillämpa en exakt matematisk formel (förstainstansrättens dom av den 6 april 1995 i mål T-150/89, Martinelli mot kommissionen, REG 1995, s. II-1165, punkt 59).
- 606 I förevarande mål anser förstainstansrätten att punkterna 300—312, 314 och 315 i beslutet innehåller en tillräcklig och relevant redogörelse för de faktorer som beaktades för den generella bedömningen av hur allvarliga de olika konstaterade överträdelserna var. Dessa uppgifter kompletterades för övrigt av de omständigheter som redogörs för i punkterna 49—60 och punkterna 266—272 i beslutet, vad beträffar det utbyte av information som åsyftas i punkt 300.
- 607 I punkt 314 i beslutet konstaterade kommissionen för övrigt att det förelåg en långvarig överträdelse, en kvalificering som sökanden inte har bestritt som sådan. I artikel 1 i beslutet redogörs för den varaktighet som beaktades för varje överträdelse och uttrycker således principen att de delböter som motsvarar de olika överträdelserna är fördelade i förhållande till deras varaktighet. Förstainstansrätten anser att det rör sig om en tillräcklig motivering.
- 608 Förstainstansrätten fastställde i sin dom av den 6 april 1995 i mål T-148/89, Tréfilunion mot kommissionen (REG 1995, s. II-1063, punkt 142), att det vore önskvärt att företagen — för att bedöma sin ställning med full vetskap om saken — på det sätt som kommissionen anser vara lämpligt i detalj skulle kunna få kännedom om sättet att beräkna beloppet av de böter som har ålagts dem i ett beslut om överträdelse av konkurrensreglerna utan att för den skull vara tvungna att väcka talan mot detta beslut.

- 609 Det förhåller sig på det sättet i ännu större utsträckning när, som i förevarande fall, kommissionen har använt utförliga räkneformler för att beräkna bötesbeloppen. I ett sådant fall är det önskvärt att de berörda företagen, och i förekommande fall förstainstansrätten, skall kunna kontrollera att den metod som använts och de etapper som kommissionen följt är korrekta och förenliga med de bestämmelser och principer som är tillämpliga i fråga om böter, och i synnerhet med icke-diskrimineringsprincipen.
- 610 Det skall emellertid noteras att sådana sifferuppgifter som tillhandahålls på begäran av en part eller förstainstansrätten med tillämpning av artiklarna 64 och 65 i rättegångsreglerna inte utgör en ytterligare motivering i efterhand av beslutet. De utgör en översättning till siffror av de kriterier som angetts i beslutet, när kriterierna själva kan uppskattas.
- 611 I förevarande fall har kommissionen under rättegången på förstainstansrättens begäran tillhandahållit sifferuppgifterna avseende i synnerhet fördelningen av bötesbeloppet mellan de olika överträdelserna som företagen har hållits ansvariga för, fastän beslutet inte innehåller några uppgifter rörande beräkningen av bötesbeloppet.
- 612 Vad beträffar sökandens argumentation där det påtalas att det saknas omnämnande om den sista överträdelsen för varje kategori av överträdelse, framgår det av den bedömning av de faktiska omständigheterna som förstainstansrätten har gjort att kommissionen i vederbörlig ordning motiverade varaktigheten av de uppträdanden som ansågs utgöra överträdelser i artikel 1 i beslutet, genom att antingen hänvisa till de berörda parternas handlingar eller till de referensperioder som berördes av dessa handlingar.
- 613 Av detta följer att sökandens argument avseende en bristande motivering skall förkastas, med förbehåll för aspekten avseende höjningen av bötesbeloppet på grund av "återfall", som skall bedömas särskilt nedan (punkterna 614—625).

— Höjningen av bötesbeloppet på grund av ”återfall”

614 Punkterna 305 och 306 i beslutet har följande lydelse:

”305 I det pressmeddelande av den 2 maj 1988 som kommissionen offentliggjorde det datum som den genomförde undersökningen i ärendet om rostfritt stål, som resulterade i beslut 90/417/EKSG, meddelade kommissionen tydligt att den inte skulle överse med olagliga avtal som organiserades av sektorn.

306 Dessutom hade böter påförts vissa av bolagen i fråga (British Steel, Thyssen och Usinor Sacilor) för deras deltagande i den konkurrensbegränsande samverkan för platta produkter av rostfritt stål, i det beslut som publicerades i Europeiska gemenskapernas officiella tidning i augusti månad år 1990, och diskuterades i såväl vanlig press och som i specialpress. Kommissionens inställning till olagliga avtal och samordnade förfaranden var således känd sedan åtminstone maj månad år 1988.”

615 Det framgår av de omständigheter som kommissionen gav som svar under rättegången att för de tre företag som nämns i punkt 306, det vill säga British Steel, Unimetal och sökanden, höjdes det totala grundbötesbeloppet, som erhöles genom att addera de underbelopp som tillskrevs de olika överträdelser som anges i artikel 1, med en tredjedel på grund av återfallskaraktären hos dessa tre företags uppträdanden, med hänsyn till ärendet om rostfritt stål som avslutades genom beslutet av den 18 juli 1990.

616 Förstainstansrätten anser att punkterna 305 och 306 i beslutet inte innehåller en tillräcklig motivering för att göra det möjligt för företagen i fråga att förstå att deras bötesbelopp på så sätt höjdes på grund av återfallet, eller betydelsen av denna höjning, eller skälen för att kommissionen ansåg att en sådan höjning var motiverad.

- 617 Förstainstansrätten noterar för övrigt att begreppet återfall, såsom det uppfattas i ett visst antal nationella rättsordningar, förutsätter att en person har begått nya överträdelser efter att ha blivit straffad för liknande överträdelser. I förevarande mål är den enda omständigheten av denna karaktär det faktum att det vidtogs sanktionsåtgärder mot ett systerbolag till sökanden genom beslutet om rostfritt stål av den 18 juli 1990. Den större delen av perioden för överträdelser, från den 30 juni 1988 till slutet av år 1990, som sökanden har hållits ansvarig för i detta fall, skedde före det sistnämnda beslutet.
- 618 Av detta följer att beslutet är baserat på en felaktig rättstillämpning, eftersom höjningen av det bötesbelopp som påfördes sökanden motiverades av övervägandet att kommissionen redan hade vidtagit sanktionsåtgärder mot den för liknande överträdelser i beslutet om rostfritt stål. Denna omständighet kan inte utgöra en försvårande omständighet vad gäller de överträdelser som skedde före antagandet av det sistnämnda beslutet.
- 619 Därefter fastslår förstainstansrätten att, eftersom kommissionen stödjer sig på att den "varnade" företagen genom det pressmeddelande som offentliggjordes i ärendet om rostfritt stål (punkt 305 i beslutet), kan detta övervägande inte göra det möjligt att särskilja ställningen hos de tre företag som den omtvistade höjningen avser från ställningen hos de övriga företag som beslutet var riktat till.
- 620 Kommissionen har dock inför förstainstansrätten anfört att det faktum att de var föremål för en undersökning inom ramen för ärendet om rostfritt stål samt att de i slutet av år 1988 erhöll ett meddelande om anmärkningar i samma förfarande, borde ha fungerat som en särskilt tydlig varning för de tre berörda företagen.
- 621 För det första fastslår förstainstansrätten att den undersökning som utfördes i maj månad år 1988 inte i sig utgjorde en tillräckligt klart avgränsad varning för att i detta sammanhang likställas med ett beslut som utgör den första beståndsdelen i ett återfall, i likhet med bedömningen av de uppträdanden som i vederbörlig ordning fastställdes. De kontrollundersökningar som föreskrivs i artikel 47 första stycket i fördraget syftar nämligen inte till att konstatera rättsstridighet, utan

endast till att göra det möjligt för kommissionen att erhålla sådana handlingar som är nödvändiga för att undersöka riktigheten och räckvidden av en viss faktisk och rättslig situation (se domstolens dom av den 26 juni 1980 i mål 136/79, National Panasonic mot kommissionen, REG 1980, s. 2033, punkt 21; svensk specialutgåva, volym 5, s. 253).

- 622 Trots att det i punkt 305 i beslutet hänvisas till den undersökning som skedde då, finns det, för det andra, ingenting i beslutet som visar att de tre berörda företagen gavs särskilda förklaringar inom ramen för denna undersökning, eller i synnerhet i motiveringen till fullmakten eller beslutet om kontrollundersökning. Det finns således inget som gör det möjligt att förstå vad som skiljer de tre berörda företagens ställning från övriga producenters ställning.
- 623 Det skall för övrigt konstateras att meddelandet om anmärkningar i ärendet om rostfritt stål inte omnämns i beslutet. Motiveringen av ett beslut skall emellertid ingå i själva beslutet och hänsyn kan inte tas till kommissionens efterföljande förklaringar annat än i särskilda fall (se senast i förstainstansrättens dom av den 14 maj 1998 i mål T-334/98, Sarrió mot kommissionen, REG 1998, s. II-1439, punkt 350).
- 624 I vilket fall som helst utgör ett meddelande om anmärkningar i sig endast en förberedande rättsakt som saknar karaktär av beslut, och skapar inte en skyldighet för det berörda företaget att ändra eller ompröva sina affärsmetoder (domstolens dom av den 11 november 1981 i mål 60/81, IBM mot kommissionen, REG 1981, s. 2639, punkterna 17—19, svensk specialutgåva, volym 6: se även förstainstansrättens dom av den 18 december 1992 i de förenade målen T-10/92, T-11/92, T-12/92 och T-15/92, Cimenteries CBR m.fl. mot kommissionen, REG 1992, s. II-2667, punkt 34). Dessutom har kommissionen inför förstainstansrätten varken klargjort datumet eller innehållet i det meddelande om anmärkningar som den stöder sig på.

625 Av detta följer att artikel 4 i beslutet skall ogiltigförklaras i den mån som sökanden där påförs en höjning av bötesbeloppet som en sanktionsåtgärd mot återfallskaraktären i sökandens uppträdande.

— Sökandens och stålindustrins ekonomiska ställning

626 Förstainstansrätten konstaterar att argumentet att sökanden hade ett litet aktiekapital saknar betydelse, eftersom det bötesbelopp som sökanden påfördes beräknades i förhållande till dennes omsättning i enlighet med föreskrifterna i artikel 65.5 i fördraget.

627 Vad beträffar argumentet att sökandens bötesbelopp skall minskas med hänsyn till att dess stålvalsproduktion uppvisade underskott, förutom åren 1988—1990, erinrar förstainstansrätten om att i punkt 301 i beslutet hänvisade kommissionen till företagets situation vid den tidpunkt då beslutet antogs, och den ansåg att ”i allmänhet går stålproducenterna inte med vinst för tillfället”. Det är även ostridigt att stålindustriföretagens svåra ekonomiska ställning vid den tidpunkt då beslutet antogs beaktades i synnerhet genom de frister för betalning som åsyftas i artikel 5.

628 Förstainstansrätten anser att kommissionen i princip har rätt att välja en lösning som tar hänsyn till företagets aktuella ställning samtidigt som bötesbeloppen upprätthålls på en nivå som den anser är skälig (se domstolens dom av den 10 december 1957 i mål 8/56, ALMA mot Höga myndigheten, REG 1957, s. 179, 192).

629 På samma sätt är den omständigheten att sökanden endast gjorde vinster som den ansåg vara ”obetydliga” mellan åren 1988 och 1990, och att dess stålvalsproduktion i stor utsträckning gick med underskott, bortsett från denna period, inte i sig tillräckligt för att visa att kommissionen har gjort en felaktig bedömning. De

siffror som sökanden har angett bekräftar att den period som beaktades vid fastställandet av bötesbeloppet kännetecknades av en tydlig förbättring i förhållande till föregående år och möjliggjorde för sökanden att gå med vinst trots den strukturella överkapaciteten på marknaden.

- 630 I vilket fall skulle godtagandet av en skyldighet, som ålägger kommissionen att vid fastställandet av bötesbeloppet beakta företagets ekonomiska underskott, medföra att de företag som var minst anpassade till marknadsvillkoren gavs en oberättigad konkurrensfördel (domstolens dom av den 8 november 1983 i de förenade målen 96/82—102/82, 104/82, 105/82, 108/82 och 110/82, IAZ m.fl. mot kommissionen, REG 1983, s. 3369, punkt 55; förstainstansrättens dom av den 14 maj 1998 i mål T-319/94, Fiskeby Board mot kommissionen, ännu inte publicerad i rättsfallsamlingen, punkt 76).
- 631 Således skall argumenten avseende sökandens och stålindustrins ekonomiska ställning förkastas.

— Överträdelsernas ekonomiska inverkan

- 632 Sökandens argument att kommissionen i punkterna 302—304 i beslutet skall ha överdrivit överträdelsernas ekonomiska inverkan, skall jämföras med det argument som framförts av de övriga sökandena i de parallella målen. Även de kritiserar kommissionen i huvudsak för att inte på allvar ha studerat kartellens ekonomiska inverkan på marknaden, utan att bara ha baserat sig på antaganden, fastän kommissionen är skyldig att undersöka överträdelsernas ekonomiska inverkan för att bedöma svårighetsgraden, och i förekommande fall beakta den begränsade karaktären av denna inverkan (domstolens dom av den 6 mars 1974 i de förenade målen 6/73 och 7/73, Istituto Chemioterapico Italiano och Commerical Solvents mot kommissionen, REG 1974, s. 223, punkt 51 och följande punkter, svensk specialutgåva, volym 2, s. 229, och domen i det ovannämnda målet Suiker Unie m.fl. mot kommissionen, punkt 614 och följande punkter), framförallt på en reglerad marknad som EKSG-marknaden. Enligt sökanden visar professor Bishops undersökning att de förfaranden som är i fråga i detta fall inte har haft någon märkbar inverkan på konkurrensnivån.

- 633 I den gemensamma pläderingen som ägnades åt denna aspekt i målet, kombinerade sökandena denna argumentation med påståendet att artikel 65.5 i fördraget endast avser uppträdanden som har en konkurrensbegränsande inverkan, och inte de uppträdande som bara har ett konkurrensbegränsande syfte.
- 634 Sökandena har även hänvisat till Kutschers vittnesmål, där det angavs att i en period av gynnsam ekonomisk konjunktur, vilket var fallet mellan åren 1988 och 1990, är det normalt att företagens priser höjs nästan automatiskt. Vart och ett av företagen försöker att dra fördel av de höjningar som konkurrenterna bestämt. Den omständigheten att företagen vid denna tidpunkt gick med vinst innebär således inte att de hade samordnat sina priser. Enligt sökandena motsäger detta vittnesmål den redogörelse som ges i punkterna 302—304 i beslutet.
- 635 Som förstainstansrätten redan har angett (punkterna 272 och 277 ovan), är det inte nödvändigt att styrka att uppträdandet i fråga har en konkurrensbegränsande inverkan för att konstatera en överträdelse av artikel 65.1 i fördraget. Samma sak gäller påförandet av böter i enlighet med artikel 65.5 i fördraget.
- 636 Av detta följer att den inverkan som ett avtal eller ett samordnat förfarande kan ha på den normala konkurrensen inte är ett avgörande kriterium vid bedömningen av om bötesbeloppet är skäligt. Som kommissionen riktigt har noterat, kan nämligen omständigheter som hör samman med culpa-frågan och syftet med ett uppträdande ha större betydelse än omständigheter rörande inverkan av detta (se förslag till avgörande av domaren Vesterdorf, tjänstgörande som generaladvokat i polypropylen-målen, REG 1991, s. II-1022 och följande sidor), framförallt vad gäller överträdelser som i sig är allvarliga, såsom prisfastställelse eller uppdelning av marknader. Förstainstansrätten anser att dessa omständigheter föreligger i förevarande mål.
- 637 Svaranden har emellertid medgett att bedömningen av inverkan av en överträdelse kan vara av betydelse i fråga om böter, när kommissionen uttryckligen

stöder sig på en inverkan och inte har lyckats bevisa inverkan eller ge goda skäl för att den skall beaktas (se även i det avseendet förslag till avgörande av domaren Vesterdorf, tjänstgörande som generaladvokat i de ovannämnda polypropylen-målen, REG 1991, s. II-1023).

638 I det avseendet har kommissionen i punkterna 222 och 293 i beslutet förklarat att företagen i fråga företrädde en stor del av gemenskapsmarknaden för stålbalkar, eftersom alla större producenter var inblandade, och att inverkan av överträdelserna därför var långt ifrån obetydlig. Kommissionen har även hänvisat till producenternas egna handlingar, i synnerhet i punkt 222, som ger uttryck för deras egen ståndpunkt att prishöjningarna i fråga hade godtagits av konsumenterna. I punkt 303 i beslutet har kommissionen beräknat den totala ökningen av de intäkter som erhöles till åtminstone 20 miljoner ECU för de två första kvartalen år 1989.

639 Under dessa omständigheter anser förstainstansrätten att kommissionen var berättigad att beakta den uppskattbara ekonomiska inverkan på marknaden av överträdelserna vid beräkningen av bötesbeloppet.

640 Det skall dock noteras att i vittnesmålet vid förhandlingen uttryckte Kutscher, som skaffade sig en avsevärd erfarenhet av stålsektorn i sin tjänst vid GD III, synpunkten att prishöjningar av den storleksordning som har konstaterats på marknaden i förevarande mål, vid denna tidpunkt normalt var förväntade, med hänsyn till den gynnsamma ekonomiska konjunkturen vid denna tidpunkt. Kutscher angav att det var ett av skälen till att han inte hade mistänkt att det förekom en kartell organiserad av producenterna.

641 Det skall dessutom fastslås att den arbetsmetod som kommissionen antog inom ramen för förberedandet av program med prognoser och övervakningssystemet i beslut nr 2448/88 gjorde att företagen var tvungna att samlas före mötena med GD III för att utbyta åsikter om marknads ekonomiska ställning och de framtida tendenserna, i synnerhet i fråga om priser, för att kunna ge GD III en

sammanfattning. Sådana förberedande möten, där de huvudansvariga för försäljningen i de berörda företagen deltog, var för övrigt nödvändiga för att övervakningssystemet skulle ha framgång, eftersom kommissionen inte själv kunde samla in och i god tid låta analysera de individuella uppgifter som företagen gett, vilket Kutscher bekräftade vid förhandlingen. Det är även ostridigt att de uppgifter som företagen gav vid dessa möten var användbara för GD III, särskilt vid förberedandet av program med prognoser.

- 642 Det framgår även av Kutschers vittnesmål att GD III vid denna tidpunkt såg med ganska blida ögon att stålindustrin, som fortfarande var svag efter en lång period av förluster, förnyades genom vinsterna, och därigenom minskade risken för en återgång till ett påtagligt krissystem.
- 643 Förstainstansrätten anser att genom att uppträda på detta sätt inom ramen för övervakningssystemet, mellan mitten av år 1988 och slutet av år 1990, införde GD III en viss tvetydighet i begreppet "den normala konkurrensen" i den mening som avses i EKSG-fördraget. Även om det inte är nödvändigt att i denna dom uttala sig om i vilken grad företagen kunde utbyta individuella uppgifter för att förbereda konsultationsmötena med kommissionen utan att därigenom överträda artikel 65.1 i fördraget, eftersom detta inte var syftet med stålbalckskommisionens möten, kvarstår icke desto mindre att inverkan av de överträdelse som skett i förevarande mål inte kan fastställas genom att bara jämföra den situation som följer av de konkurrensbegränsande avtalen med den situation som skulle ha förelegat om det inte hade funnits några kontakter mellan företagen. I förevarande mål är det mer relevant att jämföra den situation som följer av de konkurrensbegränsande avtalen med den situation som förutsågs och godtogs av GD III, där företagen förväntades att samlas och inleda allmänna diskussioner, i synnerhet avseende deras framtida prisprognoser.
- 644 I det avseendet kan det inte uteslutas att även utan avtal av det slag som slöts inom stålbalckskommisionen i förevarande mål, hade utbyten av ståndpunkter mellan företagen avseende deras "prognoser" i fråga om priser, av det slag som GD III ansåg var tillåtna, kunnat underlätta att de berörda företagen antog ett

samordnat uppträdande på marknaden. Om det antas att företagen skulle ha nöjt sig med ett allmänt utbyte av ståndpunkter som inte var bindande avseende deras förväntningar i fråga om priser, enbart i syfte att förbereda konsultationsmötena med kommissionen, och om de hade avslöjat för kommissionen den exakta karaktären av de förberedande mötena, är det inte uteslutet att sådana kontakter mellan företagen, som godtogs av GD III, hade kunnat förstärka en viss överensstämmelse mellan uppträdandet på marknaden, i synnerhet vad gäller de prishöjningar som åtminstone delvis orsakades av den gynnsamma ekonomiska konjunkturen år 1989.

645 Följaktligen anser förstainstansrätten att kommissionen i punkt 303 i beslutet överdrev den ekonomiska inverkan av de avtal om prisfastställelse som konstaterades i detta fall i förhållande till den konkurrens som skulle ha förelegat i avsaknad av sådana överträdelser, med hänsyn till den gynnsamma ekonomiska konjunkturen och företagens fulla handlingsfrihet att föra allmänna diskussioner i fråga om prisprognoser mellan varandra och med GD III inom ramen för de möten som GD III regelbundet organiserade.

646 Med beaktande av dessa omständigheter anser förstainstansrätten, inom ramen för sin fulla prövningsrätt, att det bötesbelopp som påfördes sökanden för olika avtal och samordnade förfaranden för prisfastställelse skall minskas med 15 procent. Däremot skall inte samma minskning ske för de avtal om uppdelning av marknader eller de utbyten om information rörande order och leveranser, där samma överväganden inte är tillämpliga.

— Den försvårande omständigheten som hör samman med vetskapen att de påtalade uppträdandena var olagliga

647 Förstainstansrätten anser att de tre delar av bevisningen som särskilt nämns i punkt 307 i beslutet, som är interna anteckningar upprättade av Usinor Sacilor, Peine-Salzgitter respektive Eurofer, inte åberopades som en särskild försvårande omständighet mot de tre berörda företagen, utan syftade snarare till att,

tillsammans med punkterna 305 och 306, visa att alla de företag som beslutet riktar sig till hade kännedom om att de överträdde förbudet i artikel 65.1 i fördraget. Av de skäl som redan angetts (se punkt 588 och del D ovan), anser förstainstansrätten att sökanden inte kunde vara ovetande om att dess uppträdande var olagligt.

- 648 Under dessa omständigheter anser förstainstansrätten, inom ramen för sin fulla prövningsrätt, att det inte finns skäl att bortse från den försvårande omständighet som anfördes mot sökanden i punkt 307 i beslutet, utan att det är nödvändigt att kontrollera huruvida de tre handlingar som nämns där kan anföras mot sökanden.

— Det bötesbelopp som sökanden påfördes för deltagande i systemen för utbyten av information

- 649 Av de skäl som anges i punkt 385 och följande punkter ovan, har förstainstansrätten redan fastslagit att sökandens deltagande i systemen för utbyte av information som anges i punkterna 263—272 i beslutet skall anses utgöra en självständig överträdelse av artikel 65.1 i fördraget. Av detta följer att det var riktigt av kommissionen att beakta denna särskilda överträdelse vid beräkningen av det bötesbelopp som påfördes sökanden.

— Huruvida den grundprocentsats som fastställdes för beräkning av bötesbeloppen tillämpades två gånger

- 650 Vid förhandlingen gjorde sökandena gällande att införandet av grundprocentsatsen på 7,5 procent av omsättningen faktiskt gav upphov till tillämpningen av en verklig grundprocentsats på 13 procent, det vill säga 2,5 procent för avtalen om priser inom stålbalckskommissionen, plus 0,5 procent för harmonisering av tillägg, plus 2,5 procent för avtalen om priser på olika enskilda nationella

marknader, plus 3 procent för avtalen om uppdelning av marknader som slöts inom stålbalkskommissionen, plus 3 procent för avtalen om uppdelning av olika nationella marknader, plus 1,5 procent för utbytet av information.

- 651 Det framgår av de uppgifter som kommissionen inkom med under rättegången, att som sökandena har gjort gällande, kunde bötesbeloppet teoretiskt sett uppgå till 13 procent av omsättningen, om man adderar de olika räntesatser som nämns i punkt 650 ovan. I sina beräkningar har kommissionen emellertid även anpassat bötesbeloppen i förhållande till varaktigheten och den geografiska omfattningen av varje överträdelse, så i praktiken når de böter som påfördes företagen långt ifrån upp till grundräntesatsen på 7,5 procent, och ännu mindre en räntesats på 13 procent. Följaktligen är sökandenas argument utan betydelse för de bötesbelopp som faktiskt påfördes dem. Det gäller i än högre grad då det bötesbelopp som sökanden påfördes för att ha deltagit i olika överträdelser för uppdelning av marknader, är mycket lägre än den genomsnittliga räntesats på 3 procent som kommissionen tillämpade för denna kategori av överträdelser. Även om den del av bötesbeloppet som påfördes sökanden för avtalen om prisfastställelse enligt kommissionens beräkningar obetydligt överskred den genomsnittliga räntesatsen på 3 procent, är det tillräckligt att konstatera att så inte längre är fallet efter den bedömning som förstainstansrätten har gjort.
- 652 Under dessa omständigheter anser förstainstansrätten, inom ramen för sin fulla prövningsrätt, att även om det skulle antas att vissa överträdelser överlappar varandra delvis (till exempel avtalen om priser inom stålbalkskommissionen och vissa avtal om priser på olika nationella marknader) och att det fanns ett samband mellan vissa överträdelser (till exempel mellan övervakningen av order och leveranser och vissa avtal om uppdelning av marknader) finns det inte anledning att minska det bötesbelopp som påfördes sökanden, eftersom det totala bötesbeloppet som fastställs nedan utgör en skälig påföljd för alla överträdelserna i fråga enligt förstainstansrättens mening.
- 653 På samma sätt anser förstainstansrätten att det inte finns anledning att anpassa det bötesbelopp som påförts sökanden avseende olika avtal och samordnade förfaranden för prisfastställelse inom stålbalkskommissionen till den exakta varaktigheten eller geografiska omfattningen av olika överträdelser som åberopats mot sökanden för år 1990.

- 654 Det är riktigt att de redogörelser som ges i punkterna 232—237 i beslutet inte innehåller några omständigheter som styrker att deltagarna i stålbalckskommisionens möten slöt ett avtal eller ägnade sig åt ett samordnat förfarande för prisfastställelse under det fjärde kvartalet år 1990.
- 655 Dessutom rörde de särskilda överträdelser som kommissionen angav för år 1990 i punkterna 232—237 i beslutet endast tillämpningen av ett avtal om riktpriiser för det första kvartalet år 1990 (punkt 232), ett avtal avseende den franska marknaden (punkt 233) och två samordnade förfaranden avseende den brittiska marknaden (punkterna 234—237), och tycks således ha en mindre geografisk omfattning än de överträdelser som angavs för åren 1988 och 1989.
- 656 Det framgår emellertid av punkterna 118—121 i beslutet, och de handlingar som nämns däri, att efter att under mötet den 11 september 1990 ha erinrat om principen och villkoren för en måttlig höjning av priser som avsågs att ”troligen tillämpas den 1 januari” 1991, fortsatte medlemmarna i stålbalckskommisionen sina diskussioner under mötet den 9 oktober 1990, till dess att man enades om en prishöjning i storleksordningen 20—30 DM på de kontinentala marknaderna under det första kvartalet år 1991 (se protokollet från detta möte, handlingarna nr 346—354 i akten). För övrigt anges det i protokollet från mötet att ”på prisplanet, kan nivåerna för K3/90 bibehållas under det fjärde kvartalet med fullständig tillämpning av de nya skillnaderna, trots vissa svårigheter i en del länder”.
- 657 Förstainstansrätten anser följaktligen att det argument som framfördes av sökandena under förhandlingen skall förkastas.

— Den generella nivån på de bötesbelopp som anges i beslutet i förhållande till kommissionens andra EKSG-beslut och i förhållande till bestämmelserna i artikel 65.5 i fördraget

- 658 I den gemensamma pläderingen vid förhandlingen hänvisade sökandena till beslutet om rostfritt stål för att bestrida den generella nivån på bötesbeloppen. Denna argumentation kan inte godtas.
- 659 För det första skedde alla de överträdelser som beaktades vid fastställandet av det bötesbelopp som påfördes i beslutet om rostfritt stål under den påtagliga krissituationen. För det andra har företagen inte styrkt att tjänstemännen vid GD III i förevarande fall hade kännedom om de uppträdanden som anges i beslutet, så den motsvarande förmildrande omständigheten som angavs i beslutet om rostfritt stål, kan inte beaktas i detta mål. För det tredje, med beaktande av den varning som i synnerhet det pressmeddelande som nämns i punkt 305 i beslutet utgjorde, kan det inte vara fråga om ett eventuellt missförstånd rörande betydelsen av artikel 65.1 i fördraget, som det var fråga om vid den tidpunkt då beslutet om rostfritt stål antogs.
- 660 Vad beträffar argumentet att den kombinerade inverkan av beslutet om rostfritt stål och vissa andra kommissionsbeslut som antogs under 70- och 80-talen gör det möjligt att anse att kommissionens politik var att inte påföra höga böter vid tillämpningen av bestämmelserna i artikel 65.1 i fördraget, är det tillräckligt att notera att den omständigheten att kommissionen tidigare har påfört böter på en viss nivå för vissa typer av överträdelser fräntar inte kommissionen möjligheten att höja denna nivå inom de gränser som anges i artikel 65.5 i fördraget om det är nödvändigt för att säkerställa effektiviteten i gemenskapens konkurrenspolitik (jämför domen i Pioneer-målet, punkt 109).
- 661 Inte heller kan det argument som utvecklades vid förhandlingen godtas, att bötesbeloppens generella nivå var för hög med hänsyn till skillnaderna mellan EG-fördraget och EKSG-fördraget. Fastän vissa bestämmelser i EKSG-fördraget,

bland annat artikel 60, i sig inskränker konkurrensen, är den absoluta maximigränsen på 10 procent av det berörda företags årsomsättning som föreskrivs i artikel 65.5 i fördraget för de allvarligaste konkurrensbegränsningarna identisk med den absoluta maximigräns som föreskrivs i artikel 15.2 i rådets förordning nr 17 av den 6 februari 1962, Första förordningen om tillämpning av fördragets artiklar 85 och 86 (EGT 13, 1962, s. 204; svensk specialutgåva, område 8, volym 1, s. 8). Förstainstansrätten erinrar dessutom om att i förevarande mål tillåter artikel 65.5 i fördraget att bötesbelopp som kan uppgå till dubbla värdet av omsättningen av den berörda produkten påförs.

- 662 Så vitt sökandena i den gemensamma pläderingen underströk att överträdelserna inte avsåg att begränsa produktion, teknisk utveckling eller investeringar, i den mening som avses i artikel 65.5 i fördraget, fastslår förstainstansrätten att det var riktigt av kommissionen att inte beakta detta som en förmildrande omständighet. Sådana begränsningar utgör nämligen enligt systematiken i artikel 65.5 i fördraget försvårande omständigheter som gör det möjligt att överskrida den normala maximigränsen på dubbla värdet av omsättningen av produkten i fråga. I förevarande mål är bötesbeloppet emellertid mycket lägre än denna maximigräns.

— Jämförelse mellan de bötesbelopp som påfördes genom beslutet och de bötesbelopp som påfördes i cement-beslutet

- 663 Vid den gemensamma pläderingen hävdades det även att i cement-beslutet påförde kommissionen böter på 4 procent av omsättningen för överträdelser som ansågs vara allvarliga och som varade i tio år. Av detta drar sökandena slutsatsen, på grundval av ett nytt meddelande från kommissionen (Riktlinjer för beräkning av böter som döms ut enligt artikel 15.2 i förordning nr 17 och artikel 65.5 i EKSG-fördraget, EGT C 9, 1998, s. 3, nedan kallade riktlinjerna), att i cement-ärendet tillämpade kommissionen en grundböter på 2 procent, innan den tillämpade höjningar som hörde samman med överträdelsernas varaktighet. På grundval av samma beräkning skulle grundprocentsatsen i förevarande mål uppgå till 6 procent. Bötesbeloppet skall således divideras med tre enligt sökandena.

- 664 Förstainstansrätten anser att det inte går att göra någon direkt jämförelse mellan den generella bötesbeloppsnivån i beslutet och den generella bötesbeloppsnivån i cement-beslutet.
- 665 För det första har beräkningen i beslutet, som föregick antagandet av riktlinjerna, inte skett genom användning av den metod som föreskrivs i riktlinjerna och som förutsätter ett grundbelopp och höjningar i förhållande till varaktigheten.
- 666 För det andra antogs även cement-beslutet före riktlinjerna, och det anges inte om kommissionen följde den metod som föreskrivs där.
- 667 För det tredje anser förstainstansrätten att de faktiska och de rättsliga omständigheterna i förevarande mål skiljer sig alltför mycket från omständigheterna i cement-ärendet för att en utförlig jämförelse mellan de bägge besluten skulle vara användbar vid bedömningen av det bötesbelopp som skall påföras sökanden i förevarande mål.
- 668 Av detta följer att sökandens alla argument rörande bötesbeloppet skall förkastas, med förbehåll för det som kommer att anges nedan.

Utövandet av förstainstansrättens fulla prövningsrätt

- 669 Det skall erinras om att förstainstansrätten redan har ogiltigförklarat artikel 1 i beslutet i den mån som det konstateras att sökanden deltog i ett avtal om prisfastställelse på den tyska marknaden (se punkt 422 ovan). Det bötesbelopp som kommissionen påförde för denna överträdelse har beräknats till 47 800 ECU.

- 670 Av de skäl som anges i punkt 451 ovan skall för övrigt perioden mellan den 1 juli och den 31 december 1988 utelämnas vid beräkningen av bötesbeloppet avseende överträdelsen genom prisfastställelse på den danska marknaden. Det medför i sökandens fall en minskning av bötesbeloppet med 9 100 ECU, enligt den metod som kommissionen har använt.
- 671 Förstainstansrätten har även av de skäl som anges ovan (punkt 614 och följande punkter) ogiltigförklarat höjningen av det bötesbelopp som påfördes sökanden på grund av att dess uppträdande påstods vara av återfallskaraktär, som av kommissionen beräknades till 1 601 000 ECU.
- 672 Av de skäl som anges ovan (punkt 640 och följande punkter) anser slutligen förstainstansrätten att det totala bötesbelopp som påförts för avtalen och de samordnade förfarandena för prisfastställelse skall minskas med 15 procent, på grund av att kommissionen i viss utsträckning överdrev den konkurrensbegränsande inverkan av de överträdelser som konstaterats. Med beaktande av de sänkningar som redan har angetts vad beträffar avtalen om priser på den tyska och den danska marknaden, uppgår denna sänkning till 419 745 ECU, enligt den metod som kommissionen har använt.
- 673 Med tillämpning av kommissionens metod skall det bötesbelopp som sökanden påförts sänkas med 2 077 645 ECU.
- 674 Till sin karaktär är förstainstansrättens fastställelse av bötesbelopp, inom ramen för sin fulla prövningsrätt, inte en exakt räkneoperation. För övrigt är förstainstansrätten inte bunden av kommissionens beräkningar, utan skall göra en egen bedömning med beaktande av omständigheterna i detta fall.
- 675 Förstainstansrätten anser att kommissionens allmänna tillvägagångssätt för att fastställa bötesnivån (punkt 577 ovan) är motiverat av omständigheterna i detta

fall. De överträdelser som består i att fastställa priser och uppdelning av marknader, som uttryckligen är förbjudet enligt artikel 65.1 i fördraget, skall anses vara särskilt allvarliga, eftersom de innebär ett direkt ingripande i de parametrar som är väsentliga för konkurrensen på den berörda marknaden. På samma sätt hade systemen för utbyte av konfidentiell information som sökanden har kritiserats för motsvarande syfte som en uppdelning av marknader enligt traditionella handelsflöden. Alla överträdelser som beaktades vid fastställandet av bötesbeloppet skedde efter det att krissystemet upphörde och efter det att företagen hade fått relevanta varningar. Som förstainstansrätten har fastslagit, var det allmänna syftet med de berörda avtalen och samordnade förfarandena just att hindra eller snedvrída återgången till den normala konkurrensen, som var en naturlig följd av att det påtagliga krissystemet försvann. Dessutom hade företagen kännedom om att överträdelserna var olagliga och de dolde dessa avsiktligt för kommissionen.

- 676 Med beaktande av det ovan anförda och att rådets förordning (EG) nr 1103/97 av den 17 juni 1997 om vissa bestämmelser som har samband med införandet av euron trädde i kraft den 1 januari 1999, skall bötesbeloppet fastställas till 4 400 000 EUR.

Yrkandet om ogiltigförklaring av artikel 3 i beslutet

- 677 Sökanden har gjort gällande att den skyldighet som den åläggs i artikel 3 i beslutet att avstå från att upprepa eller fortsätta med de handlingar eller de uppträdanden som anges i artikel 1 i beslutet och avstå från att vidta åtgärder med motsvarande verkan, skall ogiltigförklaras till följd av ogiltigförklaringen av artikel 1 i beslutet. För övrigt skall denna bestämmelse sakna betydelse för sökanden, eftersom den upphörde med sin stålvalsproduktion redan år 1993, vilket kommissionen informerades om.
- 678 Förstainstansrätten anser att det var riktigt av kommissionen att i beslutet införa det åläggande som föreskrivs i artikel 3, i synnerhet med tanke på att sökanden bestred överträdelserna i fråga och att den inte åtog sig att inte upprepa sitt

konkurrensbegränsande uppträdande. Den omständigheten att sökanden upphörde med att producera stålbalkar hindrar inte att kommissionen utfärdade ett åläggande. Enligt dess lydelse avsåg skyldigheten att "omedelbart upphöra med... överträdelser[na]" endast de berörda företagen och sammanslutningarna "om så inte redan har skett".

- 679 Följaktligen skall det yrkande som syftar till ogiltigförklaring av artikel 3 i beslutet förkastas.

Andrahandsyrkandet om ogiltigförklaring av skrivelsen

- 680 Sökanden har gjort gällande att i skrivelsen föreskrivs vid överklagande en höjning av den räntesats som föreskrivs i artikel 5 i beslutet med 1,5 procentenheter vid delbetalning (den sistnämnda räntesatsen är den som Europeiska fonden för monetärt samarbete tillämpade för sina transaktioner i ECU den månad som föregår förfalldagen för varje årlig betalning, nedan kallad EFMS räntesats). Denna skillnad tvingar sökanden att bära en avsevärt större ekonomisk börda, än om den inte hade överklagat beslutet, utan en lämplig motivering. För övrigt utgör den maktmissbruk om den inte motiveras av ekonomiska överväganden, utan syftar till att hindra företagen från att utöva deras rätt till ett verksamt rättsligt skydd, som säkerställs genom artiklarna 33 och 36 i fördraget, eller att bestraffa dem om de inte har framgång med talan. Slutligen strider skrivelsen mot likabehandlingsprincipen, eftersom den skapar en diskriminering mellan de företag som överklagar beslutet och de som inte överklagar. I det avseendet har sökanden hävdat att ställningen hos de företag som har väckt talan och begärt uppskov med betalningen av bötesbeloppet under hela förfarandet skall jämnas med ställningen hos de företag som har godtagit beslutet och betalt bötesbeloppet inom tidsfristen. Däremot anser sökanden att den inte skall jämföras med ställningen hos de företag, som utan att ha överklagat beslutet, inte har iakttagit tidsfristerna. Det finns nämligen ingenting som tyder på att de företag som väckt talan inte skulle följa förstainstansrättens dom, eller i

förekommande fall domstolens dom, varigenom denna talan ogillas. Enligt sökanden är det endast motiverat att höja räntesatsen i det motsatta fallet.

681 Det framgår av lydelsen i artikel 5 i beslutet och i skrivelsen samt av de förklaringar som svaranden gav under rättegången att ett företag som väljer att betala bötesbeloppet i delbetalningar och att väcka talan är underkastad EFMS grundräntesats fram till förfallodagen för varje delbetalning, efter vilken det kan välja att antingen betala den förfallna delbetalningen, eller övergå till EFMS räntesats höjd med 1,5 procentsats fram tills dess domen har avkunnats. Följaktligen beror tillämpningen av en räntesats höjd med 1,5 procentenheter inte på huruvida talan har väckts vid förstainstansrätten, utan endast på en eventuell försening i betalningen av bötesbeloppet, som hör samman med att den berörda parten inte betalade vid förfallodagen utan föredrog att anta det erbjudande som kommissionen gav i skrivelsen, att skjuta upp betalningen av bötesbeloppet tills dess dom har avkunnats.

682 I det avseendet skall det understrykas att enligt artikel 39 i fördraget skall talan vid förstainstansrätten inte hindra verkställighet. Av detta följer att kommissionen inte är skyldig att behandla ett företag som, vare sig det väckt talan eller ej, betalar bötesbeloppet den dag det blir exigibelt, i förekommande fall genom att utnyttja de delbetalningsvillkor till förmånlig räntesats som kommissionen kan ha erbjudit det såsom i förevarande mål, på samma sätt som ett företag som vill skjuta upp betalningen till dess slutlig dom meddelas. Förutom i undantagsfall, skall nämligen tillämpningen av normal dröjsmålsränta anses vara motiverad i det sistnämnda fallet (se domstolens dom av den 25 oktober 1983 i mål 107/82, AEG mot kommissionen, REG 1983, s. 3151, punkt 141, svensk specialutgåva, volym 7, och beslut av den 6 maj 1982 av domstolens ordförande i mål 107/82 R, AEG mot kommissionen, REG 1982, s. 1549, och av den 7 mars 1986 i mål 392/85 R, Finsider mot kommissionen, REG 1986, s. 959).

683 Det skall även erinras om att den möjlighet som de berörda företagen erbjöds att betala bötesbeloppen i form av fem årliga delbetalningar som fram till det de blir

exigibla är underkastade EFMS grundräntesats kombinerat med möjligheten att få uppskov med indrivningsåtgärder om talan väcks, utgör en fördel i förhållande till det tillvägagångssätt som kommissionen traditionellt använder när talan väcks vid gemenskapsdomstol. Det framgår nämligen av de allmänna uppföranderegler som kommissionen har antagit att den räntesats som kommissionen kräver vid fall av uppskov med betalningen av bötesbeloppet motsvarar den räntesats som EFMS tillämpar för sina transaktioner i ECU den månad som föregår antagandet av beslutet i fråga, höjd med 1,5 procentenheter. Valet med delbetalning, som försenar exigibiliteten av fyra femtedelar av bötesbeloppet, får till effekt att senarelägga tillämpningen av denna räntesats.

- 684 Yrkandet som syftar till ogiltigförklaring av skrivelsen skall således förkastas, utan att det är nödvändigt att bedöma frågan huruvida nämnda skrivelse utgör ett självständigt beslut, som kan överklagas inom ramen för en talan om ogiltigförklaring.

Rättegångskostnader

- 685 Enligt artikel 87.3 i rättegångsreglerna kan förstainstansrätten om parterna ömsom tappar målet på en eller flera punkter besluta att kostnaderna skall delas eller att vardera parten skall bära sin kostnad. Eftersom talan endast delvis har vunnit bifall, beslutar förstainstansrätten, efter en skälighetsbedömning av omständigheterna i målet, att sökanden skall bära sina rättegångskostnader och hälften av svarandens rättegångskostnader.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(andra avdelningen i utökad sammansättning)

följande dom:

- 1) Artikel 1 i kommissionens beslut 94/215/EKSG av den 16 februari 1994 om ett förfarande för tillämpning av artikel 65 i EKSG-fördraget angående avtal och samordnade förfaranden bland europeiska stålvalsproducenter ogiltigförklaras i den mån som sökanden hålls ansvarig för deltagande i ett avtal om prisfastställelse på den tyska marknaden under tre månader.
- 2) Det bötesbelopp som sökanden påförs genom artikel 4 i beslut 94/215 fastställs till 4 400 000 EUR.
- 3) Talan ogillas i övrigt.
- 4) Sökanden skall bära sina rättegångskostnader samt hälften av svarandens rättegångskostnader. Svaranden skall bära hälften av sina rättegångskostnader.

Bellamy

Potocki

Pirrung

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 11 mars 1999.

H. Jung

Justitiesekreterare

C.W. Bellamy

Ordförande

Innehåll

Bakgrund till tvisten	II-359
A— Inledande synpunkter	II-359
B— Förhållandet mellan stålindustrin och kommissionen åren 1970 till 1990	II-360
Krisen på sjuttioalet och bildandet av Eurofer	II-360
Kvoteringsystemet som infördes åren 1980 till 1988	II-361
De händelser som inträffade innan systemet för en påtaglig krissituation upphörde den 30 juni 1988	II-367
Övervakningssystemet som infördes från och med den 1 juli 1988	II-375
Beslutet om "rostfritt stål" av den 18 juli 1990	II-377
Kommissionens överväganden från och med år 1990 om EKSG-fördragets framtid	II-377
C— Det administrativa förfarandet vid kommissionen	II-378
D— Beslutet	II-380
Förfarandet vid förstainstansrätten, senare utveckling av talan och parternas yrkanden	II-385
Yrkandet om ogiltigförklaring av artikel 1 i beslutet	II-392
A— Åsidosättande av sökandens processuella rättigheter	II-393
Underlåtenhet att översända alla handlingar som beslutet hänvisar till	II-393
Kortfattad sammanfattning av sökandens argument	II-393
Förstainstansrättens bedömning	II-394
— Handlingar där underlåtenheten att översända dessa ifrågasattes i sökandens skrivelse av den 20 december 1992	II-394
— Handlingar där underlåtenheten att översända dessa åberopades för första gången i ansökan till förstainstansrätten	II-396
Åsidosättande av "principen om undersökning ex officio" och rätten till ett opartiskt förfarande	II-397
Den ordagranna överensställelsen mellan beslutet och meddelandet om anmärkningar	II-407
B— Åsidosättande av väsentliga formkrav	II-409
Kortfattad sammanfattning av sökandens argumentation	II-409
Förstainstansrättens bedömning	II-412
Upptagande till sakprövning	II-412
Huruvida det saknades beslutsrämsighet	II-412
Huruvida det formellt saknades överensställelse mellan det antagna beslutet och det beslut som delgavs sökanden	II-419
Huruvida beslutet bestyrktes	II-421
Huruvida det saknades datumangivelse för undertecknandet av protokollet	II-423

C— Huruvida artikel 65.1 i fördraget har överträtts	II-424
Prisfastställelse (riktpriser) inom stål balkskommissionen	II-425
1. Det materiella innehållet	II-425
— Inledande synpunkter	II-426
— Avtal som påstås ha slutits åren 1986 och 1987	II-429
— Avtal om priser i Tyskland och Frankrike som påstås ha slutits före den 2 februari 1988	II-430
— Riktpriser som påstås ha fastställts före den 25 juli 1988	II-430
— Riktpriser som påstås ha fastställts den 18 oktober 1988	II-432
— Riktpriser som påstås ha antagits under mötet den 10 januari 1989	II-435
— Riktpriser för de italienska och spanska marknaderna som påstås ha antagits under mötet den 7 februari 1989	II-437
— Riktpriser som påstås ha avtalats under mötet den 19 april 1989	II-438
— Fastställelse av de priser som tillämpades i Förenade kungariket från och med juni månad år 1989	II-439
— Avtal som påstås ha kommit till stånd under mötet den 11 juli 1989 för att på den tyska marknaden bibehålla riktpriserna för det tredje kvartalet samma år under det fjärde kvartalet	II-441
— Beslut som påstås ha antagits under mötet den 12 december 1989, avseende riktpriser att uppnå under det första kvartalet år 1990	II-442
— Prisfastställelse för kategori 2C på den franska marknaden, som klarlades genom Unimétals meddelande under mötet den 14 februari 1990	II-443
— Fastställelse av priser som tillämpades i Förenade kungariket under det andra kvartalet år 1990	II-445
— Fastställelse av de priser som tillämpades i Förenade kungariket under det tredje kvartalet år 1990	II-447
— Ekonomiskt expertutlåtande som ingavs av sökanden	II-449
— Slutsatser	II-450
2. Den rättsliga kvalificeringen av de faktiska omständigheterna	II-450
a) Kvalificeringen av de uppträdanden som har påtalats med hänsyn till de kategorier av överenskommelser som åsyftas i artikel 65.1 i fördraget	II-450
b) Syftet och verkan med de kritiserade avtalen och samordnade förfarandena	II-456
c) Kvalificeringen av det kritiserade uppträdandet med hänsyn till kriteriet "den normala konkurrensen"	II-457
Kortfattad sammanfattning av sökandens argument	II-457
Förstainstansrättens bedömning	II-463
— Det sammanhang där artikel 65.1 i fördraget ingår	II-463
— Artikel 60 i fördraget	II-465
— Artiklarna 46—48 i fördraget	II-468

Avtal om harmonisering av tillägg (extra kostnader)	II-469
Uppdelning av marknader inom ramen för ”Traverso-metoden”	II-472
Förstainstansrättens bedömning	II-473
— Det första skedet i Traverso-systemet (fjärde kvartalet år 1988)	II-473
— Det andra skedet i Traverso-systemet (första kvartalet år 1990)	II-476
Avtal om uppdelning av den franska marknaden under det fjärde kvartalet år 1989	II-477
Utbytena av information inom stålbalkskommissionen (övervakning av order och leveranser) och genom Walzstahl-Vereinigung	II-483
1. Det materiella innehållet	II-485
2. Den rättsliga kvalificeringen av omständigheterna	II-487
Kortfattad sammanfattning av parternas argumentation	II-487
Förstainstansrättens bedömning	II-489
— Karaktären hos den överträdelse som sökanden har kritiserats för	II-489
— Huruvida övervakningen var av konkurrensbegränsande karaktär	II-491
Förfarandet avseende olika marknader	II-496
1. Prisfastställelse på den tyska marknaden	II-496
2. Prisfastställelse på den italienska marknaden	II-500
Prisfastställelse på den danska marknaden, inom ramen för gruppen Eurofer/ Skandinaviens verksamhet	II-502
Slutsatser	II-509
D— Kommissionens delaktighet i de överträdelser som sökandena kritiserades för	II-509
Kortfattad sammanfattning av sökandens argumentation	II-509
Protokollet från vittnesförhören	II-517
Förstainstansrättens bedömning	II-521
Inledande synpunkter	II-521
Kommissionens uppträdande under krissituationen	II-522
Huruvida missförstånd rörande tolkningen eller tillämpningen av artikel 65.1 i fördraget fortsatte att föreligga efter det att den påtagliga krissituationen upphörde	II-526
Huruvida GD III var delaktigt i de överträdelser som konstaterades efter det att den påtagliga krissituationen upphörde	II-529
— Avtal om prisfastställelse	II-532
— Avtal om harmonisering av tilläggspriser	II-534
— Avtal om uppdelning av marknader	II-535
— Utbyte av information om order och leveranser	II-537
— Andra avtal	II-540

— Slutsatser	II - 540
Huruvida den verksamhet som sökanden kritiserades för avseende i synnerhet artiklarna 46—48 i fördraget var tillåten	II - 542
E— Huruvida det skett maktmissbruk	II - 544
Andrahandsyrkandet som syftar till ogiltigförklaring av artikel 4 i beslutet, eller åtminstone en minskning av bötesbeloppet	II - 546
A— Inledande anmärkningar	II - 546
B— Huruvida sökanden inte har handlat culpöst, och att principen om skydd för berättigade förväntningar har åsidosatts och att några övergångsåtgärder inte vidtogs efter att det påtagliga krissystemet upphörde	II - 549
C— Huruvida bötesbeloppet var oskäligt högt	II - 551
Kortfattad sammanfattning av parternas argumentation	II - 551
Förstainstansrättens bedömning	II - 555
De argument som framförts av sökanden	II - 555
— Motiveringen i beslutet vad gäller bötesbeloppet	II - 555
— Höjningen av bötesbeloppet på grund av ”återfall”	II - 558
— Sökandens och stålindustrins ekonomiska ställning	II - 561
— Överträdelsernas ekonomiska inverkan	II - 562
— Den försvårande omständigheten som hör samman med vetskapen att de påtalade uppträdandena var olagliga	II - 566
— Det bötesbelopp som sökanden påfördes för deltagande i systemen för utbyten av information	II - 567
— Huruvida den grundprocentsats som fastställdes för beräkning av bötesbeloppen tillämpades två gånger	II - 567
— Den generella nivån på de bötesbelopp som anges i beslutet i förhållande till kommissionens andra EKSG-beslut och i förhållande till bestämmelserna i artikel 65.5 i fördraget	II - 570
— Jämförelse mellan de bötesbelopp som påfördes genom beslutet och de bötesbelopp som påfördes i cement-beslutet	II - 571
Utövandets av förstainstansrättens fulla prövningsrätt	II - 572
Yrkandet om ogiltigförklaring av artikel 3 i beslutet	II - 574
Andrahandsyrkandet om ogiltigförklaring av skrivelsen	II - 575
Rättegångskostnader	II - 577